

de brabantse leeuw

Maandblad van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van het Prov. Gen. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant; onder redactie van: Mr. G. Berkelmans; Dr. G. C. M. van Dijck; J. P. H. Goossens; J. Th. M. Melsen; redactie-secretaris: J. H. G. J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel, Postbus 29.

Abonnement per jaargang: binnenland f 19,50: buitenland f 21,—; inclusief port. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 15 december. Administratie: Parade 17, Den Bosch, tel. 073 - 139484, postgiro 1092410.

JAARGANG 25 — No. 1 en 2 — JANUARI FEBRUARI 1976

GEEN ADELDOM VOOR DE BOSSCHE VAN BERCKELS, door Dr. J. Belonje

(vervolg van pag. 190 - Jrg. 24, no. 11 en 12)

Dit getuigenis maakt de geloofwaardigheid van de oudere afstamming van de Van Berckels alleen maar minder. Want in de eerste plaats is er in de betrokken periode — het 4e kwartaal der XVIe eeuw — geen jr. Rutger laat staan diens echtgenote te vinden, terwijl daarbij verwezen kan worden naar het glasheldere betoog, in „Taxandria”⁸⁾ geleverd door wijlen Jhr. Mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt, waaruit blijkt en dat deze jr. Rutger *geen kinderen* had en dat in de kring van zijn verwanten aan geen van de Berckels der MS.-genealogie een plaats is toegedacht ..... Ook de verwijzing naar de oude familiegraven

---

8) V, 1898 blz. 161 en XLI, 1935, blz. 148-151. Hier een afbeelding van de zerk, die ook gegeven is op blz. 13 van Dr. C. F. Xavier Smits „De Grafzerken in de Kathedrale St. Janskerk van 's-Hertogenbosch,” 's-Hertogenbosch 1 9 1 2.

in de St. Jan voorkomende levert geen enkel bewijs, zoals de tekst van de extracten demonstreert.⁹⁾

Na dit alles meen ik mij ontslagen te achten van de verplichting tot weergave van de tot in de XIIIe eeuw teruglopende genealogie van de Van Berckels, zoals deze ons in de MS.-genealogie wordt opgedist. En van meer belang lijkt het mij thans de onverkorte tekst weer te geven van het request met zijn bijlagen dat de oud-Burgemeester van Berckel van 's-Hertogenbosch in 1816 aan Z.M. Koning Willem heeft doen presenteren. Dit stuk luidt als volgt :

„Aan den Koning

„Sire

„geeft met verschuldigten Eerbied te kennen jonkheer Petrus „josephus van Berckel oudt Burgemeester van en woonende „te Shertogen Bosch.

„Dat de Suppliant, op door aan uwe Majesteit gepresenteert „requesten ten eynde in de Ridderschap der Provincie Noord „Braband te worden geadmitteert, bij kennisgeving van Z.E. „den Heere Secretaris van Staat is geïnformeert geworden,

---

9) Letterlijk luiden deze als volgt :

St. Janskerk oude legger N. 90. Nieuwe legger No. 529.

De kelder van Theodorus van Berkel verboek op de kinderen van voorn. Theodorus van Berkel als mede op de naemen van Hendricus van Berkel, Johanna van Berkel weduwe van Hendrik Potters de kinderen van Catherina van Berkel getrouwt geweest sijnde met Hendrik Botti en de kinderen van Anna Maria van Berkel getrouwt sijnde geweest met Francis Potters en dus alle kinds kinderen van voorn. Theodorus van Berkel en hiervoor ontfangen drie guldens tien stuivers op heden der 12. Meij 1779.

C. J. Bisdom

Oude legger N. 34. Nieuwe legger N. 457.

Het graft ten naeme van de kindren Isaac Kujsten en Theodorus van Berkel verboek op dezelfde naemen als de kelder N. 529 en daar voor ontfangen twee gulden op datum als boven.

C. J. Bisdom

St. Janskerk oude legger N. 535. Nieuwe legger No. 297.

Het graft ten naem van Theodoor van Berkel verboek ten naeme van desselfs descendentes als de kelder N. 529 in dese legger verboek is en daer voor ontfangen twee guldens op heden den 12. Mey 1779.

C. J. Bisdom

No. 297. Het Graft van de Heer Theodoor van Berckel verboek ten namen van de kinderen van de Heer Theodoor van Berckel en van de kinderen en kinds kinderen van Anna Maria van Berckel getrouwd geweest met de Heer Francis Potters.

No. 457. Het Gravit ten namen van de kinderen van de heeren Isack Kujsten en Theodoor van Berckel verboek ten namen van de kinderen van de Heer Theodoor van Berckel, en van de kinderen en kinds kinderen van Anna Maria van Berckel getrouwd geweest met de Heer Francis Potters.

No. 529. De kelder van de Heer Theodorus van Berckel verboek ten namen van de kinderen van de Heer Theodorus van Berckel, en van de kinderen en kinds kinderen van Anna Maria van Berckel getrouwd geweest met de Heer Francis Potters.

2 Graften f. 4 — : —. 1 kelder 3-10-0 Solvit jura f. 7-10-0.

's-Bosch den 15 November 1800 en vier.

H. de Jong, Rentmeester.

„van uwen Majesteys besluit van den 5 December houden,
„den dat in evengemeld verzoek niet kan worden getreden,
„zo lange door hem suppliant geene meer voldoende bewijze
„van den Adeldom van zijn geslacht souden zijn overgelegd.

„Dat soo seer hij suppliant niet kan bevroede, dat het door
„hem geproduceert autentiek en legaal bewijs, van de Keyser-
„lijke en Koninglijke Kamer Heraldiek te Brussel emaneren-
„de, als ongenoegzaam tot justificatie van den Adeldom der
„van Berckels soude zijn beschoud, hij nootzakelijk moet
„veronderstellen, dat Uwe Majesteit geen kennis heeft ge-
„dragen van den behoorlijk geauthentiseerde geslacht boom,
„met daar onderstaande opene brieven van erkenning van
„Adeldom van het geslacht der van Berckels door den Heraut
„van Wapenen van Zijne Keyzerlijke en Koninglijke Majesteit
„in der tijd opgemaakt, en gecertificeert, en door den Secre-
„taris van den Hoogen Raad te Brussel gelegaliceert en be-
„krachtigt, en aldaar geregistreert, welke hij suppliant op ap-
„pelschrijving van den Hoogen Raad van Adel, ter insending
„van zijne bewijzen gestaafde genealogie aan den zelve
„heeft doen toecomen, waar in alle preuen en documenten
„data et facta der eghtheyd van den Adel van des Suppliants
„geslacht naukeurig en omstandigh zijn aangehaald, beschre-
„ven en geconstateert, en waar bij teffens is bewezen, dat
„hij suppliant in een regts herkende affiliatie daar van af-
„stamt.

„Dat hij Suppliant vermeent had zich overtuigd te mogen
„houden, dat sodanig formeel document alle sints voldoende
„soude zijn aangemerkt worde, te meer vermits hij suppli-
„ant veijlig mag geloven, dat wijnige familien van dergelijk
„legaal bewijs van Adeldom voorzien zijn, en het althans
„zeeker is, dat de bewijzen van den Brabansche Adel, waar
„onder de Suppliant behoort, als zijnde SHertogen Bosch
„van oudts een der Hooft Steede van Braband, de meeste,
„so niet alle uyt de selfde bron proflueere, waar van het ken-
„merk van eghtheyd niet kan worden ontseghd, als sijnde de
„Kamer heraldiek te Brussel destijts de enige autoriteyt in
„Braband, door de Souverijnen expresselijk tot verificatie, en
„conservatie van den Adel, desselfs regten en prerogativen
„ingesteldt, so dat wanneer der selver gesag miskend wierd,
„en onder eerbied gezegd geen Adeldom in Braband soude
„exteeren, hoedanig iets gewis met Uwer Majesteys jntentie
„niet kan overeenstemme.

„Dat hij Suppliant des te minder twijfel omtrent den admissie

„sijner geproduceerde bewijs stukke had gecoesterd, eens-
„deels omdat de Hooge Raad van Adel geen swarigheyd ge-
„maakt heeft, van nog kortelings, ten aansien van seekeren
„Heer van Rappaart, welken in de Ridderschap van Noord
„Braband is toegelaten, als bewijs van Adeldom aan te ne-
„men sekere gedrukte brieven van Nobilitatie, wel eer bij een
„sijner voorouders in een der Duytsche staten verkregen, als
„ten andere, om dat hij suppliant vermeend had te mogen
„verwagten, dat indien de hoogen Raad van Adel, hoe on-
„begrijpelijk sulks ook mogen voorkomen, des suppliants
„bewezende als onvoldoende had beschoud, de zelve ten
„minste alvorens aan Uwe Majesteit rapport uyt te brengen,
„aan hem aanvragen tot perductie van nadere bewijzen soude
„hebben gedaan, wanneer hij suppliant in staat waar geweest
„al nog van employ te maken.

„1. Copij van een Declaratie van den Heraud van Wapenen
„van sijn Majesteyt, gegeven te Brussel van den 25 october
„1669.

„2. Copy van een Declaratie van den Heraud van Wapenen
„van Sijne Majesteyd wegens Flandersen, gegeven te Brussel
„den 18 april 1 6 7 0.

„3. Kopy van een Declaratie van Burgemeester Schepenen
„en Raad der Stad Leuven van den 27 September 1 6 7 9.

„bij welken bescheyde door de autoriteyte, welke de selve
„stukke afgegeven, word gecertificeert, dat aan hun volledigh
„gebleken is, van de eghtheyd van Adeldom den famili van
„de van Berckels, als meede van desselfs regt tot het voeren
„van haar Wapen van drie goude Sterre op een blouw veld.

„4. Een Certificaat of acte van openbaare erkenenis ge-
„geven bij Schepenen en Raade der Stadt Shertogenbosch
„van den 23 November 1775, onder andere omtrent de Graf
„Steede in St. Jans Evangeliste Kerk aldaar gefondeerd voor
„jonkheer Rutger van Berckel heer van Nunen en Tongelree,
„gestorven in den jaaren 1575 en voor jonkvrouw Levina van
„Coudenhoven synen huysvrouw des suppliants en der sijnen
„voor ouders in regte linie, welke grafsteede al nog door den
„suppliant en syne Broeder en Zusters bij successie wordt
„beseten, in voegen dat wijlen hunnen vader daar in is begra-
„ven, wordende dit een en ander bij voors : Certificaat legaal
„bevestigt, terwijl daar van de daar bij geplaatste wapen
„schilden van het geslacht der van Berckels, welke bij de
„eerste overweldiging der France, in den jaare 1 7 9 4, op
„openbaar gezag af genomen, en aan den suppliant als het

„outste mannelijk oir der familie overgegeven zijn, onder
„wien sij al nog berusten.

„Dat hij suppliant sig al soo gerustelijk mag vlijen, dat so in
„de Noordelijke als Zuijdelijke Provinciën er wijnigen gevon-
„den zullen worden, die den Adeldom van hun geslaght, tot
„meerdere evidentie kunnen brengen of den selven door va-
„liden bewijzen kunnen staaven.

„Dat het buuten dien van een publieken notoriteyt en histo-
„rie zekerheyd is, dat het adelijk geslaght der van Berckels,
„oorspronkelijk van Shertogen Bosch sijnde, de Roomscato-
„lijke tack, waar van den suppliant afstamdt aldaar geduren-
„den meer dan vijf eeuwen onafgebroken heeft gewoont,
„hebbende men sigh seer beyverd, van acurate aantekening
„der famili te houden waar in onder andere genoteert staat,
„dat jonkheer Jacobus van Berckel sig, naar het eyndigen
„van den twaalfjarigen stilstand van wapenen, van Sherto-
„genbosch naar Holland heeft geretireerd, en al daar tot de
„Hervormde Kerk is overgegaan, wiens zoon Johan van Ber-
„ckel als Ontvanger Generaal van Holland en West Vriesland
„overleeden is in den jaare 1 6 6 2, waar van de Hollandsche
„tack afstamdt.

„Dat er wijders alhier nog op verscheyde plaatsen monumen-
„te en bewijs stukken van den ouden adel der suppliants ge-
„slagt gevonden worden, welkers overegens sodanig alge-
„meen bekend, is, dat het uyt dien hoofde is geweest, dat de
„suppliant door jonkheer Wassenaar van Onsenoort, als van
„den adel van des suppliants geslagt volkomen bewust ken-
„nis heeft bekomen van een aanschrijving van den Hoogen
„Raad van Adel binnen onze Provincie gedaan, en kopyelijk
„ten deeze gevoegt, houdende verzoek om opgaave van alle
„sodanige persoonen van welken het bekend is, dat sij tot
„de Edele behooren en welke tot dusverre in geen Ridder-
„schap zijn beschreven, ten gevolge waarvan hij suppliant
„dan ook door voorn : jonkheer Wassenaar van Onsenoort,
„als daar toe door voorn : Heer President gedelegeerd, is
„uijtgenodigd geworden om zijn aanspraak op admissie in
„de Ridderschap te doen gelden.

„Dat hij suppliant nogtans niet anders dan op aandrang sij-
„ner familie, om Uwe Majesteit met zijn voors : verzoek te
„adieeren, als sijnde hij selve reets in de seventige jaaren
„oudt, kinderloos, en met jigt gekweld welken hem veeltijts
„verpligten zijn kamer te houden, so dat het niet te voorzien
„is, dat hij suppliant langen tijt van uwer Majesteijts gunst

„soude hebben gejouiceert, waar op hij egter eerbiediglijk
„vermeent, aanspraak te kunne maken, als kunnende hem
„de adeldom van syn geslacht niet worden betwist waar in
„syn famili seedert eeuwen erffelijk is bevestight met het
„selfde regt, als die geenen, welken de hoogste tytels besit-
„ten, sodanigh dat die leeden van des suppliants naaste
„famili, welke te Brussel woonagtig syn, voor de revolutie,
„van alle de Regte en praerogative aan den Adelstand ver-
„knogt, bestendiglijk hebben gejouiseerd.

„Om alle welke redenen hij suppliant onder inhaesie van
„sijn bij vorige requeste gedaan versoeck de vrijheijd neemt
„sig andermaal tot uwe Majesteijt te wenden, met gediens-
„ge beede, dat het Hoogs de selve goedgunstiglijk behaage
„mogen het selve in nadere overweging te wille neemen, la-
„tende hij suppliant het met volkomen onderwerping aan
„uwen Majesteijts billikheijd en onpartijdegen ijver voor Regt
„en Regtvaardigheijd over, van in deeze sodanig te beslissen,
„als uwe Majesteijt naar gelang van het hier boven geexpo-
„seerde, en gealegueerde bewesen middelen, sal goed vinden
„en oordeelen te behooren.

het welk doende

P : I : V : B :

Nous soussignez Herauts et Roij d'armes de sa Majte. attestons et certifions que la presente deduction genealogique de la noble et ancienne famille de Berckel, et déduite sur plusieurs titres, et seaulx, documens, consistants en testaments dont l'un est date 1517 devant le notaire Langgehenhoven item un de dato 1582. sous le signature de Gerosme de Berckel testateur un autre de date 1596 devant Conrad Silvius notaire et secretaire de l'université de Louvain, item par plusieurs attestations de date 1517, 1521, 1548, 1582, 1615 et autres contracts, enseignemens, jusque au nombre de vingt-cinq dequels nous avons eu vision et entière satisfaction tant au regard de la noblesse de la dite Famille Van Berckel, portante pour armes d'azur a trois estoiles d'or 2. et 1. cimier un estoile d'or au milieu de deux cornes addosses d'azur hachemens d'or et d'azur, que au regard de la ditte deduction généalogique de la susditte famille de la qu'elle nous et consté et aspert que le Révérend Pere Jean van Berckel, prelat de Zickels et de Rovières en Bourgoigne, legitiment, et droitement est descendu en tesmoignage de quoy avons signe la presente, et seellé de nos respective cachetz, fait a Bruxelles le 25 d'octobre 1 6 6 9. estoit signé R :

Dandelot, Brabant, J. B. Maurisse, E. Flacchio Luxembourg et seellé de leurs respectives cachetz. et plus bas estoit escrit, je soussigné Roij et Heraut d'Armes de sa Majte. a titre de Flandres etcetera declare avoir veu et examiner les titres mentionnes en l'acte ci dessus, sur les quelles cette genealogie est dressee, en conformité d'iceluy et en conformité d'jceluij l'un en dato du dernier d'aoust 1 6 2 8, par où il conste que Damoiselle Anna Haulana fut mariée avec le seigneur Théodor van Berckel Ecuier et l'autre du 15de Novembre 1 6 5 6 par ou appert que Damoiselle Catharina Mutzen fut mariée avec le seigneur Piere van Berckel ecuijer et secretaris de la ville de Louvain de foi de quoj j'ai signe la presente et seellé du seaux de mon office. fait à Bruxelles le 18 avril 1670.

estoit signé C. Falentin Flandres.

Bourgemaitre Echevins et Conseil de la ville de Louvain certifions que cette copie est bien et legalement déduite, et concordante précisément avec son original, certifions de plus que le seigneur Nicolas de Berckel jadis capitaine pour le service de sa Majte. est frere du R : Pere de Berckel Prelat ci dessus mentionné et pere du seigneur Theodor François van Berckel Capitaine reformé, et de Charles Nicolas jadjij Cornet, en temoignage de quoy nous avons fait signer cette par un de nos secretaires et seeller avec le sceau de cette ville. fait à Louvain ce 27 de septembre l'an 1 6 7 9 estoit signé. —

Copie.

Nous Charles Jean Beydaels *) ecuijer chevalier de l'ordre militaire de Christo seigneur de Zittaert, Ginderomme, Gaspeldore et Terbiest, Roij et Heraut d'armes de sa Majesté l'imperatrice douairiere et reine apostolique en ces Paljs bas et de Bourgogne declarons certifions, et attestons à tous ceux qu'il appartient qu'ayent bien murement examiné les preuves et documens de l'ancienne et tres noble, et chevalereuse Famille de Van Berckel, originaire de la ville de Bois le duc les avons trouvées justes et veritables selon la deduction genealogique à jointe, de meme que les armes ci dessus depeintes, avec leurs métaux sou leurs lambrequins et heaumes consistante en treize dégrés ou generations laquelle chevalereuse famille à rendu des très grands services à leurs souverains, tant dans l'etat militaire que civil. on trouve aussi que Louis van Berckel chevalier fut echevin de Bois le duc en 1226, 1228, 1229, 1230, 1231, Gerard

---

*) Zie over Beydaels F. Koller „Au Service de la Toison d'Or (Les Officiers), Dison 1971, p. 161/2 en de daar aangehaalde bronnen.

de Berckel echevin de Bois le duc en 1245, Arnou de Berckel en 1258, le meme Gerard echevin en 1283, Willaume van Berckel Chevalier echevin en 1317 et 1325, Henrij de Berckel Chevalier echevin en 1345 Gerard de Berckel echevin en 1371, Pierre van Berckel echevin en 1371, 1383, 1393, 1397, Henry van Berckel echevin 1403, Gosuin van Berckel echevin en 1409, Gerard van Berckel chevalier echevin en 1413, Johan van Berckel echevin en 1422, Gerard van Berckel echevin en 1452, 1482, Albert van Berckel en 1512, Gerard de Berckel le jeune echevin en 1519 Albert van Berckel echevin en 1532 Rutger de Berckel echevin en 1534, Rutger de Berckel sire de Nuenen echevin en 1547, Rutger de Berckel sire de Tongerle en 1571, 1574, Laurent van Berckel echevin en 1645, 1648, 1649, Hubert van Berckel echevin en 1650, 1654, 1657, Rutger van Berckel echevin en 1685, Henrij van Berckel echevin de Bois le duc en 1700 voiez Butkens Trophées tant sacrées que profanes du Brabant Lr : 11 fol : 543, et suivans. Theodore François van Berckel fut Majeur de la ville de Louvain en 1700 voiez Petri Divaei Rerum Lovaniensium Libr : 1 pag. 7 fol : 11. il se verifie aussi que Gerard van Berckel, Thierry de Roovere chevalier, Reinier Holland Receveur du Brabant et Willaume Sure f. Chambellan de la Duchesse furent presens avec plusieurs autres gentilhommes a la donation que fit la Duchesse Jeanne a Willaume van der Aa, chevalier de la moitié de la senguerru de Dintere en l'an 1387 comme se voit par le chartre 1. de Brabant rapportees par les susdits Butkens. il appert aussi par une attestation donnée par les echevins et conseillers de la ville de Bois le duc signe par leur Secretaire Frans van Heurne et scellé de leur seel echevinal. qu'on trouve encore plusieurs blasons et epitaphes de cette noble et chevalereuse famille dans l'église de St. Jean l'Evangéliste. on trouve aussi aux Capucins dans leur eglise a Louvain un epitaphe de la susditte noble famille avec quatre quartiers de noblesse. on voit aussi a Bruxelles dans l'église paroissiale de St. Gery un blason de la susditte famille avec 8 quartiers de la noblesse. dans le Theatre de la Noblesse de Brabant on y lit que Henrij van Berckel fils de Gerard ecuier et de dame Gertrude van Geruen, fut abbé de Hernach. L'un Dom Jean de Berckel fils de Pierre ecuier et de dame Catherine Miltzen abbé de Zibbelo et depuis abbé commendataire de Rosieres en Bourgogne. un Jean de Berckel ecuier fils de Thierry Page au Duc D'albaquerque. un Nicolas de Berckel chanoine de St. Servais en la ville de Maestricht.

Thierry de Berckel ecuier Capitaine au service de sa Majesté

tué en la bataille de St. Godart en Hongrie. Un Hechter van Berckel ecuyer tué à l' assaut de Berg op Zoom au coté de son colonel Richard de Merode seigneur d'Ognies. Un Charles Nicolas de Berckel ecuyer seigneur d'Erembodegem chevalier de l'Ordre militaire de Christo Roy et Heraut d'armes de Brabant par patente du 18 Mars 1695 tous issus de la susdite chevalereuse famille et ont été alliees avec les nobles et chevalereuse familles de Monincx Berwouts, Vladeraeken, Dongelberghe, van der Linden, Crip, qui ont deservi l'emploi de Chancelier de Gueldre et Zutphen, — Meewen, Van Eijck etcetera aux noble familles de Pels Aulana, Caminga, Carpen, qui ont deservi l'emploi des Gouverneurs des villes de Rhynen et de Groenaide, etc. a celles de van Ophem de la Torre qui ont été honorees des grades des Generaux des Armées du Roi, et de Gouverneurs des Capitaines Generaux de Cambray et du Pays de Cambresis aux Barons Malewits D'eynatten, Halmaele, Vergas etc. et comme il est juste et raisonnable de donner temoignage de la vérité principalement y et aux requis nous avons depeché la presente pour et la requisition de Monsieur Theodore Victor van Berckel ecuyer descendant en ligne directe et masculine de la susdite chevalereuse famille Graveur General des Monnoies et de Medailles de sa Majesté L'imperatrice Douairière et Reine en cette ville de Bruxelles et de Dame Marie Anna van Nouhuijs son epouse, fils légitime de Monsieur Theodore van Berckel ecuyer et de dame Catharine Backers, petit fils de Jean van Berckel ecuyer et de dame Anne Christine Lubler, arriere petit fils de Josse van Berckel ecuyer fils legitime de Dirick van Berckel ecuyer et de dame Olanda Hanssen petit fils de Rutger, ecuyer et de dame N..... arriere petit fils de Josse ecuyer et de dame N..... icelui Jean fils de Jean van Berckel et de dame Ida van Eijck, petit fils de Gerard van Berckel ecuyer, propriétaire en 1360 de la grute etc. et de dame N..... arriere arriere petit fils de N. van Berckel ecuyer. pour leurs servir et valoir l'a ou ils le trouveront convenir en foi de quoi nous avons signé cette et muni du cachet de nos armes et de celui de notre charge royale. fait a Bruxelles ville de Pays du Brabant ce quatre d'avril Mil Sept cent Septante Sept.

Signe C. Beydaels De Zittaert Roy D'armes

Enregistre Tom : 1 Ano. 1777 Fol : 170, 171, 172, 173, et 174. Je soussigne Secretaire de sa Majesté Imperial-Roiale en son Conseil Souverain en Brabant certifie que le Sieur C. Beydaels de Sittaert ayant signé l'acte ci dessus, est Roi et Heraut d'Ar-

mes, tel qu'il s'y qualifie et qu'à tous actes ainsi par lui signés se donne plaine croiance tant en jugement que partout ailleurs en foi de quoi j'ai signé celles et y appose le cachet secret de Sa Majesté. fait a Bruxelles ce 4 d'avril 1777 signe delahaye.

Copie van den geslagtboom van de Berckels waarvan de origineel berust bij den Heer Canonik T : D : van Berckel wonende te SBosch 1815.

Hoewel de goede trouw ook bij de indiener verondersteld moet worden, lijkt het niettemin dubieus of hij persoonlijk wel geheel achter zijn posita gestaan heeft. Hij excuseert zich immers door te verklaren een oude en zieke man te zijn, die bovendien kinderloos is, feiten waardoor bij hem nauwelijks van belang gesproken zou kunnen worden. Mogelijk blijft, dat hij gemeend heeft een wissel te kunnen trekken op de overladenheid van arbeid, die de Hoge Raad van Adel in de beginjaren van het Koninkrijk te verwerken kreeg.

Misschien kunnen met zijn geval de in het verzoekschrift geciteerde adelsgunsten voor de families Rappard en Halfwasse-naer ¹⁰⁾ vergelijkbaar zijn geweest. Intussen is het ontegenzeggelijk waar dat het betoog als geheel enkel bijzonder zwakke argumentaties bevat, niet alleen omdat de stroom van feiten slechts verwarring kan opleveren, maar bepaald omdat de adressant duidelijk van de juridisch volstrekt onaanvaardbare gedachte uitgegaan is, dat vrijwel elkeen, die de naam Van Ber(c)kel voerde tot zijn eigen familie behoren zou, of deze Van Berckel's nu in de Nederlanden, het Rijnland, Zuid-Duitsland, Frankrijk of zelfs in Madrid gevestigd waren.

Wanneer wij de omstandigheden voor ogen houden, die heersden ten tijde van het Koninkrijk der Nederlanden, lijkt het niet ondenkbaar, dat Z. M. Willem I in dit geval uit eigen beweging tot een verheffing in de adelstand besloten zou hebben, ondanks tegenstribbelingen van de Hoge Raad van Adel en eventueel van andere adviseurs. Dat het er niet van gekomen is tengevolge van de dood van de candidaat mag men achteraf in verband met de thans naar voren gekomen feiten niettemin géén onrechtvaardige afloop noemen. Fata viam invenient.

Alkmaar, september 1975.

---

10) Zie respectievelijk Nederland's Adelsboek XLIII, 1950 blz. 124 - 126 en XL, 1942, blz. 282 met het daar aangehaalde.

BIERENS.

door Ir. D. A. N. Vriesendorp

Inleiding.

De historicus *Bierens de Haan* ¹⁾ verklaart dat de naam *Bierens* een patronymicum is, terwijl geen enkel woordenboek van voor-namen dit bevestigt, zelfs *van der Schaar* niet.

De heer *C. M. Bierens* ²⁾ te 'sHeer-Arendskerke wijst op *St. Birinus*, „the apostle of Wessex,” Dorchester-on-Thames, County of Oxford, 634, † 650, zijn naam zou een Germaanse afstamming veronderstellen. ³⁾

Kort na 799 wordt als een Frankische naam vermeld: *Biris*, kind van *Erbuinus* en *Elisabet*, te Villemeux-sur-Eure (Eure et Loir). ⁴⁾ Ook volgens de heer *B. J. Hekket* te Hengelo (Ov.) is *Bier* een Germaanse voornaam: *Bierstadt* (Kreis Wiesbaden), in 922 *Birgidestat*, waaruit blijkt dat *Bier* uit *Birgide*, d.i. *Brigitte*, kan zijn ontstaan, terwijl in de elfde eeuw *Birislæ*, nu *Berssel* (Kreis Halberstadt), is opgetekend. ⁵⁾

Biris, genitief van *Biri*, een variant van *Beer*. Bovendien zouden de Friese namen *Bierema*, *Bierma*, *Biersma*, *Bierenga* en *Bieringa* voldoende bewijs leveren voor het bestaan van *Bier* als voornaam.

In Frans-Vlaanderen, arr. Duinkerken, ligt *Bieren* (Frans: *Bierne*), 1014 vermeld als *Byra*, 1182 *Biran*, 1187 *Biren*. ⁶⁾ Hoewel dit toponymica opleverde in de 14e en 15e eeuw, is van een emigratie naar Brabant niet gebleken.

Bierkinus de Zeelst, 1340 - 1342 en zijn kleinzoon *Bierkinus Lupperti Bierkini* van Zeelst, 1380, 1394, worden met de liefkozingsvorm vermeld ⁷⁾ en *Godevart Bierken* van Zeelst, 1344, † vóór 1367, zoon van *Lubbert* van Hedichuysen, is volgens

---

1) Dr. J. A. *Bierens de Haan*, Bijblad van de Nederlandsche Leeuw, 1950, p. 85. Behandelt het Doopsgezinde geslacht *Bierens*;

2) Is in het bezit van de genealogie van een West-Brabants/Zeeuws Gereformeerd (Herv.) geslacht *Bierens*, stammend uit *Govaert Pietersen Bierens* int Oude Landt van Steenberghe, tr. omstr. 1652 *Anneken Rochus Hollander*.

3) Naar de oorspronkelijke bewerking door J. Haagen Smit (1936); Zie o.a. „The Venerable Bede's Ecclesiastical History ....., also the Anglo-Saxon Chronicle,” J. A. Giles, p. 318-320;

4) Polyptychum Irminonis Abbatis, IX nr. 17;

5) Försteman, Altdeutsches Namenbuch, Ortsnamen 463;

6) M. Gysseling, Toponymisch Woordenboek;

7) Cijsboeken v. d. Hertog v. Brabant, A.R.A. Brussel No's 45038 t.n.v. E(ersel) 1340 - 1342, 45040, ca. 1380 en 45044, ca. 1488, (Oerlese);

Swane de stamvader van het geslacht *Bierkens*, Eindhovense tak.⁸⁾

Te Maastricht wordt in 1371 *Johannes gezegd Bierken* genoemd.⁹⁾ Van het verspreid voorkomen van de naam nog enige voorbeelden: *Eelke Jan Bierenzoon* te Haarlem 1443 juli 31¹⁰⁾, *Jan Bierkens* uit Bercheik procedeert te Antwerpen 1479 sep. 10¹¹⁾, *Jacobmine*, dochter van *Martyn de Biere* te Brugge, lijfrente verschijnende 16 juni (1490)¹²⁾, *Aert Peter Bierkens* vilthomeker de Bomel (Zaltbommel), † 1494/95¹³⁾, *Johannes Anthonis Bieren* de Bergis, priester gewijd 1509 sep. 15¹⁴⁾, *Anna Maria de Grauwe*, geb. leper 22 mei 1516, dr. van *Lodewijk en Isabel Bieren*¹⁵⁾ en een recent voorkomen als voor-naam: *Bierken van der Cammen* van Edingen (Enghien), *Henegouwen*, tr. Londen 12 sep. 1587.¹⁶⁾

De geslachtsnaam *Bierens* wordt een enkele maal in de eerste helft van de 15e eeuw genoemd, maar zet pas daarna regelmatig door, het eerst te Weerde (Valkenswaard) en dan ook in Waalre.

De hier te behandelen fragment-genealogie *Bierens* stamt uit het echtpaar *Luycas Jan Stemkens* en *Heylwich Goyaert van Dommelen alias Bierkens*. De kinderen krijgen of nemen de (dubbele genitiefvorm zonder k van de) moedersnaam aan, een verschijnsel dat toen in Brabant veel voorkwam. Het is waarlijk niets nieuws als men dat heden denkt te herhalen.

Omstreeks 1600 wordt o.a. in Tongelre, Gestel en Hilvarenbeek de naam zodanig uitgesproken, dat *Bierings* wordt opgeschreven, welke familienaam tot op heden voortleeft, en na enige decennia ontstaat *Bierinckx*, veel later alleen in de provincie Antwerpen uit *Beerens*, dat uit *Beirens* en dat weer uit *Bierens* in Noord-Brabant. *Berincx* is een vorm van 1625 af in Meche-

8) o.a. Latijns Boek der Leenmannen van Jan III, Hertog van Brabant (L. Galesloot), p. 35v (81), 1312-1350; Kapittel van Oirschot, Charters D170, nr. D3, R.A. 's-H(ertogenbosch), 1344 zondag vóór St. Jan Baptista, 's-H. R1175, f. 53, 1367 en R1177, f. 354v, 1387 mrt 28; G.A. E(ind)h(o)v(en) Charters 6, 1348 nov. 26 en 7, 1351 juni 13; 's-H. Arch. III. L. Vr. Br(oederschap), inv. 51, f. 22-23;

9) Publications) Limbourg 60, p. 238;

10) Bijdr. voor de gesch. v.h. bisdom Haarlem 16 (1891), p. 77;

11) Antw(erps) Archievenblad 21, p. 156;

12) Renthouders van Gouda „de Blaffert,” Library of Congress, Washington, D.C., U.S.A.;

13) 's-H., rek. ill. L. Vr. Br.;

14) Arch. voor h. aartsbisdom Utrecht 23 (1896), p. 429;

15) Vlaamse Stam, jrg. IV, 15 mrt. 1968, p. 190;

16) Dutch Reformed Church, Austin Friars, London;

len en Antwerpen. *Birrings* komt nog voor en *Berrings*, dat zelfs tot *Bellincks* vervormt. ¹⁷⁾

De omschrijving van het wapen *Bierens* luidt :

In zwart drie gouden valken met gepluimde kappen, gebekt en gepoot van zilver. Helmtken : een geharnaste rechterarm met de elleboog naar links en de blote hand een valk van het schild ondersteunende, de arm oprijzend uit een fleuron-kroon.

Komt voor, met het ruitvormige wapen *Lintermans*, op het mondstuk van een grafkelder in de St. Jacobskerk te Antwerpen ¹⁸⁾ en het betreft het echtpaar *Jan Lucas Bierens*, † 1641 en *Mechteld Jacob Lintermans*.

Het zegel van het Leenhof van Baarlo vertoont het wapen *Bierens* zonder helm en helmtken, maar met de fleuron-kroon boven het schild en als schildhouders : twee aanziende leeuwen. *Henri de l'Escaille* ¹⁹⁾, zag in de kroon de rang van baron of graaf en de valken gekuifd in plaats van met gepluimde kappen. Latere breuken of „vermeerderingen” zijn : In zwart drie gekroonde gouden vogels, de rechterpoot omhoog houdende (1761) ; In zilver drie zwarte stappende vogels (1761) en In zwart met een gouden zoompje drie gouden pauwen. ²⁰⁾

In „Kempisch Museum” ²¹⁾ wordt van *Anna Bierens*, tr. omstr. 1542 *Huybrecht Huybrecht Gevaerts*, een wapen vermeld : In blauw drie gouden valken. Op de afbeelding lijken de valken op Napoleontische adelaars met de vleugels een weinig opgeheven. *Steenkamp* zag er opvliegende duiven met rode snavel en poten in. ²²⁾

Het wapen : In zwart drie gouden vogels van *Johannes Bierkens*, 1500 coadjutor en 1515 Abt van Berne, is geschilderd ²³⁾ op een wapenbord met alle wapens der Abten ²⁴⁾, maar kan niet vóór 1790 op zijn echtheid worden getoetst.

17) Zeer vele gegevens uit België werden welwillend verstrekt door de heer F. S. J. van Reempte ;

18) Porta Monumenti. *Joannis Bierens* et haeredum. Graf- en gedenkschriften van de provincie Antwerpen, dl. 2, p. 246, Nr. 39. Zie ook J. M. Eversen, De Limburgsche Gemeentewapens, p. 246 en lakafdruk fam. papieren van *Bierens* van Baarlo, R.A. Maastricht, opgaven Muschart, en 1729, Bibl. Royale, Brussel, opgave Steenkamp ; Publ. Limbourg 31, p. 141-167 ; 33, p. 223-397 ; 69, p. 261-358 ; Inventarissen v. Rijk en andere archieven, 1928 I, p. 561-674 ;

20) Alle in Bibl. Royale, Brussel, opgaven Steenkamp ;

21) I (1898), p. 266 ; Gen. en Her. Bladen, 5e jrg. 1910, p. 126, 138, 158 ;

22) Zie ook Ned. Leeuw, 31e jrg. 1913, p. 49 ;

23) waarsch. door *Jean Baptiste Bellemans*, 1764-1838 ;

24) (1134-1920), 3½ x 2m, aangelegd omstr. 1790. Vriendelijke mededelingen van *pater H. van Bavel*, o.praem., archivaris der Norbertijnenabdij van Berne te Heeswijk-Dinther ;

Het verschilt totaal van het wapen : Drie merken, elk een lijnvormige paal waarover drie lijnvormige, van het bovineinde naar beneden in grootte afnemende kepers, voorkomend op het ongeschonden zegel ²⁵⁾ van *Godeuart Lippen Bierkens*, soen van Zeelst met randschrift „S God(e)uart Bierken” en ook van het 17e eeuwse gegeven : In goud acht zwarte dwarsbalken. ²⁶⁾ Daarentegen voerde het geslacht *Stemkens* één valk ²⁷⁾, hetgeen wederom op valkeniers wijst.

Merkwaardig is het als zich zowel in dit als in het Doopsgezinde geslacht afwijkingen voordoen die aan de mogelijkheid van verwantschap doen denken.

In een genealogie *Immerseel-Bogaert* ²⁸⁾ komt het wapen *Bierens*, 1688, voor als : In goud een rode karnton met een steel van het zelfde. Dit heeft betrekking op *Reynier Lucas Bierens*, † vóór 1666, gehuwd met *Catharina van Immerseel*.

Behalve Rietstap ²⁹⁾ : *Bierens* (Amsterdam) : D'or à trois barillets de gueules, cerclés du champ, posés debout, 2 et 1, is het wapen van *Dirk Bierens* (1632 - 1678), Amsterdam : Drie karntonnen. ³⁰⁾ Een moederlijk kwartier *Bierens* van *Agneta Clara Samlandt* op haar grafzerk te Colombo (Ceylon) ³¹⁾ en tenslotte *Daniël Jacob Bierens* (1729 - 1778) op het wapenbord der Kanunniken van Sint Jan te Utrecht : In goud drie rode karntonnen met vijf gouden banden. ³²⁾ Het aantal banden varieert van drie tot vijf.

Deze genealogie is in eerste opzet afkomstig van wijlen de heer *J. A. W. Swane*, terwijl van de vele waardevolle aanvullingen van *pater Dr. L. G. C. M. van Dijck* o.s.a. en de heer *P. Th. de Lange* een dankbaar gebruik is gemaakt om een enigszins afgerond geheel te verkrijgen.

25) Diam. 2 cm, aan de oorkonde van 1404 nov. 25 in de Abdij der Norbertijnen te Postel (Mol). Welwillende opgaven van *pater L. W. Rijk*, o. praem., archivaris ald. Tevens in *Geschiedenis van Bladel en Netersel*, door Th. Ign. Welvaarts, 1890, p. 176 ;

26) 1662 apr. 25, geb. dochter v. *Christina Bierkens* en *Floris van Haestrecht Grovenbroek*, Ms. „Genealogie van Oudewater en van Hensbeek etc. etc.” door W. van der Lely, in collectie Muschart, nu Centr. Bur. voor Genealogie ;

27) Volgens de heer *S. W. van Schindelf* te Brussel ;

28) Oud Ms. van Rhede van der Kloot, volgens Steenkamp ;

29) *Arm. Gén.* I, p. 200, zonder bronvermelding ;

30) Ms. Rendorp, No. 42, Cod. van Fennema, geen kleuren aangegeven. In het Suppl. Wapenboek van Heemskerk zijn de wanden der tonnen niet naar beneden verwijzend, schuin of ingebogen, maar vertikaal ; kleuren : in goud drie rode tonnen. Opgave Steenkamp. Zie ook „de Genealogia van het oud geslacht van Neck,” *Gem. Arch. Amsterdam* ;

31) Wolvendahilkerk. Geen kleuren aangegeven. Zie *Lapidarium Zeylanicum*, by Leopold Ludovici, p. 13. De tonnen werden als klokken aangezien, de omtrekken hiervan zijn nl. identiek met die van karntonnen ;

32) Kanunnik 2 jan. 1749 — 3 mrt. 1755. Rijksarch Utrecht ;

Genealogie

Luycas Jan Stemkens, 5 juli 1477 als zijn vader reeds is gestorven ³³⁾, 6 jan. 1487 ³⁴⁾, † vóór 27 apr. 1518, tr. vóór 1477 *Heylwich Goyaert van Dommelen alias Bierkens*, 5 juli 1477, 6 jan. 1487, 24 juni 1496/97 ³⁵⁾ als nieuw lid der Illustre Lieve Vrouwe Broederschap, ante obitum 24 juni 1507/08 ³⁶⁾, dr. van *Goyaert Bierkens van Weerde* (zn. van *Marcelis van Dommelen*) 1434 - 1476, en *Lysbeth Goyaert Oerlemans*.

Uit dit huwelijk :

1. *Goyaert*, volgt Ia.A.
2. *Margriet Bierens*, † Zutphen omstr. 1526. ³⁶⁾
3. *Symon*, volgt Ib.B.
4. *Heylwich Bierens*, Valkenswaard 9 apr. 1526 ³⁷⁾ tr. *Alaert Jan Lambrechts*, hebben dan 7 kinderen, worden 27 apr. 1518 met een zoon genoemd. ^{37a)}
5. *Lucas*, volgt Ic.C.

A.

Ia. *Goeyaert Lucas Stemkens alias Bierens*, vermeld met zijn vrouw Valkenswaard 3 sep. 1503 ³⁸⁾, ald. 29 apr. en 29 dec. 1521 ³⁹⁾ en met zijn broeders *Symon* en *Luycas* ald. 20 mrt. 1522 ⁴⁰⁾, † „Waalre ende Weert” omstr. 1526 ⁴¹⁾, tr. vóór 1503 *Lysbeth Gherit Danckaerts*, wordt wrsch. nog genoemd 30 apr. 1528. ⁴²⁾

Uit dit huwelijk :

1. *Luycas*, volgt IIa.
2. *Adriaen*, volgt IIb.
3. *Lysbeth Goeyaert Bierens*, tr. *Jan Thielkens*, beiden vermeld Valkenswaard 3 mrt. 1530 ⁴³⁾, 1533 ⁴⁴⁾ en 25 juni 1535. ⁴⁵⁾
4. *Anna Goeyaert Bierens*, vermeld Valkenswaard 25 juni 1535 ⁴⁵⁾, Turnhout (of Brussel) 20 jan. 1553 ⁴⁶⁾ en 5 aug.

33) 's-H(ertogenbosch) R 1246, f. 200 v. ;

34) V(alkenswaard) R 56, f. 13 ;

35) 's-H. rek. III. L. Vr. Br. ;

36) 's-H., rek. III. L. Vr. Br. 24 juni 1526/27 ;

37) V. R 60, f. 16 ;

37a) 's-H., R 1290, f. 195 ;

38) V. R 50, f. 10 ;

39) V. R 60, f. 8v en 12 ;

40) V. R 61, f. 5 ;

41) 's-H., rek. III. L. V. Br. 24 juni 1526/27 ;

42) V. R 69, f. 6 ;

43) V. R 71, f. 8v ;

44) V. R 73, f. 7 ;

45) V. R 81, f. 5v ;

46) Kempisch Museum I 1890, p. 264 e.v. ;

1565 ⁴⁷⁾, tr. vóór 28 sep. 1542 ⁴⁸⁾ *Huibrecht Gevaerts*, geb. Turnhout 1520, president-schepen ald. ⁴⁹⁾, leverancier van tijken, garens, enz. 19 aug. 1568 ⁴⁹⁾, † 1584, zn. van *Huibrecht Jan* en *Margareta Cock van Opijnen*, ridder *Arnolddr.* ⁴⁹⁾

5. *Henrick*, volgt IIc.

IIa. *Lucas Goeyaert Bierens*, vermeld 15 sep. 1527 ⁵⁰⁾, 3 mrt. 1530 ⁴³⁾ en 25 juni 1535 ⁴³⁾, tr. N.N.

Uit dit huwelijk :

1. *Jan Lucas Bierens*, Ridder, † Atrecht 19 aug. 1558, begr. ald. bij de Franciskaner monniken van de beschouwende orde onder een grafmonument ⁵¹⁾, wijlen genoemd 22 sep. 1573 ⁵²⁾, tr. *Anna van de Wouwere*, woont te Huldenberg bij Brussel 18 dec. 1564 ⁵³⁾, † omstr. 1570, een rente van haar wordt 7 okt. 1608 en 8 nov. 1610 getransporteerd aan neef *Lucas Reynder Bierens* (IVa) ⁵³⁾.
2. *Reyner*, volgt IIIa.
3. *Goyaert*, volgt IIb.

IIIa. *Reyner Lucas Bierens*, geb. omstr. 1530, verwerft het een en ander te Duizel 17 apr. 1566 en 15 apr. 1570 ⁵⁴⁾, wordt genoemd al of niet in verband met zijn minderjarige zoon *Lucas* 11 okt. 1566 ⁵⁵⁾, 27 jan. en 5 mei 1568 ⁵⁶⁾, 28 feb. en 21 nov. 1569 ⁵⁷⁾, 11 apr. 1570 ⁵⁸⁾, 12 feb. 1571, 25 feb. 1572, 12 jan. en 27 mei 1573 ⁵⁹⁾, te Duizel wonende, met wijlen zijn broeder *Jan* 22 sep. 1573 ⁵³⁾, voor zijn zoon *Lucas* (IVa) schuldbekentenissen verkrijgend 7 en 27 juni 1574 ⁶⁰⁾, genoemd 22 juli en 31 aug. 1574 ⁶¹⁾, als toezienend voogd over de kinderen van *Peeter*

47) Gen. en Herald. Bladen 1910, p. 138/9 ;

48) Id. p. 126/7 ;

49) Turnhout, Manuael, 1564 - '74 ;

50) V. R 68, f. 2v ;

51) met opschrift : D.O.M. - et - Piaae memoria illustri ac Generosi - domini - **Joannis Bierens** ex equitibus Sernissimi - ac potentissimi **Philippi Dei gratia - V. Siciliae et Angliae Regis, Belgarum - Principis** qui inter felicissimos omnium - ordinum Arthesiae applausus in aeternum - exultaturus decissit decima nona Augusti - A^o MDLVIII - RIP. Publ. Limbourg 1896/'97, p. 387 ;

52) E(ersel) R 20 V f. 37v ;

53) Ehv. R 36, f. 254 en R 37, f. 156v ;

54) E. R 19I, f. 27 en R 20I, f. 21 ;

55) E. R 19II, f. 1 ;

56) E. R 19III, f. 10 en R 19II, f. 24 ;

57) E. R 19 IV, f. 17 en R 20, f. 4 ;

58) E. R 20 I, f. 22 ;

59) E. R 20 II, f. 11, R 20 III, f. 17, R 20 IV, f. 6 en f. 28v ;

60) E. R 20 V, f. 34 en 35 ;

61) E. R 20 V, f. 38 en 40 ;

Lucas Symon Lucas (IIle) 7 juli 1587 ⁶²⁾, procedeert 1596 en 1597 ⁶³⁾, transporteert de rentebrief van *Anna van de Wouwere* aan zijn zoon *Lucas* 7 okt. 1608 en 8 nov. 1610 ⁶⁴⁾ en † niet lang hierna, tr. 1e *Jenneken Peter Danckaerts*, † vóór 11 okt. 1566 ⁶⁵⁾; tr. 2e *Agnes Jacob Dionys van den Hoevel*, † na 19 nov. 1620 ⁶⁶⁾ als haar zoon *Jacob (IVf)* namens haar een cijns verkoopt, die 2 jan. 1583 in het bezit was van *Henric Goirdt Lucas (IIc)*.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Lucas*, volgt IVa.

Uit het tweede huwelijk :

2. *Jan*, volgt IVb.
3. *Reynder*, volgt IVc.
4. *Steven*, volgt IVd.
5. *Heylken Reynder Bierens*, tr. *Gerit Jan Smits*, worden genoemd 7 apr. 1640 ⁶⁷⁾, terwijl hij met *Jan Goyaert Goyaert Bierens (IVil)* begin 1650 tot een accoord komt ⁶⁸⁾.
6. *Dionysius*, volgt IVe.
7. *Jacob*, volgt IVf.
8. *Geraert*, volgt IVg.
9. *Thomas*, volgt IVh.

IVa. *Lucas Reynder Bierens*, Joncker, geb. omstr. 1560 ⁶⁹⁾, onmondig 11 okt. 1566 ⁶⁹⁾ als *Heylwich N.*, vrouw van zijn oom *Goyaert Lucas Bierens (IIlb)*, geconstitueerd wordt in zijn zaak en de erfgenamen van zijn grootvader *Peter Danckaerts*, 27 jan. 1568 ⁷⁰⁾, 21 nov. 1569 als momber zijn oom *Anthonis Peter Danckaerts* te Valkenswaard en 11 apr. 1570 zijn tante *Maria Peter Danckaerts* worden genoemd ⁷¹⁾, hij is koopman in lijnwaat te Eindhoven, gebruikt een zegel dat zijn initialen L en B geeft

62) V. R 108, f. 10 ;

63) E. R1, Dingrol, 1596, vóór 31 jan., mrt., 20 juni, 29 aug., 12, 26 sep., 10, 14, ? okt. 8, 29 dec., 1597, 24 jan., 20 feb., 6, 20 mrt., 2 mei ; zie ook R(entmeester) G(eneraal) 136 E. f. 55, 73v, 92v, 105, 105v, 133, 133v (1520-1620) ;

64) V. R 118, f. 55 ;

65) E. R 21, f. 18 ;

66) E. R 22, f. 105 ; zie ook R.G. 136 E., f. 92, en 137 D(uitzel), f. 8v, 14 apr. 1668 ;

67) 2 mrt. 1589, Ehv R 33, f. 159v, oud omtr. 28 j., hem kunnen dus moeilijk kerk-schenderijen in 1567 te Ehv worden toegeschreven, L. G. A. Houben, *Geschiedenis van Eindhoven*, dt I, p. 297-304, ev. wel het vermelde over 1607/11, vóór en in 1615 ;

69) E. R 19 II, f. 1v ;

70) E. R 19 III, f. 10 ;

71) E. R 20 I, f. 4 en 22 ;

waartussen een huismerk ⁷²⁾, 18 jan. 1596 vermeld als zwager van *Nicolaes Goris Coppens*, gehuwd met *Jenneken Reijnder Polen* ⁷³⁾, procedeert te Duizel 1596 en 1597 waarbij ook zijn vader als gemachtigde optreedt ⁷⁴⁾, behoort tot het Eindhovense Regerings-Corpus, waarvoor hij te Budel ⁷⁵⁾ in gevangenschap heeft verkeerdt ⁷⁶⁾, 20 jan. 1598 en 14 nov. 1599 compareert hij met zijn vrouw ⁷⁷⁾, begint het familiekapitaal te vormen met aankoop van land te Gestel-Blaerthem 8 nov. 1597 ⁷⁸⁾, een rente uit een huis te Eindhoven aan de Markt 3 nov. 1606 ⁷⁹⁾, verstrekt een lening met als onderpand twee huizen te Antwerpen 4 juli 1608 ⁸⁰⁾, compareert 9 jan. 1609 ⁸¹⁾ en 4 juli 1610 ⁸²⁾ met zijn schoonzuster *Jenneke Polen*, wed. van *Nicolaes Coppens*; verstrekt 8 apr. 1611 ⁸³⁾ volmacht aan zijn zonen *Reynder* en *Jan* tot regeling van koopmanschappen te Antwerpen en 20 sep. 1619 ⁸⁴⁾ aan *Jan* procuratie, koopt weer land te Gestel-Blaerthem 10 mrt. 1614 en een perceel onder Gestel tot Gennep 14 dec. 1619 ⁸⁵⁾, compareert 7 mrt. 1617 ⁸⁶⁾, verkrijgt erfrenten 1 aug. 1617 en 16 feb. 1619 en koopt 11 mei 1619 een akker onder Gestel ⁸⁷⁾, verkrijgt 28 nov. 1620 een obligatie ⁸⁸⁾, compareert 27 mrt. 1622 en 13 mei 1626 ⁸⁹⁾, hij en *Jenneke Reynder Polen* verklaren te Eindhoven tot afkoop van een roggepacht van twee mudden rogge gaande uit een tiend te Zeelst geld te hebben ontvangen, 19 jan. 1623, wederom koopt hij 4 feb. 1633 een perceel te Gestel, 3 nov. 1636 twee beemden onder Blaerthem ald. en 22 dec. 1639 landerijen te Gestel ⁹⁰⁾, 15 dec. 1637 gelast de Raad van Brabant de kosten van een proces tussen „*Lucas Birens*” en *Mathias Gerardi* te verhalen

72) Een 4 in spiegelbeeld, aan de bovenzijde gesloten, de horizontale staaf eindigend in een breedarmig kruisje, de verticale daaronder voorzien van twee krullen samen een B vormend en dan eindigend met een dwarsstaafje naar links een L vormend, G. A. EHV, doos 65, charters XVI, later werd dit cachet gebruikt door zijn zoon *Reynier* (Va) te Eindhoven;

73) Zeegers K. I. 216;

74) E. R1, Dingrol, 1596, vóór 31 jan., 26 sep., 10 okt., 1597, 6 mrt. en 7 mei;

75) behoorde tot de baronie van EHV en Cranendonck;

76) Zeegers K. I. 559, 23 mei 1602;

77) EHV R 33, f. 68 en 158v;

78) 44 R(eesten) L(ijst, kasteel) Baarlo (Lbg. Rijks en andere archieven 1928, p. 601);

79) 54 R. L. Baarlo;

80) (Stadsarchief) Antw(erpen) S(chepen) R(egister) 737, f. 374;

81) EHV R 36, f. 287;

82) EHV R 37, f. 126;

83) Zeegers K. I. 774;

84) EHV R 38, f. 242v;

85) 59 en 71 (transfix v. 59) R. L. Baarlo;

86) EHV R 38, f. 221;

87) 65, 69 en 70 R. L. Baarlo;

88) Schepenprot. EHV f. 26, 26v en T(ongelre) R 122, 17;

89) EHV R 39, f. 96 en R 40, f. 45v;

90) 87, 94 en 104 R. L. Baarlo;

op *Gerardi's* goederen in Brabant gelegen ⁹¹⁾, compareert 12 dec. 1639 te Eindhoven, 14 feb. 1640 te Antwerpen en 19 feb. 1640 te Tongelre ⁹²⁾, 27 mrt. 1640 ⁹³⁾ geeft zijn zoon *Jan* (Vb) hem nog volmacht, maar hij is † vóór 10 okt. 1642 ⁹⁴⁾, tr. vóór 16 nov. 1595 ⁹⁵⁾ *Heylken (Heylwich) Polen*, is 3 jan. 1621 doopgetuige bij haar eerste kleinkind te Antwerpen, dr. van *Reynder Willem* en *Elsken Hendrick Celen*.

Uit dit huwelijk :

1. *Reynier*, volgt V a.
2. *Joannes*, volgt V b.
3. *Juffrouw Elisabeth Lucas Bierens*, heeft in sep. 1630, toen haar man overleed, een minderjarige dochter ⁹⁶⁾, wordt 29 jan. 1633 te Eindhoven vermeld met *Mr. Jan Bierens*, te Brussel (IVj) ⁹⁷⁾, transporteert 28 jan. 1637 aan haar broeder *Sr. Joan Bierens* (Vb) „die halfmaene” ⁹⁸⁾, uit haar naam koopt *Jan* (Vb) te Antwerpen 6 juni 1638 rechten, land en tienden te Tholen en Vossemeer ⁹⁹⁾, koopt een rentebrief op het domein Cranendonck, 16 juli 1640, van broeder *Jan* ¹⁰⁰⁾, deling tussen haar, als moeder van *Maria Helena van Reyden*, en *Jan Peeter van Stratum*, gehuwd met *Aeltje Peeter Nicolaes van Luytelaer* ¹⁰¹⁾, bezit 10 okt. 1642 het goed Taterbeeck te Eckart ⁹⁴⁾, zij komt vele malen voor in de processtukken Tongelre betreffende de nalatenschappen van haar vader (IVa) en broeder *Joannes* (Vb) ¹⁰²⁾, draagt haar broeder *Reynder* (Va) 14 okt. 1648 wat op ¹⁰³⁾, en is waarschijnlijk † vóór 26 nov. 1655 ¹⁰⁴⁾, tr. na 1604 *Heer en Meester Adam van Reyden*, I.U.L., advocaat, president-schepen van Eindhoven, reist 12 feb. 1629 met zijn zwager *Jan Bierens* (Vb) voor een zaak van zijn schoonvader *Lucas Bierens* (IVa) naar Brussel ¹⁰⁵⁾, 15 aug. 1630 te Antwerpen doopgetuige van *Clara Maria*

91) 99 R. L. Baarlo ;
 92) Ehv R 42, f. 197, zie T. R 26, 2 en 5 mrt. 1646 ;
 93) Antw. Not. 154, f. 196 ;
 94) Eckart (Ehv) R 5, f. 19 ;
 95) Zeegers K. I. 202, zie 1603 - '17 N 1213, 33, 66, 85 en 104 ;
 96) R.G. 129, f. 38 en Ehv R 40, f. 276v ;
 97) Ehv R 41, f. 158v ;
 98) Ehv R 42, f. 127 ;
 99) 101 R. L. Baarlo ;
 100) Mombolr van haar onmondige dochter, Ehv R 43, f. 30v e.v. ;
 101) Ehv R 43, f. 210 ;
 102) T. R 26, ca. 1643, 1 juli 1643, ca. 1646, 5 mrt., 1 aug. 1646, 8 jan. 1647 ;
 103) Ehv R 44, f. 302 ;
 104) 122 R. L. Baarlo ;
 105) Antw. Not. 154, f. 135 ;

Bierens (Vb7) en is † sep. 1630 ¹⁰⁶), zn. van *Goetschalck Andries van Reyden*.

Va. *Sr. Reynier Lucas Bierens*, geb. omstreeks 1585 ⁸³), woont te Eindhoven 7 mrt. 1615 ¹⁰⁷), dan te Mechelen, 27 okt. 1631 en 28 feb. 1635 te Weert ¹⁰⁸) als rentmeester van de *Princesse van Chimay* voor de domeinen van Weert en Nederweert, wanneer zijn vader (IVa) hem enig goed transporteert, compareert 10 feb. 1637 te Eindhoven ¹⁰⁹), evenals zijn vader ontvangt hij 27 mrt. 1640 volmacht van zijn broeder *Jan* (Vb) ⁹³), 1 juli 1643 ¹⁰²) worden hij en *Sr. Silvester Lintermans* als momboiren over de kinderen van *Johan Bierens* (Vb) genoemd en hij 5 mrt. 1646 ¹⁰²) als die van *Elisabeth Bierens* (IVa3), ook als zodanig handelend als erfgenamen van grootvader *Lucas* (IVa) te Antwerpen 29 apr. 1644, 10 nov. 1645, 16 apr. 1646 ¹¹⁰), 27 mrt. 1648 en 10 juni 1649 ¹¹¹), te Tongelre 2 en 5 mrt. 1646 ⁹²), 1 aug. 1646 en 8 jan. 1647 ¹¹²), te Eindhoven 14 okt. 1648 ¹⁰³), hij wordt genoemd in het cijsboek van Oerle ¹¹³), is 7 jan. 1650 te Eindhoven doopgetuige ¹¹⁴), machtigt als momboir 13 mei 1654 ¹¹⁵) *Jouffrouwe Maria Magdalena Bierens* (Vb2) en 16 dec. 1655 ¹¹⁶) *Sr. Jacobus Bierens* (VIc), compareert als voogd 11 apr. 1656 ¹¹⁷), transporteert als voormalig voogd 25 mrt. 1662 ¹¹⁸) en compareert tenslotte te Eindhoven 26 feb. en 9 apr. 1664 en 5 aug. 1665 ¹¹⁹), tr. Mechelen, St. Rombouts, 25 sep. 1623 *Catharina van Immerseel*, doopgetuige bij kinderen van haar zwager *Joannes Bierens* (Vb) te Antwerpen 21 mei 1625, 6 sep. 1628 en 15 aug. 1630.

Uit dit huwelijk :

1. *Paulus*, volgt VIa.
2. *Lucas*, volgt VIb.

VIa. *Paulus Reynier Berinckx*, ged. Mechelen, St. Rombouts, 29 apr. 1625, tr. ald. 5 aug. 1662 *Agnes Cneyff*.

106) Ehv R 40, f. 279v ;

107) Zeegers K. l. 104 ;

108) Ehv, charters en R 42, f. 53 ;

109) N 1226,2 ;

110) Antw. Not. 155, f. 98 m. (zijn) handtek(ening), 148 m. handtek., 162v ;

111) Antw. Not. 156, f. 12, 19 m. handtek. ;

112) T. R 28 ;

113) 1643-'57, f. 31, Hert. Rentmr. der Domeinen ;

114) van een dr. *Cleymans* van *Maria van Reyden* ;

115) Ehv. Not. Anth. de Loutre ;

116) Roermond, Not. Meyers ;

117) Ehv R 38, f. 189v ;

118) Ehv R 47, f. 281 ;

119) N 1218, 21, 35 en 176 ;

Uit dit huwelijk :

1. *Maria Paulus Berincx*, geb. omstr. 1663, tr. *Jan Wouters*, uit dit huwelijk een dr., geb. Rummen 21 juli 1686.
2. *Paulus Paulus Berincks*, ged. Mechelen, St. Rombouts, 30 okt. 1669.
3. *Carolus Paulus Berincx*, ged. Mechelen, St. Rombouts, 3 mei 1671.

Vlb. *Lucas Reynier Berinckx*, tr. *Catharina Boon*.

Uit dit huwelijk :

1. *Lucia Lucas Bierens*, geb. omstr. 1677, zwartzuster te Antwerpen, † ald. 19 juni 1725 ¹²⁰⁾.
2. *Maria Anna Lucas Berinckx*, ged. Antwerpen O.L.V. Zuid 7 jan. 1678.
3. *Carolus Lucas Berinckx*, ged. Antwerpen O.L.V. Zuid 31 mrt. 1679.

Vb. *Sr. Joannes Lucas Bierens*, geb. omstr. 1586 ⁸³⁾, compareert 2 mei 1617 ¹²¹⁾, verkrijgt weer procuratie van zijn vader 20 sep. 1619 ¹²²⁾, compareert 17 sep. 1620 te Eindhoven als gehuwd met „*Mechtelt*” ¹²³⁾, hun eerste kind wordt 20 sep. 1620 genoemd ¹²⁴⁾, dat echter 3 jan. 1621 te Antwerpen wordt gedoopt, compareert 5 nov. 1621 en 9 aug. 1625 als koopman in Antwerpen gevestigd ¹²⁵⁾, als „Heer van de finantie” ald. dec. 1623 en omstr. apr. 1624 vermeld ¹²⁶⁾, 14 nov. 1625, 14 dec. 1635 en 25 sep. 1636 comparerend te Eindhoven ¹²⁷⁾, reisde 16 jan. en 12 feb. 1629 naar Brussel ¹⁰⁵⁾ voor een zaak tussen zijn vader (IVa) en de deken van Eindhoven appellanten van de Officiaal van Mechelen, 7 dec. 1638 ¹²⁸⁾, koopt 24 nov. 1633 een „heyvelt” te Zeelst ¹²⁹⁾, het rekwest van de *graaf van Sallasar* om van *Jan* terug te bekomen een gouden kruis met diamanten en aanhangende drie grote, schone paarlen wordt mei 1637 niet ontvangbaar verklaard ¹³⁰⁾, 17 sep. 1637 verleent de koning octrooi om bij testament te beschikken over hun goederen in Brabant en de Landen van Overmaas, waaronder

120) Graftschriften Antw. IV, 501 ;

121) Ehv R 38, f. 131v ;

122) Ehv R 38, f. 242v ;

123) Ehv R 39, f. 19 ;

124) volgens Henri de l'Escaille ;

125) Ehv R 39, f. 70 en R 42, f. 78 ;

126) Gelre 62, 1965/67, p. 232 en 234 ;

127) Ehv R 40, f. 2, R 326, f. 221v en R 42, f. 109 ;

128) m.z. handtek. ;

129) Zeelst R 10 f. 173 en 86 R L. Baarlo ;

130) Raad v. Brabant, 96 R. L. Baarlo ;

„uckelsche, Sint Geertruyden en haeffelycke” ¹³¹⁾, koopt een erfrente 18 nov. 1639 ¹³²⁾, compareerde 2 apr. 1640 voor de lichting van een som die bij manuele obligatie schuldig was ¹³³⁾, heeft een compagnie van assientos met *Sr. Abraham van Diepenbeeck* ¹³⁴⁾, is pandheer van het Drostambt Montfort (Lbg) ¹³⁵⁾, het arrest van 25 okt. 1640 op een wisselbrief verklaart hij 29 nov. 1640 te zullen opheffen ¹³⁶⁾, † niet lang hierna en vóór 10 mei 1642, begr. Antwerpen, St. Jacobskerk, in een grafkelder, tr. *Jouffrouwe Mechtildis Lintermans*, verkrijgt 30 apr. 1614 een weide onder Zeelst ¹³⁷⁾, begr. Antwerpen, St. Jacobskerk, in de grafkelder bij haar man, dr. van *Mr. Jacobus*, chirurgijn te Oirschot, † ald. 1611, en *Magdalena van Poppel*.

Uit dit huwelijk :

1. *Heer Joannes Baptista Baron van Bierens*, heer van Baarlo geb. waarsch. 20 sep. 1620 ¹³¹⁾, ged. Antwerpen O.L.V. Zuid 3 jan. 1621, deken, kanunnik en aartsprister van het O.L.V. Munster te Aken, vermeld in cijsboek van Oerle ¹³⁸⁾, machtigt 6 jan. 1654 ¹³⁹⁾ ¹³³⁾ en 7 juli 1657 ¹⁴⁰⁾ zijn zuster *Maria Magdalena* (Vb2), wordt met de broeders en zusters 11 apr. 1656 te Eindhoven vermeld ¹⁴¹⁾, compareert te Antwerpen 4 juli 1656 met broeders en zusters contra *Sr. Abraham van Diepenbeeck* ¹⁴²⁾, 11 sep. 1664 wordt hem als vice-proost te Aken volmacht gegeven door zijn broeder *Adam* (Vld) van Eindhoven om zaken te regelen te Turnhout, terwijl hij 30 mei 1669, nu ook als kanunnik van het Munster te Aken, een rente verwerft ¹⁴³⁾, 12 juni 1671 nemen *Frederik Bertram van Laer* toe *Baerlo* en zijn echtgenote bij hem en zijn broeder *Jacques* (Vlc) gelden op, evenals 18 apr. 1674 *Johan Adolff Baron van Wylich* en echtgenote ¹⁴⁴⁾, de Koning verleent 12 juli 1674 octrooi het huis Baarlo met toebehoren en de halve heerlijkheid Baarlo met de hoge en lage justitie tot pand te

131) Brussel, 97 R. L. Baarlo ;

132) Antw., 103 R. L. Baarlo ;

133) Antw. S. R. 737, f. 373 r + v ;

134) Antw. S. R. 739, f. 240R ;

135) stukken 1637 - 1742, 456 Invent. Baarlo ;

136) Antw. Not. 154, f. 220 ;

137) Zeelst R 9, f. 13 en 60 R. L. Baarlo ;

138) 1648 - '57, Hert. Rentmr. der Domeinen, f. 15 ;

139) Luik, Not. Hieronimus Fauerdan ;

140) Antw., Not. Guiliam le Rousseau ;

141) EHV R 46, f. 189 ;

142) Antw. S. R. 739, f. 239v, 240 r + v, 241v en 242 r + v ;

143) 161 en 384 Invent. Baarlo ;

144) 154 R. L., 392 Invent. en 159 R. L. Baarlo ;

stellen, hij koopt deze 6 sep. 1687, terwijl hem als deken van het Munster te Aken 8 juni 1689 door de Koning octrooi wordt verleend daarover te testeren, geeft 17 juni 1689 volmacht tot de belening ¹⁴⁵⁾ en wordt 22 apr. 1690 daarmede voor het leenhof van Gelder opgedragen en 13 mei 1690 beleend, dezelfde dag draagt hij deze op aan zijn neef *Jan Baptist Joseph* (Vlla), die daarmede wordt beleend ¹⁴⁶⁾, een prelaat van talent en dikwijls met moeilijke opdrachten belast, o.a. bemiddelaar te Brussel tussen de Hertog van Gulik en het Spaanse gouvernement, testeert te Aken 22 apr. 1686 en 10 sep. 1690 ¹⁴⁷⁾ en wordt ald. begr. 6 nov. 1690.

2. *Jouffrouwe Maria Magdalena Bierens*, ged. als *Maria* Antwerpen O.L.V. Zuid 9 mei 1622, geestelijke dochter, vermeld in cijsboek van Oerle ¹³⁸⁾, verkrijgt 28 sep. 1652 met haar zuster *Catharina* (Vb4) een rente ¹³³⁾ en 20 aug. 1655 met hun zuster *Clara Maria* (Vb7) een rente op de domeinen van Eindhoven en Cranendonk ¹⁴⁸⁾, 26 en 27 nov. 1655 een vonnis, samen met hare zusters en broeders, over een tiend in Tholen ¹⁴⁹⁾ ⁸⁹⁾, in 1659 volgt echter over de goederen een proces ¹⁵⁰⁾, compareert juli 1656 als erfgename van haar grootvader *Lucas Bierens* (IVa) ⁸⁰⁾, verkrijgt 5 juli 1656 procuratie van haar broeder *Mr. Jacques* (Vlc) ¹⁵¹⁾ ¹⁴²⁾, verkoopt met haar meerderjarige zusters (Vb4 en 7) 7 juli 1656 het onderpand bij de 2 apr. 1640 genoemde schuld aan hun vader en verbinden daarbij enige renten ¹³³⁾, na het overlijden van hun broeder *Lucas* (Vb3) gaan de overige 9 broeders en zusters een herverdeling aan, Antwerpen ten haren woonhuys 7 juli 1657, met transporten 4 feb. 1660 ¹⁵²⁾, haar zuster *Helena* (Vb10) bekende 4 feb. 1660 voldaan te zijn met het beheer van het vermogen en stelde haar aan om het sterfhuis en achtergelaten goederen te liquideren ¹⁵³⁾, 18 juli 1664 verleent hun broeder *Alexander Bierens* S. J. (Vb11) ¹⁵⁴⁾ haar procuratie voor een minnelijke scheiding en deling van de ouder-

145) Aken, Not. Joannes Offergelt;

146) Roermond, 101, 184, 186, 187, 188, 189 R. L. Baarlo;

147) 163 Invent. Baarlo;

148) voor Schepenen v. 's-H., Antw. S.R. 819, f. 146 r+v;

149) Raad v. Brabant, 122, 123 R.L. Baarlo;

150) 537 Invent. Baarlo;

151) Roermond, Not. Meyers;

152) Antw. S.R. 758, f. 6v, 7 r+v, 8 r+v en 9 r+v;

153) Antw. S.R. 758, f. 10 r+v;

154) Schepenen v. Ieper;

lijke nalatenschap te Antwerpen 5 mrt. 1666 tussen de jongste drie kinderen voor $\frac{2}{3}$ en *Jacobus* voor de resterende $\frac{1}{3}$ ¹⁵⁵), een rente op *Carel van Immerseel* van de minderjarige kinderen werd 29 okt. 1664, 14 okt. 1665 en 3 nov. 1666 aan haar en *Helena* uitbetaald ¹⁵⁶), *Maria Mechlina Bierens* (Vb12) deed 13 nov. 1666 een schenking bij de intrede in het klooster aan haar en *Helena*, waarvan akte van realisatie 12 okt. 1669 ¹⁵⁷), 2 mrt. 1669 verkoopt *Helena* aan haar, *Catharina* en *Clara Maria* $\frac{1}{3}$ en $\frac{1}{4}$ van $\frac{1}{3}$ bij successie van *Maria Mechlina Bierens* aangevallen ¹⁵⁸), deze drie zusters kopen drie renten 16 juli 1670 ¹⁵⁹), 10 dec. 1672 nog een rente ¹⁶⁰), zij geeft 23 juli 1680 met haar zuster *Clara Maria* procuratie aan de President-Schepenen van Zeelst ¹⁶¹), beiden verkrijgen 7 jan. 1682 twee renten, 27 apr. 1683 met toestemming gereduceerd en naderhand nogmaals ¹⁶²), † Antwerpen 25 nov. 1688.

3. *Sr. Lucas Bierens*, geb. waarsch. 6 ¹²¹), ged. Antwerpen O.L.V. Zuid 24 juli 1624, getuige 7 dec. 1638 ¹²⁸) en 29 nov. 1640 ¹³⁶), coopman te Antwerpen, als hem 14 apr. 1646 een som wordt getransporteerd volgens de acte van 16 apr. 1646 met zijn handtekening ¹¹⁰), als erentfeste Drost van Montfort ald. 29 dec. 1647 doopgetuige ¹⁶³), verkoopt 16 juni 1649 te Eindhoven $\frac{1}{10}$ uit de ouderlijke erfenis ¹⁶⁴), vermeld in cijnsboek van Oerle ¹³⁸) en 11 apr. 1656 ¹⁴¹), terwijl hij 4 juli 1656 ¹⁴²) in het buitenland vertoeft, begr. vóór 7 juli 1657 te Rome of Eindhoven. ¹²¹).
4. *Jouffrouwe Catharina Bierens*, geb. waarsch. 19 ¹²¹), ged. Antwerpen O.L.V. Zuid 21 mei 1625, Franciscanes, geprotest als *Sr. Catharina* in 1648 ¹⁶⁵), vermeld in cijnsboek van Oerle ¹³⁸), ontvangt een rente 28 sep. 1652 ¹³³), geeft 24 dec. 1653 volmacht tot overdracht van goederen met haar zusters *Maria Magdalena* (Vb2) en *Clara Maria*

155) 138 R.L. Baarlo;

156) Antw. Reg. v. d. Erffrenten ende lijfrenten 336, f. 66v, 606;

157) Schepenen v. 's-H., 164 Invent. Baarlo;

158) Antw. S.R. 819, f. 192 r+lv, 's-H. 24 sep. 1669, 148 R. L. Baarlo;

159) Antw., 150 R.L. Baarlo;

160) 510 Invent. Baarlo;

161) Ehv. R. 53, f. 254v;

162) Antw. Not. v. Cantelbeeck, 172 R.L., 482 Invent. Baarlo;

163) De Navorscher 1954, 5/6, p. 140/1;

164) Ehv. R. 45, f. 4v;

165) Bijdr. voor de Gesch. v. d. Prov. der Minderbroeders in de Nederl., dl. 12, Fasc. 35, Gesch. v. h. Zusterklooster a.d. Beekpoort te Weert (1662-1797), Bakermat v. d. Congr. der Zusters Francisc. v. Oirschot, p. 159, 182;

- (Vb7) aan hun broeder *Jacques Bierens* (Vlc) 7 feb. 1654¹⁰⁶⁾, verkrijgt met deze zusters een rente 20 aug. 1655¹⁴⁸⁾, alle tien kinderen worden te Eindhoven 11 apr. 1656 vermeld¹⁴¹⁾, compareert Antwerpen juli, 4 en 7 juli 1656⁸⁰⁾ ¹³³⁾ ¹⁴²⁾ en een transport aan haar 4 feb. 1660¹⁶²⁾, 23 okt. 1662 komt zij van Dommelen te Weert en gaan de Zusters voorlopig wonen in „Die Roose” in de Beekstraat¹⁶⁵⁾, 2 mrt. 1669 de verkoop door haar zuster *Helena*¹⁵⁸⁾, sep. 1669 betreffende een rente¹⁴⁸⁾ en 16 juli 1670 de koop van renten¹⁵⁹⁾, begr. Weert 1671¹⁶⁵⁾.
5. *Jacobus Franciscus Bierens*, ged. Antwerpen O.L.V. Zuid 30 juni 1628, † jong.
  6. *Jacques*, volgt Vlc.
  7. *Jouffrouwe Clara Maria Bierens*, ged. Antwerpen O.L.V. Zuid 15 aug. 1630, *Adam van Rey(d)e(n)* doopgetuige, geestelijke dochter, vermeld in cijsboek van Oerle¹³⁸⁾, een rente wordt haar 28 sep. 1652 getransporteerd¹³³⁾, geeft 24 dec. 1653 volmacht tot overdracht op 7 feb. 1654¹⁶⁰⁾, ontvangt met de oudste twee zusters een rente¹⁴⁸⁾, alle tien kinderen van *Jan Bierens* (Vb) vermeld te Eindhoven 11 apr. 1656¹⁴¹⁾, compareert te Antwerpen juli, 4 en 7 juli 1656⁸⁰⁾ ¹³³⁾ ¹⁴²⁾ en een transport aan haar 4 feb. 1660¹⁶²⁾, zij en *Maria Magdalena* (Vb2) enerzijds en *Alexander Bierens* (Vb11) anderzijds gaan Antwerpen 2 mei 1667 een scheiding en deling van goederen en renten¹⁶⁷⁾, 2 mrt. 1669 verkoop door zuster *Helena*¹⁵⁸⁾, sep. 1669 over een rente¹⁴⁸⁾ en 16 juli 1670 de koop van renten¹⁵⁹⁾, geeft met *Maria Magdalena* 23 juli 1680 procuratie aan de President-Schepenen van Zeelst¹⁶¹⁾, verkrijgen 7 jan. 1682 twee renten, 27 apr. 1683 gereduceerd en naderhand nogmaals¹⁶²⁾, † 1702.
  8. *Adam*, volgt Vld.
  9. *Maria Bierens*, tweeling met voorgaande, ged. Antwerpen O.L.V. Zuid, pasen 1632¹²¹⁾, † jong.
  10. *Jouffrouwe Helena Bierens*, ged. Antwerpen O.L.V. Zuid 20 juli 1634, *Maria Lintermans* doopgetuige, Carmelites, vermeld in cijsboek van Oerle¹³⁸⁾, als minderjarige genoemd 11 apr. 1656¹⁴¹⁾, met procuratie van *Reynier Bierens* (Va) als momboir 16 dec. 1655¹⁰⁸⁾, onder juli 1656⁸⁰⁾,

166) Ehv. R. 46, f. 6v, 120 R.L. Baarlo ;

167) Antw., 144 R.L. Baarlo ;

168) Roermond, Not. Meyers ;

4 juli 1656 ¹⁴²) met procuratie van *Reynier* 13 mei 1654 ¹¹⁵), bij herverdeling onder de negen broeders en zusters 7 juli 1657 met transporten 4 feb. 1660 ¹⁵²) en 27 sep. 1658 ¹⁶⁹), meerderjarig geworden bekend zij 4 feb. 1660 haar zuster *Maria Magdalena* voldaan te zijn over het beheer en constitueert haar tevens tot liquidatie van het sterfhuis ¹⁵³), scheiding tussen haar met de jongste twee kinderen en hun broeder *Jacobus* te Antwerpen 5 mrt. 1666 ¹⁵⁵), een rente van deze drie kinderen wordt 29 okt. 1664, 14 okt. 1665 en 3 nov. 1666 aan haar en *Maria Magdalena* uitbetaald ¹⁵⁶), haar jongste zuster doet haar 13 nov. 1666 een schenking, waarvan akte van realisatie 12 okt. 1669 ¹⁵⁷), zij verkoopt 2 mrt. 1669 aan haar zusters *Maria Magdalena*, *Catharina* en *Clara Maria* haar eigen $\frac{1}{3}$ deel en $\frac{1}{4}$ van $\frac{1}{3}$ deel bij successie van *Maria Mechlina Bierens*, van goederen en renten met het recht van terugkoop binnen een jaar, hetgeen 24 sep. 1669 door haar gevolmachtigde *Theodorus Nyehoff* J. U. L. voor Schepenen van 's-Hertogenbosch wordt gebracht ¹⁵⁸), begr. Aalst 1721 ¹²¹).

11. *Magister Alexander Henricus Bierens* S. J., geb. waarsch. 1614 ¹²¹), ged. als *Alexander* Antwerpen O.L.V. Zuid 18 dec. 1636, *Catharina Dirix* ..... van *Taterbeek* doopgetuige, theoloogant der Sociëteit Jesu, vermeld in cijsboek Oerle ¹³⁸), minderjarig genoemd 11 apr. ¹⁴¹), juli ⁸⁰), 4 juli 1656 ¹⁴²), 7 juli 1657, 4 feb. 1660 ¹⁵²) en 27 sep. 1658 ¹⁶⁹), verleent 18 juli 1664 te leper procuratie aan zijn oudste zuster ¹⁵¹) voor een minnelijke scheiding en deling te Antwerpen 5 mrt. 1666 ¹⁵⁵), een rente van hem en de jongste twee zusters wordt 29 okt. 1664, 14 okt. 1665 en 3 nov. 1666 aan *Maria Magdalena* en *Helena* betaald ¹⁵⁶), gaat nogmaals een scheiding en deling der ouderlijke goederen aan met *Maria Magdalena* en *Clara Maria Bierens* 2 mei 1667, ¹⁶⁷), † 2 aug. 1695, begr. Kortrijk ¹²⁴).
12. *Jouffrouwe Maria Mechelina Bierens*, ged. als *Maria* Antwerpen St. Jacob 19 jan. 1641, *Abraham van Diepenbeek* en *Maria Helena van der Heyden* (van *Reyden*) doopgetuigen, Carmelites te Leuven, vermeld in cijsboek van Oerle ¹³⁸), als minderjarige genoemd 11 apr. 1656 ¹⁴⁴), ¹⁶⁸), onder juli 1656 als erfgename van haar grootvader *Lucas Bierens* (IVa) ⁸⁰), 4 juli 1656 ¹⁴²) ¹¹⁵), 7 juli 1657 herverdeling ¹⁵²) en 27 sep. 1658 ¹⁶⁰), 4 feb. 1660 — 19

169) Ehv. R. 46, f. 396 ;

jaar oud — erkent zij de verkoop met haar zuster *Helena* aan *Maria Magdalena* op 7 juli 1657¹⁵²), Antwerpen 5 mrt. 1666 minnelijke scheiding tussen de jongste drie kinderen en hun broeder *Jacobus*¹⁵⁵), bij de intrede in het klooster doet zij 13 nov. 1666 een schenking aan haar zusters *Maria Magdalena* en *Helena Bierens*¹⁵⁷), † vóór 2 mrt. 1669.

Vlc. *Mr. Jacobus Franciscus Bierens*, heer van Grefrath en Wittem, ged. als *Jacques* Antwerpen O.L.V. Zuid 6 sep. 1628, *Guillaume van Taterbeeck* en *Catharina van Immerseel*, doopgetuigen, griffier der lenen van het Souvereine Hof van Gelder te Roermond 1651 - 1674, raad en rekenmeester van de Rekenkamer ald., vermeld in cijnsboek van Oerle¹⁵⁸), hem worden 7 feb. 1654 door zijn zusters *Maria Magdalena*, *Catharina* en *Clara Maria Bierens* hun $\frac{3}{8}$ delen overgedragen in goederen te Meerveldhoven, Gestel, Gennep, Stratum, Geldrop, Woensel, Tongeren en Eersel¹⁶⁰), compareert 11 apr. 1656 te Eindhoven¹⁴¹) behalve voor zichzelf ook voor zijn oudste drie zusters en met procuratie van zijn oom *Renier Bierens* (Va) als momboir van de jongste vier broeders en zusters¹⁶⁸), 6 mei 1656 te Antwerpen met procuratie van de overige kinderen in een zaak tegen *Abraham van Diepenbeeck*¹⁷⁰) machtigt 5 juli 1656 *Maria Magdalena Bierens* wederom in deze zaak¹⁴²) en in een verkoop van $\frac{1}{9}$ deel van renten van *Joannes Baptista Bierens* (Vb1) aan de overige kinderen 7 juli 1657¹⁵²), compareert te Eindhoven 27 sep. 1658 mede namens zijn jongste vier broeders en zusters¹⁶⁹), koopt $\frac{1}{8}$ deel van bovengenoemde goederen waarbij nu die van te Zeelst en Aalst en $\frac{1}{10}$ van een huis te Eindhoven op de markt, bewoond door *Govert van den Broeck*, 3 aug. 1665¹⁷¹), 5 mrt. 1666 verkrijgt hij bij minnelijke scheiding en deling met *Maria Magdalena*, ook namens *Alexander*, *Helena* en *Maria Mechtildis Bierens* de resterende $\frac{3}{8}$ delen in de ouderlijke nalatenschap¹⁵⁵), testeert 1 juni 1668, *Frederik Bertram van Laer* toe *Baerlo* en zijn echtgenote nemen 12 juni 1671 bij hem en zijn broeder *Johan Baptist* gelden op¹⁴⁴), ontvangt 9 okt. 1674 kwitantie van een som voor de Koning wegens de benoeming tot lid van de Rekenkamer¹⁷²), koopt 2 - 3 sep. 1680 een rente¹⁷³), testeert 21 feb. 1682, zijn zoon koopt voor

170) Antw. S.R. 737, f. 254;

171) 's-H., 136 R.L. Baarlo;

172) 162 R.L. Baarlo;

173) 430 Invent. Baarlo;

hem 27 mrt. 1688 een huis naast het zijne achter Cloisterwand te Roermond dat hem 6 mei 1688 wordt opgedragen ¹⁷⁴), begr. ald. 9 dec. 1690, tr. 1e *Anna Margaretha van Erp*, begr. Roermond 12 sep. 1669, dr. van *Willem Godefruius* en *Ida Magdalena de Laval*; tr. 2e 1670 *Maria Losson*, geb. Antwerpen, maakt 22 feb. 1682 haar testament ¹⁷⁵), 24 feb. 1693 een minnelijke schikking met haar stiefzoon ¹⁷⁶), † na 1696 zonder oir, dr. van *Jan* en *Eleonora van Hove*.

Uit het eerste huwelijk :

VIIa. *Johannes Baptista Josephus baron en graaf van Bierens*, (grond)- heer van Baarlo en de halve heerlijkheid, (cijns) heer van Grefrath, Dorenborg, Buissinghen en Bolderen, kamerheer van de Koning van Spanje, ged. Roermond 5 nov. 1664, treedt ald. 27 mrt. 1688 voor zijn vader op ¹⁷⁴), wordt 13 mei 1690 beleend met Baarlo dat hem zijn oom *Heer Jan Baptist* (Vb1) heeft opgedragen ¹⁷⁶), wordt 5 nov. 1691 octrooi verleend om bij testament te beschikken over Baarlo en zijn andere leenrenten en -goederen, wordt 15 jan. 1692 licentiaat genoemd ¹⁷⁷), compareert 2 dec. ¹⁷⁸) en 10 dec. 1695 te Eindhoven ¹⁷⁹), procedeert 1706 tegen de overste-luitenant *De Beaupré*, wordt 11 dec. 1710 met afstammelingen door *August II*, Koning van Polen, in de gravenstand verheven ¹⁸⁰), compareert 20 nov. 1719 al arresterend de watermolen van Wolfswinkel, koopt 1720-1724 Alfense hoeve te Someren ¹⁸¹), maakt 1721 - 1725 aanspraak op de heerlijkheid Asten voor zijn zoon *Albert Ferdinand* ¹⁸²), verkoopt te 's-Hertogenbosch 6 juni 1724 het huis de Ellenborgh met land te Someren behorende aan *Lambert graaf van Berlo* ¹⁸³), 20 aug. 1726 vaderlijke scheiding en deling tussen zijn voor- en nakinderen ¹⁸⁴), † Baarlo 1 okt. 1726, begr. in het koor van de kerk, tr. 1e 19 mrt. 1692 *Maria Adriana van Varick*, † kasteel Baarlo 16 mrt. 1708, dr. van *Philip Frans*, erfburggraaf van Brussel, heer van Boendael, d'Worp, Huyssingen, Buysingen en Eysingen, kanselier van het Souverein Hof van

174) 181 R.L. Baarlo ;

175) Publ. Limbourg 1896/7 en Arch. Heerlen : *Von Bierens* ;

176) 174 Invent. Baarlo ;

177) 193 en 194 R.L. Baarlo ;

178) Ehv. R. 126 ;

179) Ehv. R. 56, f. 218v ;

180) 318 en 178 Invent. Baarlo ;

181) St. Oedenrode R 172, f. 185 ;

182) 516 en 492 Invent. Baarlo ;

183) 208, 213, 214, 215 en 216 R.L. Baarlo, geregistr. Someren f. 73v, 74, 10 juli f. 75v, 76, 76v, 77, 18 juli ;

184) 184 Invent. Baarlo ;

Gelder te Roermond, en *Margaretha Maria van de Werve*; tr. 2e 20 mrt. bij contract en kerkelijk 22 apr. 1711 *Joanna Barbara gravin van Berlo*, † Baarlo 4 dec. 1723, dr. van *Albert Ferdinand burggraaf van Quabecq*, en *Johanna Philippina van Erp-Frieselstein*.

Uit het eerste huwelijk 10 kinderen, o.a. :

2. *Philip Antoon Placidus Joseph*, volgt VIIIa.
6. *Frans Joseph Jacob baron van Bierens*, mede-heer van Grefrath, geb. 14 mrt. 1700, verkrijgt den Dorenborg door deling van Grefrath in 1726, kapitein der dragonders in dienst van de Keurvorst van Keulen, doet 1 juni 1736 met zijn broeder *Willem Raimond Lamoraal Joseph* en zijn zuster *Maria Adriana Sophia* afstand van de successie van hun oom *Philip Adriaan van Varik* ¹⁸⁵⁾, dezelfden maken Aken 13 nov. 1783 hun mutueel en conjonctief testament ¹⁸⁶⁾, † omstr. 1785.
7. *Carolus Nicolaas Josephus baron van Bierens* S.J., ged. Antwerpen St. Walburgis 6 dec. 1702, wordt 1719 in de Sociëteit der Jesuiten opgenomen, Rector te Gent.
8. *Clara Josephine Philippa barones van Bierens*, geb. 25 mrt. 1705, ged. Grefrath 29 mei 1708, treedt 1721 bij de religieuze Recollecten te Roermond in, tr. *N. von Dorenbusch* ¹⁸⁷⁾.
9. *Willem Raimond Lamoraal Joseph vrijbaron van Bierens*, mede-heer van Grefrath, heer van Putting en Dorenborg, persona te Baarlo en Meurs, geb. 26 juni 1706, ged. Grefrath 24 juni 1708, zijn vader transporteert hem 1717 twee huizen te Roermond ¹⁸⁸⁾, diploma van baccalaureus U.J. 27 juli 1729 te Douai, kanunnik van het O.L.V. Munster te Aken, Keulen 29 juni 1741 wordt hem het diakonaat toegediend, 's-Gravenhage 4 apr. 1754 vermeld als grootdeken van het kapittel van Aken en proost van Rutten over een tiend te Nunen ¹⁸⁹⁾, heer van Baarlo, ontvangt de belening 1762, verkoopt 12 mei 1769 de Doorenborg te Grefrath, ontvangt 20 juni 1782 van de Koning van Pruisen verlof om over de Gelderse leengoederen bij testament te

185) 269 Invent. Baarlo ;

186) 254 R.L. Baarlo ;

187) Arch. Heerlen : *van Bierens* ;

188) 460 Invent. Baarlo ;

189) 227, 231 en 239, leenhof v. Brabant, R.L. Baarlo ;

mogen beschikken ¹⁹⁰⁾, testament ¹⁸⁰⁾, codicil met zuster 7 nov. 1785 ¹⁹¹⁾, transporteert 1787 kasteel Baarlo aan de familie van Erp, † Aken feb. 1787.

10. *Freule Maria Adriana Sophia barones van Bierens*, geb. 13 mrt., ged. Grefrath 24 juni 1708, wordt Gelder 14 feb. 1776 beleend met de halve Hofacker te Baarlo ¹⁹²⁾, testeert ¹⁸⁶⁾, codicil ¹⁹¹⁾, begr. Keulen na 23 mrt. 1787 als laatste overlevende van haar tak.

Uit het tweede huwelijk 5 kinderen, o.a. :

14. *Albert Ferdinand baron en graaf van Bierens*, heer van Edelenborg, Putting, ged. Baarlo 9 apr. 1716, kolonel in dienst van de Koning van Spanje, kapitein der grenadiers van de Waalse garde en brigadier-generaal, verleent zijn broeder *Willem Raimond Lamoraal Joseph* 10 sep. 1741 machtiging om inkomsten uit de patrimoniale goederen te Helmond en Someren te innen, testeert 2 ¹⁸³⁾, † Madrid 8 mei 1774 ongehuwd.

15. dochter, geb. 's-Hertogenbosch 18 sep. 1720, † jong.

VIIIa. *Philip Antoon Placidus Joseph baron en graaf van Bierens*, heer van Baarlo, Grefrath en Buysingen, ged. Roermond 6 aug. 1694, tot graaf verheven door *August II*, Koning van Polen, 10 nov. 1711 erkend in de Nederlanden, luitenant in het regiment van de Friese Stadhouder, Gelre 5 nov. 1726 beleend met de burcht en halve heerlijkheid Baarlo, halve heerlijkheid Grefrath en Hof te Broeck tot Wanckum ¹⁹⁴⁾, een paspoort voor zijn reis naar Brussel 25 sep. 1747 ¹⁹⁵⁾, de familie komt 1750 in het bezit van de tweede helft van de heerlijkheid Baarlo, testeert 20 sep. 1753, † Aken 20 dec. 1761, begr. bij de Arme Clarissen ald. onder een grafmonument ¹⁹⁶⁾, tr. 10 juli 1731 *Catharina Anna Josephina del Marmol*, † 31 jan. 1763, dr. van *don Lorenzo*, opperboswachter van Brabant, ridder van St. Jacob, en *dona Margaretha Maria Petronella Arazola de Onate*.

Uit dit huwelijk 5 jong gestorven kinderen, allen ged. Brussel O.L.V. Kapellenkerk.

(wordt vervolgd)

190) 192 Invent. Baarlo ;

191) 194 Invent. Baarlo ;

192) 251 R.L. Baarlo ;

193) 505 en 197 Invent. Baarlo ;

194) 218, 219 en 220 R.L. Baarlo ;

195) 185 Invent. Baarlo ;

196) met kwartieren *Bierens*, *Lintermans*, *Erp*, *Laval* ; *Berlo*, *Hanzier*, *Erp*, *Dorne* (moet zijn : *Varick*, *Micauff*, *Werve*, *Werve*) ; *Marmol*, *Ortega*, *Lambrechts*, *Maurissens* ; *Arazola*, *Heath*, *Cordes*, *Robiano* ;

EEN VAN BERESTEYN-MONUMENT

door Dr. J. Belonje

Op verschillende oude en grote landgoederen hebben, vooral in de loop der XIXe eeuw, de eigenaars voor zich en hun familieleden een particuliere begraafplaats gesticht. Ik heb er enige daarvan in mijn „Steenen Charters” opgesomd, ¹⁾ maar dit lijstje is allerminst volledig. Ook in Noord-Brabant komen zij voor, o.m. in de naaste omgeving van 's-Hertogenbosch. ²⁾ Literatuur over zulke objecten is intussen doorgaans schaars.

De familie Van Beresteyn, die destijds gezeteld heeft op het algemeen bekende kasteeltje Maurick onder Vught, ³⁾ heeft op haar terreinen daar ook zo'n begraafplaats doen aanleggen. Deze bestaat uit een kelder, afgedekt door een ca. 4 m. hoge aardheuvel. Zij is ongeveer van het type als die op het landgoed „Ouwkerk” aldaar en heeft dus ook aan één zijde (in dit geval aan de noordkant) een sluitmuur van baksteen, waarin centraal een nu dichtgemetselde met halve boog overdekte ingang, geflankeerd door twee op dergelijke wijze overdekte ondiepe nissen. De nu helaas afgebroken piramide-vormige top van de sluitmuur voor de grafheuvel op „Ouwkerk” bevatte voorheen boven een bijpassend opschrift het alliantiewapen Martini-Van Hanswijk onder een kroon. Maar de kelder van de Van Beresteyn's is nog wel van een aanduiding voorzien: zij bestaat uit een langwerpig vierkant stuk natuursteen, dat boven in het front van de muur is ingemetseld iets hoger dan de toegangspoort. Op deze steen is op zeer zuivere wijze uitgebeiteld het volle wapen-Van Beresteyn. En deze wapen-voorstelling is geheel, wat uitvoering betreft, gelijk aan die welke bij de verheffing van de adelstand aan het geslacht werd toegekend in 1825. ⁴⁾

De kelder bevindt zich ongeveer temidden van een perceel beukenbosch, kadaster gemeente Vught sectie C. no. 212, hetwelk ten westen ligt van de langs de Dommel aangeleunde gronden van de „Lunet No. Acht,” zijnde de meest oostelijke van de

1) Amsterdam, 1948, blz. 122/3.

2) Bijvoorbeeld op het voormalige landgoed Ouwkerk ten W. van Vught van de familie Martini van Geffen-Van Hanswijk; zie Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins „Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de Kerken der Provincie Noord-Brabant” II, Utrecht 1924, blz. 237. — (Een schets in de coll. van het N.B. Genootschap).

3) „Nederland's Adelsboek” XXXVIII, 1940, blz. 222 evv. — Het muurwerk van de gevel heeft wel iets geleden door de tijd.

4) Ls. van Weleveld en P. B. Ketlij „Algemeen Wapenboek van het Koninkrijk der Nederlanden overeenkomstig de Registers,” 's-Gravenhage 1830, blz. XXX sub 8.

reeks „Lunetten op de Vugtherheide,” die aan de genoemde westzijde begrensd is door de limietpalen ter aanduiding van de voormalige Rijks Militaire Gronden, van noord naar zuid gemerkt O(orlog) 16, 15, 14 en 13.

VAN GROOTVADER TOT KLEINZOOON VAN ALPHEN (1528 - 1600)

door J. Th. M. Melssen

Door schepenklerk Peter Rythovius wordt op 28 juli 1606 een Eindhovense „condtbrief” in het protocol ingeschreven. ¹⁾

Voor de Eindhovense schepenen Willem Ooms en Geraert Brants verklaart JAN JOOSTEN VAN ALPHEN, wonende binnen de stad Eindhoven, oud omtrent 99 jaar, „sins verstants soo dat scheen wel machtich,” op verzoek van de abdis van het Godshuis van Binderen, dat zijn vader JOOST JANSSEN VAN ALPHEN in het jar 1528 in het dorp Tongelre op de hoeve van genoemd Godshuis is komen wonen, en dat hij eerst in dienst van zijn vader en later voor zichzelf het gebruik van die hoeve heeft gehad tot het jaar 1577 en daarnaast ook de smaltiende (van lammeren, varkens, ganzen, enz.) in pacht heeft gehad; dat hij deze tiende gedurende genoemde jaren altijd goed heeft gecollecteerd.

LAURENS JANSSEN VAN ALPHEN, oud omtrent 58 jaar, verklaart dat hij als pachter van genoemde hoeve in 1577 op die hoeve is komen wonen en dat hij daar tot 1600 gewoond heeft; dat hij de genoemde smaltiende heeft gecollecteerd zonder moeilijkheden, behalve dan, dat Aert Michiels c.s. hem moeilijkheden hebben veroorzaakt, door de betaling van de zwerm-tiende te weigeren in het jaar 1593.

---

1) G. A. Eindhoven, Rechterlijk archief nr. 36 folio 92.

Aan dit nummer werkten mee :

Dr. J. Belonje, Postbus 107, Alkmaar

J. Th. M. Melssen, Liviuslaan 25, Eindhoven

Ir. D. A. W. Vriesendorp, Prof. Lorentzstraat 11, Hengelo (O.)

de brabantse leeuw

Maandblad van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van het Prov. Gen. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant; onder redactie van: Mr. G. Berkelmans; Dr. G. C. M. van Dijk; J. P. H. Goossens; J. Th. M. Melsen; redactie-secretaris: J. H. G. J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel, Postbus 29.

Abonnement per jaargang: binnenland f 19,50; buitenland f 21,—; inclusief porti. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 15 december. Administratie: Parade 17, Den Bosch, tel. 073 - 139484, postgiro 1092410.

JAARGANG 25

— No. 3 en 4 —

MAART APRIL 1976

BIERENS

door Ir. D. A. N. Vriesendorp

(vervolg van pag. 30 - Jaargang 25 - No. 1 en 2)

Vld. *Sr. Adam Bierens*, tweeling met *Maria*, ged. Antwerpen O.L.V. Zuid pasen 1632 ¹²⁴), coopman ald. en 1664 te Eindhoven, vermeld in cijsboek van Oerle ¹³⁸), als minderjarige genoemd 13 mei 1654 ¹¹⁵, 16 dec. 1655 ¹⁰⁸), 11 apr. ¹⁴¹), juli ⁸⁰) en 4 juli 1656 ¹⁴²), na het overlijden van hun broeder *Lucas* (Vb 3) gaan de overige 9 broeders en zusters een herverdeling aan te Antwerpen 7 juli 1657 met transporten 4 feb. 1660 ¹³²), ook mede zijn jongste broeder en zusters compareert *Jacobus* (Vlc) 27 sep. 1658 te Eindhoven ¹⁰⁹), door zijn oom en voormalig voogd *Reynder Lucas Bierens* (Va) wordt hem 25 mrt. 1662 een en ander getransporteerd ¹¹⁸), draagt 's-Hertogenbosch 3 apr. 1663 enige renten over ¹⁹⁷), 11 sep. 1664 heeft hij zijn oudste broeder (Vb1) volmacht gegeven om zaken te regelen te Turnhout ¹⁴³), † Keulen 1665 aan de pest ¹²⁴), tr. *Margaretha Momboir*.

197) 132 R.L. Baarlo;

Uit dit huwelijk :

1. *Catharina Charlotta Bierens*, 7 dec. 1670 contract met *Johannes Baptista Josephus Bierens* (Vlla) wegens het testament van hun oom *Johannes Baptist Bierens* (Vb1)¹⁹⁸⁾ en verkrijgt 8 mrt. 1691 octrooi om bij testament of per actum inter vivos over haar Gelderse leengoederen te beschikken¹⁹⁹⁾, tr. *N. de Beaupré*, generaal-majoor.
2. *Maria Bierens*, woont omstr. 1700 te Meerveldhoven, tr. Oerle 24 mei 1700 *Peter Marcellis Bogaers*, woont te Zeelst, wed. van *Heilken Jan Louwers*.

IVb. *Jan Reynder Bierens*, te Eersel vermeld vóór 1620²⁰⁰⁾, erfstede op Stockelen ald., draagt 25 feb. en 7 juni 1632 een en ander over aan zijn halfbroeder *Lucas* (IVa) te Eindhoven²⁰¹⁾, † Eersel 11 aug. 1644, tr. *Cathrijn Reynder Pelders*, doopgetuige Eersel 8 okt. 1644, als moeder van 3 kinderen comparend 14 mrt. 1645²⁰²⁾, eveneens 8 apr. 1648 met *Dionys Reynder Bierens* (IVe)²⁰³⁾, boedelscheiding der kinderen 27 feb. 1672²⁰⁴⁾.

Uit dit huwelijk :

1. *Peter*, volgt Vc.
2. *Mathijs Jan Bierens*, procedeert 16 sep. 1665²⁰⁵⁾, † na 27 feb. 1672²⁰⁶⁾.
3. *Reynder*, volgt Vd.
4. *Hendrick Jan Bierens*, † vóór 14 mrt. 1645²⁰²⁾, verwekt een natuurlijke zoon, *Laureys Hendrick Bierens*, compareert al transporterende 14 jan. en 2 feb. 1684²⁰⁶⁾, † kort vóór 18 juli 1691, nalatende slechts één zoon, † kort na zijn vader, wiens erfgenaam o.a. is *Jan Peter Bierens* (Vle) als neve 27 sep./10 okt. 1691²⁰⁷⁾.
5. *Lucas Jan Bierens*, † Eersel 7 okt. 1625.
6. *Lucas Jan Bierens*, † Eersel 3 dec. 1626.

198) 171 Invent. Baarlo ;

199) 192 R. L. Baarlo ;

200) R.G. 136 E. 1520 - 1620, f. 55, 73v, 92v, 105, 105v, 133 en 133v ;

201) Ehv. R. 41 f. 98 ;

202) Ehv. R. 44, f. 43v en R.G. 137, f. 3 ;

203) E.R. 22, f. 17 ;

204) E.R. 26, f. 66 ;

205) E.R. 5 ;

206) E.R. 28, f. 117 en 126v ;

207) E.R. 47, f. 148v en 150 ;

Vc. *Peter Jan Bierens*, Eersel 29 apr. en 24 mrt. 1655 doopgetuige, compareert met zijn vrouw 8 juli 1631 ²⁰⁸), tot 1659 voogd over *Peter Goyaert Bierens* (IVI8) ²⁰⁹), doopgetuige Eersel 2 apr. 1660, vermeld als deken van het Gilde broederen van St. Catharina en St. Barbara ald. ²¹⁰), ouderlijke boedelscheiding ²⁰⁴ en 6 apr. 1672 erfgenaam van zijn moeder ²¹¹), wordt 13 sep. 1675 regeerder der Vrijheyt Eersel genoemd ²¹²), compareert dec. 1675 met zijn vrouw ²¹³), † vóór 27 apr. 1678, tr. *Elisabeth Lucas*, † vóór 10 okt. 1680.

Uit dit huwelijk :

1. *Lucas Peter Bierens*, ged. Eersel 10 jan. 1630.
2. *Henricus Peter Bierens*, ged. Eersel 23 feb. 1632.
3. *Margareta Peter Bierens*, ged. Eersel 30 nov. 1633.
4. *Margareta Peter Bierens*, ged. Eersel 21 feb. 1635.
5. *Reynier Peter Bierens*, procedeert 16, 30 mrt., 27 apr., na 25 mei 1678, 14, 28 feb., 13 mrt., 5, 19 juni, 3, 17 juli 1680 ²¹⁴), compareert 11 sep. 1698 ²¹⁵), tr. vóór 7 dec. 1678 ²¹⁴) *Jacoba Rombouts*, procedeert 18 jan. 1679 ²¹⁴), wed. van *Dionys Dionys Mr. Dionys de Oude Dircks Roymans*.
6. *Geertruyt Peter Bierens*, compareert 11 sep. 1698 ²¹⁵), tr. N.N.
7. *Heilwidis Peter Bierens*, ged. Eersel 24 feb. 1641, geestelijke dochter, wordt dec. 1675 vermeld ²¹³) en compareert 11 sep. 1698 ²¹⁵).
8. *Joannes*, volgt Vle.
9. *Bartholomeus Peter Bierens*, ged. Eersel 2 jan. 1648.

Vle. *Joannes Peter Bierens*, ged. Eersel 17 nov. 1645, koopman- teut- en vrachtrijder, herbergier in „De Leeuw” ald., laat 1668 in zijn schild, als schutterskoning, een voerman met paard en kar graveren ²¹⁶), 5 mrt. 1677 met neef *Laureys Henrix* als getuigen, verpacht met zijn vrouw en *Henderik Bijnen* 9 mrt. 1677 de plaets den Rooden leeuw in Eersel ²¹⁷), wordt 26 mei

208) Ehv. R. 41, f. 15v ;

209) E.R. 23, f. 29 en 30 ;

210) 16 sep. 1665, E.R. 5 ;

211) E.R. 9 ;

212) E.R. 105, f. 32 m. zijn handtek. ;

213) N 1153 ;

214) E.R. 10 ;

215) E.R. 51, f. 78v ;

216) Brabants Heem 1967, p. 149-159 en bijlagen ;

217) E.R. 106, f. 23v en 24 m. zijn handtek. ;

1679 door zijn zwager *Dirck Hermans* verzocht rekening en verantwoording af te leggen omtrent hun gemeenschappelijke „kameradschap ende coopmanschap” gedaan in het leger van de Prince van Oranje ²¹⁸), procedeeert 4, 18 mrt. 1682, 21 juni, vóór 30, 30 aug. en 13 sep. 1684 ²¹⁴), compareert 14 jan. 1686, met zijn vrouw ²²⁰), dezelfde dag als pachter van „De Leeuw” ²²¹), procedeeert 24 apr. 1686 ²¹⁴), getuige 29 juli 1686 ²²²), attestatie 5 dec. 1687 en compareert 18 jan. 1688 betreffende zijn heerenkarre welke door de schuld van *Ariaen Abrahams*, om enige personen naar Oorschot te voeren, bij Vught door die van den Bossche is verkocht ²²³), te zijnen huize houdt de Schependingbanck 21 dec. 1689 zitting ²²⁴), erfgenaam van *Laureys Hendrick Bierens* 18 juli en 27 sep./10 okt. 1691 ²⁰⁷), compareert in verband met het „Schultboeck” van de ouders 11 sep. 1698 ²¹⁵), draagt 29 jan. 1710 aan *Anna Vermeren* op ¼ in „den broeckacker” te Eersel, leent 14 juni 1711 geld en draagt 10 juli 1719 eveneens met zijn vrouw een rente op ^{224a}), tr. 1e *Catharina Jans*, † waarsch. 1665; tr. 2e *Maria Dirckx*, ged. Eersel 21 aug. 1647 ²²⁵), procedeeert 4 mrt. 1682 ²¹⁴), dr. van *Herman Dirckx*, mulder ald., en *Margaretha Heysmans* of *Drossers*.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Joannes Jan Bierens*, ged. Eersel 19 jan. 1663.
2. *Laurens*, volgt VIIb.

Uit het tweede huwelijk :

3. *Catharina Jan Bierens*, ged. Eersel 1 apr. 1671, doopgetuige ald. 1 okt. 1695, leent 22 juli 1712 met haar eerste man geld van *Johan Rijckens* ^{225a}), procedeeert als wed. van haar eerste man 30 nov. 1718 ²²⁶), compareert weer gehuwd omstr. 1720 ²²⁷) en als wed. 11 mrt. en 24 aug. 1742 ²²⁸), † na 11 mrt. 1743, tr. 1e *Adriaan Jacobus Cleysen*; tr. 2e na 30 nov. 1718 *Joannes Bijnen*, geb. omstr. 1668,

218) E.R. 27, f. 161;

219) E.R. 107, f. 6, R. 113 No. 26 en R. 107, f. 25 m. zijn handtek.;

220) E.R. 107, f. 39v m. hun handtek.;

221) N 1156;

222) E.R. 111 No. 35 m. zijn handtek.;

223) E.R. 113, No. 1161 No. 42 en R. 46, f. 110v;

224) E.R. 121 test.;

224a) E.R. 31, f. 104, 124v - 125 en 242v - 243;

225) Brab. L. 1966, p. 188/9;

225a) E.R. 31, f. 139;

226) E.R. 12;

227) E.R. 154, f. 241v en 242v;

228) N. 1168 en E.R. 94;

- † vóór 11 mrt. 1742, zn. van *Arnoldus Gijsbert* en *Adriana Heessels* en wed. van *Petronella Hogaerts*.
4. *Elisabeth Jan Bierens*, ged. Eersel 26 juli 1675, gevormd ald. omstr. 1693.
  5. *Margaretha Jan Bierens*, ged. Eersel mrt. 1678.
  6. *Petrus Jan Bierens*, ged. Eersel 1 jan. 1680, gevormd ald. omstr. 1693, begr. Eersel 16 feb. 1738.
  7. *Hermanus Jan Bierens*, ged. Eersel 28 nov. 1681, gevormd ald. omstr. 1693, door hem treedt zijn vrouw 14 juli ²²⁹⁾ en 17 nov. 1704 ²³⁰⁾ op, beiden compareren St. Oedenrode 9 okt. 1704 ²³¹⁾, tr. *Maria Jonckers*, ged. Liempde 12 dec. 1685, dr. van *Wouter* en *Anna de Greef*.
  8. *Christianus Jan Bierens*, ged. Eersel 21 apr. waarsch. 1686.
  9. *Margaretha Jan Bierens*, ged. Eersel 8 nov. 1688, doopgetuige *Reynerus Bierens* (IVb5), verwerft 1 dec. 1728, in ondertrouw met *Florens Brouwers*, een ontlastbrief naar Riethoven ²³²⁾, † Eersel vóór 1738, tr. 1e waarsch. *Henricus Cleyskens*; tr. 2e *Goyaert Aerts*, † vóór 1 dec. 1728; tr. 3e *Florentius Brouwers*, 1726, 1728 en 1731 doopgetuige bij kinderen van zijn schoonzuster *Maria Bierens*, 14 apr. 1736 doopgetuige, hij hertr. vóór 1738 *Theresia de Block*.
  10. *Maria Jan Bierens*, ged. Eersel 28 dec. 1692, doopgetuige bij kinderen van haar zuster *Margaretha* 1730, 1733, en 1735, tr. omstr. 1726 *Anthonius van Buel*, Eersel 6 feb. 1741 doopgetuige bij kind van zijn schoonzuster *Adriana Bierens*.
  11. *Adriana Jan Bierens*, 1726, 1728 en 1731 doopgetuige bij kinderen van haar zuster *Maria* en 1730, 1733 en 1735 bij die van haar zuster *Margaretha*, testeert met haar man Eersel 11 nov. 1753 ²³³⁾, begr. ald. 10 sep. 1772, tr. omstr. 1734 *Adrianus Brouwers*, broeder van *Florentius*, † vóór 10 sep. 1772.

VIIb. *Laurens Jan Bierens*, geb. 1665, woont op Stockelen te Eersel, de „Staet van Inventaris” 28 jan., na het overlijden van zijn eerste vrouw, en 1 mrt. 1700 een accoord met *Gerit*

229) N 423;

230) 's-H. R. 1691, f. 436;

231) St. Oedenrode R. 167, f. 133;

232) E.R. 55, f. 99v;

233) E.R. 56, f. 285v en 286 m. haar handtek.;

Adriaens als voogd over zijn onmondig kind *Arnoldus* ²³⁴⁾, dat hij alimenteert volgens mrt. 1702 en 26 jan. 1705, waarbij het ante-nuptiael-contract met zijn tweede vrouw 22 jan. 1705 wordt vermeld, verhuurt 12 nov. 1703 een huis met land op de Voort ald. aan *Geerit Loopmans*, wederom een stede met land aan de hegh tot Eersel 25 jan. 1708 ²³⁵⁾ verhuurend aan *Wouter Dilen*, staet van inventaris van zijn tweede vrouw 15 nov. 1709 ²³⁶⁾, compareert 17 feb. 1710 als erfgenaam van zijn dochter *Helena* en 20 mrt. 1711 ²³⁷⁾ van zijn tweede vrouw, ter instantie van hem worden verklaringen afgelegd ²³⁸⁾, met zijn derde vrouw bekent hij schuld aan *Gerit Schellens* als momber over zijn zoon *Arnoldus* ²³⁹⁾, verkoopt 4 jan. 1713 aan *Wouter Dilen* huis en land te Eersel aan de parochiekerk en koopt 29 jan. 1714 „het Cleijn Hoff” ald. ^{239a)}, procedeert 1714 ²⁴⁰⁾; compareert 26 nov. en 5 dec. 1714 ²³⁷⁾, verkoopt 18 feb. 1715 aan *Cornelis van der Sterre* kamer enz. op den Dijck ald. met land ^{240a)}, procedeert 1715, 1716 en 27 jan. 1717 ²⁴¹⁾, doopgetuige 30 apr. 1717 van *Maria Catharina Cornelius Bierens* (Vlk6, procedeert 1718 - 1720 ²⁴²⁾, leent 27 sep. 1720 geld met onderpand „het Cleijn Hoff” te Eersel waarin hij met zijn vrouw woont ^{242a)}, een accoord met *Jacobus Willem Paulus* 11 jan. 1721 ²⁴³⁾, procedeert 1721 - 1722 ²⁴⁴⁾, heet 22 okt. 1735 70 jaar oud ²⁴⁵⁾, procedeert 9 jan. en tenslotte 6 mrt. 1743 ²⁴¹⁾, begr. Eersel 15 okt. 1743 zonder wettige geboorten na te laten, tr. 1e ald. 14 okt. 1697 ²⁴⁶⁾ *Maria Lenaerts van der Weerden*, woont op de Voort te Eersel, † vóór 28 jan. 1700 ²³⁴⁾; tr. 2e vóór 6 juli 1701 *Joanna Alewijns*, † ald. 19 feb. 1711 zonder oir, wed. van *Aert Maes*, zn. van *Jan Aert* en *Elisabeth Schellens*; tr. 3e vóór 22 feb. 1712 *Mary N.* ²³⁹⁾, wed. van *Reijnier Schellens*.

234) E.R. 52, f. 18 en 27;

235) E.R. 53, f. 86, 85, 30v en 31 en 165v;

236) E.R. 54, f. 39v;

237) E.R. 93;

238) 28 nov. 1711, E.R. 54, f. 85v en 86v;

239) 22 feb. 1712, E.R. 54, f. 92v;

239a) E.R. 31, f. 144 - 145 en 157v - 158;

240) waarsch. 10 jan., 9 mei en 21 nov. 1714, E.R. 12, R. 54, f. 156, zie 30 apr. 1715, en R. 12;

240a) E.R. 31, f. 181v - 182;

241) vóór feb., 1 mrt. 1715, 22 jan., 5, 19 feb. 1716, E.R. 12, R. 54, f. 178 en R. 12;

242) vóór 14 dec. 1718, 22 mrt. 1719, 7 jan. of feb., 20 mrt. 10 juli, 18 sep., 2, 16 en 3 okt. 1720, E.R. 12;

242a) E.R. 31, f. 267v;

243) E.R. 54, f. 253;

244) 3, 17 sep., 29 okt., 26 nov., 10 dec. 1721, 7, 28 jan., 25 feb., 11, 20 mrt., 22 apr. en 6 mei 1722, E.R. 12;

245) E.R. 55, f. 181;

246) E. Schep. 102b;

Uit het eerste huwelijk :

1. *Arnoldus Laurentius Bierens*, ged. Eersel 20 juni 1699, testeert 25 aug. 1712 „ziek aan een quetsure” met bevestigingen 11 mrt. en 24 nov. 1713 ²⁴⁷⁾, † 1714.

Uit het tweede huwelijk :

2. *Helena Laurentius Bierens*, ged. Eersel 14 mei 1703, begr. ald. 9 jan. 1710.

Vd. *Reynder Jan Bierens*, wordt na het overlijden van zijn vader en 14 mrt. 1645 ²⁰²⁾ vermeld, compareert voor transport met zijn vrouw 4 okt. 1649 ²⁴⁸⁾, testeren — hij een weynig siecklijck nae de lichaem, vermaken elkaar en de armen van Eersel, sonder wettige oir — 9 mei 1653 (?) ²⁴⁹⁾, vermeld bij de ouderlijke boedelscheiding 27 feb. 1672 ²⁰¹⁾, tr. vóór 4 okt. 1649 *Geertruyt N.* ; uit zijn verhouding met *Joanna N.* („concubina.”) :

1. *Lucas Reynder Bierens*, ged. Eersel 29 mrt. 1634.
2. *Heilwidis Reynder Bierens*, ged. Eersel 25 mrt. 1637.

IVc. *Reynder Reynder Bierens*, woont te Duizel, vermeld met drie kinderen ²⁵⁰⁾, waarvan twee zoons ²⁵¹⁾, compareert 6 jan. 1604 ²⁵²⁾, transporteert 8 nov. 1610 ²⁵³⁾ aan zijn half-broeder *Lucas (IVa)* de drie delen in een rente tot behoefte van *Anna van de Wouwere* dd. 18 dec. 1564, in 1613 magistraat ald. ²⁵⁴⁾, tr. N.N.

Uit dit huwelijk :

1. *Margriet Reynder Bierens* ²⁵⁰⁾, vermeld 28 mrt. 1643 ²⁵⁵⁾ en 21 okt. 1643 ²⁵⁶⁾ in het testament van *Laurentius Leppens*, stiefzoon van wijlen haar man, compareert met haar broeder *Dierck* 23 mrt. 1648 ²⁵⁷⁾, tr. de Eersame *Cornelis Leppens*, geb. 1561 ²⁵⁸⁾, 1584 secretaris van

---

247) E.R. 54, f. 103 tekens m. zijn handtek. ;

248) E.R. 22, f. 91 ;

249) E.R. 121 m. hun handtek. ;

250) R.G., E. 136, f. 55, 73v, 92v, 104v, 105, 105v, 133, 133v en 156 ;

251) R.G., D(uizel), f. 9v ;

252) Ehv. R. 34, f. 147v ;

253) Ehv. R. 37, f. 156v ;

254) Tax(andra) 4, 1897, p. 143 ;

255) Gen. en Herald. gedenk. in en uit de kerken der prov. N.-Brab., Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, 1924, p. 67, Bladel ;

256) Tax. 45, 1938, p. 190 ;

257) E.R. 22, f. 17 ;

258) Gesch. v. Bladel en Nettersel, Th. Ign. Welvaarts, Abdij Postel-Molle, 1890, p. 39, 55, 79, 90 en 99 ;

Bladel, 1590 voor het Godtshuys van Postel tevens secretaris tot Reusel, het in 1605 door hem overgeschreven „Kuerboeck” van Bladel, een handschrift van 1629 door hem ondertekend, verschijnt 21 aug. 1640 als secretaris *in de schepenbank van Bladel en 20 dec. 1640 als die tot Reusel*, † 28 mrt. 1643, begr. Bladel.

2. *Jacob*, volgt Ve.
3. *Dierck*, volgt Vf.

Ve. *Jacob Reynder Bierens*, in Duizel gegoed ²⁵⁰), uit een hofstede aan de Kerkstraat ald. ²⁵¹), tr. N.N.

Uit dit huwelijk :

Vlf. *Reynder Jacob Bierens*, tr. N.N.

Uit dit huwelijk :

1. *Leonardus*, volgt Vllc.
2. *Dionysius*, volgt Vllid.
3. *Joannes*, volgt Vlle.

Vllc. *Leonardus Reynder Bierens*, woont te Duizel, doopgetuige ald. 21 apr. 1717 bij zijn gelijknamige kleinzoon, † vóór 8 mei 1720 ²⁵⁹), tr. *Maria Goyert Lievens*, treedt op als erfge-name van haar dochter *Margaretha* ²⁵⁹) en procedeert als moeder van haar zoon *Reynier* 20 sep. 1726 - 5 mrt. 1727 ²⁶⁰).

Uit dit huwelijk :

1. *Reynerus*, volgt Vlllb.
2. *Dionys Leonardus Bierens*, geb. omstr. 1688.
3. *Petrus*, volgt Vlllc.
4. *Margareta Leonardus Bierens*, ged. Duizel 16 mei 1693, doopgetuige 9 aug. 1719, begr. ald. apr. 1720 zonder oir ²⁵⁹).
5. *Anna Maria Leonardus Bierens*, ged. Duizel 14 mei 1695.
6. *Godefridus*, volgt Vlllid.

Vlllb. *Reynerus Leonardus Bierens*, ged. Duizel 3 nov. 1686, woont ald., pacht 28 okt. 1711 ²⁶¹) met zijn vrouw een en ander procedeert 1724 ²⁶²) en met zijn moeder 1726 en 1727 ²⁶⁰), begr. Duizel 4 aug. 1746, tr. *Jenneken Jan Roockens*, doop-

259) E.R. 93 ;

260) E.R. 12, 20 sep., 9, 23 okt., 6, 20 nov., 4 dec. 1726, 8 jan., 19 feb. en 5 mrt 1727;

261) E.R. 54, f. 77v ;

262) E.R. 12, 13, 27 sep. en 11 okt. 1724 ;

getuige ald. 26 dec. 1733 bij haar kleindochter *Maria Elisabet Bierens*.

Uit dit huwelijk :

1. *Joannes Baptista*, volgt IXa.
2. *Adrianus Reynerus Bierens*, ged. Duizel 23 sep. 1713, lid van het St. Jan Baptist-Gilde 1735 en genoemd ald. omstr. 1740 ²⁶³), compareert 2 jan. 1747 ²⁶⁴) als toeziend voogd over zijn onmondige zuster *Anna Maria* en is 24 aug. 1759 te Oisterwijk doopgetuige van *Antonia Daniel Bierens*.
3. *Dionisius Reynerus Bierens*, ged. Duizel 3 juli 1715.
4. *Leonardus Reynerus Bierens*, ged. Duizel 21 apr. 1717, ald. 1 nov. 1739 doopgetuige van *Catharina Godefridus Bierens*.
5. *Petrus*, volgt IXb.
6. *Deonisius Reynerus Bierens*, ged. Duizel 1 okt. 1721.
7. *Daniel*, volgt IXc.
8. *Anna Maria Reynerus Bierens*, geb. omstr. 1725, vermeld 2 jan. 1747 als onmondige ²⁶⁵), Oisterwijk 11 sep. 1756 doopgetuige van *Reinerus Daniel Bierens*, waarsch. begr. Tilburg, Velthoven, 24 mrt. 1802, laat een onechte zoon na.
9. *Jacobus Reynerus Bierens*, ged. Duizel 24 juli 1726.
10. *Michael Reynerus Bierens*, ged. Duizel 29 sep. 1728.
11. *Thomas Reynerus Bierens*, ged. Duizel 18 sep. 1730.

IXa. *Joannes Baptista Reynerus Bierens*, ged. Duizel 7 mei 1712, tr. *Helena Antonius Mollen*.

Uit dit huwelijk :

1. *Joanna Maria Joannes Baptista Bierens*, ged. Steensel-Knegsel 1 mei 1746.
2. *Reynerus Joannes Baptista Bierens* ged. Steensel-Knegsel 26 dec. 1748.

IXb. *Petrus Reynerus Bierens*, ged. Duizel 9 aug. 1719, verwerft 30 jan. 1748 een ontlastbrief naar Tilburg ²⁶⁵), woont ald. 15 okt. 1753 Oerle, hoeve, 30 okt. 1770 en 29 apr. 1785 Hasselt, tr. Tilburg 11 feb. 1748 *Clasina Swagemakers*, geb. ald., 2 mrt. 1782 doopgetuige bij haar kleindochter *Wilhelma Franciscus Bierens*, begr. Tilburg 29 apr. 1785, laat kinderen na.

263) Tax. 1917, p. 135 ;

264) E.R. 56, f. 96v ;

265) E.R. 56, f. 117 ;

Uit dit huwelijk :

1. *Reynerus Petrus Bierens*, ged. Tilburg 31 okt. 1749, begr. ald. 30 okt. 1770 ongehuwd.
2. *Francisca Petrus Bierens*, ged. Tilburg 19 sep. 1751, begr. ald. 15 okt. 1753.
3. *Franciscus*, volgt Xa.
4. *Cornelis Petrus Bierens*, begr. Tilburg 17 jan. 1783 als kind.

Xa. *Franciscus Petrus Bierens*, ged. Tilburg 28 mrt. 1754, woont ald., Hasselt, † na 18 juli 1786, tr. 1e Tilburg 1 juli 1781 *Adriana Cornelis Domen*, geb. ald., begr. Tilburg 7 mrt. 1782, geen kinderen ; tr. 2e ald. 1 dec. 1782 *Goverdina of Roberdina Jacobus de Greef* ; tr. 3e Tilburg 25 apr. 1785 *Maria Catharina Jan de Beer*, geb. ald. 1752/53, † na 18 juli 1786.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Wilhelma Franciscus Bierens*, ged. Tilburg 2, begr. ald. 4 mrt. 1782.

Uit het tweede huwelijk :

2. *Adriaan Franciscus Bierens*, begr. Tilburg 18 juli 1786 als kind.

Uit het derde huwelijk :

3. *Joannes Baptista Franciscus Bierens*, ged. Tilburg 2, begr. ald. 25 apr. 1786.

IXc. *Daniel Reynerus Bierens*, ged. Duizel 22 dec. 1723 „est autem septimus filius,” verwerft 2 feb. 1752 een ontlastbrief naar Tilburg ²⁶⁶⁾ waar hij reeds woont, vóór 11 sep. 1756 te Oisterwijk, begr. ald. 12 jan. 1776 ²⁶⁷⁾, tr. Tilburg 15 feb. 1752 *Maria Anna Emmen*, ged. Oisterwijk 25 mrt. 1724, doopgetuige ald. 27 mei 1755, 28 mrt. 1757, 4 juli 1758 en Tilburg 4 okt. 1779 van haar keinzoon *Daniel Cornelius Bierens*, begr. Oisterwijk 22 jan. 1783 ²⁶⁷⁾, dr. van *Antonius Walterus* en *Petronella van Heck*, wed. van *Cornelis Broicken*.

Uit dit huwelijk :

1. *Cornelius*, volgt Xb.
2. *Reinerus*, volgt Xc.
3. *Antonia Daniel Bierens*, ged. Oisterwijk 24 aug. 1759.

---

266) E.R. 56, f. 237 ;

267) extract gegeven 25/26 feb. 1789 en 26 jan. 1810 ;

4. *Maria Anna Daniel Bierens*, ged. Oisterwijk 28 dec. 1762.
5. *Joannes*, volgt Xd.

Xb. *Cornelius Daniel Bierens*, ged. Tilburg 11 nov. 1752, begr. ald. 31 mei 1805, Corvel, tr. Tilburg juni 1778 *Joanna van Hees*, † vóór 31 mei 1805.

Uit dit huwelijk :

1. *Daniel*, volgt Xla.
2. *Adriana Maria Cornelius Bierens*, ged. Tilburg 14 dec. 1781, doopgetuige ald. 3 sep. 1807 van *Cornelius Daniel Bierens*, het Heiken, tr. Tilburg 8 apr. 1812 *Cornelis Couwenberg*.

Xla. *Daniel Cornelius Bierens*, ged. Tilburg 4 okt. 1779, herbergier ald., het Heiken, tr. omstr. 1806 *Ger(ar)da* of *Goverdina de Ruyter* of *Ruyters*, geb. Tilburg 7 mrt. 1783.

Uit dit huwelijk :

1. *Cornelius*, volgt Xlla.
2. *Joanna Maria Daniel Bierens*, ged. Tilburg 10 sep. 1809, † na 17 jan. 1850, tr. *Herbert* of *Norbert van Gils*.
3. *Adrianus*, volgt Xllb.
4. *Wilhelmus Bierens*, geb. Tilburg 23, † ald. 24 nov. 1814.
5. *Maria Anna Bierens*, geb. Tilburg 31 okt. 1816, † ald. 7 aug. 1830.
6. *Wilhelmus Bierens*, geb. Tilburg 6 nov. 1818, verover ald. 1878.

Xlla. *Cornelius Daniel Bierens*, ged. Tilburg 3 sep. 1807, 50 jaren schoolmeester te Alphen, waarvoor hij de zilveren medaille van Koning *Willem III* ontvangt, componist van kerkmuziek, doopgetuige Gilze en Rijen 6 aug. 1876 bij zijn kleindochter *Rosina Cornelia Johanna Maria Bierens*, vertrekt 2 juli 1877 van Alphen en Riel, Kerkstraat A67K, naar Tilburg, † ald. 27 mei 1878, tr. 1e 10 mei 1830 *Helena Hamel*, geb. omstr. 30 nov. 1803, † Alphen 15 nov. 1833 ; tr. 2e 17 jan. 1835 *Johanna Swolfs*, geb. Alphen en Riel 25 apr. 1806, † ald. 2 feb. 1869.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Geerdina Anna Bierens*, geb. Alphen 8 mrt. 1831, † ald. 15 feb. 1845.
2. *George Willem*, volgt Xllla.
3. *Adriaan Hendrik Bierens*, geb. en † Alphen 11 nov. 1833.

Uit het tweede huwelijk :

4. *Adriaan Daniel*, volgt XIIIb.
5. *Franciscus Nicolaas*, volgt XIIIc.
6. *Adriana Johanna Bierens*, geb. Alphen 22 jan. 1840, vertrekt 3 juni 1874 van Kerkstraat A67K ald. naar Stad Almelo, doopgetuige met haar man Gilze en Rijen 4 nov. 1880 van *Engelbertus Augustinus Marie Bierens*, † Almelo 14 okt. 1888, tr. vóór 1878 *Gerhardus Breijder*, meubelmaker ald.
7. *Augustinus Antonius*, volgt XIIId.
8. *Cornelis Petrus Bierens*, geb. Alphen 14 apr., † ald. 17 nov. 1844.
9. *Eduard Cornelis Bierens*, geb. Alphen 26 juni 1846, vertrekt 14 dec. 1865 van Kerkstraat A67K ald. naar Enschede, † Alphen 23 aug. 1868.

XIIIa. *George Willem Bierens*, geb. Alphen 16 apr. 1832, † Hasselt (Ov.) 9 nov. 1876, tr. *Bernardina Rabeling*, geb. omstr. 1824, † omstr. 1913.

Uit dit huwelijk :

1. *Johannes Wilhelmus*, volgt XIVA.
2. *Cornelis George Bierens*, geb. Den Ham (Ov.) 11 juni 1865, vestigt zich 6 dec. 1877 Alphen, Kerkstraat A67K, † Boekel (N.Br.) omstr. 1935.
3. *Helena Bierens*, geb. Ambt Hardenberg 10 jan. 1867, † 's-Hertogenbosch omstr. 1927.
4. *Jeanette Bierens*, geb. Ambt Hardenberg 24 jan. 1870, † Almelo 10 juli 1934, tr. *Johannes Wilhelmus Spoor*.

XIVA. *Johannes Wilhelmus Bierens*, geb. De Lutte, gem. Losser, 31 aug. 1863, Fa. J. W. Bierens en Zoon, orthopedisch maatschoeisel, Amsterdam Heerengracht 253, tr. 1e ald. St. Catharinakerk 25 aug. 1892 *Johanna Kraaivanger*, geb. 14 juli 1865, † Amsterdam 3 juni 1921; tr. 2e ald. H. Franciscus Xaveriuskerk 30 mei 1923 *Christina Hermina Spoor*, geb. Stad Almelo 16 mrt. 1879, dr. van Karel Michaël en Anna Maria Wiegerink.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Bernardina Maria Johanna Bierens*, geb. Amsterdam 30 sep. 1893, tr. ald. *Hendrikus van der Moolen*.
2. *Maria Helena Wilhelmina Bierens*, geb. Amsterdam 21 okt. 1894, † ald. 18 feb. 1920.

3. *Wilhelmus George Josephus*, volgt XVa.
4. *Johanna Maria Bierens*, geb. Amsterdam 28 aug. 1897, tr. ald. *Everardus Zweekhorst*, geb. Den Helder 10 okt. 1888.
5. *Helena Antonia Bierens*, geb. Amsterdam 14 mrt. 1899, † ald. 9 mrt. 1910.
6. *Gerardus George Hubertus Bierens*, geb. Amsterdam 4 nov. 1900.
7. *Johanna Adriana Bierens*, geb. Amsterdam 22 apr. 1903.
8. *Antonia Maria Petronella Bierens*, geb. Amsterdam 26 dec. 1904.
9. *Johanna Maria Bierens*, geb. Amsterdam 30 sep. 1908.
10. *Hermanus Josephus Bierens*, geb. Amsterdam 21 feb. 1911.

XVa. *Wilhelmus George Josephus Bierens*, geb. Amsterdam 26 mrt. 1896, tr. ald. 20 sep. 1923 *Johanna Christina Maria Labout*, geb. Amsterdam 20 sep. 1898.

Uit dit huwelijk :

1. *Johanna Petronella Maria Bierens*, geb. Amsterdam 25 juni 1924.
2. *Franciscus Johannes Wilhelmus Bierens*, geb. Amsterdam 24 sep. 1925.
3. *Jeannette Christina Maria Bierens*, geb. Amsterdam 24 dec. 1926.
4. *Wilhelmus Gerardus Josephus Bierens*, geb. Amsterdam 6 mrt. 1930.
5. *Johannes Josephus Maria Bierens*, geb. Amsterdam 2 mrt. 1932.
6. *Hermanus Gerardus Josephus Bierens*, geb. Amsterdam 13 nov. 1935.

XIIIb. *Adriaan Daniel Bierens*, geb. Alphen 4 jan. 1836, 1878 bakker te Amsterdam, doopgetuige met zijn vrouw *Gilze* en *Rijen* 19 sep. 1878 van *Joannes Cornelius Marie Bierens*, † Amsterdam 22 aug. 1895, tr. *Johanna Maria Kuiper*, geb. ald. 21 mei 1838, † Amsterdam 21 jan. 1922.

Uit dit huwelijk :

1. *Johanna Maria Cornelia Bierens*, geb. Den Ham (Ov.) 5 mrt. 1867, † Eibergen 16 aug. 1950, tr. 8 aug. 1895 *Johannes Anthonius Augustus Stom*, geb. Amsterdam 10 okt. 1868.

2. *Hendricus Johannes Bierens*, geb. Amsterdam omstr. 1869, † ald. 16 okt. 1893.
3. *George Willem*, volgt XIVb.
4. *Catharina Maria Elisabeth Bierens*, geb. Amsterdam 26 jan. 1873, † ald. 15 dec. 1943.
5. *Gerardus Adrianus Johannes*, volgt XIVc.
6. *Augustinus Antonius Bierens*, geb. omstr. 1879, † 17 juli 1906.
7. *Sophie Bierens*, geb. Amsterdam omstr. mei 1880, tr. waarsch. Deventer *N. Salari*.

XIVb. *George Willem Bierens*, geb. Amsterdam 4 juli 1871, tr. 29 aug. 1901 *Johanna Gerardina Maria Stom*, geb. 26 okt. 1872.

Uit dit huwelijk :

1. *Christiaan Adrianus Bierens*, geb. 7, † 9 apr. 1903.
2. *Johanna Constantina Catharina Bierens*, geb. 19 apr. 1904, † 2 jan. 1905.

XIVc. *Gerardus Adrianus Johannes Bierens*, geb. Amsterdam 26 apr. 1875, † Woerden 1 dec. 1932, tr. Haarlem 1 juli 1903 *Bartha van der Waals*, geb. ald. 23 juli 1869.

Uit dit huwelijk :

1. *Gerardus Adrianus Johannes Bierens*, geb. Woerden 15 mrt. 1905, kruidenier ald., tr. Delft 14 nov. 1933 *Maria Carolina Teunissen*, geb. Voorburg 30 juni 1909, dr. van *Gerardus Arnoldus* en *Johanna Maria de Koning*.
2. *Catharina Maria Bierens*, geb. Woerden 14 juni 1908, tr. ald. 28 dec. 1933 *Adrianus Johannes Josephus Vermeeren*, geb. Rotterdam 5 mei 1904, zn. van *Joh. A. J.* en *Anna van der Harg*.

XIIIc. *Franciscus Nicolaas Bierens*, geb. Alphen 10 jan. 1838, † Roosendaal 7 mei 1872, tr. *Elizabeth van Breda*, † Enschede 29 mrt. 1869.

Uit dit huwelijk :

XIVd. *Johan Cornelis Willem Marie Bierens*, geb. Enschede 14 nov. 1867, doopgetuige Dordrecht 20 apr. 1883 van *Jeannette Elisabeth Johanna Maria Bierens* (XIIIId6), woont bij zijn huwelijk te Velp, † Dordrecht juli 1949, tr. Zaandam 2 mei 1894 *Maria Catharina Ros*, geb. ald. 27 sep. 1868, † Dordrecht

13 dec. 1943, dr. van *Johannes en Trijntje Bos*.

Uit dit huwelijk :

1. *Elizabeth Johanna Catharina Maria Bierens*, geb. Velp 10 mrt. 1895, † Dordrecht 8 mei 1939, tr. ald. 28 apr. 1920 *Theodorus Reys*.
2. *Johannes Franciscus August Joseph*, volgt XVb.
3. *Franciscus Nicolaus Marie*, volgt XVc.
4. *Bernardus Anthonius Marie Bierens*, geb. Dordrecht 31 dec. 1898, tr. 1e *M. R. van Leeuwen* ; tr. 2e *T. N.*
5. *Catharina Cornelia Maria Bierens*, geb. Dordrecht 3 nov. 1900, tr. ald. 23 apr. 1924 *Gerardus Antonius Hoogenboom* geb. 1898, begiftigd met het erekruis Pro Ecclesia et Pontifice, regent van het R.K. Ziekenhuis te Dordrecht, † ald. 28 dec. 1959.
6. *Anthonius Cornelis*, volgt XVd.
7. *Cornelis Maria Anthonius Bierens*, geb. Dordrecht 8 dec. 1903, † 's-Gravenhage 22 jan. 1936, tr. ald. jan. 1936 *Elisabeth Reijs*.
8. *Maria Gerarda Catharina Bierens*, geb. Dordrecht 16 dec. 1907, tr. *M. G. C. van Boxtel*.
9. *Jacoba Theresia Maria Bierens*, geb. Dordrecht 21 juni 1910, tr. *P. H. H. de Bekker*.

XVb. *Johannes Franciscus August Joseph Bierens*, geb. Velp 23 mrt. 1896, tr. Rotterdam 24 jan. 1924 *Maria Allegonda Catharina Melief*, geb. 22 aug. 1900.

Uit dit huwelijk :

1. *Maria Helena Bierens*, geb. Rotterdam 22 juli 1925.
2. *Helena Maria Bierens*, geb. Rotterdam 1 mrt. 1927.
3. *Johannes Henricus Marie Bierens*, geb. Rotterdam 15 nov. 1930.
4. *Leonardus Henricus Johannes Bierens*, geb. Rotterdam 2 juni 1932.

XVc. *Franciscus Nicolaus Marie Bierens*, geb. Dordrecht 12 juli 1897, tr. Rotterdam 28 aug. 1924 *A. C. F. M. Drost*.

Uit dit huwelijk :

1. *Johannes Bierens*, geb. 's-Gravenhage 1 dec. 1925, directeur N.V. Drukinktfabriek Farbianca, Deurne, woont 1973 Bennebroek, tr. „Nini” van der Horst.
2. *Maria Bierens*, geb. 's-Gravenhage, tr. „Chris” Hoefsloot, wonen 1973 Oosterhout.

3. *Drs. Franciscus N. M. Bierens*, geb. 's-Gravenhage 1928/29, arts eerst Gemert en 1958 Wehl, 1 jan. 1971 voorzitter van de Landelijke Huisartsen Vereniging, tr. *Drs. „Wil” Oolders*, arts.
4. *Hendricus B. M. Bierens*, geb. 's-Gravenhage 2 feb. 1931, directeur Bierens Verf- en Vernisfabriek, 's-Gravenhage, woont 1972 Rijswijk Z.-H., tr. *„Ineke” Bemelmans*.
5. *Anna Bierens*, geb. 's-Gravenhage, tr. *„Piet” Benneken Kolmer*, wonen 1973 Aerdenhout.
6. *Hermine Bierens*, tr. *„Paul” van Eechoud*, wonen 1973 Stiphout, Helmond.
7. *Elisabeth Bierens*, tr. *„Leo” Gribnau*, wonen 1973 Lisse.
8. *Marianne Bierens*, tr. *„Ed” van Eechoud*, wonen 1973 Oisterwijk.

XVd. *Anthonius Cornelis Bierens*, geb. Dordrecht 31 juli 1902, tr. *Helmet ? (België)* 8 okt. 1930 *Germaine Album*.

Uit dit huwelijk :

1. *Gilbert Bierens*, geb. Forest (Brussel ?).

XIIIId. *Augustinus Antonius Bierens*, geb. Alphen 15 feb. 1842, eerst leerlooierij te Gilze en Rijen, dan 1882 eigenaar van de in 1742 opgerichte wasscherij-bleekerij, 1897 ververij chemische wasscherij als Koninklijke Stoomwasscherij ververij-chemische wasscherij „De Lelie” te Dordrecht, † Leiden 28 mei 1913, tr. 24 apr. 1873 *Maria Elisabeth Versteegh*, geb. Rumpt, gem. Deil, 23 nov. 1850, † Deventer 20 dec. 1929, dr. van *Engelbertus* en *Rosiena Kerstens*.

Uit dit huwelijk :

1. *Rosina Cornelia Johanna Maria Bierens*, geb. Gilze en Rijen 6 aug. 1874, doopgetuige Dordrecht 19 dec. 1887 van haar zuster *Maria Anna Josepha Augusta*, † ald. 24 dec. 1922, tr. 17 feb. 1903 *Hermanus Dominicus Joseph Peters*, geb. Amsterdam 29 juli 1873, directeur Lips en Peters Haardenfabriek te Dordrecht, † ald. 23 nov. 1923, zn. van *Albertus* en *Emerentia Philomena Erftemeijer* en wedr. van *Maria A. P. Buers*.
2. *Cornelis Engelbert Adriaan Marie*, volgt XIVe.
3. Right Reverend *Mgr. Gerardus Christiaan Marie Bierens*, geb. Gilze en Rijen 17 juni 1877, vertrekt 9 jan. 1905 van St. Joseph's Foreign Missionary College Mill Hill, London N.W., England, 11 okt. 1905 St. John's Seminary, College-

ville, Minnesota, U.S.A., ontvangt 8 nov. 1905 de H. Prierterwijding in de St. Mary's Cathedral te Fargo, North Dakota, U.S.A., houdt 13—20 apr. 1930 als pastoor een Mission in de Church of St. Anthony, Fairmount, N.D., celebreert Dordrecht 9 dec. 1930 de huwelijksmis van zijn nicht *Anna Antonia Elisabeth Maria Bierens* (XIVe2), ontvangt te Bonn de hem door *Z.H. Paus Pius XII* te Rome 20 juni 1955 verleende waardigheid: Antistus Urbanus seu Prelatus Domesticus, † Breckenridge, Minn., 15, begr. Hankinson, N.D., 20 juni 1964.

4. *Joannes Cornelius Marie*, volgt XIVf.
5. *Engelbertus Augustinus Marie*, volgt XIVg.
6. *Jeannette Elisabeth Johanna Maria Bierens*, geb. Dordrecht 20 apr., † 26 dec. 1883.
7. *Maria Anna Josepha Augusta Bierens*, geb. Dordrecht 19 dec. 1887, legt 26 apr. 1892 de eerste steen voor een nieuw huis, Kromhout 24 ald., † Deventer 19 nov. 1970, tr. Dordrecht 18 feb. 1914 *Jan Willem Maria Möller*, geb. Leens 15 aug. 1875, † Hengelo (Ov.) 11, begr. Deventer 14 aug. 1958, zn. van *Eilardus Wilhelmus Joannes* en *Joanna Henrica ten Berge*.

XIVe. *Cornelis Engelbert Adriaan Marie Bierens*, geb. Gilze en Rijen 1 apr. 1876, doopgetuige Dordrecht 19 dec. 1887 van zijn zuster *Maria Anna Josepha Augusta*, 25 aug. 1891 bij *Witlox* te Grave, later in de firma bij zijn vader, dan zelfstandig als eigenaar en tenslotte met zijn zoon, † Hengelo (Ov.) 21 jan. 1962, tr. Maastricht 10 sep. 1904 *Elisabeth Constantia Joanna Lips*, geb. Princenhage 29 juni 1880, † Hengelo (Ov.) 29 okt. 1960, dr. van *Bernardus Johannes* en *Anna Donkers*.

Uit dit huwelijk :

1. *August Cornelis Bernardus Maria*, volgt XVe.
2. *Anna Antonia Elisabeth Maria Bierens*, geb. Dordrecht 23 okt. 1906, tr. ald. 9 dec. 1930 *Ir. David Anton Nicolaas Vriesendorp*, O.O.N., geb. Dordrecht 3 feb. 1905, Dipl. Bau-Ing. E.T.H., oud-hoofdingenieur bij de Nederl. Spoorwegen, zn. van *Henri* en *Gerarda Adriana Johanna Schultz van Haegen*.
3. *Abertine Rosine Cornelia Maria Bierens*, geb. Dordrecht 29 aug. 1910, tr. Amsterdam 4 sep. 1946 *Dr. Charles Frederik Leopold Nord*, O.O.N., R.N.L., geb. Delft 11 nov. 1887, tandmeester, tandarts o.a. samen met *Dr. Joannes*

Cornelius Marie Bierens (XIVf) te 's-Gravenhage, orthodontist te Amsterdam, Dr. h. c. 1947 London, 1952 Edinburgh, 1953 Johannesburg, 1955 Glasgow, 1963 Melbourne en vele andere onderscheidingen, Président Fédération Dentaire Internationale, zn. van *Julius en Mathilda Gertrud Goldsmith* en gesch. echtg. van *Philippine Christine Elshout*.

4. *Elisabeth Anna Maria Bierens*, geb. Dordrecht 29 juli 1920, tr. ald. 4 feb. 1942 *lr. Jacobus van der Wateren*, O.O.N., geb. Malang, N.O.I., 5 aug. 1905, electr. ing., oud-directeur N.V. Heemaf - Holec te Hengelo (Ov.), zn. van *Jacobus en Annechiena Geertruida Aleida Cremer*.

XVe. *August Cornelis Bernardus Maria Bierens*, geb. Dordrecht 20 aug. 1905, directeur van de firma van zijn vader ald., emigreert en verwerft de Canadese nationaliteit, tr. 1e Dordrecht 15 sep. 1937 (echtsch. uitgespr. Arr.-Rb. ald. 13 aug. 1950) *Johanna Adriana Visser*, geb. Rotterdam 9 juni 1915, dr. van *Plonius Johannes en Pleuntje Adriana de Haas*, zij hertr. Dordrecht 6 okt. 1951 *Jan Dirk de Vos*; tr. 2e Dordrecht 31 okt. 1951 *Johanna Christina Geertruida Thieme*, geb. Arnhem 20 dec. 1913, dr. van *Leonardus Carel Alphons en Cornelia Martina Gideonse* en gesch. echtg. van *Hendrik Pieter Bolle*.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Anna Antonia Elisabeth Maria Bierens*, geb. Dordrecht 19 apr. 1941, † ald. 28 feb. 1942.
2. *Johannes Cornelis Bierens*, B.A., L.L.B., Barrister, Solicitor, Notary, geb. Dordrecht 6 juni 1943, Bachelor of Arts St. Michael College, University of Toronto, Ontario, Canada, wordt ald. 12 mrt. 1975 Candidate for Call to the Bar by The Law Society of Upper Canada als *John Christoper Cornelius Bierens*.
3. *Bernardus Augustinus Marie*, volgt XVIa.

XVIa. *Drs. Bernardus Augustinus Marie Bierens*, geb. Dordrecht 11 okt. 1944, drs. econ. Rotterdam, werkzaam bij N.V. Philips te Eindhoven, woont te Son, tr. 's-Gravenhage 6 apr. 1968 *Gemma Margaretha Theresia Kouwenhoven*, geb. Rijswijk (Z.-H.) 13 sep. 1940, dr. van *Hubertus Cornelis Josephinus en Theresia Hirschberg*.

Uit dit huwelijk :

1. *Bernard Jan Hubert Bierens*, geb. Geldrop 11 dec. 1972.

2. *Augustinus Cornelis Marie Bierens*, geb. Geldrop 23 juni 1975.

XIVf. *Dr. Joannes Cornelius Marie Bierens*, geb. Gilze en Rijen 19 sep. 1878, Dotor Dental Surgery of Pennsylvania, Philadelphia, U.S.A., sticht met *Charles F. L. Nord* het eerste Nederlandse tandartsenpraktijkhuis te 's-Gravenhage, Oude Scheveningseweg 1, † ald. 29 feb. 1944, tr. Rotterdam 1 aug. 1912 *Anna Bernardina Maria Lips*, geb. ald. 23 jan. 1888, † Wassenaar 20 okt. 1954, dr. van *Johannes Bernardus* en *Catharina Pieterella Brouwer*.

Uit dit huwelijk :

1. *Augusta Josefa Maria Bierens*, geb. Wassenaar 22 mrt. 1921, tweeling met volgende, † Breda 18 dec. 1972.
2. *Willy Josefa Maria Bierens*, geb. Wassenaar 22 mrt. 1921, tweeling met voorgaande, tr. 's-Gravenhage wettelijk 18 juli 1945, kerkelijk 9 mrt. 1946 *Petrus Drabbe*, geb. Delft 14 sep. 1919, officier van de Koninklijke Landmacht te Nijmegen, West-Java, 's-Gravenhage, Bergen op Zoom, Breda, 1 okt. 1973 majoor der Limburgse Jagers (inf.) b.d., zn. van *Nicolaas Adrianus* en *Margaretha Clasina Elisabeth van der Stap*.

XIVg. *Engelbertus Augustinus Marie Bierens*, geb. Gilze en Rijen 4 nov. 1880, † Dordrecht 15 okt. 1914, tr. ald. 10 feb. 1904 *Elisabeth Lambertina Maria Coenegrachts*, geb. Dordrecht 15 dec. 1879, † Breda 7 apr. 1933.

Uit dit huwelijk :

1. *Augustines Engelbertus Marie Bierens*, geb. Alkmaar 27 feb. 1905, † Brussel 12 mei 1972, tr. ald. Sint Gilles 6 dec. 1933 *Marcelle Françoise Thérèse van Langendonck*, geb. Leuven 27 dec. 1903, †, dr. van *Alexandre Frédéric* en *Anne-Marie Léocadie Geus*.
2. *Petrus Augustinus Engelbertus Maria*, volgt XVf.
3. *Maria Bierens*, geb. Heelsum 10 jan. 1909.

XVf. *Petrus Augustinus Engelbertus Maria Bierens*, geb. Heelsum 3 mrt. 1906, hoofdvertegenwoordiger Nederland Katteburg te Rotterdam, † ald. 16 feb. 1976, tr. ald. 29 juli 1939 *J. Hoogenboom*, geb. Rotterdam 10 sep. 1912.

Uit dit huwelijk :

1. *Petrus Augustinus Engelbertus Maria Bierens*, geb. Am-

sterdam 7 sep. 1943.

2. *Fyke Yvonne Elisabeth Bierens*, geb. Haarlem 10 apr. 1946.

XIb. *Adriaan Bierens*, geb. Tilburg 7 nov. 1811, Meester *Bierens* ruim 46 jaar hoofdonderwijzer te Beek onder Princenhage, secr. kerk- en armbestuur, dir. zangkoor, † ald. 10 aug. 1884, tr. *Adriana Obbens*, geb. Tilburg 16 mrt. 1809, † Beek 25 jan. 1865.

Uit dit huwelijk :

1. *Gerdina Cornelia Bierens*, geb. Beek 30 okt. 1839, † ald. 12 dec. 1861.
2. *Hendrikus Daniël Bierens*, geb. Beek 30 apr. 1843, hulp-onderwijzer ald., † Beek 25 jan. 1865.
3. *Paulina Adelia Bierens*, geb. Beek onder Princenhage 11 dec. 1845, als Zuster *Maria Gonzagua*, Eerw. Mère Vicairre, Recollectine Penitente van de Congregatie van Religieusen te Etten, † ald. 28 jan. 1911 in het 47e jaar harer H. Professie.
4. *Joanna Maria Bierens*, geb. Beek onder Princenhage 17 mei 1848, als Zuster *Willibrorda*, Overste van het Pius-gesticht te Ginneken, Recollectine Penitente van de Congregatie van Religieusen te Etten, † ald. 13 juli 1923 in het 53e jaar harer H. Professie.
5. *Adriana Elisabeth Bierens*, geb. Beek onder Princenhage 23 feb. 1851, † ald. 12 jan. 1927, tr. 31 juli 1890 *Jacobus van Rosmeulen*, geb. 19 sep. 1852, † 12 dec. 1938.

Xc. *Reinerus Daniel Bierens*, ged. Oisterwijk 11 sep. 1756, corporaal onder de comp. van de ritmeester van *Mansvelt*, † vóór 1836, tr. Utrecht 21 mrt. 1789 *Maria Trouw*, geb. ald. 1765/66, winkelierster, † Utrecht 9 juni 1836.

Uit dit huwelijk :

1. *Maria Anna Reinerus Bierens*, ged. Utrecht 22 aug. 1789, begr. ald. 8 nov. 1791.
2. *Anna Maria Adriana Reinerus Bierens*, ged. Groningen 4 mrt. 1803, tr. Utrecht 26 sep. 1832 *Johannes Wilhelmus Antonius Bernssen*, ged. Zwolle 16 mei 1804, commissionair, hun namen en 30 mrt. 1845 staan in de onderrand van een roodkoperen doopbekken in de kapel van het Carmelieten klooster te Hoogeveen²⁶⁸), zn. van *Henricus* en *Helena Maria Velthuis*.

268) Mr. J. Belonje en J. Westra van Holten, Geneal. en herald. Gedenk. in en uit de Kerken der Prov. Drenthe, p. 85 ;

Xd. *Joannes Daniel Bierens*, ged. Oisterwijk 8 mrt. 1766, schoenmaker te Tilburg Westenhijkant 1803, tr. ald. 2 feb. 1796 ? *Maria Francisca Hosemans*, geb. Tilburg 2 feb. 1774.

Uit dit huwelijk :

1. *Maria Anna Joannes Bierens*, ged. Tilburg 15 okt. 1799, † ald. 15 dec. 1817.
2. *Laurentius Joannes Bierens*, begr. Tilburg 13 jan. 1803.
3. *Catharina Joannes Bierens*, ged. Tilburg 1804, † ald. 27 nov. 1814.
4. *Maria Catharina Bierens*, geb. Tilburg 17 apr. 1815, † ald. 19 mei 1816.

VIIIc. *Petrus Leonardus Bierens*, ged. Duizel 26 jan. 1690, doopgetuige ald. 23 sep. 1713 van *Adrianus Reynerus Bierens* (VIII b2), jaerkeuren 1734 - 1738 ²⁶⁹⁾, genoemd 2 nov. 1743 in staat en inventaris bij *Bartholomeus Schellens* ²⁷⁰⁾, begr. Eersel 27 nov. 1761, tr. *Margaretha Croonen*, ged. Eersel, begr. ald. 21 okt. 1762, dr. van *Laurentius Wilhelmus* en *Maria Anselmi* ; hij heeft bij *Joanna Croonen* een buitenechtelijke zoon *Leonardus*, ged. Eersel 24 okt. 1735.

Uit dit huwelijk :

1. *Maria Petrus Bierens*, ged. Eersel 9 jan. 1733, doopgetuige ald. 23 mei 1761 van *Adrianus Laurentius Bierens* (Xe), † vóór 1775, tr. 1e Eersel 10 dec. 1763 ²⁷¹⁾ *Jacob de Roy*, verhuizen naar Middelbeers ; tr. 2e ald. 19 jan. 1771 ²⁷²⁾ *Henricus Bierens* (VIIIp), ged. Oerle 26 mei 1724, † na 27 juni 1790, zn. van *Hendrik Hendrik en Joanna Egidius van de Poel*, wedr. van *Anna Maria Peter Corstiaens* en daarna van *Johanna Maria Simon Leykens*, hij hertr. *Barbara Gerard Verstegen*.
2. *Laurensina Petrus Bierens*, ged. 1734, † Eersel 21 okt. 1735.
3. *Amarentia Petrus Bierens*, ged. Eersel 6 okt. 1735.
4. *Laurentius*, volgt IXd.

IXd. *Laurentius Petrus Bierens*, ged. Eersel 15 okt. 1736,

269) E.R. 12, 13 jan. 1734, 11 jan. 1736, 9 jan. 1737, 8 jan. 1738 ;

270) E.R. 56, f. 47 ;

271) E.R. 57, f. 193 ;

272) Middelbeers R. 40, f. 130v ;

wordt 20 feb. 1763 ²⁷³⁾ ald. aangesteld tot „nagtroeper en bedeljager vanaf half maart 1763,” maar ontvangt zelf 6 juni 1766 ²⁷⁴⁾ een bedelbrief, transporteert 11 dec. 1770 land onder Eersel ²⁷⁵⁾, begr. ald. 23 sep. 1806, tr. Eersel 12 apr. 1761 *Hendrina Leonardus Weyers*, ged. ald., † na 23 sep. 1806.

Uit dit huwelijk :

1. *Adrianus*, volgt Xe.
2. *Margaretha Laurentius Bierens*, ged. Eersel 15 sep. 1763, begr. ald. 31 okt. 1782.
3. *Anna Catharina Laurentius Bierens*, ged. Eersel 4 feb. 1765 ?
4. *Adriana Laurentius Bierens*, ged. Eersel 21 sep. 1766, doopgetuige ald. 11 juli 1802 van *Wilhelmus Henricus Bierens* (IXg3), ondertr. Veldhoven 12, tr. Eersel 27 juni 1790 *Joannes Steen*, geb. Budel, wonende te Gestel.
5. *Leonardus*, volgt Xf.
6. *Elisabeth Laurentius Bierens*, ged. Eersel 1 juli 1777, wonende vóór 1802 te Luyxgestel en 1838 te Bergeyk, tr. 1e Eersel 16 mei 1802 *Joannes Baptista Daams*, geb. Geel vóór 1777 ; tr. 2e Eersel 23 aug. 1817 *Joannes van den Bergh*, ged. Soerendonck, Maarheeze 6 nov. 1751, bouwman te Bergeyk, † ald. 15 nov. 1838, zn. van *Henricus* en *Justina van der Grinten* en wedr. van *Joanna Jan van Hoof*.
7. *Joanna Laurentius Bierens*, ged. Eersel 20 nov. 1774, † ald. 12 apr. 1807, tr. Eersel 10 feb. 1805 *Johannes Haamers*, geb. Blaarthem.
8. *Dionysia Laurentius Bierens*, ged. Eersel 30 apr. 1778, doopgetuige ald. 9 jan. 1799 van *Anna Catharina Adrianus Bierens* (Xe5) en ald. 1 mei 1800 van *Petrus Adrianus Bierens* (Xe6), tr. Eersel 5 feb. 1804 *Henricus van Kamp*, geb. Lommel (Belg. Limb.) vóór 1779, wonende ald.

Xe. *Adrianus Laurentius Bierens*, ged. Eersel 23 mei 1761, dagloner ald. wonende Veldhoven, † Eersel 7 mrt. 1817, tr. Veldhoven 9, trouwbrief 19 juli 1786, *Anna Maria van Utrecht*, ged. ald. 25 apr. 1761, † Eersel 17 apr. 1821, dr. van *Servatius* en *Elisabeth Verligh*.

273) E.R. 57, f. 163v ;

274) E.R. 58, f. 43 ;

275) E.R. 119 ;

Uit dit huwelijk :

1. *Laurentius*, volgt Xlb.
2. *Joannes Henricus Adrianus Bierens*, ged. Eersel 25 juni 1791.
3. *Paula Adrianus Bierens*, ged. Eersel 12 juni 1794.
4. *Maria Adrianus Bierens*, ged. Eersel 23 sep. 1796.
5. *Anna Catharina Adrianus Bierens*, ged. Eersel 9, begr. ald. 21 jan. 1799.
6. *Petrus Adrianus Bierens*, ged. Eersel 1 mei 1800, dagloner te Lommel, tr. Oerle 16 juni 1826 *Wilhelmina Vervoort*, ged. ald. 8 juni 1799, nat. dr. van *Martina Vervoort*.
7. *Martinus Adrianus Bierens*, ged. Eersel 8 apr. 1803.
8. *Anna Elisabeth Adrianus Bierens*, ged. Eersel 28 dec. 1808, † ald. 18 feb. 1825.

Xlb. *Laurentius Adrianus Bierens*, ged. Eersel 31 jan. 1789, tr. ald. 26 jan. 1822 *Joanna Verdonck*, ged. Steensel 22 feb. 1782, dr. van *Adrianus* en *Maria Rademakers* en wed. van *Joannes van Kemenade*.

Uit dit huwelijk :

1. *Adrianus Laurentius Bierens*, geb. Eersel 22 apr. 1823.

Xf. *Leonardus Laurentius Bierens*, ged. Eersel 13 juni 1769, timmermansgast, † Turnhout 1 mei 1853 als *Léonard Beirens*, tr. *Anna Catharina Lemmens*.

Uit dit huwelijk :

12 Kinderen, geb. Turnhout 1801 - 1820, 6 zoons en 6 dochters, waaruit nakomelingen tot op heden als *Beerens*, *Beirens*, *Berens*, *Bierens*, *Bierinckx*, *Bierings* en *Birrinckx* vermeld in België (prov. Antwerpen), Ahaus (Dld.), Alphen, Baarle-Nassau en Uden.

VIIIld. *Godefridus Leonardus Bierens*, ged. Duizel 17 juni 1700, broeder, ondervendrich 8 sep. 1721²⁷⁶⁾ van het gilde van Sint Jan Baptist ald., doopgetuige Duizel 13 feb. 1726 van een kind van zijn zuster *Maria*, ald. 24 juli 1726 van *Jacobus Reynerus Bierens* (VIII b9), ald. 29 sep. 1728 van *Michael*

---

276) met het recht van opvolging tot vendrich, Tax. 24, 1917, p. 135 ;

Reynerus Bierens (VIIIb10), ald. 18 sep. 1730 van *Thomas Reynerus Bierens* (VIIIb11) en ald. 12 nov. 1737 van een zoon van *Catharina Dionisius Bierens* (Vlld3), eist 17 sep. 1732 ²⁷⁷⁾ betaling wegens o.a. geleverde schapen, procedeert 12 nov. 1733 samen met zijn vrouw ²⁷⁸⁾, wordt omstr. 1740 te Duizel vermeld ²⁷⁹⁾ en 14 nov. 1741 als nabuur van Duizel ²⁷⁹⁾, 27 juli 1742 als borg ²⁸⁰⁾, met zijn vrouw 13 juni 1744 een accoord ²⁸¹⁾ met zijn stiefkinderen en compareert 2 jan. 1747 als momboir ²⁸¹⁾ over *Anna Maria Reynerus Bierens* (VIIIb8) wordt 28 nov. 1747 aangesteld als schepen van Duysel ²⁸²⁾, verschijnt als zodanig in huwelijkschepenacten 6 jan. 1748 - 23 feb. 1749 ²⁸³⁾, 30 jan. 1748 met zijn vrouw ²⁸⁴⁾, 17 aug. 1748, 16 en 26 mrt. 1749 ²⁸⁵⁾, bedankt 5 nov. 1749 ²⁸²⁾, vermeld 6 juni 1750 in de schouw ²⁸²⁾, komt in de verpondingen van 20 nov. 1752 onder Duysel, Eersel en Hoogeloon voor en 14 jan. 1756 blijkt zijn huis te Duizel, dat 18 apr. 1752 is afgebrand, weer behoorlijk is opgebouwd ²⁸⁶⁾, bezit volgens attestatie van 26 jan. 1756 met anderen een rente ²⁸⁷⁾, begr. Duizel 22 nov. 1765, tr. vóór 12 nov. 1733 *Catharina Eerdeken alias van Hechtel*, doopgetuige Duizel 18 sep. 1730 van *Thomas Reynerus Bierens* (VIIIb11), verklaart 24 jan. 1756 dat haar bierbrouwerij ald. reeds vóór 1694 door haar vader „geregeert” te zijn ²⁸⁸⁾, dr. van *Aert Hendrik* en *Catharina Bartel van der Waerden* en wed. van *Thomas van Hoof*.

Uit dit huwelijk :

1. *Maria Elisabeth Godefridus Bierens*, ged. Duizel 26 dec. 1733, begr. ald. 23 feb. 1770, tr. Duizel 23 jan. 1763 ²⁸⁹⁾ *Joannes van Moll*, ged. ald. 12 dec. 1722, brouwer, regerend schepen van Duizel, begr. ald. 20 juli 1802, zn. van *Anthony Jan* en *Johanna Paulus van Breugel* en wedr. van *Maria Elisabeth Jacob Bongers* ²⁹⁰⁾.
2. *Catharina Godefridus Bierens*, ged. Duizel 1 nov. 1739,

277) E.R. 12 ;

278) E.R. 55, f. 162 ;

279) E.R. 12 m. handtek. ;

280) E.R. 56 m. handtek. ;

281) E.R. 56, f. 66v - 68 en f. 96 ;

282) E.R. 13 ;

283) E.R. 102c m. handtek. ;

284) E.R. 56, f. 117 acte v. cautie, f. 120 m. handtek. ;

285) E.R. 13 m. handtek. ;

286) E.R. 56, f. 257 en f. 344v ;

287) E.R. 56, f. 348v No. 274 ten comptoire v. E. ;

288) E.R. 56, f. 347, test. ouders N212, 22 okt. 1703 ;

289) E.R. 102d, f. 23 m. handtek. ;

290) Ned. Patr. 46, 1960, p. 272 en 55, 1969, p. 318 ;

begr. Oisterwijk 28 dec. 1793, tr. 1e Duizel 17 jan. 1768
Martinus van Ekerschot, ged. Best onder Oirschot vóór
1744 ; tr. 2e Symon van Haaren, senior, begr. na 1793.

VlId. *Dionysius Reynder Bierens*, ged. omstr. 1663, eerst te
Duizel later Eersel, 12 juni 1741 comparende, zou dan omtrent
71 jaar oud zijn ²⁹¹⁾, begr. ald. 15 juni 1750, tr. *Maria Jansen*,
doopgetuige Duizel 3 juli 1715 van *Dionysius Reynerus Bierens*
(VIIIb3) en ald. 21 apr. 1717 van *Leonardus Reynerus Bierens*
(VIIIb4), compareert 1717 en 1725, begr. Eersel 30 aug. 1762.

Uit dit huwelijk :

1. *Reynerus Dionysius Bierens*, ged. Duizel 20 mei 1695,
jaarkeur ²⁷⁷⁾ 9 jan. 1732 en 7 jan. 1733, landbouwer ald.,
procedeert 6 mei - 14 okt. 1733 ²⁷⁷⁾, zijn zusters *Catrijn*
en *Jacomijn* met *Peter Slegers* staan 18 nov. 1733 borg
voor hem ²⁹²⁾, procedeert 13 jan. - 24 nov. 1734 ²⁷⁷⁾, erf-
deling 13 feb. 1747 der erfgoederen te Duizel van zijn
zuster *Jacomijn* ²⁹³⁾, verhuring 1 nov. 1755 als momboir
over twee kinderen ²⁹⁴⁾, begr. Duizel 3 juni 1767.
2. *Elisabetha Dionysius Bierens*, ged. Duizel 19 sep. 1697.
3. *Catharina Dionysius Bierens*, ged. Duizel 23 nov. 1700,
begr. ald. 19 nov. 1773, tr. vóór 1733 *Hubertus Roockens*,
woont Duizel 13 feb. 1747 ²⁹⁵⁾.
4. *Jacoba Dionysius Bierens*, geb. Duizel, doopgetuige ald.
1 okt. 1721 van *Deonisius Reyner Bierens* (VIIIb6), ald.
4 nov. 1728 en Eersel mei 1739 van *Margaretha Jan Bierens*
(VIIIe6), † Duizel 28 okt. 1740 zonder oir ²⁹⁵⁾, in ondertr.
Eersel/Vechel 23 jan. 1735 met *Jan Thomas van Rijbroek*,
geb. Vechel ²⁹⁶⁾.
5. *Joannes Dionysius Bierens*, ged. Duizel 16 juli 1709.

VIIe. *Joannes Reynder Bierens*, 23 mrt. 1686 en 6 jan. 1687
een en ander te Duizel verpachtende ^{290a)}, tr. *Alegonda*
Geraerts.

Uit dit huwelijk :

1. *Henrica Joannes Bierens*, ged. Duizel 18 aug. 1702.

---

291) E.R. 55, f. 216v ;

292) E.R. 55, f. 162v ;

293) E.R. 56, f. 99 ;

294) E.R. 56, f. 340 m. handtek. ;

295) 9 dec. 1740, E.R. 94 ;

296) E.R. 102f ;

296a) N. 1156 ;

2. *Gerardus Joannes Bierens*, ged. Duizel 12 apr. 1704.
3. *Reynerus Joannes Bierens*, ged. Duizel 8 mrt. 1706.

Vf. *Dierck Reynder Bierens*, in Duizel gegoed ²⁵⁰), uit een hofstede aan de Kerkstraat ald. ²⁵¹), compareert 23 mrt. 1648 ²⁵⁷), tr. 1e Gastel okt. 1639 *Anna PetrusJoannis Ponssen*; tr. 2e *Catharina N.*

Uit het eerste huwelijk :

1. *Dimna Dierck Bierens*, ged. Eersel 25 nov. 1640.
2. *Elisabeth Dierck Bierens*, ged. Eersel 8 okt. 1644.
3. *Reynder Dierck Bierens*, haar-teut te Eersel 1676, 1682, 1687, 1701 ²⁹⁷), compareert 29 jan. 1683 ²⁹⁸), doopgetuige ald. 22 feb. 1684 van *Joannes Willem Bierens* (VIIp) en 12 okt. 1700 van *Engelbertus Jacobus Bierens* (VI l 1).
4. *Jacobus Dierck Bierens*, ged. Eersel 19 jan. 1648.
5. *Catharina Dierck Bierens*, ged. Eersel 4 okt. 1649.

Uit het tweede huwelijk :

6. *Catharina Dierck Bierens*, ged. Eersel 18 feb. 1657.

IVd. *Steven Reynder Bierens*, met zijn 5 kinderen uit „den Boom” tot Eersel ²⁹⁹), transporteert 4 mrt. 1648 met zijn broeder *Jacob* (IVf) gezamenlijk iets aan hun broeder *Dionysius* (IVe) ³⁰⁰), tr. N.N.

Uit dit huwelijk :

1. *Jacob*, volgt Vg.
2. *Matheus Steven Bierens* ²⁹⁹) ³⁰⁰).
3. *Jan Steven Bierens* ²⁹⁹) ³⁰⁰).
4. *Agnes Steven Bierens* ²⁹⁹) ³⁰⁰), haar eerste kind ged. Eindhoven 27 mei 1638, compareert ald. 3 okt. 1652 met haar man ³⁰¹), doopgetuige Postel 28 juli 1670 van *Elisabeth Theresia Henricus Bierens* (VIg1), testeert Eindhoven 17 mei 1667 en 3 feb. 1685 ³⁰²), begr. ald. 1685 ³⁰³), tr. *Corstiaen van Berckel*, bakker te Eindhoven, † ald. 1657, zn. van *Willem Corstiaen* en *Catlijn N.* ³⁰⁴).

297) Brab. Heem 19, 1967, bijlagen N. 1154. f. 37 ;

298) E.R. 28, f. 74 ;

299) R.G. 136, f. 5v, 46, 49, 50, 114v en 136 E. f. 55, 73v, 92v, 105, 105v, 133, 133v (1520 - 1620) en 137, f. 5v ;

300) E.R. 22, f. 16v ;

301) Ehv. R. 45, f. 330, zie Brab. L. ;

302) Ehv. N1219, nr. 156 en N1234 ;

303) kerkerekeningen ;

304) Brab. L. 17, p. 158 ;

5. *Margareta Steven Bierens* ²⁹⁹⁾ ³⁰⁰⁾, doopgetuige Postel 19 aug. 1673 van *Jacobus Henricus Bierens* (Vlg3).

Vg. *Jacob Steven Bierens* ²⁹⁹⁾ ³⁰⁰⁾, woont te Postel 26 juni 1658 ³⁰⁵⁾, tr. *N.N.*

Uit dit huwelijk :

Vlg. *Henricus Jacob Bierens*, tr. Postel (parochie Mol) 5 sep. 1669 *Joanna Hendrickx*.

Uit dit huwelijk :

1. *Elisabeth Theresia Henricus Bierens*, ged. Postel 28 juli 1670, begr. ald. 16 ? jan. 1673.
2. *Frater Reinerus Henricus Bierens*, ged. Postel 11 feb. 1672, kloosterling Tongerlo, geprotest 12 apr. 1693 ³⁰⁶⁾, vicarius in Tilburg, † 22 aug. 1703.
3. *Jacobus Henricus Bierens*, ged. Postel 19 aug. 1673, begr. ald. 20 sep. 1692.
4. *Petrus Henricus Bierens*, ged. Postel 23 okt. 1676, begr. ald. 2 okt. 1683.
5. *Adrianus*, volgt VIII.
6. *Catharina Henricus Bierens*, ged. Postel 7 nov. 1680, begr. ald. 16 juli 1682.
7. *Dimpna Henricus Bierens*, ged. Postel 13 juni 1682, begr. ald. 24 juli 1742.
8. *Franciscus*, volgt VIIg.

VIII. *Adrianus Henricus Bierens*, ged. Postel 26 mrt. 1678, van 1698 af student te Leuven, tr. *Guillelma Willems*.

Uit dit huwelijk :

1. *Joanna Adrianus Bierens*, ged. Postel 24 apr. begr. ald. 22 juni 1703.
2. *Henricus Adrianus Bierens*, ged. Postel 7 juli 1705, begr. ald. 15 okt. 1706.
3. *Jacobus Adrianus Bierens*, ged. Postel 6 feb. 1708.
4. *Guillelma Adrianus Bierens*, ged. Postel 15 dec. 1709, tr. Mol 1730 *Guillelmus Vanderheyden*.
5. *Joanna Adrianus Bierens*, ged. Postel 18 dec. 1710.

VIIg. *Franciscus Henricus Bierens*, ged. Postel 28 sep. 1683, tr. *Anna N.*

305) Ehv. R. 46, f. 371v ;

306) W. v. Spilbeeck, *Necrologium Ecclesiae B.M.V. de Tongerlo*, 1902, p. 165 ;

Uit dit huwelijk :

1. *Jan Franciscus Bierens*, ged. Turnhout 10 sep. 1713.

IVe. *Dionysius Reynder Bierens*, vermeld in Rentmeester Generaal vóór 1620³⁰⁷), doopgetuige Eersel 24 feb. 1641 van *Heilwidis Petrus Bierens* (Vc7) en 26 dec. 1644 van zijn kleinzoon *Joannes Abrahamus Bierens* (Vlj), zijn broeders *Steven* (IVd) en *Jacob* (IVf) transporterem hem 4 mrt. 1648 iets³⁰⁸), compareert 8 apr. 1648³⁰⁸) met *Cathrijn Pelders*, wed. van zijn broeder *Jan* (IVb), † Eersel 2 feb. 1653, tr. *Joanna N.*, vermeld als wed. met 7 kinderen³⁰⁹), compareert 9 apr. 1665³¹⁰), procedeert 27 jan. 1666³¹¹), boedelscheiding 28 jan. 1668³¹²) en vermeld 14 apr. 1668 (nieuwe erven, verkocht, Duizel)³⁰⁹).

Uit dit huwelijk :

1. *Abraham*, volgt Vh.
2. *Maria Dionysius Bierens*, doopgetuige Eersel 1 nov. 1640 van *Anna Petrus Minten*, vermeld 14 apr. 1668³⁰⁹), † vóór 14 sep. 1676³¹³), tr. *Evert Jansen*.
3. *Margrita Dionysius Bierens*, vermeld 14 apr. 1668³⁰⁹), 22 apr. 1676³¹⁴) en 3 okt. 1678³¹⁵), ondertr. 1e Eersel 18 feb. 1648 *Joannes Petrus Jan Hogaerts*, huwelijksgetuige Eersel 14 mei 1641 van *Abraham Dionysius Bierens* (Vh) ; tr. 2e *Henrick Adriaen Schuts*, † vóór 22 apr. 1676³¹⁴) ; tr. 3e *Jan Hogaerts de Oude*, vermeld 3 okt. 1678³¹⁵).
4. *Cathelijne Dionysius Bierens*, vermeld als wed. 27 jan. 1666³¹¹), 28 jan. 1668³¹²) en 14 apr. 1668³⁰⁹), † vóór 31 okt. 1670³¹⁶), tr. Eersel 31 jan. 1636 *Jan Mr. Peter Jacopsen*, zn. van de chirurg, ondertrouwgetuige ald. 8 apr. 1641 van zijn zwager *Abraham Dionysius Bierens* (Vh).
5. *Agneesken Dionysius Bierens*, vermeld 14 apr. 1668³⁰⁹), tr. 1e Eersel 3 jan. 1640 *Petrus Hubertus Minten* ; tr. 2e vóór 14 sep. 1676³¹³) *Jan Campens*, tr. 3e vóór 6 okt. 1690 *Paulus Jan van Hoeck*³¹⁷), ingesetene van Antwerpen.
6. *Christina Dionysius Bierens*, ged. Eersel 12 okt. 1624,

307) R.G. 136 E., f. 92v (1520 - 1620), 124v en 153 ;

308) E.R. 22, f. 17 ;

309) R.G. 137 E., f. 8v ;

310) E.R. 24, f. 115 ;

311) E.R. 6 ;

312) E.R. 25, f. 51 ;

313) test. No. 11, E.R. 110, f. 71, N. 1158 ;

314) N. 1154 ;

315) Ehv. R. 53, f. 128v ;

316) E.R. 120 ;

317) E.R. 47, f. 99 ;

vermeld 14 apr. 1668 ³⁰⁸), doophefster ald. 16 feb. 1670 als oud-tante van *Anna Jan Bierens* (VIj2), procedeert 27 jan. en 1 feb. 1672 ³¹⁸), testeert Eersel 14 sep. 1676 ³¹³), getekend *Criestin Bierens*.

7. *Lucas Dionysius Bierens*, ged. Eersel 29 apr., † ald. 1 mei 1627.
8. *Jouffrouw Anna Dionysius Bierens*, tweeling met voorgaande, ged. Eersel 29 apr. 1627, vermeld als wed. 28 jan. ³¹²) en 14 apr. 1668 ³⁰⁹), † vóór 14 sep. 1676 ³¹³), tr. *Mr. Paulus Verburcht*, Advocaet, hun kinderen vermeld 30 sep. 1679 ³¹⁹).

Vh. *Abraham Dionysius Bierens*, koopman te Eersel, huwelijksgetuige ald. 31 jan. 1636 van zijn zuster *Cathelijn*, toesiender der kinderen van wijlen zijn zwager *Jan Mr. Peter Jacobsen* 27 jan. 1666 ³¹¹) en 31 okt. 1670 ³¹⁶) bij verkoop half huis met hof in Eersel, vermeld 14 apr. 1668 ³⁰⁸), doopgetuige ald. 16 feb. 1670 van zijn kleindochter *Anna Joannes Bierens* (VIj2) en ald. 6 feb. 1671 van kleinzoon *Godefridus Reynier Bierens* (VIh1), pacteert 1 feb. 1675 met zijn zoon *Reynier* ³²⁰), tr. 1e *Anna*, dr. van *Margareta exoris Petri Hogardi* (illeg. thoro) ; tr. 2e Eersel 14 mei 1641 *Anna Adriany*, † ald. 9 aug. 1651.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Peter Abraham Bierens*, † Eersel 6 jan. 1645.
2. *Maria Abraham Bierens*, ged. Eersel 17 aug. 1640.

Uit het tweede huwelijk :

3. *Reynier*, volgt VIh.
4. *Adriaen*, volgt VII.
5. *Joannes*, volgt VIj.
6. *Maria Abraham Bierens*, ged. Eersel 28 nov. 1646, tr. *Willem Adriaens*, hieruit een dochter, ged. ald. 1 nov. 1668.
7. *Gertrudis Abraham Bierens*, doopgetuige Eersel 8 dec. 1665 van *Anna Adriaen Bierens* (VII1).

VIh. *Reynier Abraham Bierens*, koopman in vrouwenhaar (haar-teut) te Eersel, pacteert 1 feb. met zijn vader ³²⁰) en de ald. gevestigde *Philips Claessen Jansen* als compagnon, waar-

---

318) E.R. 9 ;

319) schepenreg. Lant en Marquisaet van Westerloo, E. R 120 ;

320) N. 1153 ;

toe hij 16 mei 1675 blijkt geeft te willen gaan reizen ³²⁰), getuigt 9 juli 1683 en 8 nov. 1688 ³²¹), eveneens 8 jan. 1688 ³²²), vermeld als pandsteller 17 apr. 1692 ³²³), † vóór 19 juni 1697 ³²⁴), tr. *Margaretha Goyaerts*, doopgetuige Eersel 2 sep. 1699 van *Wilhelmus Joannes Bierens* (Vlp4).

Uit dit huwelijk :

1. *Godefridus Reynier Bierens*, ged. Eersel 6 feb. 1671.
2. *Joannes Reynier Bierens*, ged. Eersel 27 feb. 1673, waarsch. valkenier, verkoopt 19 juni 1697 met zijn broeder Abraham aan hun zwager *Bartel Anthony Paij* of *Cranenburgh* en zuster *Maria* erfgoederen 19 juni 1697 ³²⁴), † Wijnauxers bij Coblents medio 1704 sonder oir ³²⁵).
3. *Abraham Reynier Bierens*, verkoopt 19 juni 1697 met zijn broeder *Joannes* ³²⁴), die hem en hun zwager *Bartel Paij* of *Cranenburgh* 4 mrt. 1702 vertegenwoordigt als erfgenenamen van *Hendrik Laurens Smolders* ³²⁶), verkoopt 1 mrt. 1712 een beemd te Eersel en leent 14 feb. 1715 geld ^{326a}).
4. *Maria Reynier Bierens*, genoemd 4 mrt. 1702 ³²⁶), verklaart 21 juli 1704 het overlijden van haar broeder *Joannes* ³²⁵), procedeert 8 feb. 1729 en 10 feb. 1740 ^{326b}), † vóór 23 feb. 1746 ^{326c}), tr. vóór 19 juni 1697 ³²⁴) *Bartel Paij* of *Cranenburgh*, † vóór 21 juli 1704, zn. van *Anthony Willem*.

Vli. *Adriaen Abraham Bierens*, compareert 31 jan. 1680 ³²⁷), met zijn vrouw 19 mei 1681 en tegenover één der zonen van *Cathelijm Dionysius Bierens* (IVe4) 26 sep. 1682 ³²⁸), genoemd 20 mrt. 1683 als schoonzoon van *Heyltjen* ³²⁹), verklaringen van 5 dec. 1687 en 18 jan. 1688 dat door zijn schuld seckere hoogkarre van *Jan Peter Bierens* (Vle) is verloren gegaan ³²⁹), doopgetuige Eersel 4 sep. 1700 van zijn kleindochter *Helena Jan Bierens*, † vóór 16 jan. 1702 ³³⁰), tr. *Heylwigis Dirck*

321) m. handtek. E.R. 113 en 112 ;

322) Nots. Arn. Wijnants E. N1160 ;

323) met land te E., E.R. 48 ;

324) E.R. 50, f. 125v ;

325) E.R. 93 ;

326) E.R. 52, f. 140v ;

326a) E.R. 31, f. 134v en 184v ;

326b) onderpand : een part in de corenwintmolen alk., E.R. 12 ;

326c) E.R. 13 ;

327) N 1154 ;

328) N 1156 ;

329) N 1158 ;

330) E., Nots. Adriaen Wachteldonck ;

Stappaerts, testeert Eersel 16 jan. 1702 ³³⁰⁾, doopgetuige ald. 23 dec. 1708 van haar kleinzoon *Adrianus Dionys Bierens*, procedeert vóór 11 apr. 1714 ³³¹⁾ en testeert Eersel 14 mei 1722 ³³²⁾, waarbij zij haar zoon *Dionys* tot enige erfgenaam benoemt, dr. van *Dirck Corstiaen* en *Heyltjen N.*

Uit dit huwelijk :

1. *Anna Adriaen Bierens*, ged. Eersel 8 dec. 1665, ondertr. 's-Hertogenbosch 31 mei 1687 *Harman van Geldrop*, wedr. van *Ariaentje Lisdoncq*.
2. *Joannes*, volgt VIIh.
3. *Willem Adriaen Bierens*, ged. Eersel 6 nov. 1670, genoemd 16 jan. 1720 in het testament ³³³⁾ van zijn moeder, doopgetuige ald. 10 dec. 1717 van *Wilhelmus Dionys Bierens* (VIIi5).
4. *Dionys*, volgt VIII.
5. *Adriaen*, volgt VIIj.

VIIh. *Joannes Adriaen Bierens*, ged. Eersel 8 mrt. 1667, bakker, collecteur der hoorngelden en besaeijde mergen, imposten der drancken ende het bestiael ald., als cijsplichtige tussen 1677 en 1697 ingeschreven ³³³⁾, verzoekt 21 apr. 1691 transport van een beemt te Eersel aent Leeghuijs ³³⁴⁾, vermeld 16 jan. 1702 in het testament ³³⁰⁾ van zijn moeder, verkoopt met zijn vrouw 5 mrt. 1710 een erf aan dat van hemzelf grenzend vrouw 5 mrt. 1710 een erf aan dat van hemzelf grenzend ³³⁵⁾, ³³⁵⁾, legt ald. 1 feb. 1713 de eed als bakker af ³³⁶⁾, collecteur ald. 1 okt. 1713 - 1 okt. 1714, in aug. 1714 zijn huis en schuur met alle de granen verbrand door seker vroupersoon veroorzaakt ³³⁷⁾, leent 2 nov. 1714 geld van *Sr. Dionijs Bijnen* keizerlijk valkenier ald. ^{337a)}, procedeert 1719 ³³⁸⁾, koopt 28 aug. 1720 „den Leenacker” ald. aen den Haegdoorn ^{338a)}, huurt 3 feb. 1721 een huis in Eersel ³³⁹⁾, tr. *Catharina Jansens*.

Uit dit huwelijk :

1. *Jan*, volgt VIIIe.

331) E.R. 12 ;

332) E.R. 55, f. 5v ;

333) R.G. 137, f. 12v ;

334) E.R. 47, f. 143v ;

335) E.R. 120 ;

336) Tax. 38, 1931, p. 239 ;

337) 4, 11 en 18 aug., 8 okt. 1714 m. handtek. E.R. 120, 15 juni 1717 E.R. 54, f. 215v ;

337a) E.R. 31, f. 170 ;

338) 13 aug., 20 sep., 4, 17, 30 okt., 22 nov. en 6 dec. E.R. 12 ;

338a) E.R. 31, f. 265 ;

2. *Wilhelmina Joannes Bierens*, doopgetuige Eersel 28 jan. 1719 van *Johanna Jan Bierens* (Ville2) en ald. 12 mei 1748 van *Antonius Jan Bierens* (VIIp7), testeert Eersel 29 okt. 1765 ³⁴⁰), begr. ald. 11 apr. 1771.
3. *Helena Joannes Bierens*, ged. Eersel 4 sep. 1700.
4. *Theodorus Joannes Bierens*, ged. Eersel 20 apr. 1706, huwelijksgetuige ald. 19 mei 1754 van *Willem Dionys Bierens* (VIIIg) en doopgetuige ald. 8 okt. 1760 van *Joanna Maria Willem Bierens* (VIIIg5).
5. *Joanna Maria Joannes Bierens*, begr. Eersel 20 jan. 1787, tr. ald. 3 mrt. 1737 *Godefridus Verpannen*, † vóór 20 jan. 1787.

Ville. *Jan Joannes Bierens*, † vóór 16 jan. 1743, tr. 1e *Wilhelmina Stevens*; tr. 2e Eersel 11 dec. 1735 *Maria Roosen*, doopgetuige Tilburg 28 mrt. 1754 van *Franciscus Petrus Bierens* (Xa); zij hertr. vóór 16 jan. 1743 *Francis Pessers* te Borkel ³⁴¹).

Uit het eerste huwelijk :

1. *Joanna Jan Bierens*, ged. Eersel 4 jan. 1718.
2. *Joanna Jan Bierens*, ged. Eersel 28 jan. 1719, vermeld 29 okt. 1765 in het testament ³⁴⁰) van haar tante *Wilhelmina Joannes Bierens*.
3. *Adriana Jan Bierens*, ged. Eersel 3 mrt. 1724, evenals haar zuster *Joanna erfgename* ³⁴⁰) van haar tante *Wilhelmina Joannes Bierens*.

Uit het tweede huwelijk :

4. *Joannes*, volgt IXe.
5. *Johanna Catharina Jan Bierens*, ged. Eersel 3 feb. 1738, begr. ald. 27 mrt. 1741.
6. *Margaretha Jan Bierens*, ged. Eersel mei 1739, begr. ald. 11 mei 1741.

---

339) E.R. 54, f. 253v ;
 340) E.R. 58, f. 27 ;

(wordt vervolgd)

Aan dit nummer werkte mee :

Ir. D. A. N. Vriesendorp, Prof. Lorentzstraat 11, Hengelo (Ov.)

de brabantse leeuw

Maandblad van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van het Prov. Gen. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant; onder redactie van: Mr. G. Berkelmans; Dr. G. C. M. van Dijck; J. P. H. Goossens; J. Th. M. Melsen; redactie-secretaris: J. H. G. J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel, Postbus 29.

Abonnement per jaargang: binnenland f 19,50; buitenland f 21,—; inclusief porti. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 15 december. Administratie: Parade 17, Den Bosch, tel. 073 - 139484, postgiro 1092410.

JAARGANG 25

— No. 5 en 6 —

MEI JUNI 1976

BIERENS

door Ir. D. A. N. Vriesendorp

(vervolg van pag. 64 - Jaargang 25 - No. 3 en 4).

IXe. *Joannes Jan Bierens*, ged. Eersel 14 apr. 1736, genoemd 16 jan. 1743³⁴¹) oud omtrent 7 jaren, woont na Oisterwijk, 21 jan. 1775 Tilburg, Nieuwland, begr. ald. 21 okt. 1808 „oud 71 jaren,” in den Berkdijk 66, laat 5 kinderen na, tr. Oisterwijk 30 apr. 1769 *Helena de Leuw*, ged. Helvoirt, begr. Tilburg 21 feb. 1795.

Uit dit huwelijk :

1. *Antonius Joannes Bierens*, ged. Oisterwijk 26 mrt. 1770, begr. Tilburg 21 feb. 1795.
2. *Joanna Joannes Bierens*, ged. Oisterwijk 6 jan. 1772, begr. Tilburg 21 jan. 1775.
3. *Rainerus Joannes Bierens*, ged. Tilburg 7 nov., begr. ald. 27 dec. 1776.

---

341) Cautie, E.R. 56, f. 27v :

4. *Joannes*, volgt Xg.
5. *Joanna Maria Joannes Bierens*, ged. Tilburg 13 mei 1781.
6. *Adrianus Joannes Bierens*, ged. Tilburg 13 jan. 1784.
7. *Johanna Maria Joannes Bierens*, ged. Tilburg 14 aug. 1786
† ald., tr. waarsch. 1e Tilburg 20 nov. 1811 *Francis Rommelaar*; tr. 2e ald. 23 okt. 1816 *Bartholomeus Morissen*, ged. Merxem (Antw.) 22 mei 1772, drukkersknecht, zn. van *Franciscus* en *Petronella van der Linden*.

Xg. *Joannes Joannes Bierens*, ged. Tilburg 6 dec. 1778, tr. 1e *Joanna Luyten*; tr. 2e ald. 4 okt. 1814 *Adriana Klijsen*, ged. Tilburg 1781, dr. van *Nicolaas* en *Maria Verhaeck*.

Uit het eerste huwelijk 7 kinderen o.a. :

7. *Adriaan Bierens*, geb. Tilburg 15, † ald. 16 dec. 1813.

Uit het tweede huwelijk 3 kinderen.

VIII. *Dionys Adriaen Bierens*, ged. Eersel 23 aug. 1674, genoemd ald. 16 jan. 1702 in het testament ³³⁰⁾ van zijn moeder en ald. 14 mei 1722 benoemt zij hem tot haar enige erfgenaam ³³²⁾, begr. Duizel 18 dec. 1749, tr. *Maria Peter Antonis*.

Uit dit huwelijk :

1. *Adrianus Dionys Bierens*, ged. Eersel 23 dec. 1708.
2. *Cornelius*, volgt VIII f.
3. *Elisabeth Dionys Bierens*, ged. Eersel 2 apr. 1713, begr. ald. 22 juni 1779 nalatende 2 kinderen, tr. 1e *Jan Raymakers*; tr. 2e Eersel 8 feb. 1750 *Willem Cornelis Bierens* (VII l), geb. ald. woont Westerhoven, begr. Eersel 1 okt. 1774, zn. van *Cornelis Reynder* en *Joanna Bartel Schellens*.
4. *Margaretha Dionys Bierens*, ged. Eersel 11 feb. 1715, doopgetuige ald. 11 sep. 1758 van *Henricus Wilhelmus Bierens* (IXg).
5. *Wilhelmus Dionys Bierens*, ged. Eersel 10 dec. 1717.
6. *Henricus Wilhelmus Dionys Bierens*, ged. Eersel 3 feb. 1721, begr. waarsch. ald. 4 sep. 1747.
7. *Wilhelmus*, volgt VIII g.
8. *Antonius Dionys Bierens*, ged. Eersel 7 juli 1725.
9. *Joannes Dionys Bierens*, ged. Eersel 5 sep. 1730, het levenloze lichaam opgehaald ³⁴²⁾ uit zekere visvijver in de heide tussen Eersel en Dalem 5, begr. Eersel 7 juni 1743.

---

342) E.R. 56, f. 38v ;

VIII f. *Cornelius Dionys Bierens*, ged. Eersel 16 feb. 1711, doopgetuige ald. 3 feb. 1738 van *Johanna Catharina Jan Bierens* (VIII e5), ald. 26 nov. 1756 van *Antonius Willem Bierens* (VIII g2) en ald. 21 sep. 1766 van *Adriana Laurentius Bierens* (IX d4), moet 29 apr. 1747 ³⁴³) 31 karren leveren, † na 5 apr. 1788 ³⁴⁴), tr. 1e *Antonet van Son*; tr. 2e, ondertr. 's-Hertogenbosch 18 juni 1757 ³⁴⁵), beiden wonende ald., *Johanna Vereyck*, ged. Gestel, † na 5 apr. 1788 ³⁴⁴).

Uit het tweede huwelijk :

1. *Arnoldus*, volgt IX f.
2. *Antonius Henricus Cornelius Bierens*, ged. 's-Hertogenbosch 10 juli 1764.
3. *Henrica Maria Cornelius Bierens*, ged. 's-Hertogenbosch 31 aug. 1765.
4. *Joanna Antonia Cornelius Bierens*, ged. 's-Hertogenbosch 4 apr. 1767.

IX f. *Arnoldus Cornelius Bierens*, ged. 's-Hertogenbosch 16 jan. 1762, kraankind ald., † na 5 mrt. 1831, ondertr. 's-Hertogenbosch 5 apr. 1788 ³⁴⁴) *Hendrica Woutvrugt*, ged. ald. 5 aug. 1765, † 's-Hertogenbosch 5 mrt. 1831, dr. van *Petrus* en *Hendrica van den Brandt*.

Uit dit huwelijk :

1. *Joanna Petronella Arnoldus Bierens*, ged. 's-Hertogenbosch 18 feb. 1789.
2. *Cornelius Arnoldus Bierens*, ged. 's-Hertogenbosch 24 jan. 1791, vermeld ald. 2 mei 1832 als kuiper.
3. *Servatius Arnoldus Bierens*, ged. 's-Hertogenbosch 13 apr. 1792.
4. *Petrus Arnoldus Bierens*, ged. 's-Hertogenbosch 26 juni 1793, Mr. Zadelmaker ald., tr. 's-Hertogenbosch 2 mei 1832 *Petronella van der Schoot*, geb. Best 18 juni 1802, dr. van *Cornelis* en *Mechtildis Sterken*.
5. *Maria Arnoldus Bierens*, ged. 's-Hertogenbosch 12 juli 1796.
6. *Adriana Petronella Arnoldus Bierens*, ged. 's-Hertogenbosch 22 okt. 1800, tr. ald. 9 okt. 1823 *Geradus Jonker-gouw*, geb. 's-Hertogenbosch 23 apr. 1801, klerk, zn. van *Arnoldus*, kraanmeester, en *Henrica van den Heuvel*.

343) E.R. 13 ;

344) hij zwak, 's-H. R107, f. 135 en burg. tr. 268, f. 10 ;

345) 's-H. schepenen 237 ;

VIIIg. *Wilhelmus Dionys Bierens*, ged. Eersel 25 mrt. 1722, doopgetuige 's-Hertogenbosch 16 jan. 1762 van *Arnoldus Cornelius Bierens* (IXf), begr. Eersel 31 dec. 1782, tr. ald. 19 mei 1754 *Helena Weyers*.

Uit dit huwelijk :

1. *Dionysis Wilhelmus Bierens*, ged. Eersel 10 juni 1755.
2. *Antonius Wilhelmus Bierens*, ged. Eersel 26 nov. 1756, begr. ald. 23 juli 1757.
3. *Henricus*, volgt IXg.
4. *Jacobus Wilhelmus Bierens*, ged. Eersel 9 sep., begr. ald. 23 nov. 1759.
5. *Joanna Maria Wilhelmus Bierens*, ged. Eersel 8 okt. 1760, doopgetuige ald. 5 okt. 1797 van *Helena Elisabeth Henricus Bierens* (IXg1).
6. *Petronella Wilhelmus Bierens*, ged. Eersel 30 okt. 1762, begr. ald. 1 jan. 1763.
7. *Joanna Wilhelmus Bierens*, ged. Eersel 16 mei 1764.

IXg. *Henricus Wilhelmus Bierens*, ged. Eersel 11 sep. 1758, landbouwer, † ald. 10 nov. 1828, tr. Eersel 16 okt. 1796 *Antonetta Aerts*, geb. Bergeijk vóór 1772 ³⁴⁶).

Uit dit huwelijk :

1. *Helena Elisabeth Henricus Bierens*, ged. Eersel 5 okt. 1797, tr. ald. 28 feb. 1824 *Cornelis Carolus Bel* (of Bol), ged. Eersel 3 dec. 1790, bouwman ald., zn. van *Petrus* en *Henrica Rademakers*.
2. *Johanna Gertrudis Henricus Bierens*, ged. Eersel 12 nov. 1799.
3. *Wilhelmus Henricus Bierens*, ged. Eersel 11 juli 1802.
4. *Simon Henricus Bierens*, ged. Eersel 14 feb. 1805.

VIIj. *Adriaen Adriaen Bierens*, genoemd 16 jan. 1702 in het testament ³³⁰) van zijn moeder, tr. *Mechtildis Adriaen van Hoof*.

Uit dit huwelijk :

1. *Henricus Adriaen Bierens*, ged. Steensel-Knegsel 1 apr. 1745, wordt Knegsel 17 juli 1809 bij hem gestolen ³⁴⁷).

VIj. *Joannes Abraham Bierens*, ged. Eersel 26 dec. 1644, † vóór 14 sep. 1676 ³¹³), tr. *Elisabeth Peter Adriaens*, † vóór 14 sep. 1676 ³¹³) als hun 4 kinderen worden genoemd.

346) E.R. 102d, f. 135 met hun handtek. ;

347) Dader gesnapt. Kwartierschout v. Ehv, Tax. 4, 1897, p. 216 ;

1. *Aldegundis Joannes Bierens*, ged. Eersel 16 juli 1668.
2. *Anna Joannes Bierens*, ged. Eersel 16 feb. 1670.
3. *Joannes Joannes Bierens*, ged. Eersel 3 feb. 1672.
4. *Petrus Joannes Bierens*, ged. Eersel 10 sep. 1674.

IVf. *Jacob Reynder Bierens*, vermeld vóór 1620³⁴⁸), verkoopt namens zijn moeder, Valkenswaard 19 nov. 1620 een cijns, 2 jan. 1583 in het bezit van *Henric Goirdt Lucas* (IIc)³⁴⁹), woont Meerveldhoven 13 mei 1630³⁵⁰), schepen ald. 1 dec. 1633 en 26 aug. 1634 transporterend aan zijn zoon *Goort*³⁵¹), transporteert met zijn broeder *Steven* (IVd) 4 mrt. 1648 iets aan hun broeder *Dionysius* (IVe)³⁵²), † vóór 15 juni 1667, tr. N.N., procedeert 15 juni, 16 aug., sep. 1667 en 29 feb. 1668³⁵³).

Uit dit huwelijk :

1. *Goort Jacob Bierens*, woont Meerveldhoven 26 aug. 1634³⁵¹), † vóór 21 okt. 1651, tr. *Jenneke Jacobs*, 21 okt. 1651 genoemd met haar zwager *Geraert Jacob Bierens*³⁵³).
2. *Geraert Jacob Bierens*, vermeld 21 okt. 1651³⁵³).

IVg. *Geraert Reynder Bierens*, tr. N.N.

Uit dit huwelijk :

Vi. *Reynder Geraert Bierens*, vermeld 13 jan. 1666 als schepen tot Eersel³⁵⁴) en in een proces 3 jan. en 23 feb. 1671³⁵⁵), neemt 17 juni 1677 een lening³⁵⁶), compareert 23 dec. 1678 als getuige en 22 jan. 1679 als momber³⁵⁷), † vóór 23 dec. 1680, tr. *Anna Adriani*.

Uit dit huwelijk :

1. *Heyltjen Reynder Bierens*, genoemd 4 feb. 1681 bij de ouderlijke boedelscheiding³⁵⁸).
2. *Adrianus Reynder Bierens*, ged. Eersel 15 aug. 1646, genoemd 4 feb. 1681³⁵⁸), onderlinge boedelscheiding 15 jan. 1689³⁵⁹) tussen hem en zijn zuster *Elisabeth* van huis en erfgoederen ald., hen 5 feb. 1688 aangekomen.

348) R.G. 136, E. 1520 - 1620, f. 55, 73v, 92v, 105, 105v, 133 en 133v ;

349) V.R. 118, f. 55 ;

350) Ehv. R. 40, f. 341 ;

351) Ehv. R. 42, f. 38v ;

352) E.R. 8 ;

353) Ehv. R. 45, f. 224 ;

354) E.R. 6 ;

355) E.R. 9 ;

356) N. 1154 ;

357) test. 30 en 31 m. handtek., E.R. 110 ;

358) E.R. 28, f. 19 ;

359) E.R. 29, f. 102v — 103v ;

3. *Maria Reynder Bierens*, ged. Eersel 10 dec. 1651.
4. *Jan Reynder Bierens*, ged. Eersel 7 dec. 1654, ook genoemd *Smets*, burgemeester ald., zich sterk makend 23 dec. 1680 ³⁶¹), 4 juli 1682 en 27 jan. 1687 ³⁶²) voor broeders en zusters, genoemd 4 feb. 1681 ³⁶³), compareert 7 feb. 1696 als toesiender over de kinderen uit het eerste huwelijk van zijn zuster *Elisabeth* ³⁶³), „gewezen burgemeester” genoemd 10 feb. 1700 ³⁶⁴).
5. *Cornelis*, volgt VIk.
6. *Elisabeth Reynder Bierens*, ged. Eersel 21 juni 1662, doopgetuige ald. 30 mrt. 1707 van *Maria Anna Jacobus Bierens* (VI l.5) en 13 juni 1712 van *Theodorus Cornelis Bierens* (VI k4), tr. 1e *Reynder Dirx Reyniers*, † ná 15 jan. 1689 ³⁶⁵), tr. 2e vóór 7 feb. 1696 *Willem Jan op de Voort*.
7. *Anna Reynder Bierens*, ged. Eersel 12 juni 1666.
8. *Jacobus*, volgt VI l.

VIk. *Cornelis Reynder Bierens*, ged. Eersel 26 dec. 1659, genoemd 4 feb. 1681 ³⁶⁸), 1701 haar-teut ald. ³⁶⁵), doopgetuige Eersel 10 okt. 1704 van *Engelbertus Jacobus Bierens* (VI l4) en 3 juni 1747 van zijn kleindochter *Anna Bartholomeus Bierens* (VIIk1), pacht 30 dec. 1705, een en ander gelegen aen den Dijck ald. ³⁶⁶), met zijn broeder *Jacobus* volgt 28 jan. 1709 een verdere erfenisdeling ³⁶⁷), procedeert 30 mei 1714 ³⁶⁸), erfgenaam van zijn schoonouders 21 juni 1714 ³⁶⁹), vermeld als gildebroeder van Sint Catharina en Barbara 13 jan. 1717 een keur op de Postelse briele ³⁶⁸) en schulden aan hem van verpondingen en beden van 1742 in een inventaris van 2 nov. 1743 ³⁷⁰), begr. Eersel 26 dec. 1752, tr. ald. 29 dec. 1701 ³⁷¹) *Joanna Schellens*, begr. Eersel 19 jan. 1755, dr. van *Bartel Reynier* en *Elisabeth Smits*.

Uit dit huwelijk :

---

360) E.R. 29, f. 102v ;
 361) N. 1154 ;
 362) N. 1156 ;
 363) E.R. 50, f. 17 ;
 364) E.R. 52, f. 21 ;
 365) Brab. Heem 19, 1907, bijlagen ;
 366) E.R. 53, f. 108 ;
 367) E.R. 54, f. 17 ;
 368) E.R. 12 ;
 369) E.R. 54, f. 158v - 161 ;
 370) E.R. 56, f. 47 ;
 371) E.R. 102b ;

1. *Engelberta Cornelis Bierens*, ged. Eersel 14 mrt. 1705, huwelijksgetuige ald. 8 feb. 1750 van haar broeder *Willem*, doopgetuige ald. 18 nov. 1750 als *Angelina Smits* van *Joanna Willem Bierens* (VII 11), tr. Eersel 25 okt. 1750, als *Engelina* ³⁷²⁾, *Rijnier Smits*, 9 feb. 1757 mombor over zijn innocente schoonzuster „*Catharina Cornelis Bierens*” en over de beide kinderen van zijn zwager „*Bartel Cornelis Bierens*” (VIIk1 en 2) ³⁷³⁾, wedr. van *Maria Wijnants*.
2. *Anna Catharina Cornelis Bierens*, ged. Eersel 31 juli 1707, vermeld 9 feb. 1757 als *Catharina*, innocente ³⁷³⁾.
8. *Willem*, volgt VII l.
4. *Theodorus Cornelis Bierens*, ged. Eersel 13 juni 1712.
5. *Elisabeth Cornelis Bierens*, ged. Eersel 9 dec. 1714, tr. ald. 5 feb. 1747 *Jan Pieter Nijssen* ³⁷²⁾, geb. Eersel.
6. *Maria Catharina Cornelis Bierens*, ged. Eersel 30 apr. 1717, tr. ald. 7 apr. 1751, als *Marianna* ³⁷²⁾, *Derk van Mol*, ged. Eersel.
7. *Petronella Cornelis Bierens*, ged. Eersel 15 apr. 1719.
8. *Willem*, volgt VII L.

VIIk. *Bartholomeus Cornelis Bierens*, ged. Eersel 2 juli 1710, huwelijksgetuige ald. 8 feb. 1750 van zijn broeder *Willem* ³⁷²⁾, maakt 30 juli 1751 met zijn aanstaande tweede vrouw inventaris ³⁷⁴⁾, begr. Eersel 27 jan. 1757, tr. 1e ald. feb. (ondertr. 22 jan.) 1746 ³⁷²⁾ *Barbara Pijs van Mol*, geb. Eersel, begr. ald. 1 okt. 1748 ; tr. 2e Eersel 31 juli 1751 ³⁷²⁾ *Elisabeth Rogier Maas*, geb. ald., begr. Eersel 8 mei 1770, wed. van *Luycas Nijssen*.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Anna Bartholomeus Bierens*, ged. Eersel 3 juni 1747, † na 9 feb. 1757.

Uit het tweede huwelijk :

2. *Barbarina Bartholomeus Bierens*, ged. Eersel 25 mei 1752, † na 8 mei 1770.

VII l. *Willem Cornelis Bierens*, geb. Eersel, woont Westerhoven, begr. Eersel 1 okt. 1774 tr. ald. 8 feb. 1750 ³⁷²⁾ *Elisabeth Dionys Bierens* (VIII3), ged. Eersel 2 apr. 1713, begr. ald. 22 juni 1779 nalatende 2 kinderen, dr. van *Dionys Adriaen* en *Maria Peter Anthonis*, wed. van *Jan Raymakers*. (zie blz. 66).

372) E.R. 102c ;

373) E.R. 56, f. 378 ;

374) E.R. 56, f. 223 ;

Uit dit huwelijk :

1. *Joanna Willem Bierens*, ged. Eersel 18 nov. 1750, begr. als *Jennemari* ald. 28 mei 1753.
2. *Joannes Cornelius*, volgt VIIIh.
3. *Joanna Maria Willem Bierens*, ged. Eersel 16 nov. 1757.

VIIIh. *Joannes Cornelius Willem Bierens*, ged. Eersel 20 juni 1753, begr. ald. 18 nov. 1792, tr. Eersel 18 jan. 1784 *Ida van Buel*, † na 18 nov. 1792, dr. van *Josephus en Anna Peters*.

Uit dit huwelijk :

1. *Wilhelmus*, volgt IXh.
2. *Joanna Elisabeth Joannes Cornelius Bierens*, ged. Eersel 22 juli 1787, tr. ald. 2 feb. 1815 *Simon Adams*, ged. Westerhoven 18 mrt. 1785, timmerman, zn. van *Hendrikus en Maria Smulders*.
3. *Josephus Joannes Cornelius Bierens*, ged. Eersel 28 jan. 1789, begr. ald. 10 nov. 1792.
4. *Maria Joannes Cornelius Bierens*, ged. Eersel 4 mrt. 1791, tr. ald. 13 mei 1813 *Hendrik Joseph van de Zande*, ged. Eersel 10 aug. 1780, landbouwer ald., zn. van *Pieter en Anna Tillemans*.
5. *Petrus Joannes Cornelius Bierens*, ged. Eersel 21 sep., begr. ald. 13 dec. 1792.

IXh. *Wilhelmus Joannes Cornelius Bierens*, ged. Eersel 3 okt. 1784, bouwman ald., † Eersel 20 feb. 1833, tr. Westerhoven 5 feb. 1815 *Anna Quinten*, ged. ald. 16 feb. 1789, dr. van *Hendrik en Elisabeth van de Vloet*.

Uit dit huwelijk :

1. *Joannes Henricus Bierens*, geb. Eersel 22 jan. 1816.
2. *Henricus Bierens*, geb. Eersel 14 nov. 1817.

VI l. *Jacobus Reynder Bierens*, minderjarige 4 feb. 1681³⁵⁸), 1701 haar-teut te Eersel³⁶⁵), regerende armmeester ald. 1740³⁷⁵), doopgetuige Eersel 31 juli 1707 van *Anna Catharina Cornelis Bierens* (VIk2), verdere erfenisdeling³⁶⁷) 28 jan. 1709 met zijn broeder *Cornelis*, begr. ald. 21 feb. 1760, tr. Eersel 1 okt. 1699³⁷¹) *Helena Willem Heesmans*, doopgetuige ald. 14 mrt. 1705 van *Engelberta Cornelis Bierens* (VIk1), begr. Eersel 30 jan. 1743.

---

375) 15, 29 juni, 13 juli en 30 aug. m. handtek., E.R. 12 ;

Uit dit huwelijk :

1. *Engelbertus Jacobus Bierens*, ged. Eersel 12 okt. 1700.
2. *Wilhelmus Jacobus Bierens*, ged. Eersel 15 aug. 1702.
3. *Willem*, volgt Vllm.
4. *Engelbertus Jacobus Bierens*, ged. Eersel 10 okt. 1704.
5. *Maria Anna Jacobus Bierens*, ged. Eersel 30 mrt. 1707.
6. *Theodorus (Dirck)*, volgt Vlln.
7. *Sophia Margaretha Jacobus Bierens*, ged. Eersel 3 dec. 1712.
8. *Maria Joanna Jacobus Bierens*, ged. Eersel 31 okt. 1715, doopgetuige ald. 10 juni 1755 van *Dionysius Willem Bierens* (Vlllg1) en 28 okt. 1755 van *Maria Elisabeth Theodorus Bierens* (Vlln1).
9. *Reijnerus Jacobus Bierens*, ged. Eersel 11 juni 1720.

Vllm. *Willem Jacobus Bierens*, ged. Eersel 15 aug. 1703, koopman 23 aug. 1734 ³⁷⁶⁾, doopgetuige Eersel 6 feb. 1757 van *Dionysius Theodorus Bierens* (Vlln2), tr. *Joanna Maria Smeulders*, ged. Maarheeze.

Uit dit huwelijk :

1. *Maria Catharina Willem Bierens*, ged. Maarheeze 18 mrt. 1744.
2. *Maria Helena Willem Bierens*, ged. Maarheeze 18 mrt. 1744, tweeling met voorgaande, tr. 1e ald. 24 jan. 1779 *Petrus van der Heyden*, ged. Steensel ; tr. 2e ald. 13 juli 1788 *Hendricus le Leu*, ged. Someren, wonende ald.

Vlln. *Theodorus (Dirck) Jacobus Bierens*, ged. Eersel 4 juni 1709, begr. 7 apr. 1766, tr. *Anna Margaretha Rommen*.

Uit dit huwelijk :

1. *Maria Elisabeth Theodorus Bierens*, ged. Eersel 28 okt. 1755, † na 9 aug. 1766 ³⁷⁷⁾.
2. *Dionysius Theodorus Bierens*, ged. Eersel 6 feb. 1757, † na 9 aug. 1766 ³⁷⁷⁾.
3. *Petrus Theodorus Bierens*, ged. Eersel 14 mrt. 1759, begr. ald. 21 sep. 1763.
4. *Guilhelmus Josephus*, volgt Vllli.
5. *Anna Catharina Theodorus Bierens*, ged. Eersel 12 okt. 1763, † Antwerpen 15 juli 1847, tr. 1e *Petrus Kerstemont* ; tr. 2e *Cornelis Groenvoort*.

376) Maarheeze R. 47, f. 5v ;

377) E.R. 58, f. 46 ;

VIII. *Guilhelmus Josephus Theodorus Bierens*, ged. Eersel 19 mrt. 1760, † Dessel (België) 24 nov. 1816 als *Guillaume Bierinckx*, tr. *Hendrine Janssen*.

Uit dit huwelijk :

1. *Josephus*, volgt IXi.
2. *Anna Catharina Bierincks*, † Dessel 4 nov. 1811.
3. *Anna Maria Bierinckx*, ged. Dessel 16 jan. 1812, † ald. 15 jan. 1834, tr. *J. B. Hulselmans*.

IXi. *Josephus Guilhelmus Josephus Bierincks*, ged. Dessel 26 aug. 1798, wolspinner, tr. *Anna Maria Broecks*.

Uit dit huwelijk :

1. *Anna Catharina Bierens*, geb. Dessel 9, † ald. 30 okt. 1822.
2. *Godefridus*, volgt Xh.
3. *Joanna Bierens*, geb. Dessel 16 okt. 1827, † ald. 16 mei 1835.
4. *Henrica Bierens*, geb. Dessel 29 okt. 1831, † ald. 27 okt. 1832.

Xh. *Godefridus Bierens*, geb. Dessel 7 mei 1824, handwerker, † ald. 5 mrt. 1883, tr. *M. B. van Gestel*.

Uit dit huwelijk :

11 kinderen, geb. Dessel 1853 - 1877, 9 zoons en 2 dochters, waaruit nakomelingen tot op heden in België.

IVh. *Thomas Reynder Bierens*, metselaar te Duizel ³⁷⁸⁾, tr. *Antonia N.*

Uit dit huwelijk :

2 kinderen ³⁷⁹⁾.

IIIb. *Goyaert Lucas Bierens*, als bezitter van „de Valck” te Eersel cijsplichtig ³⁷⁹⁾, pacht samen met *Meester Jan van Hove* 25 feb. 1557 van de vorige pachter, *Rutger Suyskens*, de molen van Eersel en compareert ald. 25 mrt. 1557 met 4 andere Eerselse notabelen, waaronder *Peter Danckaerts* ³⁸⁰⁾, compareert als H. Geestmeester ald. ³⁸¹⁾ en blijkt dit 4 apr. 1574 nog steeds te zijn ³⁸²⁾, transporteert 9 okt. 1565 ³⁸³⁾, is 14 mrt.

378) R.G. 136, f. 154v, 1520 - 1620 ;

379) R.G. 136, E. f. 76, 79, 79v, 1520 - 1630 ;

380) E.R. 18, f. 19v en 51 ;

381) E.R. 18, f. 38 ;

382) E.R. 20 V f. 7v ;

383) E.R. 19 I f. 1 ;

1568 momber van *Maria*, wed. van *Jan Daenen* ³⁸⁴) en 1574 gegoed aan de kerk van Eersel ³⁸⁵), tr. *Heylwich N.*, compareert 11 okt. 1566 als zij samen met *Mr. Simon Hendricks* door haar zwager *Reyner Lucas Bierens* (IIIa) wordt geconstitueerd in de zaak van diens onmondige zoon *Lucas* (IVa) en de erfgenamen van *Peter Danckaerts* ³⁸⁶).

Uit dit huwelijk :

1. *Sr. Lucas Goyaert Bierens*, als „*Lucas Goyaert Lucas*” vermeld ³⁸⁷), coopman te Amsterdam 3 juli 1641 en 6 aug. 1646 ³⁸⁷) met zijn broeder *Johan* te Brussel vormen zij een paar zakenlieden van importantie.
2. *Jacob Goyaert Bierens*, als „*Jacob Goyaert Lucas*” vermeld ³⁸⁸), gegoed in Kerkasteren.
3. *Goyaert*, volgt IVi.
4. *Johan*, volgt IVj.
5. *Maria Goyaert Bierens*, wed. genoemd met haar broeder *Johan* ³⁸⁹), † 13 dec. 1623, tr. *Meester Dionys de oude Dirck Roymans*, waarsch. chirurgijn, † Eersel 14 feb. 1602, begr. in de kerk ald. ³⁹⁰).
6. *Anna Goyaert Bierens*, vermeld met haar zoon ³⁹¹), tr. *N.N.*

IVi. *Goyaert Goyaert Bierens*, als cijsplichtige vermeld ³⁹²), gelooft Eindhoven 25 mei 1632 een en ander aan *Lucas Reynder Bierens* (IVa) ³⁹³), met vrouw geloeven zij 30 jan. 1636 een cijs uit een huis in Eersel ³⁹⁴), † ald. 26 feb. 1636, tr. *Catharina Jan Delis*, doopgetuige Eersel 12 okt. 1624 van *Christina Dionysius Bierens* (IVe6), dr. van *Jan Delis* en *Margriet Jan Kleyne* ³⁹⁵), zij hertr. vóór 30 dec. 1637 *Gerrit Jans* ³⁹⁶).

Uit dit huwelijk :

1. *Jan Goyaert Bierens*, vermeld 30 dec. 1637 ³⁹⁶), „*Ruyterman*” in garnisoen te 's-Hertogenbosch draagt zijn vaders

384) E.R. 19III, f. 19 ;

385) E.R. 20 V, f. 35 ;

386) R.G. 136, E. f. 147, 1520 - 1620 ;

387) Amsterdam, Not. 1680 Pieter de Bary en Not. 1079, f. 295 Joost van de Veen ;

388) R.G. 135 E. f. 80v, 165v, 1520 - 1620 ;

389) R.G. 136, f. 152 en 157v, na 14 feb. 1602 ;

390) Uit dit huw. o.a. : 7. *Heer Lambertus*, fondateur v. een beurs a.h. Nieuw Collegie tot Loven, en 8. *Dionys*, tr. *Barbara Verhoeven*, zie Tax. 3, 1896, p. 197 en Brab. L. 15, 1966, p. 17 ;

391) R.G. 136, E. f. 76, 1520 - 1620 ;

392) R.G. 136, E. f. 114v, 1520 - 1620 ;

393) Ehv. R. 41, f. 91 ;

394) E.R. 21, f. 236 ;

395) zie E.R. 23, f. 29 en 30 ;

396) E.R. 21, f. 266 ;

erfenis 27 apr. 1639 over aan zijn zuster *Elisabeth* ³⁹⁷), compareert 3 mrt. 1649 ³⁹⁸) en 3 feb. 1650 ook uit naam van zijn broeders en zusters als erfgenamen van hun broeder *Goyaert* ³⁹⁹), komt daarna tot een accoord met *Gerit Smits* ⁴⁰⁰) en procedeert vóór 3 aug. 1651 tegen zijn zuster *Elisabeth* met haar man ⁴⁰¹).

2. *Juffrouw Elisabeth Goyaert Bierens*, 29 jan. 1633 te Eindhoven ⁴⁰²), 30 dec. 1637 als gehuwd vermeld, leent aan haar moeder ³⁹⁶), ontvangt 27 apr. 1639 van haar broeder *Jan* diens deel uit vaders erfenis ³⁹⁷), compareert 3 mrt. 1649 ³⁹⁸) en 16 feb. 1650 ⁴⁰³) en procedeert vóór 3 aug. 1651 met haar man tegen haar broeder *Jan* ⁴⁰¹), tr. *Delis Jansen Verhaghen*, betaalt 9 mei 1685 een erfrente aan *Gijsbert Aerts Bijnen* ^{403a}).
3. *Heylwidis Goyaert Bierens*, ged. Eersel 20 okt. 1619, vermeld 30 dec. 1637 in de verantwoording van *Jan Delis* als toesiender ³⁹⁶) en 25 feb. 1649 ⁴⁰⁴), woont 21 mei 1659 te Antwerpen ³⁹⁵), tr. *Hendrick Daniels*, waarsch. † vóór 25 feb. 1649 ⁴⁰⁴).
4. *Goyaert Goyaert Bierens*, ged. Eersel 9 nov. 1621, ontving iets in sep. zoals 30 dec. 1637 verantwoord ³⁹⁶), compareert 3 mrt. 1649 ³⁹⁸), † vóór 3 feb. 1650 ³⁹⁹).
5. *Cornelius Goyaert Bierens*, ged. Eersel 24 aug. 1625.
6. *Lucas Goyaert Bierens*, ged. Eersel 3 mei 1628.
7. *Wilhelmus Goyaert Bierens*, ged. Eersel 14 juli 1631, † ald. 30 juli 1635.
8. *Peter Goyaert Bierens*, ged. Eersel 21 sep. 1634, bedankt 21 mei 1659 zijn voogd *Peter Jan Bierens* (Vc) ³⁹⁵), woont te Melsen in Oost-Vlaanderen en geeft 18 nov. 1682 volmacht ⁴⁰⁵) om te procederen ⁴⁰⁶).

IVj. *Mr. Johan Goyaert Bierens*, chirurgijn en koopman, eerst alleen vermeld en later „tot Brusselle” samen met zijn zusster *Maria* en zekere *Wilhelmus*, zn. van *Petrus van der Heze*

397) E.R. 21, f. 91;

398) E.R. 22, f. 80;

399) E.R. 22, f. 104v;

400) E.R. 22, f. 105;

401) E.R. 103;

402) Ehv. R. 41, f. 158v;

403) E.R. 22, f. 107v;

403a) E.R. 29, f. 16v;

404) E.R. 22, f. 59v;

405) E.R. 111, No. 28, N. 1159 m. handtek.;

406) 18 nov. en 9 dec. 1682, E.R. 10;

alias Dingens ⁴⁰⁷⁾, verklaring Amsterdam 29 nov. 1632 ⁴⁰⁸⁾ ten behoeve van hem, wonende te Veldhoven, betreffende de verkoop van lijnwaeten die omtrent pasen 1629 te Rotterdam stonden, compareert 29 jan. 1633 wonend te Brussel met zijn zuster *Elisabeth* te Eindhoven ⁴⁰⁹⁾, weigert 30 dec. 1637 als momber van de kinderen van zijn broeder *Goyaert* op te treden ³⁹⁰⁾, als wonende te Brussel wordt hij 1641 en zijn broeder *Lucas* te Amsterdam als belangrijke zakenlieden vermeld ³⁸⁷⁾, met zijn vrouw compareert hij 27 feb. 1649 en als gehuwd 23 feb. 1650 te Eersel ⁴⁰⁹⁾, tr. *Heylwidis N.*, † na 23 feb. 1650 ⁴⁰⁹⁾.

Uit dit huwelijk :

1. *Maria Johan Bierens*, ged. Eersel 14 okt. 1621.
2. *Franciscus*, volgt Vj.
3. *Anna Johan Bierens*, ged. Eersel 25 apr. 1627.
4. *Henrica Johan Bierens*, ged. Eersel 14 juli 1630.
5. *Godefridus Johan Bierens*, ged. Eersel 2 jan. 1633.

Vj. *Franciscus Johan Bierens*, ged. Eersel 25 juli 1624, schepen ald., doopgetuige Eersel 2 sep. 1699 van zijn kleinzoon *Wilhelmus Joannes Bierens* (Vlp4), tr. *Maria Schroots*, geb. omstr. 1625, dr. van *Henricus* en *Adriana van Breugel*.

Uit dit huwelijk :

1. *Godefridus*, volgt Vlm.
2. *Willem*, volgt Vln.
3. *Hendrick*, volgt Vlo.
4. *Joannes*, volgt Vlp.

Vlm. *Godefridus Franciscus Bierens*, ged. Eersel 2 jan. 1648, doopgetuige ald. 9 mei 1705 van *Walterus Joannes Bierens* (Vlp6), tr. *Catharina Joannes*.

Uit dit huwelijk :

1. *Walterus Godefridus Bierens*, ged. Eersel 17 apr. 1689.

Vln. *Willem Franciscus Bierens*, ged. Eersel 29 okt. 1650, reizend koopman, haar-teut ald., doopgetuige Oerle 6 mei 1686 van *Dympna Hendrick Bierens* (Vlo1) en ald. 10 dec. 1687 van *Franciscus Hendrick Bierens* (Vllg), vermeld 8 ³⁰⁵⁾ ⁴¹⁰⁾ en ver-

407) R.G. 136, E. f. 12, 76 en f. 152, 157v ;

408) Amsterdam, Not. 701 Jan Warnaele ;

409) E.R. 22, f. 61 en 109 ;

410) Not. 1161 ;

zoekt 28 jan. 1689 een reispas ⁴¹¹), tr. 1e *Maria Roymans*, ged. Eersel 24 mrt. 1655, dr. van *Dionys Dionys Mr. Dionys de oude en Heylwigis Joannis Anthonis Smolders* ³⁹⁰), tr. 2e *Anneken Leenders*, koopt als wed. 17 sep. 1704 met zuster *Maria* ^{1/3} in groes „het Heytvelt” te Eersel ^{411a}).

Uit het eerste huwelijk :

1. *Franciscus*, volgt Vlllo.
2. *Dionys Willem Bierens*, doopgetuige Eersel 28 mrt. 1709 van *Wilhelmus Frans Bierens* (Vlllo1), genoemd ald. 9 mrt. 1722 ³⁹⁰).
3. *Joannes*, volgt Vllp.
4. *Helena Willem Bierens*, ged. Eersel 25 sep. 1685, doopgetuige ald. 1 feb. 1713 van *Maria Elisabeth Franciscus Bierens* (Vlllo3) en 27 dec. 1727 van een andere dochter van *Franciscus Bierens* (Vlllo9), genoemd Eersel 9 mrt. 1722 ³⁹⁰).
5. *Maria Willem Bierens*, ged. Eersel 21 okt. 1691.

Vlllo. *Franciscus Willem Bierens*, doopgetuige Oerle 2 jan. 1701 van *Henricus Hendrick Bierens* (Vllls) en Eersel 27 feb. 1728 van *Wilhelmus Joannes Bierens* (Vllp2), rekenmeester van Eersel 24 okt. 1721 - 7 nov. 1741 ³⁶⁸), dingt 9 mrt. 1722 naar een Roymans-beurs, pretendeert als naeste van de maegschap van de fondateur ⁴¹²) en geeft op zijn zoons *Willem, Hendrick, Jan en Anthonis* ³⁹⁰), schepen van Eersel ⁴¹³), procedeert 30 aug. 1724 ³⁶⁸), stelt 28 aug. 1732 borgen voor zijn zoon *Willem*, theologant ⁴¹⁴), begr. Eersel 17 aug. 1744, tr. *Anna Catharina Joannis van Mogh*, ged. ald. 30 apr. 1680, vermeld 20 jan. 1745 bij de ceur ³⁹⁰), doopgetuige Woen-sel 16 apr. 1747 van haar kleindochter *Guiljelma Henricus Bierens* (Vlllj1), begr. Eersel 23 juli 1756.

Uit dit huwelijk :

1. *Rev. A. Dnus Willem Franciscus Bierens*, ged. Eersel 28 mrt. 1709, vermeld 9 mrt. 1722 ³⁹⁰), verwerft 1727 de Roymans-beurs, student te Leuven, zijn vader stelt 28 aug.

411) Att. 44, E.R. 113 ;

411a) E.R. 31, f. 19 — 19v ;

412) *Rev. Dnus S. Theol. Licentiatu Lambertus Mr. Dionys de oude Roymans*, president v.h. Seminarie v. Antw. ;

413) 9 mrt. 1722, 26 nov. 1730, 28 aug. 1732, 24 aug. 1734, 17 sep. 1737, 7 nov., 6 dec. 1741, 18, 23, 24 jan., 2 juni 1742, 5 jan., 5 juni 1743, 8 juli 1744, E.R. 12, R 55, f. 4v, 120 - 203, R 102c, E.R. 56, f. 56v, 38v, div. m. handtek. ;

414) E.R. 55, f. 147v ;

- 1732 borgen dat hij ergens een waardige pastoor mag worden ⁴¹⁴), kapelaan te Woensel, trouwgetuige ald. 4 okt. 1739 ⁴¹⁵) en 29 okt. 1741, als pastoor te Eersel doopgetuige Woensel 13 mrt. 1750 van *Franciscus Guilielmus Hendrick Bierens* (VIIIj2), compareert Eersel 19 nov. 1762 ⁴¹⁶), begr. ald. 6 mrt. 1772.
2. *Joannes Franciscus Bierens*, ged. Eersel 22 feb. 1711.
  3. *Maria Elisabeth Franciscus Bierens*, ged. Eersel 1 feb. 1713, doopgetuige Woensel 13 jan. 1753 van *Franciscus Wilhelmus Hendrick Bierens* (VIIIj3), begr. Eersel 30 aug. 1774, tr. ald. 17 sep. 1752 ⁴¹⁷) *Gijsbert Merckelbach*, ged. Eersel 26 dec. 1706, compareert ald. 19 nov. 1762 ⁴¹⁶), begr. Eersel 2 okt. 1784, zn. van *Joannis* en *Mechtildis vanden Bichelaer* en wedr. van *Peternella Rijkers*.
  4. *Hendrick*, volgt VIIIj.
  5. *Dionysius Franciscus Bierens*, ged. Eersel 4 sep. 1717, † vóór 9 mrt. 1722 ³⁹⁰).
  6. *Joannes Franciscus Bierens*, ged. Eersel 12 aug. 1718, vermeld 9 mrt. 1722 ³⁹⁰).
  7. *Antonis Franciscus Bierens*, ged. Eersel 21 mei 1721, vermeld 9 mrt. 1722 ³⁹⁰), huwelijksgetuige Woensel 1 dec. 1754 van zijn broeder *Hendrick* en doopgetuige ald. 30 apr. 1756 van *Johanna Maria Hendrick Bierens* (VIIIj4), begr. Eersel 30 juli 1761.
  8. *Dionysius Franciscus Bierens*, ged. Eersel 18 okt. 1723, wonende ald. 28 feb. 1760 voogd over de 3 kinderen van zijn broeder *Hendrick* ⁴¹⁸), treedt als zodanig 20 jan. en 19 nov. 1762 op ⁴¹⁶) en met zijn broeder *Willem* en zwager *Gijsbert Merckelbach* ⁴¹⁶).
  9. *Dochter Franciscus Bierens*, ged. Eersel 27 dec. 1727.
- VIIIj. *Hendrick Franciscus Bierens*, ged. Eersel 7 apr. 1715, vermeld 9 mrt. 1722 ³⁹⁰), begr. Woensel 16 feb. 1760, tr. 1e ald. 15 mei 1746 *Jennemarie van Wel*, ged. Woensel 10 okt. 1718, begr. ald. 16 jan. 1753, dr. van *Guilhelmus Lenders* en *Guilhelma Franciscus van de Water*; tr. 2e Woensel 1 dec. 1754 *Ludovica van Loenhout*, ged. Oirschot 17 juni 1727, begr. Woensel 24 mei 1756, dr. van *Joannes Joannis* en *Hendrina van den Broeck*.

415) Brab. L. 5, p. 187 en 6, p. 60, 61;

416) E.R. 57, f. 150v;

417) E.R. 102c;

418) Ehv. R. 154, f. 106;

Uit het eerste huwelijk :

1. *Guiljelma Hendrick Bierens*, ged. Woensel 16 apr. 1747, genoemd 28 feb. 1760 als *Willemijn* ⁴¹⁸⁾ en vermeld 19 nov. 1762 ⁴¹⁶⁾.
2. *Franciscus Guilielmus Hendrick Bierens*, ged. Woensel 13 mrt., begr. ald. 18 apr. 1750.
3. *Franciscus Wilhelmus Hendrick Bierens*, ged. Woensel 13 jan. 1753, genoemd 28 feb. 1760 als *Francis* ⁴¹⁸⁾ en vermeld 19 nov. 1762 ⁴¹⁶⁾.

Uit het tweede huwelijk :

4. *Johanna Maria Hendrick Bierens*, ged. Woensel 30 apr. 1756, genoemd 28 feb. 1760 als *Jennemarie* ⁴¹⁸⁾, vermeld 19 nov. 1762 ⁴¹⁶⁾, † Oerle 20 okt. 1828, tr. 1e *Willem van de Laak*, tr. 2e Oerle 13 okt. 1782 *Arnoldus van Utrecht*, ged. ald. 10 apr. 1755, landbouwer en lid gemeenteraad Oerle, † ald. 23 dec. 1826, zn. van *Emmerentius* en *Maria Heeren*.

Vllp. *Joannes Willem Bierens*, ged. Eersel 22 feb. 1684, procedeert 24 jan. 1725 ⁴¹⁹⁾, tr. 1e *Catharina Marten van Groenendaal*, begr. Eersel 22 sep. 1746 ; tr. 2e ald. 11 juni 1747 ⁴¹⁷⁾ *Alegonda Groenen*, geb. Bergeijk, begr. Eersel 13 apr. 1752.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Joannes*, volgt VIIIk.
2. *Wilhelmus Joannes Bierens*, ged. Eersel 27 feb. 1728, begr. ald. 23 sep. 1746, erflater aan zijn broeder *Joannes* ⁴²⁰⁾.
3. *Martinus Joannes Bierens*, ged. Eersel 11 nov. 1730, begr. ald. 29 apr. 1732.
4. *Adrianus Joannes Bierens*, ged. Eersel 31 mei 1733, begr. ald. 19 sep. 1746.
5. *Petrus Joannes Bierens*, ged. Eersel 15 juni 1736.
6. *Wilhelma Joannes Bierens*, ged. Eersel 30 aug. 1739, begr. ald. 24 juli 1741.

Uit het tweede huwelijk :

7. *Antonius Joannes Bierens*, ged. Eersel 12 mei 1748.
8. *Anna Catharina Joannes Bierens*, ged. Eersel 6 juni 1751.

VIIIk. *Joannes Joannes Bierens*, ged. Eersel 22 nov. 1725, erft

---

419) E.R. 12 ;
420) E.R. 94 ;

1746 ⁴²⁰⁾ van zijn broeder *Wilhelmus* en heeft dan minderjarige kinderen, verwerft 19 sep. 1757 een ontlastbrief naar Riethoven ⁴²¹⁾ waar hij woont, begr. ald. 1 mrt. 1770, tr. 1e *N.N.*; tr. 2e Riethoven 21 nov. 1756 *Maria Botbergen*, ged. ald. 5 jan. 1727, begr. Riethoven 17 mrt. 1771, dr. van *Marten* en *Catharina Heuvelmans*; tr. 3e Riethoven 26 nov. 1775 *Geertrui van den Bosch*, begr. ald. 24 mrt. 1777, wed. van *Jan Daams*.

Uit het eerste huwelijk ten minste twee kinderen ⁴²⁰⁾ :

1. *N. Joannes Bierens*.
2. *N. Joannes Bierens*.

Uit het tweede huwelijk :

3. *Maria Catharina Joannes Bierens*, ged. Riethoven 15 okt. 1757.
4. *Martina Joannes Bierens*, ged. Riethoven 29 dec. 1758, begr. ald. 19 juli 1808.
5. *Martinus Joannes Bierens*, ged. Riethoven 5 aug. 1760.
6. *Johanna Joannes Bierens*, ged. Riethoven 17 mrt. 1762.
7. *Johanna Maria Joannes Bierens*, ged. Riethoven 17 juni 1764.
8. *Wilhelmus Joannes Bierens*, ged. Riethoven 15 jan. 1766.
9. *Johannes Joannes Bierens*, ged. Riethoven 16 juli 1767.
10. *Maria Anna Joannes Bierens*, ged. Riethoven 21 mei 1770.

Vlo. *Hendrick Franciscus Bierens*, ged. Eersel 2 apr. 1660, verwerft 29 sep. 1685 een ontlastbrief ⁴²²⁾ naar Oerle, tr. *Maria Straetmans*, van Roosendaal.

Uit dit huwelijk :

1. *Dympna Hendrick Bierens*, ged. Oerle 6 mei 1686, tr. als *Dingen* Oerle 26 sep. 1723 *Maurinus Natens*, geb. Zeelst, wedr. van *Catharina Mollen*.
2. *Franciscus*, volgt VIIq.
3. *Adriana Hendrick Bierens*, ged. Oerle 15 dec. 1690, doopgetuige ald. 6 apr. 1722 van *Henricus Wilhelmus Bierens* (VIIr1), Eersel 3 mrt. 1724 van *Adriana Joannes Bierens* (VIIle3), Oerle 9 juni 1726 van een zoon van *Wilhelmus Bierens* (VIIr3) en ald. 19 mrt. 1728 van *Aldegundis Wilhelmus Bierens* (VIIr4), tr. Oerle 26 apr. 1733 *Bartel Bartel Jansen*, geb. ald., wedr. van *Jenneken Belverbosch*.

421) E.R. 56, f. 394v ;

422) E.R. 46, f. 26v ;

4. *Anna Hendrick Bierens*, ged. Oerle 31 mei 1692, doopgetuige ald. 31 mei 1733 van *Adrianus Joannes Bierens* (VIIp4).
5. *Wilhelmus*, volgt VIIr.
6. *Henricus*, volgt VIIs.

VIIg. *Franciscus Hendrick Bierens*, ged. Oerle 10 dec. 1687, huurt 12 juli 1723 een huis te Steensel ⁴²³⁾, doopgetuige Oerle 15 okt. 1723 van *Maria Wilhelmus Bierens* (VIIr2), begr. ald. 8 dec. 1729, tr. *Anna Arnoldus van Boxtel*.

Uit dit huwelijk :

1. *Arnoldus*, volgt VIII l.
2. *Petronella Franciscus Bierens*, ged. Steensel 30 juni 1717, begr. ald. 12 mrt. 1796, tr. *Martinus Verbeek*, begr. vóór 12 mrt. 1796.
3. *Henrica Franciscus Bierens*, ged. Steensel 10 sep. 1719.
4. *Wilhelmus Franciscus Bierens*, ged. Steensel 8 sep. 1722.
5. *Wilhelmus*, volgt VIII m.
6. *Joannes Franciscus Bierens*, ged. Steensel 15 juni 1726.
7. *Elisabeth Franciscus Bierens*, ged. Steensel 4 juni 1729, begr. ald. 11 okt. 1783.

VIII l. *Arnoldus Franciscus Bierens*, ged. Steensel 23 nov. 1715, ontvangt 2 jan. 1747 met zijn vrouw een ontlastbrief ⁴²⁴⁾ naar Knegsel, tr. Steensel 13 feb. 1746 ⁴¹⁷⁾ *Anna Verbeeck*, of *Beecx*, ged. Bergeyk 23 mei 1713, dr. van *Andreas Marten* en *Maria Joannis Huybers*.

Uit dit huwelijk :

1. *Anna Maria Arnoldus Bierens*, ged. Knegsel 5 mrt. 1747, † Steensel en Duizel 23 okt. 1817, tr. *N.N.*, † na 23 okt. 1817.
2. *Joanna Arnoldus Bierens*, ged. Knegsel 14 aug. 1748, † als *Johanna Maria Veldhoven* 8 dec. 1819, tr. ald. 10 apr. 1768 *Martinus Louwers*, geb. Veldhoven.
3. *Henrica Arnoldus Bierens*, ged. Knegsel 16 juni 1750.
4. *Francisca Arnoldus Bierens*, ged. Knegsel 13 okt. 1752.
5. *Andreas*, volgt IXj.

IXj. *Andreas Arnoldus Bierens*, ged. Knegsel 9 nov. 1754,

---

423) E.R. 55, f. 18v ;

424) E.R. 56, f. 96 ;

† Steensel 6 sep. 1811, tr. ald. 3 sep. 1797 ⁴²⁵⁾) *Anna Catharina Groenen*, geb. Steensel.

Uit dit huwelijk :

1. *Anna Maria Andreas Bierens*, ged. Steensel 16 juli 1798.
2. *Wilhelmina Andreas Bierens*, ged. Steensel 9 okt. 1799.
3. *Ardina Andreas Bierens*, ged. Steensel 23 sep. 1801.
4. *Joannes Andreas Bierens*, ged. Steensel 14 jan. 1804.
5. *Joannes*, volgt Xi.
6. *Francisca Andreas Bierens*, ged. Steensel 23 aug. 1807.
7. *Jacoba Andreas Bierens*, ged. Steensel 23 mei 1810.

Xi. *Joannes Andreas Bierens*, ged. Steensel 13 apr. 1805, landbouwer ald., tr. Steensel 9 feb. 1833 *Jennemarie Dielissen*, ged. Veldhoven 8 sep. 1806, dr. van *Gerardus* en *Elisabeth van Gerwen*.

Uit dit huwelijk :

1. *Elisabeth Joannes Bierens*, ged. Steensel dec. 1837.

VIII m. *Wilhelmus Franciscus Bierens*, ged. Steensel 1 sep. 1723, 3 nov. 1757 Collecteur der Verpondinghe over Eersel ⁴²⁶⁾), begr. Steensel 6 okt. 1783, tr. ald. 9 okt. 1763 *Arnolda Catreels*, ged. Oerle 25 apr. 1727, dr. van *Johannes Aert* en *Petronella Francen*.

Uit dit huwelijk :

1. *Franciscus Wilhelmus Bierens*, ged. Steensel 2, begr. ald. 4 aug. 1766.
2. *Petrus Wilhelmus Bierens*, tweeling met voorgaande, ged. Steensel 2, begr. ald. 4 aug. 1766.

VIII r. *Wilhelmus Hendrick Bierens*, ged. Oerle 5 apr. 1695, begr. ald. 19 nov. 1740, tr. 1e Oerle 8 feb. 1722 *Aldegonda van de Leest*, geb. Zeelst, begr. Oerle 14 mrt. 1727 ; tr. 2e *Maria Hagelaers*, begr. Oerle 1 mei 1734 ; tr. 3e ald. 5 sep. 1734 *Anna Maria Tielemans*, geb. Oostelbeers.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Henricus Wilhelmus Bierens*, ged. Oerle 6 apr. 1722.
2. *Maria Wilhelmus Bierens*, ged. Oerle 15 okt. 1723, begr. ald. 8 dec. 1724.
3. *zoon Wilhelmus Bierens*, ged. Oerle 9 juni 1726.

425) E.R. 102d, f. 151v m.z. handtek. ;

426) E.R. 56, f. 395 ;

Uit het tweede huwelijk :

4. *Aldegundis Wilhelmus Bierens*, ged. Oerle 19 mrt. 1728.
5. *Petronella Wilhelmus Bierens*, ged. Oerle 29 apr. 1730.
6. *Franciscus*, volgt VIII n.

Uit het derde huwelijk :

7. *Joanna Maria Wilhelmus Bierens*, ged. Oerle 28 juni 1735, tr. ald. 8 sep. 1754 *Johannes van Luunhout*, geb. Wintelre.
8. *Henricus*, volgt VIII l.
9. *Joannis Wilhelmus Bierens*, ged. Oerle 28 mrt. 1740.

VIII n. *Franciscus Wilhelmus Bierens*, ged. Oerle 30 aug. 1732, doopgetuige Borkel en Schaft 24 sep. 1777 van *Wilhelmina Henricus Bierens* (VIII l.), tr. Middelbeers 5 apr. 1779 *Johanna Wouters*, geb. ald., wed. van *Willem Aart Rijkers*.

Uit dit huwelijk :

1. *Wilhelmina Franciscus Bierens*, ged. Oostelbeers 23 apr. 1780, † ald. 8 feb. 1822, tr. *Martinus Adriaens*.

VIII l. *Henricus Wilhelmus Bierens*, ged. Oerle 10 aug. 1737, timmerman, † ald. 30 okt. 1819, tr. *Barbara Verstegen*.

Uit dit huwelijk :

1. *Wilhelmina Henricus Bierens*, ged. Borkel en Schaft 24 sep. 1777.
2. *Geertruida Elisabeth Henricus Bierens*, ged. Borkel en Schaft 19 nov. 1780, tr. Steensel 22 apr. 1804 ⁴²⁷⁾ *Petrus van Stiphout*, geb. ald. vóór 1780.
3. *Henricus*, volgt IX k.
4. *Franciscus*, volgt IX l.
5. *Antonius Henricus Bierens*, ged. Borkel en Schaft 13 nov. 1791.

IX k. *Henricus Henricus Bierens*, ged. Borkel en Schaft 6 mrt. 1784, tr. als *Bierinx* Antwerpen 23 sep. 1812 *Elisabeth van Son*.

Uit dit huwelijk 7 kinderen onder de naam *Bierinx*.

IX l. *Franciscus Henricus Bierens*, ged. Borkel en Schaft 23 mrt. 1788, tr. 1e Oerle 16 apr. 1815 *Antonet Verhoeven*, ged. Wintelre 1795, † Oerle 7 apr. 1824, dr. van *Hendrik* en *Anna*

---

427) E.R. 102c, f. 18, m. handtek. ;

Maria van der Wegen; tr. 2e Oerle 22 okt. 1824 *Catharina Snelders*, ged. ald. 5 feb. 1784, dr. van *Gerardus* en *Anna Maria van Wetten*.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Antonius Bierens*, geb. Oerle 22 mei 1816, † ald. 14 okt. 1818.
2. *Hendrika Bierens*, geb. Oerle 1 jan. 1818.
3. *Barbelina Bierens*, geb. Oerle 29 okt. 1819.
4. *Antonius Bierens*, geb. Oerle 29 okt. 1821.

Vlls. *Henricus Hendrick Bierens*, ged. Oerle 2 jan. 1701, begr. ald. 10 feb. 1753, tr. 1e *Joanna Egidius van de Poel*, begr. Oerle 4 nov. 1728; tr. 2e ald. 12 feb. 1730 *Maria Geraerd Rijkers*; tr. 3e Oerle 22 mei 1746 *Anna Jan Bierens*, wed. van *Ariaen Smulders*.

Uit het eerste huwelijk :

VIIIp. *Henricus Henricus Bierens*, ged. Oerle 26 mei 1724, doopgetuige Oostelbeers 23 apr. 1780 van *Wilhelmina Franciscus Bierens* (VIII n1) en huwelijksgetuige Eersel 27 juni 1790 van *Adriana Laurens Bierens* (IX d4), tr. 1e *Anna Maria Peter Corstiaens*; tr. 2e *Johanna Maria Simon Leykens*; tr. 3e huw. voorwaarden Middelbeers 19 jan. 1771⁴²⁸) *Maria Peter Bierens* (VIII c1), ged. Eersel 9 jan. 1733, wed. van *Jacob de Rooy*; tr. 4e Middelbeers 29 jan. 1775 *Barbara Gerard Verstegen*, geb. Oostelbeers (vgl. blz. 84 sub VIII o red.).

Uit het eerste huwelijk 19 jan. 1771 drie onmondige kinderen⁴²⁸).

Vlp. *Joannes Franciscus Bierens*, ged. Eersel 23 feb. 1666, doopgetuige Oerle 15 dec. 1690 van *Adriana Hendrick Bierens* (V lo3), timmerman te Eersel, verzoekt 10 okt. 1701 een bedelbrief daar hij ongeneeslijk gewond is⁴²⁹), heeft dan 3 kinderen, tr. *Antonia Henricus van Deursen*.

Uit dit huwelijk :

1. *Maria Joannes Bierens*, ged. Eersel 3 dec. 1689, doopgetuige ald. 4 juni 1709 van haar zuster *Helena*.
2. *Helena Joannes Bierens*, ged. Eersel 23 apr. 1692, † vóór 10 okt. 1701⁴²⁹).

428) Middelbeers R. 40, f. 130 v ;

429) E.R. 52, f. 121v ;

3. *Joannes Joannes Bierens*, ged. Eersel 1 okt. 1695, vermeld 10 okt. 1701 ⁴²⁹).
4. *Wilhelmus Joannes Bierens*, ged. Eersel 2 sep. 1699, vermeld 10 okt. 1701 ⁴²⁹).
5. *Franciscus Joannes Bierens*, ged. Eersel 17 sep. 1702.
6. *Walterus Joannes Bierens*, ged. Eersel 9 mei 1705.
7. *Helena Joannes Bierens*, ged. Eersel 4 juni 1709.

IIb. *Adriaen Goeyaert Bierens*, vermeld Valkenswaard 3 mrt. 1530 ⁴³), 25 juni 1535 met broeders en zusters ⁴⁵), ontvangt 1536 iets van *Luycas Symon Bierens* (IIId) ⁴³⁰) en nog eens genoemd ⁴³¹), † vóór 1569 ⁴³²), tr. *Maria Bartholomeus Hogarts* ⁴³²).

Uit dit huwelijk :

1. *Goerdt Adriaen Bierens*, erfdeling 10 apr. 1606 ⁴³³) met *Lauwreys Marcelis Nagelmakers*.
2. *Jenneke Adriaen Bierens*, ontvangt 17 juli 1574 iets van haar oom *Henric Goeyaert Bierens* (IIc) ⁴³⁴).
3. *Anthonis Adriaen Bierens*, compareert Valkenswaard 20 feb. 1591 ⁴³⁵).
4. *Everten Adriaen Bierens*, 1569 minderjarig ⁴³²).

IIc. *Henrick Goeyaert Bierens*, vermeld 25 juni 1535 te Valkenswaard ⁴⁵), 1569 gekozen member van zijn nicht *Everten Adriaen Bierens* (IIb4) ⁴³²), geeft 17 juli 1574 iets aan zijn nicht *Jenneke Adriaen Bierens* (IIb2) ⁴³⁴), compareert 1575 ⁴³⁶), bezit 2 jan. 1583 een cijns welke 19 nov. 1620 *Jacob Reynder Bierens* (IVf) namens zijn moeder verkoopt ⁶⁴), tr. *N.N.*

Uit dit huwelijk :

IIIc. *Jan Henrick Bierens*, testament Valkenswaard 30 aug. 1592 ⁴³⁷), tr. 1e *N.N.*; tr. 2e *N.N.*

Uit het eerste huwelijk :

1. *Dochter Jan Bierens*, vermeld 30 aug. 1592 ⁴³⁷).

Uit het tweede huwelijk 3 kinderen, vermeld 30 aug. 1592 ⁴³⁷).

---

430) V.R. 76, f. 4v ;
 431) 1536, V.R. 76, f. 6v ;
 432) V.R. 100, f. 30v ;
 433) V.R. 112, f. 96 ;
 434) V.R. 103, f. 20 ;
 435) V.R. 109, f. 2 ;
 436) V.R. 104, f. 13 ;
 437) V.R. 109, f. - (los) ;

B.

lb. *Symon Lucas Bierens*, genoemd 27 apr. 1518 ^{37a}), verkoopt 23 juni 1519 te Waalre ⁴³⁸) en compareert Valkenswaard het zelfde jaar ⁴³⁹) en 29 dec. 1521 met zijn broeder *Goyaert* ³⁸), verkoopt 20 mrt. 1522 met zijn broeders *Goyaert* en *Luycas* cijnsen, vroeger van de zusters *Yden* en *Jenneke Goedert Marcelisdr.*, hen aangekomen van hun moeder en de genoemde zusters, waarschijnlijk hun tantes ⁴⁰), wordt 9 apr. 1526 als vader van zijn zoon *Jan* genoemd ⁴⁴⁰), † vóór 23 jan. 1537 ⁴⁴¹), tr. *N. Alaerd Sonmans* ⁴⁴²).

Uit dit huwelijk :

1. *Luycas*, volgt Ild.
2. *Symon*, volgt Ile.
3. *Jan*, volgt If.
4. *Elisabeth Symon Bierens*, genoemd 23 jan. 1537 met broeders en zuster ⁴⁴¹), † waarsch. vóór 1559 ⁴⁴³), tr. *Jan Dielen* ⁴⁴²), is vermoedelijk *Jan Dielis Loeyen* ⁴⁴⁴), betaalt 1524 pacht ⁴⁴⁵), schepen te Valkenswaard ⁴⁴⁶), † vóór of in 1568 ⁴⁴⁷).
Uit dit huwelijk *Mr. Lucas Bierens alias Dielen* ⁴⁴²), geb. omstr. 1520, kanunnik te Geertruidenberg 1553, kapittel-deken van 's-Hertogenbosch, enz., grafzerk met wapen in St. Jan ald.
5. *Luytgard Symon Bierens*, tr. *Jan Ghijben*, worden 23 jan. 1537 genoemd ⁴⁴¹).
6. *Heer Alaerd Symon Bierens*, priester, 23 jan. 1537 als zodanig genoemd ⁴⁴¹), verkoopt 8 feb. 1560 een rente te betalen door het Convent van Rossum ⁴⁴⁸).

Ild. *Luycas (de Oude) Symon Bierens*, koopt 1528 een huis te Valkenswaard ⁴⁴⁹), genoemd 1533 met zijn broeder *Jan* ⁴⁵⁰) en maakt met zijn vrouw een wederzijds testament ⁴⁵¹), geeft

---

438) V.R. 59, f. 7v ;

439) V.R. 59, f. 12 ;

440) V.R. 60 f. 15 ;

441) V.R. 77, f. 9 ;

442) Brab. L. 20, No. 7 en 8, juli, aug. 1971, p. 123, genealogie Dielen, door **Drs. L. G.**

van Dijk ;

443) V.R. 91, f. 18 ;

444) V.R. 68, f. 3 ;

445) V.R. 63, f. 10 ;

446) 1536, V.R. 76, f. 4v, 1540, V.R. 80, f. 5, 1550, V.R. 85, 1556, V.R. 98, f. 18 ;

447) V.R. 99, f. 7v ;

448) V.R. 92, f. 5 ;

449) V.R. 69, f. 7v ;

450) V.R. 73, f. 10v ;

451) V.R. 74, f. 11v, 1533 ;

1536 iets aan *Adriaen Goeyaert Bierens* (IIB) ⁴³⁰⁾, genoemd 23 jan. 1537 met broeders en zusters ⁴⁴¹⁾, omstr. 1540 als echtgenoot bij de boedelscheiding van zijn schoonouders ⁴⁵²⁾, compareert 3 mrt. 1548 en 18 feb. 1550 te Eindhoven als man en momber van zijn vrouw ⁴⁵³⁾, genoemd omstr. 1551 ⁴⁵⁴⁾, vermeld 5 apr. 1555 met zijn vrouw ⁴⁵⁵⁾, van hem wordt 20 mrt. 1589 verhaald ⁴⁵⁶⁾, dat hij toen hij nog in leven was zijn broeder *Symon* en diens kinderen, o.a. *Jan*, een cijns beloofde. Ter kwijting van deze cijns werd door zijn erfgenamen, genoemd o.a. zijn zoon *Symon* en kleinzoon *Lucas Willem Loefs*, een even grote cijns overgedragen aan de kinderen van *Symon Bierens* (III f), tr. *Jutta Borchouts*, als een der kinderen die bij de verdeling in 1542 spreken over goederen hen aangekomen van *Michiel Haengreve* gelegen tot Stratum, dr. van *Peter Dirck* en *Heylwigis Michiel de Verver* ⁴⁵⁷⁾.

Uit dit huwelijk :

1. *Symon Lucas Bierens*, compareert 3 feb. 1565 met vrouw en zwagers *Wouter* en *Peter Danckers* ⁴⁵⁸⁾ te Valkenswaard en 15 juli 1574 met zijn „neve” *Jan Antonis Martens* ⁴⁵⁹⁾, momboir over de kinderen van zijn broeder *Peter* ⁴⁶²⁾ 7 juli 1587, wordt 20 mrt. 1589 erfgenaam van zijn vader genoemd en 10 jan. 1606 zwager van *Henrick Jochuym* ⁴⁶⁰⁾, tr. *Lysbeth Ariaen Ariaen Goeyaert Danckers* ⁴⁶¹⁾.
2. *Lucas*, volgt III d.
3. *Dochter Lucas Bierens*, tr. *Willem Loefs*, beiden † vóór 20 mrt. 1589 ^{460b)}.
4. *Peter*, volgt III e.

III d. *Lucas (de Jonge) Lucas Bierens*, schepen van Nuenen vermeld 1 feb. 1541, 1 dec. 1545 en 20 jan. 1546 ⁴⁶⁰⁾, schepen van Tongelre 1559 - 1562 en 1569 - 1572 ^{460a)} substituut-secretaris ald. in 1569 ^{460b)}, houdt als zodanig het boek Tongelre R2, 1568 - 1572 ^{460b)}, koopt 9 juni 1558 voor f 72,— land „die

452) EHV. R. 29 II, f. 107v ;

453) EHV. R. 30, f. 13 en 84 ;

454) EHV. R. 30, f. 311 (ontbreekt) ;

455) Oirschot R. 137 VI, f. 56 ;

456) EHV. R. 32, f. 97 en V.R. 112, f. 81 ;

457) dr. v. *Michiel Hendik Michiel de Verver* (van Eindhoven) en *Jutta Gerard Ketelaer*; (vgl. J. Th. M. Melssen, *Summiere beschrijving van de familie Fykens*; Eindhoven 1973, blz. 30, 31, 33 en 73 red.).

458) V.R. 97, f. 10v ;

459) V.R. 103, f. 21v ;

460) W. A. Cornelissen, *Inventaris v. d. bestuursarchieven v. Nuenen, Gerwen en Nederwetten 1300 — 1935* (Nuenen 1975) p. 162, 163;

460a) T(ongelre) R1 en 2;

460b) T.R. 2, f. 21;

Heggert" te Tongelre dat hij 10 jan. 1560 weer verkoopt aan *Michiel Henrickx Myckars*⁴⁶¹⁾, geeft 22 nov. 1559 volmacht aan zijn zoon *Huybrecht* en *Mr. Henrick Dickbier* om namens hem te Antwerpen een obligatie te innen⁴⁶²⁾, procedeert 28 juni, 2 aug., 13 sep. en 4 okt. 1559 tegen *Sijmon Bierens* (Ih)⁴⁶³⁾, 23 okt. 1560, 15 jan., 28 mrt., 3 sep., 8 okt. en 3 dec. 1561 tegen *Gisbrecht Aertssoen*^{463a)}, 27 aug. 1561 tegen *Michiel Cornelis Roefs*^{463b)}, 21 nov. 1571 tegen *Thomas Wouterssoen*⁴⁶⁴⁾ en 7 jan. 1572 n. st. tegen *Adam Willem Hanricks*^{464a)}, bezit 1569 goed te Nuenen^{464b)}, draagt 25 jan. 1570 aan *Jan Jan Leyten* een erfcijns op van f 5,— jaarlijks^{464c)}, verkoopt 10 mrt. 1570 n.st. aan zijn zoon *Heybert* een ven te Groot-Tongelre^{464d)}, 15 mrt. 1570 n.st. verkrijgt *Aleijt Jacobs* vonnis tegen *Lucas* om een sinds 4 jaar onbetaald gebleven erfrente van f 7,— jaarlijks te heffen uit diens goederen^{464e)}, doet 27 nov. 1571 met zijn vrouw ten behoeve van 6 van hun kinderen afstand van al zijn erfgoederen onder voorbehoud van een hoeve in Strijp en een kamer en zolder in Tongelre^{464f)}, † vóór 2 apr. 1587⁴⁶⁵⁾, tr. *Geertrui Henrick Hannen*^{464f)}⁴⁶⁵⁾, als erfgenamen van haar zuster *Anna* worden 22 dec. 1590 slechts 5 van hun kinderen genoemd^{465a)}.

Uit dit huwelijk :

1. *Lucas*, volgt IVk.
2. *Symon*, volgt IV l.
3. *Huybrecht Lucas Bierens*, compareert Tongelre 22 nov. 1559 met zijn vader⁴⁶²⁾ en 10 mrt. 1570^{464a)} en verkrijgt van hem 30 aug. 1571 een erfrente uit land te Strijp^{465b)} welke *Willem Jan Huijben* 29 juni 1572 aflost, compareert 23 jan. 1571 met zijn broeder *Lucas*^{465c)}, 27 nov. 1571 genoemd bij de verdeling der erfgoederen^{464f)}, verklaart zich voldaan van een hem toekomende cijns^{465d)} en verkrijgt 2 sep. 1576 een heideveld te Strijp van de kinderen van *Henrick Daniels*^{465e)}.

(wordt vervolgd)

461) T.R. 1, f. 7v, 8;

462) T.R. 1, f. 5v;

463) T.R. 1, f. 3v, 4v en 5;

463a) T.R. 1, f. 16v, 17, 18v, 20, 24 en 25;

463b) T.R. 1, f. 22v;

464) T.R. 2, f. 3;

464a) T.R. 2, f. 6;

464b) T.R. 2, f. 15v;

464c) T.R. 2, f. 18;

464d) T.R. 2, f. 24v, 25;

464e) T.R. 2, f. 25v;

464f) T.R. 2, f. 4—5;

465) 's-H.R. 1419, f. 342—343;

465a) Ehv. R. 32, f. 124v, 125 en 163v;

465b) Ehv. R. 31, f. 31v;

465c) T.R. 2, f. 5;

465d) Ehv. R. 31, f. 40;

465e) Ehv. R., f. 50 - 50v;

EEN ZOEKGERAAKTE NOTARIS OP ZIJN STANDPLAATS TERUGGEVONDEN

door mr dr W. de Vries

In zijn door het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch uitgegeven inventaris van „De notariële archieven in Noord-Brabant” ('s-Gravenhage 1957) heeft J. A. ten Cate op blz. 459 melding gemaakt van de notaris *P. Az. Smits*, van wie geen archief bewaard is gebleven en wiens standplaats hem dan ook onbekend was. Wel verwees Ten Cate t.a.p. naar Bijlage II van zijn werk, afd. C (Onbekende Standplaatsen), waarin is medege-deeld, dat op 28 juli 1654 door de Raad van Brabant te 's-Gravenhage als notaris geadmiteerd werd *Pauwels Aertssen Smits*. Daar in Ten Cate's inventaris geen andere notaris van die naam wordt vermeld, moet deze notaris identiek zijn geweest met de notaris *Pauw : Smidts* ten overstaan van wie blijkens een akte van 2 mei 1672 (Rechterlijk archief van Heeze - Rijksarchief 's-Hertogenbosch - R 99, fol. 12vso) *Hendrick de Jongh*, secretaris der „vrije Grontheerlyckheyt van Heeze ende Leende,” en zijn (tweede) vrouw *Jenneken Wynant Neynens* op 2 maart 1670 een wederzijds testament gemaakt hadden. Die *Pauw : Smidts* was blijkens genoemde akte notaris te Heeze en Leende. Ongetwijfeld was deze *Pauwel (Aertsen) Smi(d)ts* dezelfde als de „*mr Pauwel Smidts*,” die ik enige malen - tot in het jaar 1651 (Recht. arch. Heeze, R 95, fol. 78 vso; 16 febr. 1651) — tegenkwam als secretaris van Heeze en Leende. Volgens de door pater Dominicus de Jong uitgegeven „Kronijk..... (van) Heeze” (Achelse Kluis 1953) was „*Pauw Smidts*” ook al secretaris toen „die van het nieuwe geloof gereformeerden - zich noemende Geuzen - te Heeze, Leende en Geldrop” de kerken en kapellen „zuiverden”; vanaf 1635 zou hij als secretaris werkzaam zijn geweest en zijn laatste dorpsrekening voor Heeze in 1666 geschreven hebben (De Jong, a.w., blz. 14 en 15, aant. 9). In werkelijkheid moet hij evenwel als katholiek (zijn zoon *Joannes Smedts* was van 1676-1680 pastoor van Heeze ; De Jong, a.w. blz. 19) al in 1651 vervangen zijn door de protestantse, uit Waalwijk afkomstige *Hendrick de Jongh* (men zie De Nederlandsche Leeuw, jg. LXIX (1952) kol. 69), want blijkens een akte 31 mei 1704 (Recht. arch. Heeze, R 152, fol. 111vso) was de toen ongeveer 74 jaar oude *Hendrick de Jongh* destijds al omstreeks 53 jaar secretaris van Heeze en Leende. Kennelijk heeft *Pauwel Aertsen Smi(d)ts* (of *Smedts*) dus, nadat hij voor

een protestant het veld had moeten ruimen, zich als notaris in Heeze gevestigd, wat voor hem toen nog mogelijk was, omdat de Raad van Brabant pas op 22 januari 1665 besloot voortaan nog slechts gereformeerde notarissen aan te stellen (Ten Cate, blz. 13). Hij moet van 1654 tot in de jaren '70 van de 17de eeuw als (vermoedelijk enige) notaris in Heeze en Leende werkzaam zijn geweest. Het feit, dat er verder tot 1811 geen andere notaris ter plaatse bekend is (Ten Cate, blz. 113), kan aanleiding geven tot het vermoeden, dat hij geen opvolger heeft gehad, waardoor het verklaarbaar wordt, dat zijn protocollen verloren zijn gegaan.

Opmerkelijk is, dat zijn opvolger *Hendrick de Jongh* en zijn vrouw zich, toen zij, mogelijk in verband met de aanstaande geboorte van hun kind (*Anneken de Jongh*, ged. (Geref.) Heeze 28 mei 1670), hun testament wilden maken, tot deze katholieke notaris hebben gewend. Maar van Hendriks zoon, ds *Andries de Jongh*, die van 1703 - 1718 predikant te Eindhoven was, heeft L. G. A. Houben („Geschiedenis van Eindhoven” - Turnhout 1890 - deel II, blz. 180) meegedeeld, dat hij „geen bepaald vijand der Roomschen” was. Hendricks tweede vrouw, *Jenneken Wynant Neynens*, was afkomstig uit Weert, in Spaans-Opper-Gelder, en dus ongetwijfeld nog rooms-katholiek gedoopt. Bij de destijds vaak bijzonder précaire verhoudingen tussen protestanten en katholieken in Brabant wordt vaak uit het oog verloren, dat eerstgenoemden, hoewel door hun kleine getal doorgaans tot onderlinge trouw genoopt, niet zelden in eigen kring geen geschikte huwelijkscandidaat konden vinden (de „protestantse huwelijksmarkt” was maar klein) en dat daardoor „gemengde huwelijken” niet zo zeldzaam waren, als men veelal aanneemt. Overigens - tegenover de tolerante houding van ds *Andries de Jongh* stond het gevoel van zijn zuster *Anna Margrieta de Jongh* (ged. Heeze (Geref.) 26 aug. 1663), die in het testament, dat zij tezamen met haar man *Adriaan van Vessem* (De Ned. Leeuw, t.a.p. kol. 70) op 15 okt. 1708 maakte, uitdrukkelijk bepaalde, dat „in gevalle iemand (van hun kinderen) mochten comen te trouwen met een paeps persoon (: welck Godt verhoede :),” zulke kinderen van de erfenis uitgesloten zouden zijn. (Recht. arch. Heeze, R 153, fol. 74). Toch stonden in het dagelijkse leven katholieken en protestanten vaak heel wat minder scherp tegenover elkaar, dan men op grond van zulke uitlatingen zou aannemen. De felle tegenstellingen laaiden doorgaans alleen op naar aanleiding van „anti-paepse” maatregelen op voorschrift van de centrale regering

in Den Haag, waartegen dan de katholieke bevolking in het geweer kwam en het onbehagen zich in „paepse stoutigheden” ontladde, die dan de onderlinge verhoudingen tijdelijk ernstig verstoorden.

Fragment genealogie van Eijntmeer en van Merode.

door J. J. Vugs

Wij Hagers ende Segers schepenen etc. doen cond ende certificeren hiermede voor de gerechte waarheijt, (ten versoecke van Ysebrant van Merode met Maria vande Water, gewesen weduwe wijlen Jacob Mertenssen Berckhaens, bij wiens sij te weten bij heuren eersten man Jacob Berchaens heeft geprocreert een sone met namen Martinus Berchaens, jegenwoordich noch in continuatie van studie, ons dies kennelijck sijnde, gemerckt deselve requiranten, sijn onse buijckvaste ende actuele inwoonderen) dat wij op heden date ondergeschreven, gevisiteert ende geexamineert hebbende seeckere Genealogie ende descententie van Aegidius de Mera, bevonden hebbende onder andere, dat sijne suster Geertruijt de Mera getrout geweest sijnde met Jan van Eijntmeer, bijde anderen hebben verwecht ende nagelaten een sone, met name Jan van Eijntmeer, vader van sijne dochter Catelijm van Eijntmeer, getrout geweest met Lanceloot Aertssen, tsamen verwecht hebben vier kinderen met namen Maijken, Dierixken, Symon ende Cornelis, welcke Maijken getrout met Frederick Peeters vande Water hebben voort gebracht Peeter vande Water, die welcke getrout sijnde met Neeltken Jan Joris tsamen vercregen hebben drye kinderen, namentlijck Maijken (requirante in desen), Jan ende Goris. Welcke Maijken Peeters vande Water, requirante, bij wijlen voorschreven haren eersten man Jacob Berckhaens heeft verwecht drye kinderen, met namen Martinus (in studie soo voorschreven is), Cornelia ende Peeter, ende nu bij de voorschreven Ysebrant van Merode haren presenten man, des tweede huwelijks, vercregen een soonken geheeten Goris Isebrants van Merode. En compareerde mede seselve Maijen Peeters vande Water requirante voorschreven, dewelcke bij solemnelen eede met opgesteken vingeren heeft verclaert alles in voegen voorschreven waerachtich, ende de voorschreven genealogie ende afcomste oprecht te wesen, als bij haren vader nagelaten ende selfs uijtgeschreven ende geannoteert geweest sijnde, op sijn manuael boeck. Wijders, gelijck als sij requirante is gedescen-

deert van Maijken, outste dochter van voorschreven Lanceloot Aertssen ende van Catelijn van Eijntmeer. Dat oock alsoo Otto, sone van Jan Dingemans ende van Aeltken Schels, is gedescendeert van t' derde kint van deselve Lanceloot Aertssen ende Catelijn van Eijntmeer, geheeten (soo hier voren vermelt is) Symon Lanseloots, Ende oversulcx van oorspronck wegen, in egalen grade. In Oirconden etc. Desen XVen December 1648.

Schepenprotocol Roosendaal R423, ongefolieerd.

LEENDERT GEENEN EN DE GENEALOGIE GEENEN.

door Jean Coenen.

In de Brabantse Leeuw XIII, pag. 140 e.v. is een genealogie Geenen gepubliceerd. Als stamvader van dit geslacht gaf hij Leonardus Geenen aan, die gehuwd was met Jenneke Vreijssen en die op Genoenuijs in de Zesgehuchten woonde.

In de daarop volgende jaargangen van de Brabantse Leeuw zijn enkele aanvullingen gepubliceerd o.a. door M.C.M. van de Linden-van de Vijver uit Nijmegen. (Brabantse Leeuw XIV 28ev). Deze merkte terecht enige fouten op en gaf het voorgeslacht van Leendert Geenen.

In dit artikel wil ik iets meer vertellen over de persoon Leendert Geenen, omdat ik doop-trouw en sterfdata erg saai vind, vooral in een genealogie die men publiceert. In dit artikel zullen enkele foutenesignaleerd worden, die gemaakt zijn (ook door de pastoor in Geldrop) en die te wijten zijn aan onvolledig onderzoek.

Leendert Geenen werd op 24 - 3 - 1681 te Geldrop gedoopt. Zijn leeftijd vinden we ook terug in een akte uit 1731 waar hij als 50-jarige een verklaring aflegde. (1) Hij was al jong actief in het bestuur van Zesgehuchten en kon zich in 1706 al „out-borgemeester” noemen. (2). Waarschijnlijk zal hij er een zware kluif aan hebben gehad, want Zesgehuchten werd in die jaren zwaar geteisterd door de gevolgen van de Spaanse successieoorlog. Zo moest zijn vader b.v. 24 dagen lang met zijn kar brood gaan brengen naar het leger te Turnhout (1703). Hij was een van de weinigen die dan zijn paard en kar weer veilig thuis kreeg. De collegaborgemeester van Leendert Geenen was Matthijs Evers.

Leendert was de eerste keer gehuwd met Petronella van de Broek, de dochter van Jacob van den Broek en Maria Ariens Hermens.

In 1711 erfde Leendert Geenen van zijn schoonouders. (4).

Uit dit huwelijk (dus niet zoals C. en Van de Linden vermelden, uit het huwelijk met Jenneke Vreijssen) kennen we de volgende kinderen. (5) :

- 1) Mattijs X Hendrien Janssen
- 2) Elisabeth
- 3) Maria
- 4) Jacobus X Johanna Rademaker
- 5) Ariaan X Hendrina Peeters van Gastel
- 6) Jan. Zij waren in 1727 allen minderjarig. (6).

Jacobus en Jan woonden in Haarlem, terwijl Jan van tevoren in Bloemendaal heeft gewoond. (7). Ariaan woonde in Geldrop. In 1718 erfde Leendert Geenen met vele anderen (b.v. Laureijns Aarts) van Jan Guijens X Jenneke. Deze woonden evenals Leendert op Genoehuijs. (8).

Op 27 - 11 - 1727 maakte Leendert Geenen een inventaris t.b.v. zijn 6 minderjarige kinderen, omdat hij voor de tweede keer ging trouwen. Op dat moment bezat hij een huis, hof en aangelag op Genoehuijs met 18 percelen grond. (9).

Dezelfde dag maakte „Jenneke Vreijssen” eenzelfde inventaris t.b.v. haar 3 minderjarige kinderen. Uit deze akte blijkt duidelijk dat zij helemaal niet Jenneke Vreijssen heet, maar dat zij Jenneke Goorts de weduwe van Laureijns (=Vreijns) Aarts is. Ook zij woonde op Genoehuijs, alwaar zij eveneens een huis, hof en aangelag bezat met 7 percelen grond. (10). Uit diverse gegevens blijkt dat haar man, Laureijns Aarts, eigenlijk Van der Heijden heet. Hij was de zoon van Aart Jacobs Verheijen en Jenneke Jan Baes en de voorvader van het Zesgehuchtense geslacht Van der Heijden. De drie kinderen van Jenneke Goorts met Laureijns Aarts waren Aart, Jan en Elisabeth.

Het kind uit het huwelijk van Leendert Geenen met Jenneke Goorts is dan de Petronella, die op 7 - 1 - 1729 te Geldrop werd gedoopt.

Op 5 - 10 - 1731 werd Leendert om 6 uur 's morgens geroepen, omdat bij het huis van Bartholomeus Jaspers (van den Broek), de hoeveenaar van de hoeve, van het klooster Marienhage in Eindhoven, gelegen op Genoehuijs, een kind was gevonden. Wat Leendert echter niet wist, was het feit, dat Billegonda, de „gewesene dienstmaagt” van Willem Geerit Vennen op Riel, de moeder van dit kind was en dat zij de dag daarvoor het kind ging brengen naar diens grootvader. Zij zei namelijk tegen Bartholomeus Jaspers „hier is het kint van uwen soon” (11). Hiermee bedoelde zij Jasper van den Broek die ruiter was onder

het regiment „van den heere Grave van Regteren onder de Compagnie van den Heere Ritmeester Verhoef. (12).

Leendert verklaarde voor de schepenbank van Heeze-Leende en Zesgehuchten precies wat er die dag gebeurde.

Op 31 - 7 - 1732 om 8 uur 's morgens overleed Leendert Geenen.

's Morgens vroeg was hij met zijn vrouw Jenneke Goorts „met zijn karre en peert” naar de Meel (gemeente Heeze) gegaan om koren te halen. Onderweg brak „de licht op den saedel” waardoor de kar viel. Toen Jacobus Weelen, de chirurgijn uit Geldrop, het dode lichaam diezelfde dag onderzocht, constateerde deze dat „de neck van het lichaam was gemorselt en gebroocken” (13).

Voor Jenneke Goorts was de toekomst niet zo gunstig, want zij bleef met veel kinderen achter, bovendien had haar man diverse schulden. (14). De goederen werden daarom pas 7 jaar later tussen de kinderen uit het eerste huwelijk verdeeld. (15).

Jenneke Goorts bleef nog 14 jaar op haar huis op Genoenhuijs wonen. In 1747 maakte zij haar testament. Erfgenamen waren haar 3 kinderen uit haar eerste huwelijk. Een daarvan m.n. Elisabeth bleek inmiddels gestorven te zijn. Deze had twee kinderen, die haar part erfden. Kort daarna stierf Jenneke op Hoog Geldrop. (16). De kinderen van Leendert Geenen kregen het huis op Genoenhuijs dat zij na een jaar of tien aan de kinderen van Vreij's Aarts overdeden. Het huis werd tot de 70er jaren der 18e eeuw verhuurd en daarna betrokken door Aart de zoon van Vreij's Aarts. Hij noemde zich Van der Heijden. (17). De betreffende boerderij werd tot het begin van deze eeuw door zijn rechtstreekse afstammelingen bewoond. (18). Door de loop der tijd is er wel het een en ander aan veranderd, maar toch is het nog een van de mooiste boerderijen op Genoenhuijs.

Als u ooit daar komt, dan zult u waarschijnlijk de bewoner op een kar naar de Meel zien rijden om koren te halen.

BRONVERMELDING :

- 1) Heeze R 163 fol 105-107 dd 5-10-1731
- 2) „ R 152 fol 181v dd 6-10-1706 + burgemeestersrekeningen van Zesgehuchten. GA Geldrop.
- 3) Heeze R 152, burgemeestersrekeningen Zesgehuchten GA Geldrop.
- 4) „ R 154 fol 45 dd 4-11-1711
- 5) „ R 163 fol 210v-212v dd 20-12-1732
- 6) „ R 161 fol 76v-79 dd 27-11-1727
- 7) „ R 168 fol 4-5 dd 6-3-1745
- „ R 170 fol 218-221 dd 16-4-1755
- 8) „ R 156 fol 102-103 dd 21-12-1718
- 9) Zie 6

- 10) Heeze R 161 fol 79v-81 dd 27-11-1727
  - 11) " R 163 fol 105-107 dd 5-10-1731
  - 12) " R 168 fol 43v-44 dd 11-1-1746 en fol 74v-75v dd 2-5-1746
  - 13) " R 163 fol 183v-184 dd 31-7-1732
  - 14) Zie 5
  - 15) Geldrop dd 4-2-1740
  - 16) Heeze R 168 fol 170v-171v dd 4-12-1747
  - 17) Belastinglijst op huizen. Om de 5 jaren van 1736-1798. GA Heeze.
  - 18) Leggers op het kadaster van de gemeente Zesgehuchten + kadasterkaart 1832 Sectie A.
-

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te richten aan de Redactie
p.a. J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel
Gelieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

RENDERS

Graag zouden wij willen weten, of er omtrent de familienaam Renders al door iemand gegevens zijn verzameld of gepubliceerd. In 1976 wordt een 4x per per *verschijnend familieblad voor allen die bovengenoemde naam dragen gepubliceerd*, waarin alle gegevens zullen worden gepubliceerd. Nadere inlichtingen: Drs. W. H. A. Renders, Sophia van Wurtemberglaan 59, Eindhoven, tel. 040 - 516337 of 073 - 125411 ('s-Hertogenbosch).

VAN HELMONT.

Gegevens en levensbijzonderheden gevraagd van Jan van Helmont die op 4 januari 1521 in de poorterboeken van Bergen op Zoom voorkomt als borg voor Klaes Diericz.

Volgens het Keizerlijk Rijksregister te Wenen was deze Jan de overgrootvader J. M. van Helmont en de grootvader van Jan Baptist (1579 - 1644) die o.a. de term „gas" in de wetenschap invoerde.

In diverse bronnen wordt als woonplaats van Jan, Bergen op Zoom vermeld en als zijn echtgenote Elisabeth Bau of Bauw. Het blazoën van deze vrouw neemt alle twijfels weg. Zowel in de kwartieren van een kleindochter (de Merode) van Jan Baptist (admissie als kannunikesse van Nijvel) als op de frontpagina van zijn beroemde „Dageraad der Geneeskunst" en op zijn epitaaf (Handschriften K. B. Albert I, Brussel) vindt men haar wapen. Gaarne ook gegevens van haar.

J. M. van Hellemont

Tervuursestraat 140, Leuven

AANGEBODEN.

De heer Mart. P. Boselie Sr. Het Gewat 6, Berlicum biedt ter overname aan de jaargangen 1952 tot en met 1967 van de Brabantse Leeuw. De jaargangen zijn prima ingebonden.

Aan dit nummer werkte mee:

Ir. D. A. N. Vriesendorp, Prof. Lorentzstraat 11, Hengelo (Ov.)

Mr. dr. W. de Vries, Bosscheweg 57, Vught

J. J. Vugs, Bachlaan 602, Tilburg

J. Coenen, Losweg 24, Geldrop

de brabantse leeuw

Maandblad van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van het Prov. Gen. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant: onder redactie van: Mr. G. Berkelmans; Dr. G. C. M. van Dijk; J. P. H. Goossens; J. Th. M. Melssen; redactiesecretaris: J. H. G. J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel, Postbus 29.

Abonnement per jaargang: binnenland f 19,50; buitenland f 21,—; inclusief porti. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 15 december. Administratie: Parade 17, Den Bosch, tel. 073 - 139484, postgiro 1092410.

JAARGANG 25

— No. 7 en 8 —

JULI AUGUSTUS 1976

MOORD EN BRAND IN KEMPENLAND (1668 - 1802)

door J. Th. M. Melssen

In het archief van de Raad van Brabant ¹⁾ berust een „register-generaal van de doodslagen etc. voorgevallen onder het territoire van de Raad van Brabant en de Landen van Overmaze.” Het heeft betrekking op de dossiers in de periode 1668 — 1802 en is als een soort index op deze dossiers, waarvan een groot aantal niet meer aanwezig is, te beschouwen ²⁾.

Naast doodslagen worden moorden, zelfmoorden, branden en brandbrieven vermeld.

Wij hebben voor U alle zaken, die betrekking hebben op plaatsen in het kwartier Kempenland, genoteerd. Na de beschrijving treft U tussen haakjes het oude procesnummer aan.

AALST

- moord op het dochttertje van Laurens Jansz., 7 juni 1689, dader onbekend (233).
- Jan Iwen Gielens wordt 2 oktober 1718 met een mes aan het linker schouderblad gekwetst, dader onbekend; hij overlijdt 4 november 1718 aan de verwonding (571).

BERGEIJK

- Goyert Anthonis Berghmans is 10 november 1717 in een duel doodgestoken door Francis Adriaen Wachtelaers (551).
- Jan Franse van Diepenbeek is 23 juli 1719 met een hout op het hoofd geslagen door Hendrick Jansz. Groenen; hij overlijdt 27 juli 1719 aan de verwonding (589).
- Willem Anthony Blox is 20 maart 1738 door Leendert Loos met een lange riek aan het hoofd gekwetst; hij overlijdt 22 maart 1738 aan de verwonding (897).
- Franciscus Hagemans is 12 maart 1752 in een droge sloot vermoord gevonden, dader onbekend (1038, lijkvisitatie 1052).
- Jan Clessens is 3 mei 1752 met een mes vermoord door Francis Bussers (1053).
- Franciscus van der Linden is 8 mei 1756 vermoord door Cornelis, de knecht van Andries Covels (1071).
- het huis van Willem Costers is in de nacht van 20 op 21 juli 1762 in brand gestoken door Cornelia Dirk Joosten, zijn huisvrouw, die krankzinnig is (1121).

BLAARTHEM

- Jan Abrahams alias Den Drolligen Haan is 22 juni 1688 doodgestoken door Anthony Wouters Block, inwoner van Veldhoven (220).
- Martinus Vissers, geboortig van Vessem, is 6 juni 1713 doodgestoken door Jan Huijben, inwoner van Gestel bij Eindhoven (485).
N.B. Bij vonnis van 25 oktober 1713 verbannen; mocht hij nog in handen van de justitie vallen, dan zal hij worden opgehangen.

BLADEL

- Evert Nicolaes is in oktober 1671 doodgeslagen door Martinus Marcellis (43).
- Hendrick Adriaans van Bladel is 25 oktober 1700 doodgestoken door Bartholomeus Jans de Naal (362).
- Griet Jan Anthonis is 13 april 1721 vermoord in haar huis gevonden (616, 620 ³).
- Peter van Broeckhoven steekt de hoeve Den Hooijberg, die van zijn schoonzoon is, op 27 november 1772 in brand, waarbij zijn schoonzoon verbrandt (1184).
- Jan Goyaarts is in de nacht van 16 op 17 augustus 1786 vermoord door François Wuijters (1443).

CASTEREN

- Frans Hendricx is 12 december 1700 doodgestoken door Jasper Jansz. uit Casteren (364).
- Peter Albert Lucas, inwoner van Casteren, is 23 juni 1743 ten huize van zijn vader te Casteren gekwetst door zijn broer Claes Albert Lucas; hij overlijdt 27 juni 1743 aan de verwonding (958).

DOMMELEN

- Jacob van Heeswijk, wonende te Dommelen, is 11 maart 1793 in zijn huis zodanig gewond geraakt, dat hij is overleden (1551).

DUIZEL

- Cornelis Wiesen van der Riet, gewoond hebbende te Middelbeers, is 10 januari 1720 het hoofd ingeslagen door Dirck Peters alias Quinck en daaraan overleden (599).
- op 15 juni 1780 is door de hond van een schaapherder op de heide van Duizel „een eerstgeboren kind” gevonden en uit de grond gegraven (1302).

EERSEL

- Freys Jan Meijs is 20 oktober 1685 doodgestoken door Peetken Jantie Boeren (183).
- op 1 november 1694 is een dood lichaam gevonden buiten Eersel, dat onder de oren gestoken was (304).
- Dirck Mathijsz. van Casteren is 23 november 1703 doodgeslagen door een onbekend persoon (395).
- Jan Verpannen is 23 augustus 1706 doodgestoken door Hendrick Prinsen (428).
N.B. Hij wordt verbannen; mocht hij nog in handen van de justitie vallen, dan wordt hij onthoofd.
- Maria, huisvrouw van Nicolaes Anthonis, wonende te Eersel, is 20 september 1707 vermoord door haar man (436).
N.B. Bij vonnis van 25 februari 1712 onthoofd.
- op 18 april 1772 is onder het gehucht Heeze, in een waterput, een eerstgeboren jongen gevonden, die al enkele dagen dood was (1179).
- op 15 december 1790 is op de heide onder Eersel een onbekend manspersoon, „zijnde na gedachten een Brabants patriot,” gevonden, aldaar doodgeslagen (1512).

EINDHOVEN

- Dirck Noijen is 6 januari 1679 doodgestoken door Claes en Hendrick Jansz. (107).
- Philip van Schagen, controleur, is 16 mei 1684 doodgestoken door Jan van Beurten (175).
- Pieter de Louw, notaris te Eindhoven, is 6 augustus 1692 vermoord door Bastiaen Corpers (286).
- Joan van Rijsingen is 26 september 1706 doodgestoken door Jan Cramers (426).
- Dirck Anthonisz. Cardinael, soldaat in het regiment van brigadier Caris, is 4 november 1725 gekwetst door Adriaen Jansz. Cloon alias Fiet; hij overlijdt 8 november 1725 aan de verwonding (698).
- Paulus van der Speeke (Verspeek), soldaat, is 8 september 1733 met een hamer op het hoofd doodgeslagen door zijn broer Anthony van der Speeke (814) ⁴⁾.
- Hendrick Tournioij is 15 maart 1739 in een gevecht doodgestoken door Christiaan van Hoek, die zelf dodelijk gekwetst werd (911).
- Michiel Verharen, burger en inwoner van Eindhoven, is in de nacht van 5 op 6 juni 1768 met een mes doodgestoken door Hendrick Gardels alias Hendrick Woutjes (1152). N.B. De dader is gevlucht.
- Peter van Well, inwoner van Waalwijk, is 6 maart 1770 te Eindhoven in een gevecht met zijn broer Johannes van Well, inwoner van Eindhoven, met een mes gekwetst; hij overlijdt 8 juni 1770 aan de verwonding (1166).
- Francis Fabri, timmermansknecht, is 14 september 1791 gekwetst door Bastiaen Biesbos; hij overlijdt 17 september 1791 aan de verwonding (1524).

GESTEL BIJ EINDHOVEN

- Martinus Deckers is 27 oktober 1742 met een mes in het gezicht gesneden en in de buik gestoken door Jacobus van Thil; hij overlijdt 29 oktober 1742 aan de verwondingen (953).
- Francis Jan Franssen en zijn zuster Maria zijn in de nacht van 13 op 14 januari 1755 vermoord door Anthony van Kemenade (1061). N.B. De dader is in februari 1755 geradbraakt.

HAPERT

- het huis van Paulus van Oudenhoven is 9 juni 1671 in brand gestoken, dader onbekend (39).

- Pieter Janssen is 18 mei 1676 doodgeslagen door Adriaen Ringeland (75).
- Joseph Hellebort, soldaat in het regiment Van Spaan, is 3 augustus 1727 met een mes gekwetst door Gerrit Borgers en overleden (717).

HOOGELOON

- Gerard Tamboers is 2 juni 1670 doodgeslagen door Maarten Zeelands (28).
- Jan Panken, brandewijnstoker, is 9 januari 1678 doodgeslagen door Jan Claassen (88).
- Jan Adriaan Wieberts is 20 juni 1726 met een stoel en een hout op het hoofd geslagen door Jan Jacobs en Mathijs van der Flaas; hij overlijdt 25 juni 1726 (705).
- Cornelis van de Laer, molenaar te Hoogeloon, is 24 mei 1739 in de herberg van Jacob Franssen met een mes doodgestoken door Pieter Moonen, molenaar te Bladel (912).
- Jacob Eliens is 15 augustus 1741 met een mes doodgestoken door Francis Heuvelmans (936).
- Jan de Meijer, inwoner van Hoogeloon, is 8 juli 1798 doodgeslagen door Hendrik en Willem van Gerwen (1582).

LOMMEL

- Pieter Ariens is 11 januari 1674 doodgestoken door Paulus Ooms (55).
- Steven van Ham is 2 maart 1684 doodgestoken door Willem genus van Balem en Jasper Arien Francken (172).
- Mathijs Moorchens is 5 april 1696 door Jan Coenen, substituut-ontvanger der licenten, doodgestoken (320).
- Gerrit Smits is 12 februari 1697 onder Rantzouw doodgestoken door Jan Culdex (328).
- Jacob Jansz. de Win heeft zichzelf 1 oktober 1697 in zijn huis opgehangen (331).
- Jan Keijzers, inwoner van Tilburg, is 20 november 1697 doodgeschoten, dader onbekend (333).
- Adriaen Driesmans uit Lommel is 3 december 1702 het hoofd ingeslagen, dader onbekend (382).
- Dirck Goossens is 3 augustus 1721 tussen de gehuchten Den Cattenbos en Het Eynde met een knuppel doodgeslagen door Dielis Anthony Beijssen (624).
- Henricus de Coenen en Simon Bekkers zijn 7 oktober 1770 vermoord gevonden even buiten Lommel; waarschijnlijke dader Pieter Hendrick Jan Maas, inwoner van Lommel (1167).

MIDDELBEERS

- Joris Borghouts van Zeelst is 21 november 1717 in de herberg van de weduwe Bracke doodgeslagen door meer personen (552).

OERLE

- Jan Wouter Jan Jaspers is 12 juni 1694 met een stok doodgeslagen (317).
- Jan Peter Joordens is 28 november 1705 te Zand-Oerle doodgeslagen door Hendrick Jans van den Heuvel (417).
- Melsen Hendrickx, wonende te Vessem, is 16 februari 1715 gekwetst door zijn knecht, Lucas Thijs Willems; hij overlijdt 18 februari 1715 aan de verwondingen (504).
- Bartel Jansz. Verhagen, herbergier te Oerle, is 3 november 1725 door meer personen mishandeld en aan de verwondingen overleden; als dader wordt Anthony van de Ven genoemd (696).
- Jan Heere, geboortig van Oerle, heeft 7 september 1776 zijn neef, zoon van Eymert van Utrecht, met een schot hagle doodgeschoten en door een tweede schot zijn nicht, zuster van de neergevelde, in de bil gekwetst (1217).
N.B. De dader is gevangen gezet in 's-Hertogenbosch.
- Adriaan Heijmans, inwoner van Oerle, heeft 8 juni 1782 met een peelspade Jan van Hoorn, mede inwoner aldaar, die met Adriaans broer Jan aan het vechten was, een dodelijke wonde aan het hoofd toegebracht; hij overlijdt 9 juni 1782 aan de verwonding (1371).

OIRSCHOT

- Dirck Dielis Roosen is 2 oktober 1707 doodgestoken door Hendrick Rut van Collenburgh (432).
- Jacob Aelbert Mercx is 30 december 1707 doodgestoken door Peter Boelaars (455).
- Tholof Hoppenbrouwers is 29 juni 1720 met een pistool doodgeschoten door Jasper van Eijndhoven (605).
- Cornelis van Lutsenborgh, oud 70 jaar, is 1 april 1722 doodgestoken door Gijsbert van den Hagelaar (631).
- Willem Schovers is 10 april 1725 door Jan Hoppenbrouwers met een mes in de buik gestoken; hij overlijdt 11 april 1725 aan de verwonding (683).
- Ansem Peter Coolen, diender van het kwartier Kempenland, is 28 april 1725 doodgeschoten door Aart N.N., eveneens diender van hetzelfde kwartier (684).

- Jan Frossaert, soldaat in de compagnie van de heer Arton, regiment van brigadier Eck van Pantaleon, is in juni 1728 met enige soldaten door Oirschot gereden en daar doodgestoken door een andere soldaat, Wijnand Loncken (732).
- Willem Jan Erven is in de nacht van 15 op 16 mei 1729 in de rug gestoken en overleden (745).
- Hendrick Claessen van Weert is 29 september 1733 met een mes gekwetst door zijn zwager Gijsbert Hobbelen; hij overlijdt 30 september 1733 aan de verwondingen (812).
- Stinus, een landloper, is 1 december 1733 met een mes doodgestoken door Pietermel, een landloopster (816).
- Mr. Jan de Marcq, drossaard van Oirschot, is in de nacht van 10 op 11 februari 1735 bij het raadhuis doodgeschoten door Anthony Schepen (830).
- N.B. De dader is 18 mei 1744 te 's-Gravenhage onthoofd.
- Dilis Gijsbert Santegoeds is 9 november 1736 tijdens een worsteling met een mes doodgestoken te Naasten Best door zijn zwager Arnoldus Aerts de Leest (869).
- Jan Jansz. van de Laar is in de nacht van 10 op 11 augustus 1743 doodgestoken door Hendrick van Boxmeer (960).
- Cornelia Mathijsdr. van Overbeeck, oud 14 jaar, is 30 juni 1753 de strot afgesneden, dader onbekend (1045).
- Dielis Hemmens (van Roij) is onder het rad van zijn kar gevallen en overreden; hij overlijdt 2 oktober 1755 aan de verwondingen (1067).
- Anthony van Erffoort, „innocent,” heeft zichzelf 15 juni 1788 opgehangen (1473).

OOSTELBEERS

- Hendrik Verhagen is 4 april 1744 te Oirschot met een snaphaan in de benen gekwetst door Albert N.N., jager van de heer van Oirschot, en enige dagen nadien overleden (966).

REUSEL

- Mathijs Andriesz. is 20 september 1683 doodgestoken door Jan Peeter Adams (168).
- Anthony Pauls, vorster van Reusel, is 26 juni 1693 doodgeschoten door Ritsard van der Linden (294).
- Jan Dijckmans is 21 september 1698 doodgeslagen door Albert Janssen of Antony Peter Daniels of Cornelis Maas (349).

- Thomas Dericks Winkels uit Holland, nu wonende te Reusel, is 12 september 1700 doodgestoken door Jan Antonis, wonende te Bladel (360).
- Pero Hendrick Schoenmakers is 22 maart 1723 met een mes in de buik gestoken door Adam van Eckermont, wonende te Gilze; hij overlijdt 25 maart 1723 aan de verwondingen (646).
- Gerrit Hendrick Cheelen is 5 maart 1730 in een zeer tumultueus gevecht doodgestoken, dader onzeker (758) ⁵⁾.
- Maarten Mollen is 8 maart 1732 met een mes doodgestoken door Paulus Vorsters (783).
- Dirck Gerrit Ivo is 25 juni 1739 op de heide onder Reusel met een turfschop op het hoofd geslagen door zijn zwager Peter Jan Lukas en overleden (954).
- Claas Rooijmans, zwager van Jan Reepmakers, herbergier alhier, is 2 juli 1769 aan de slagen, die hij van Adriaan Rokken op het hoofd heeft ontvangen, overleden (1158).

RIETHOVEN

- Perzijntje Corstiaans heeft 15 oktober 1695 haar eerstgeboren kind vermoord en begraven (312).
- Leendert Prinsen is 20 november 1796 doodgestoken, vermoedelijk door Leendert van den Dungen (1574).

SCHAFT

- Corstiaen Simon Smits, oud 5 à 6 jaar, wonende te Schaft, is doodgeschoten (per ongeluk) door Jan Kuijpers, een jongen van 12 à 13 jaar, op 9 maart 1779 (1249).

STRATUM

- Jacobus van de Leur, inwoner van Stratum, is 26 april 1718 doodgestoken door Dries Evert Swinckels (559).
- Hendrick Jorissen, wonende te Tongelre, is 8 december 1722 op de gemene weg te Stratum in een aanval van diverse boeren uit verschillende plaatsen, doodgeslagen (642).
- Jan Gerrits van Alphen, oud 80 jaar, is in mei 1731 vermoord door zijn knecht Gerrit Jacobs (774).
- ten huize van de weduwe Anthoni Kuijpers is 10 september 1788 een brandbrief afgegeven (1476).

STRIJP

- Anthony, geboortig van Uden, is 22 september 1722 met een mes doodgestoken door Paulus Huybertsz. Franssen (644).

- Willem Wijfkens wordt in de nacht van 12 op 13 juni 1738 op de publieke weg dood gevonden.
N.B. Is naar het oordeel van de docter-chirurgijn gewurgd (901).
- op de Lieve daal is 26 juli 1742 in een schop van Jan van Nieuwenhuys een dood jonggeboren kind gevonden (948).
- Willem Adriaan Blox is 19 september 1745 met een mes gedood door Wouter Bogaarts (978).
- Francis van Deursen, klompenmaker, inwoner van Eindhoven, is 23 september 1749 te Strijp doodgestoken door Jacobus van Rijssel (1015) ⁹).

VALKENSWAARD

- Wouter Hendricx Daris is 22 november 1694 te Weert doodgeschoten door een onbekende vagebond (302).
- Foyard Daens, herbergier te Valkenswaard, is 27 juli 1710 's nachts doodgestoken door Jan Willems, gewezen mole-naarsknecht (468).
- ten huize van Jan Sleuwens is 3 januari 1793 een brand-brief afgegeven (1546).

VESSEM

- Hendrick Vissers is 29 september 1752 tijdens een ruzie met een hout op het hoofd doodgeslagen door Marten Peters (1055).

WAALRE

- Gijsbert Bartholomeus is 30 mei 1678 vermoord door Jan Hendrick Schutter (97).
- Dielis Bartholomeus Kaersmakers, oud 13 jaar, is 15 mei 1690 door Dielis Gijsbert Kaersmakers, eveneens een jongen, „door het losspringen van een roertie onnozel doodgeschoten” (256).
- Peter Hendriksz. Verhagen, oud 13 jaar, is 7 november 1772 dood gevonden te Valkenswaard, zeer zwaar gekwetst door een snaphaanshot, dat hij zichzelf waarschijnlijk per ongeluk heeft toegebracht (1182).
- Anthony Francken is in de nacht van 5 op 6 augustus 1781 met een mes doodgestoken door Adam Tilborghs (1335).

WESTERHOVEN

- Willem Adriaens is 15 augustus 1754 in een worsteling

met een mes doodgestoken door Jacobus Jan Deckers (1058).

WINTELRE

- Aert Janssen, inwoner van Wintelre, is op 8 of 9 november 1703 doodgeschoten door enige Engelse „meroduers” (394).

WOENSEL

- Peter Jan Hollaerts van Eindhoven is 19 maart 1698 doodgestoken door Frans Marcus (340).
- Jan Adriaens is 25 september 1704 doodgeschoten door Peter Lokermans (401).
- Theunis Ariens is 25 november 1710 doodgeschoten door Jan Ariens (469).
- Willem Wouters, inwoner van Breugel, is 4 januari 1728 in de buik gekwetst en overleden; de waarschijnlijke dader is Jacob Willem Liebreghs (723).
- Goort van der Aa is 16 oktober 1729 doodgestoken door Peter Anthony van der Ven (753).
- Jochem van den Tegenbosch is 3 november 1731 zodanig gekwetst door Aart van de Ven, dat hij enige dagen later is overleden (778).
- op 17 maart 1738 is op het kerkhof in een put een jonggeboren kind gevonden, waarschijnlijk daarin gesmeten door de moeder, Jenneken Kerkhof (896).
- Cornelis Vriendts is 1 juni 1747 mishandeld (beide benen aan stukken geslagen enz.) door Jan Hurks en zijn huisvrouw, Jenneken Aart Rutten; hij overlijdt „door swackheijt van craften en koortsen” eind juli 1747 (993).
- Jacobus van de Leur, voerman te Eindhoven, en Jan Laridon, markenter onder de Engelse troepen, zijn 's nachts tussen 8 en 9 oktober 1748 op de heide onder Woensel jammerlijk vermoord gevonden (1000).
- Peter van der Heijden is 13 december 1748 doodgeslagen (1002).
- Cornelis van de Molengraaf is 21 december 1749 met een mes gekwetst door Paulus van der Camp; hij overlijdt 4 januari 1750 aan de verwondingen (1014).
- twee jonggeboren kinderen zijn op 6 september 1756 in een waterkuil gevonden; mogelijke dader: Sevia Donse uit Asten (1075).
- Roelof van den Wildenberg is 26 december 1771 dood

gevonden onder Woensel met een wonde aan het hoofd, hem toegebracht door de krankzinnige Theodorus Dircks, inwoner van Woensel (1177).

- ten huize van de weduwe Van Eersel is 6 mei 1788 een brandbrief afgegeven door een man, die zich Nicolaes Truijen noemde (1472).
- ten huize van P. van Houtem is 20 september 1789 een brandbrief afgegeven (1487).
- ten huize van de weduwe Van Eersel is 5 februari 1790 een brandbrief afgegeven (1495).

ZEELST

- Corstiaen Gijsberts heeft Maria Libreghts met een stok geslagen; zij overlijdt 31 augustus 1695 aan de verwondingen (zonder nr.).
- Laurens Dircks, inwoner van Zeelst, is 5 februari 1715 vermoord door Frederik Sanders, zoon van de vroedvrouw van Oirschot, en Laurens van Soomeren (501).
- een kind van Willem van Gennep is 18 juni 1790 door de knecht van de molenaar, Corstiaen Kuijpers, per ongeluk overreden en overleden (1502).

-
- 1) R.A. 's-Hertogenbosch, Archief van de Raad van Brabant nr. 441; voor de periode 1668—1717 zie ook: idem nr. 442.
  - 2) idem nrs. 423—440.
  - 3) Griet Jan Antonis was een alleenstaande vrouw van ongeveer 60 jaar. Het betreft hier waarschijnlijk een roofmoord: boven de deur van de kamer was een ruit uitgebroken waaronder een kruiwagen stond; men had geprobeerd een kist open te breken. Hierbij zal zij wakker zijn geworden. De lijkvisitatie door Daniel Jove, mr. chirurgijn te Hooge-loon, wees in ieder geval vijf steken aan en andere verwondingen (R.A. 's-Hertogenbosch, rechterlijk archief Bladel nr. 40, folio 175 d.d. 13 april 1721).
  - 4) zie voor de familie Verspeek: de Brabantse Leeuw 1974 blz. 185—191, en voor Paulus en Anthony in het bijzonder blz. 187.
  - 5) hij werd tijdens een ruzie in de herberg van Jan van Herck te Reusel doodgestoken op zondagmiddag 5 maart 1730 om 14.00 uur; doordat de herberg stampvol was, is moeilijk aan te tonen wie de dader(s) is/zijn. Tijdens deze ruzie werd ook zijn zwager Henrick van der Cheelen tweemaal in de zij gestoken, boven de korte ribben; hij overlijdt te Reusel op 9 maart 1730 (R.A. 's-Hertogenbosch, rechterlijk archief Bladel nr. 41, folio 180 verso tot en met 193).
  - 6) zie voor hem: de Brabantse Leeuw 1974 blz. 186; hij was een zwager van Paulus en Anthony Verspeek.

BIERENS

door Ir. D. A. N. Vriesendorp

(vervolg van pag. 89 — jrg. 25, no. 5 - 6).

4. *Willem Lucas Bierens* compareert 4 feb. 1572 n.st. met zijn zwager *Jan Hendrick Scheyntgens* ^{465f}) en genoemd 27 nov. 1571 bij de verdeling der erfgoederen ^{464f}).
5. *Barbara Lucas Bierens*, genoemd Tongelre 27 nov. 1571 bij verdeling der erfgoederen ^{464f}), compareert 18 jan. 1582 met haar man ^{465g}) en 2 apr. 1587 zonder hem ^{465h}), als erfgename 22 dec. 1590 van haar tante *Anna Hannen* ^{465a}), vermeld 21 mei 1592 ⁴⁶⁶), 1 dec. 1600 als weduwe ⁴⁶⁷), 6 juli 1604 ^{467a}), 18 jan. 1607 ⁴⁶⁸), 19 sep. 1607 ⁴⁶⁹), 5 dec. 1607 ⁴⁷⁰), maakt 15 jan. 1608 haar testament ⁴⁷¹) en nog vermeld 22 juni 1622 ⁴⁷³), tr. *Joost Henrick Schoutheden*, compareert 7 jan. 1572 n.st. met zijn zwager *Jan Hanrick Scheijntgens* ^{473a}).
6. *Heylken Lucas Bierens*, genoemd Tongelre 28 apr. 1561 met haar man ⁴⁷⁴), 27 nov. 1571 bij verdeling der erfgoederen ^{464f}), 2 apr. 1587 ^{465h}), als erfgename 22 dec. 1590 van haar tante *Anna Hannen* ^{465a}), vermeld 21 mei 1592 ⁴⁶⁶), 6 juli 1604 ^{467a}), 18 jan. 1607 ⁴⁶⁸), 4 okt. 1607 ^{474a}) en genoemd 22 juni 1622 ⁴⁷³), tr. 1e *Jan Hendrick Scheyntgens (of Sceutens)*, compareert 4 feb. 1572 n.st. met zijn zwager *Willem Lucas Bierens* ^{465f}), 18 jan. 1582 ^{465g}) en genoemd 18 jan. 1607 ⁴⁶⁸); tr. 2e *Gijsbert Snoeck*, † vóór 22 juni 1622 ⁴⁷³).
7. *Heer Frans Lucas Bierens*, priester, genoemd 9 sep. 1575 neef van *Anna Hendrik Hannen* getrouwd met *Dirck Peter van der Hoffstadt* ⁴⁷⁵) en 22 dec. 1590 haar erfgenaam ^{465a}), weer vermeld 21 mei 1592 ⁴⁶⁶), 1594 ^{475a}) en 16 nov.

465f) T.R. 2, f. 6;
465g) T.R. 55 II, f. 96v—97v;
465h) 's-H.R. 1419, f. 342—343;
466) 's-H.R. 1423, f. 38;
467) Ehv. R. 34, f. 18v, 19;
467a) T.R. 55 I, f. 16;
468) T.R. 55 II, f. 96v, N 1212a;
469) T.R. 55 I, f. 81v;
470) T.R. 55 I, f. 84v, 85;
471) T.R. 56, f. 25v, 26;
472) T.R. 2, f. 6;
473) Ehv. R. 39, f. 102v;
473a) T.R. 2, f. 5v;
474) T.R. 1, f. 20v;
474a) T.R. 55 I, f. 83;
475) Ehv. R. 31, f. 87;
475a) Schutjes III, p. 570;

1595 als kanunnik van het kapittel te Eindhoven met *Heylken Polen*, de vrouw van *Lucas Reynder Bierens* (IVa)⁴⁷⁶⁾, 8 aug. ⁴⁷⁷⁾ en 15 dec. 1596 ⁴⁷⁸⁾ als kanunnik ald., zijn natuurlijke zoon *Frans*, volgt V.

8. *Elisabeth Lucas Bierens*, compareert 20 juni 1589 als legatarisse in het testament d.d. 31 jan. 1587 van *Willem Fransen*, waarschijnlijk van de Water ^{478a)}, genoemd 21 mei 1592 ⁴⁸⁰⁾, tr. *Hans Cleysen*, † vóór 20 juni 1589 ^{478a)}.

IVk. *Lucas de Oude Lucas Bierens*, compareert 25 jan. 1570 ⁴⁷⁹⁾ en 23 jan. 1571 te Tongelre met zijn broeder *Huybrecht* ^{485e)} vermeld 27 nov. 1571 bij verdeling der erfgoederen ^{484f)}, compareert 18 jan. 1582 ^{485g)}, met zijn vrouw Gestel 27 mrt. 1584 ⁴⁸⁰⁾, verder 2 apr. ^{485h)}, en 12 apr. 1587 ⁴⁸¹⁾, als erfgenaam 22 dec. 1590 van zijn tante *Anna Henrick Hannen* ^{485a)}, genoemd 21 mei 1592 ⁴⁸⁰⁾, heeft 28 jan. 1597 een reeds geslachte koe van Strijp uit op de Eindhovense markt gebracht ⁴⁸²⁾, compareert met zijn vrouw 13 dec. 1598 wonende te Strijp ⁴⁸³⁾, procedeert contra *Thomas Jan Hemmellers* ^{483a)} 6 okt. 1599, 28 apr., 11 mei 1601, 27 feb., 27 mrt., 15 mei, 28 aug., 6 nov. 1602, 12 mei 1606, contra *Cornelis Antonis Raymaker* ^{483b)}, 20 okt., 3 nov. 1599, 22 mrt., 10 mei 1600, contra *Jacob Jan Delis* als gemachtigde van Cranendonck ^{483c)} 27 juni 1601, 23 okt. 1602, 11 juli 1607, contra *Aert Delis Aerts* ^{483d)} 12 sep. 1601, contra *Henrick Henrick Weyten* ^{483e)}, 12 sep. 1601, contra *Luycas Peters* ^{483f)} 6, 20 nov. 1602, als momber contra *Henrick Claes Janssen* ^{483g)} 6 nov. 1602, doet 27 okt. 1604 ^{483h)} een schepenbrief van 7 sep. 1579 lezen, contra *Wouter Jan Aertsen* ⁴⁸³ⁱ⁾ 11 mei, 6 juli 1605, 12 mei 1606, geadmitteerd 1 feb. 1606 ^{483j)}, compareert 1 dec. 1600 ⁴⁸⁷⁾, genoemd 18 jan. 1607 ⁴⁸⁸⁾, en 7 feb. 1607 als gehuwd ⁴⁸¹⁾, tr. *Catharina Willem Wouter Oerlemans*.

476) Zeegers K. I., nr. 202;

477) Zeegers K. I., nr. 253;

478) N. 1213, nr. 129;

478a) EHV. R. 32, f. 124v;

479) T.R. 2, f. 8 en 18;

480) EHV. R. 36, f. 140;

481) EHV. R. 32, f. 51;

482) Zeegers K.J., nr. 293;

483) EHV. R. 33 I, f. 127;

483a) T.R. 7, f. 2v, 21, 21v, 29, 30, 31, 35, 39, R55I, f. 75v, 76;

483b) T.R. 7, f. 3v, 4v, R6, nr. 3, R7, f. 10;

483c) T.R. 7, f. 23v, 35v—37v, R55I, f. 79;

483d) T.R. 7, f. 25;

483e) T.R. 7, f. 25, 25v;

483f) T.R. 7, f. 38, 39v;

483g) T.R. 7, f. 38v;

483h) T.R. 55I, f. 23v;

483i) T.R. 55I, f. 39, 39v, 75v, 76;

483j) T.R. 55I, f. 50v;

484) EHV. R. 36, f. 137v;

Uit dit huwelijk:

1. *Anthonis*, volgt Vk.
2. *Anneke Lucas Bierens*, blijkt 26 juli 1634 een geschil te hebben met *Mr. Frans Heer Frans Bierens* (V), als kind van haar vader die zijn oom was ⁴⁸⁵), compareert 22 feb. 1653 ⁴⁸⁶), tr. 1e vóór 8 mrt. 1611, als hij met zijn zwager *Anthonis Lucas Bierens* (Vk) compareert ⁴⁸⁷), *Aert van den Broeck* ⁴⁸⁸), geb. omstr. 1590, woont te Strijp, verheft 1 dec. 1605 als sterfman goed te Tilburg en 21 mrt. 1613 ^{1/3} van Ten Broeck, ^{1/2} van de Beersenbosch en de Schouwbroekakker ⁴⁸⁹), doet 1 feb. 1617 afstand van rechten op „de Jonker Jan van Wyck Weerd” te Hedichuyssen ⁴⁹⁰), † vóór 26 mrt. 1649, zn. van *Evert Simon* en *Jonkvrouwe Johanna Philip Berwouts*; tr. 2e vóór 26 mrt. 1649 *Mr. Pieter Vrients*, de kinderen uit haar eerste huwelijk transporteren hem iets 26 mrt. 1649 en omgekeerd als „man ende momboir” aan die kinderen ⁴⁹¹).
3. *Lucas de Jonge Lucas Bierens*, 26 juli 1634 in geschil met *Mr. Frans Heer Frans Bierens* (V) ⁴⁸⁵), woont te Woensel, transporteert 9 okt. 1687 aan *Willem Aert van den Broeck* te Strijp.
4. *Maycken Lucas Bierens*, 26 juli 1634 geschil met *Mr. Frans Heer Frans Bierens* (V) ⁴⁸⁵), tr. *Jan Niclaessen*, † vóór 26 juli 1634 ⁴⁸⁵).
5. Goort, volgt V l.
6. *Willem Lucas Bierens*, woont 17 nov. 1665 te Strijp ⁴⁹²).

Vk. *Anthonis Lucas Bierens*, leent 19 jan. 1605 geld aan *Tielen Clement Tielens* ^{492a}), compareert 4 jan. en 9 dec. 1606 ⁴⁹³), 25 apr. 1609 wonende te Strijp ⁴⁹⁴), compareert Tongelre 14 juni 1606 ^{494a}), heeft die dag *Tomas Jan Hemmellers* in zijn

---

485) EHV. R. 42, f. 31;

486) EHV. R. 45, f. 382;

487) EHV. R. 37, f. 178v;

488) Zie Gens Nostra, 23, No. 9-11, 1966, afstamming v. Karel d. Gr., eindreeks 9, Ackema en Jrbk. Centr. Bur. voor Gen., 21, 1967, p. 49;

489) A(lg.) R(ijks) A(rchief) Brussel, Leenh(of) v. Brab(ant) 368 en 371;

490) EHV. R. 38;

491) EHV. R. 328, f. 75 en 75v;

492) N. 1218, nr. 198;

492a) T.R. 55 II, f. 74v—75v;

493) EHV. R. 36, f. 51 en 113;

494) EHV. R. 37, f. 9v;

494a) T.R. 55I, f. 57v;

huis gestoken en geslagen, wordt gearresteerd (27 juni) ^{494b)} en de schout procedeert contra hem (12 juli, 6 sep. 1606) ^{494c)}, *Tielen Clement Tielens* belooft 20 feb. 1608 en 24 apr. 1612 ^{494d)} te betalen, compareert 8 mrt. 1611 met zijn zwager *Aert Everaert van den Broecke* ⁴⁹⁷⁾, vermeld 16 jan. 1612 ^{494e)} en 27 okt. 1615 ^{494f)} wonende te Strijp vóór 30 apr. 1626 ⁴⁹⁵⁾, tr. *Maria Huyben*, dr. van *Willem Jan* en *Dymphna N.*
Uit dit huwelijk o.a.:

Vlq. *Jan Anthonis Bierens*, tr. *N.N.*

Uit dit huwelijk:

1. *Heylken Jan Bierens*, compareert 3 mrt. 1668 met haar zuster *Catholijn* en man ⁴⁹⁶⁾.
2. *Catholijn Jan Bierens*, compareert 3 mrt. 1668 met haar man en zuster *Heylken* ⁴⁹⁶⁾, met haar man 5 nov. 1669 als te Eindhoven woonachtigen ⁴⁹⁷⁾ en 27 jan. 1703 als weduwe ald. ⁴⁹⁸⁾, tr. *Jan Aert Grassen*.

V l. *Goort Lucas Bierens*, geb. vóór 1630, schepen van Strijp, woont 17 nov. 1665 ald. ⁴⁹⁹⁾, doopgetuige Strijp 1 juli 1667 van zijn kleinzoon *Theodorus Paulus Bierens* (Vlr1) en ald. 15 mei 1668, testeert 14 aug. 1668 met zijn tweede vrouw ⁴⁹⁹⁾, doopgetuige Strijp 2 mrt. 1671 en ald. 15 mrt. 1673 van zijn kleinzoon *Walterus Wilhelmus Velteckers*, compareert wonende te Strijp 11 dec. 1675, 7 mei 1678 en 10 aug. 1700 ⁵⁰⁰⁾, tr. 1e *Elisabeth N.*; tr. 2e omstr. 1655 *Jenneke Tegenbosch*, † na 14 aug. 1668 ⁴⁹⁹⁾, dr. van *Peter Jan Tegenbosch*, schepen van Strijp.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Paulus*, volgt Vlr.
2. *Elisabeth Goort Bierens*, doopgetuige Strijp 26 aug. 1670 van *Elisabeth Paulus Bierens* (Vlr2), een zoon gedoopt ald. 17 sep. 1677, tr. *Wilhelmus Wouter Velteckers*, doopgetuige Strijp 23 dec. 1677 van *Andreas Paulus Bierens* (Vlt).

494b) T.R. 551, f. 58v, 59;

494c) T.R. 551, f. 59v, 60v;

494d) T.R. 56, f. 6v, 157v;

494e) T.R. 56, f. 101, 6v en 157v;

494f) Ehv. R. 38, f. 53;

495) Ehv. R. 40, f. 44v;

496) N. 1220, nr. 25;

497) N. 1221, nr. 122;

498) Ehv. R. 91, f. 365;

499) N. 1220, nr. 73;

500) Ehv. R. 52, f. 97, R. 53, f. 101 en R. 91, f. 233—235;

Vlr. *Paulus Goort Bierens*, tr. *Joanna* (of *Josepha*) *Pauwel Driessen*.

Uit dit huwelijk:

1. *Theodorus Paulus Bierens*, ged. Strijp 1 juli 1667.
2. *Elisabeth Paulus Bierens*, ged. Strijp 26 aug. 1670.
3. *Lucas Paulus Bierens*, armmeester van Strijp, vermeld 22 jan. 1718 ⁵⁰¹⁾, † vóór 1736 ⁵⁰²⁾, tr. 1e *Jacomijn Jan van Bergeyck*, doopgetuige Strijp 1 jan. 1713 van *Franciscus Hubertus Fransen*; tr. 2e huwelijksvoorwaarden 26 apr. 1726 ⁵⁰³⁾ *Cornelia Pancken*, beiden wonen te Strijp, wed. van *Jan van Exel*.
4. *Elisabeth Paulus Bierens*, tweeling met volgende, ged. Strijp 23 dec. 1677, tr. vóór 1713 *Hubertus Fransen*, doopgetuige Gestel 30 juni 1718 van *Arnoldina Willem Bierens* (VIIu1).
5. *Andreas*, volgt VIIIt.
6. *Willem*, volgt VIIu.

VIIIt. *Andreas Paulus Bierens*, tweeling met voorgaande, ged. Strijp 23 dec. 1677, † vóór 9 jan. 1742, tr. *Elisabeth Petrus Tegenbosch*, † vóór 1742.

Uit dit huwelijk:

1. *Petrus*, volgt VIIIq.
2. *Joanna Andreas Bierens*, ged. Strijp 15 juni 1709.
3. *Adam*, volgt VIIIr.
4. *Joannes*, volgt VIIIs.
5. *Joanna Andreas Bierens*, ged. Strijp 21 dec. 1715.
6. *Goort Andreas Bierens*, ged. Strijp 7 okt. 1718, begr. ald. 9 jan. 1742 als jonkman.

VIIIq. *Petrus Andreas Bierens*, ged. Strijp 7 apr. 1707, doopgetuige ald. 10 dec. 1736 van *Elisabeth Joannes Bierens* (VIII s1), 27 apr. 1742 van *Elisabeth Adam Bierens* (VIIIr1) en 9 jan. 1761 van *Andreas Joannes Bierens* (VIIIs7), compareert 12 okt. 1759 als oom van *Jan Adam* en *Elisabeth Adam Bierens* (VIIIr2 en 1) ⁵⁰⁴⁾, † na 14 feb. 1761, tr. Eindhoven 14 juni 1727 *Maria Adams*, geb. Strijp, † na 14 feb. 1761.

Uit dit huwelijk:

1. *Kind Petrus Bierens*, begr. Strijp 14 feb. 1761.

501) Ehv. R. 331 ;

502) Ehv. R. 151, f. 38 ;

503) Ehv. N. 1261 ;

504) Ehv. R. 154, f. 85v ;

VIIIr. *Adam Andreas Bieren*, ged. Strijp 1 apr. 1711, doopgetuige ald. 6 feb. 1738 van *Gerrit Joannes Bierens* (VIII2), begr. Strijp 4 aug. 1744, tr. Eindhoven 15 apr. 1741 *Anneken Schepers*, † na 12 okt. 1759⁵⁰¹).

Uit dit huwelijk:

1. *Elisabeth Adam Bierens*, ged. Strijp 27 apr. 1742, vermeld ald. 4 aug. 1744, 12 okt. 1759⁵⁰¹) en 11 dec. 1781.
2. *Joannes Adam Bierens*, ged. Strijp 20 dec. 1743, genoemd ald. 4 aug. 1744 en 12 okt. 1759⁵⁰⁴), begr. Strijp 11 dec. 1781.

VIIIr. *Joannes Andreas Bierens*, ged. Strijp 10 dec. 1713, testament 25 juni 1743 en 14 juni 1744⁵⁰⁵) wonende ald., doopgetuige Strijp 20 dec. 1743 van *Joannes Adam Bierens* (VIII2), verwekt bij *Maria van der Velde* een onechte zoon *Joannes*, ged. Strijp 21 juni, begr. Tongelre 5 juli 1744, begr. Strijp 18 mei 1787, tr. 1e *Maria Donkers*, ged. ald. 5 aug. 1711, † vóór 25 juni 1743⁵⁰⁵), dr. van *Gerardus* en *Petronella Schoudens*, tr. 2e vóór 14 juni 1744⁵⁰⁵) *Willemina Willem Bierens* (VIIu2), ged. Gestel 13 feb. 1721, vermeld 1736⁵⁰²) en 2 sep. 1740⁵⁰⁶), begr. Strijp 19 feb. 1761, dr. van *Willem Paulus* en *Elisabeth Aert de Wit*.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Elisabeth Joannes Bierens*, ged. Strijp 10 dec. 1736.
2. *Gerrit Joannes Bierens*, ged. Strijp 6 feb. 1738, genoemd 25 juni 1743 en 14 juni 1744 ald.⁵⁰⁵), doopgetuige Strijp 25 aug. 1745 van zijn stiefzuster *Maria*, begr. ald. 2 sep. 1768.
3. *Elisabeth Joannes Bierens*, ged. Strijp 8 mrt. 1740, vermeld 25 juni 1743 en 14 juni 1744 ald.⁵⁰⁵), doopgetuige Strijp 25 aug. 1745 van haar stiefzuster *Maria Bierens*, heeft 14 nov. 1788 een boedelscheiding met haar en woont ald. met haar man⁵⁰⁷), † Strijp 1 apr. 1815, tr. Eindhoven 24 apr. 1762 *Mathijs van Gemert*, ged. Zeelst.

Uit het tweede huwelijk:

4. *Maria Joannes Bierens*, ged. Strijp 25 aug. 1745, heeft wonende ald. 14 nov. 1788 een boedelscheiding met haar stiefzuster *Elisabeth Bierens*⁵⁰⁷), begr. Strijp 10 okt. 1795, tr. ald. 27 mei 1780 *Albertus de Graaf*, geb. Borkel onder Bergeijk, wonende Luijksgestel, † vóór 14 nov. 1788.

505) Ehv. N. 1274 ;

506) Ehv. R. 152 ;

507) Ehv. R. 343, f. 47 ;

5. *Andrea Joannes Bierens*, ged. Strijp 18 juni 1750.
6. *Wilhelmus Joannes Bierens*, ged. Strijp 11 okt. 1751.
7. *Andreas Joannes Bierens*, ged. Strijp 9 jan. 1761.

VIII. *Wilhelmus Paulus Bierens*, ged. Strijp 19 jan. 1680, armmeester van Gestel en Blaerthem ⁵⁰⁸), † vóór 1736 ⁵⁰²), tr. Gestel (24) 25 feb. 1715 *Elisabeth Aert de Wit*, geb. ald., genoemd 2 sep. 1740 ⁵⁰⁶).

Uit dit huwelijk:

1. *Arnoldina Wilhelmus Bierens*, ged. Gestel 30 juni 1718, vermeld 1736 ⁵⁰²) en 2 sep. 1740 ⁵⁰⁶).
2. *Wilhelmina Wilhelmus Bierens*, ged. Gestel 13 feb. 1721, genoemd 1736 ⁵⁰²) en 2 sep. 1740 ⁵⁰⁶), begr. Strijp 19 feb. 1761, tr. vóór 14 juni 1744 ⁵⁰⁵) *Joannes Andreas Bierens* (VIII), ged. Strijp 10 dec. 1713, zie aldaar, zn. van *Andreas Paulus* (VII) en *Elisabeth Petrus Tegenbosch*, wedr. van *Maria Gerardus Donkers*.

IV. *Simon Lucas Bierens*, genoemd Tongelre 27 nov. 1571 bij verdeling der erfgooden ^{404f}), compareert 18 jan. 1582 ^{465g}) en 2 apr. 1587 ^{465h}), genoemd als erfgenaam van zijn tante *Anna Henrick Hannen* ^{465a}), 22 dec. 1590 en 21 mei 1592 in een 's-Hertogenbosche akte ⁴⁶⁶), procedeert contra *Henrick Henrick Weyten* over „den Goerbeempt” te Tongelre 6, 20 okt., 3, 17 nov., 1 dec. 1599, 1, 22 mrt., 26 apr., 7 juni, 6 sep. 1600 ^{508a}), contra dezelfde vonnis over een koe 27 sep. 1600, met nasleep 11 okt. 1600 en 29 aug. 1601 ^{508b}), treedt als getuige op 18 jan. 1602 ^{508c}), genoemd als bedesetter van Tongelre 16 apr., 4 juni, 17 sep., 26 nov., 10 dec. 1603 ^{508d}), als kerkmeester ald. 6 juli 1602, 14, 28 sep., 26 okt., 9 nov. 1605 ^{508e}), verleent 6 juli 1604 procuratie ^{467a}), belooft 4 okt. 1605 *Jan Hendrick Franschen* (*Hannen*) te betalen ^{508f}), waaraan hij 24 juni 1608 voldoet, procedeert 20 sep. 1606 contra *Lauvreyns Janssen van Alphen* ^{508g}), vermeld Tongelre 18 jan. 1607 ⁴⁶⁸), belooft zijn natuurlijke dochter *Lijsken*, dienstmaecht geweest ende gerechte gemaect erfgenaam van wijlen *Heer Jan Evert Schoevers*, pastoor van

508) Ehv. R. 331, f. 78v;
 508a) T.R. 7, f. 2, 3, 3v, 6, 8, 8v, 9, 10v, 12;
 508b) T.R. 7, f. 13, 14, 25;
 508c) T.R. 122, nr. 9;
 508d) T. R. 55 I, f. 2, 3, 5v, 7v, 8;
 508e) N.A. 1212a, T.R. 55I, f. 42, 44, 45, 46v;
 508f) T.R. 55I, f. 60;
 508g) T.R. 55I f. 62;

Tongelre, 23 nov. 1607 een som te betalen ^{508h}), verkrijgt van haar 3 dec. 1607 procuratie ⁵⁰⁸ⁱ) en vermeld als haar vader 20 sep. 1608 ^{508j}), *Lijsken* beklaagt zich 28 sep. 1604 ^{508k}), legt 12 nov. 1604 en 14 jan. 1605 een geschil bij met *Lambert Jan Leyten* ^{508l}), betaalt een bedrag 25 juni 1605 aan *Gertruijt*, wed. *Roeloff Lauvreijnsen*, zuster van *Heer Jan* ^{508m}), procedeert 27 juni 1607 contra *Lijsken*, wed. *Jan Robbrechts* ⁵⁰⁸ⁿ), *Hanrick Wouter Hanricxs vanden Laer* belooft 4 dec. 1607 haar te betalen ^{508o}), met haar momber en curator, *Reijm Gisberts*, genoemd 5 dec. 1607 ^{508p}) en 4 okt. 1610 ^{508q}), tr. *Mr. Hanrick Gerits*, procedeert 6 juni 1618 als haar man ^{508r}), *Simon* maakt met zijn vrouw een testament 18 okt. 1609 ^{508s}), *Lijntgen* krijgt „die beste koy” en *Luijcas* ’t weefgetouw, als weduwnaar draagt hij 23 nov. 1616 een teulland te Tongelre op t.st. inde *Loe* ^{508t}), dat 30 nov. 1621 wordt afgelost, tr. *Beelken N.*, † vóór 23 nov. 1616.

Uit dit huwelijk:

1. *Luycas Simon Bierens*, genoemd 18 okt. 1609 ^{508s}), belooft 29 okt. 1624 het van zijn zuster *Dimpna* geleende geld te betalen ^{508u}), voldaan 26 okt. 1627, verkoopt aan *Luycas Hanrick Fransschen (Hannen)* 10 nov. 1627 een erfcijs uit de helft van huis, hof en landerijen te Tongelre ^{508v}).
2. *Simon Simon Bierens* wordt 29 okt. 1624 met zijn vrouw opgedragen ^{508w}): ¼ deel van het huis te Tongelre dat *Adriaen van Spaendonck* en zijn vrouw is aangestorven, tr. *Beelte N.*
3. *Dimpna Simon Bierens*, tr. *Adriaen van Spaendonck*, verleent te Heijst (-op-den-Berg, Antw.?) 25 okt. 1624 procuratie aan *Luycas Hanricx (Hannen)* om aan haar broeder *Simon* en diens vrouw ¼ deel van het huis te Tongelre op te dragen ^{508w}).

508h) T.R. 55II, f. 99, 99v;
 508i) T.R. 55I, f. 67;
 508j) T.R. 56, f. 28v, 29;
 508k) T.R. 55I, f. 21v;
 508l) T.R. 55II, f. 46v en 47, 47v;
 508m) T.R. 55II, f. 49v;
 508n) T.R. 55I, f. 78;
 508o) T.R. 55II, f. 99v, 100;
 508p) T.R. 55I, f. 84v;
 508q) T.R. 56, f. 68;
 508r) T.R. 56, f. 257v, 258;
 508s) T.R. 56, f. 140, 140v;
 508t) T.R. 56, f. 240v, 241;
 508u) T.R. 58I, f. 6;
 508v) T.R. 58II, f. 113, 113v;
 508w) T.R. 58I, f. 4v;

4. *Lijntge Simon Bierens*, genoemd 18 okt. 1609 in het testament van haar ouders ^{509s}).

V. *Meester Frans Heer Frans Bierens*, is 26 juli 1634 in een geschil gewikkeld ⁴⁸⁵) met kinderen van wijlen zijn oom *Lucas de Oude Lucas Bierens* (IVk), nl. *Lucas de Jonge Lucas* (IVk3), *Anneke Lucas* (IVk2) en *Mayken Lucas* (IVk4), † vóór 30 apr. 1655 ⁵⁰⁹), tr. *Margareta van Goorle*.

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna Meester Frans Bierens*, ongehuwd, „bejaard,” benoemt Antwerpen 30 apr. 1655 ⁵⁰⁹) haar zwager *Pieter de Frain* tot gevolmachtigde om de nalatenschap van haar ouders te delen.
2. *Dochter Meester Frans Bierens*, tr. *Pieter de Frain*, kleermaker te Turnhout, benoemd 30 apr. 1655 tot gevolmachtigde van zijn schoonzuster *Johanna Meester Frans Bierens* ⁵⁰⁹).

IIIe. *Peter Lucas Bierens*, verkoopt met zijn neef *Jan Antonis Martens* 15 juli 1574 ⁴⁵⁹), † vóór 7 juli 1587 ⁶²) ,tr. N.N.

Uit dit huwelijk kinderen, waarover *Symon Lucas Bierens* (IIa1) als momboir en *Reyner Lucas Bierens* (IIIa) als toesien-de voogd, Valkenswaard 7 juli 1587 ⁶²).

Ile. *Symon Symon Bierens*, vermeld Valkenswaard 23 jan. 1537 ⁴⁴¹), verheft 6 mrt. 1542 zeker leengoed te Tongelre ⁵¹⁰) na dode van zijn vader, woont 1 feb. 1544 ald. comparerend met *Goyaert Jan van Galen* ⁵¹¹), † vóór 1 aug. 1564 ⁵¹⁰), tr. *Elsbena N.*, vermeld omstr. 1 aug. 1564 ⁵¹²).

Uit dit huwelijk, behalve 4 ongenoemde kinderen:

1. *Jan*, volgt III f.
2. *Heylwigis Symon Bierens*, vermeld omstr. 1 aug. 1564 met de andere 6 kinderen ⁵¹²), tr. *Henrick Frans Hannen*, schepen van Tongelre 1578, 1595, 1599—1612 en enige tijd president-schepen ald., verkoopt als echtgenoot 22 nov. 1584 een erfrente uit huis, enz. ald. aan *Frans Tielmants* en *Maryken Berteramts vanden Huevel* ^{512a}), 8 juni 1618 boedelscheiding tussen de kinderen ^{512b}).

509) Antw. S.R. 734 ;

510) Leenh(Cof) v. Brab. S(trick) G(riffier), R. 1322, f. 132 en A.R.A. Brussel, Leenh. v. Brab. 35, T. f. 138 ;

511) Ehv. R. 29, f. 3 en R. 29 l., f. 3v ;

512) R.G., T. 185, f. 2v ;

512a) Helmond R 241, f. 30, 30v ;

512b) T.R. 57, f. 38—40 ;

3. *Symon*, volgt Illg.

Illf. *Jan Symon Bierens*, verwerft 31 dec. 1550 een erf in Klein Tongelre ⁵¹³), verheft 1 aug. 1564 het leengoed ald. als opvolger van zijn vader ⁵¹⁰), vermeld omstr. deze datum ⁵¹²), † vóór 22 apr. 1586 ⁵¹⁰), wordt 20 mrt. 1589 met zijn kinderen genoemd, die een door zijn oom *Lucas (de Oude) Simon Bierens* (Ild) aan zijn vader beloofde cijns ontvangen ⁴⁵⁶), tr. *N.N.*

Uit dit huwelijk:

IVm. *Goyart Jan Bierens*, verheft 22 apr. 1586 het leengoed te Tongelre dat bestaat uit de helft van een hoeve „die hellicht” ald. en een stuk land „den daelacker” ⁵¹⁰), tr. *N.N.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Goyart Bierens*, compareert 12 mrt. 1616 ⁵¹⁴) en 22 apr. 1625 met *Lambert Goyaerts* als te Valkenswaard gevestigden ⁵¹⁵).

Illg. *Symon Symon Bierens*, vermeld omstr. 1 aug. 1564 ⁵¹²), koopt 14 apr. 1566 van *Goyaert Jan van Galen* een deel van een hoeve te Tongelre, een stuk land „den Merckhoff” en een stuk heijvelt „die broecke” ⁵¹⁶), *Trijn Geraertssen*, wed. *Dierick vanden Eynde*, draagt hem 25 mrt. 1587 haar rechten op in hofstad, hof, hopveld en beemdje in Helmond aende coorenert tegen een lijfrente uit huis, enz. in Tongelre aen die merct ^{516a}), gaat de zelfde dag met *Goert Lucas Vlinckensoen* een erf-mangling aan: hij zal hebben een akkerland te Tongelre en *Goert* de hofstad, enz. te Helmond voornoemd, op deze hofstad, enz. verkoopt hij aan *Simon* een erfrente ^{516b}), *Simon* doet 6 okt. 1599 aanspraak tegen seckere beslagen rogge berustende onder *Henrick Verbeeck* ^{516c}), procedeert 3, 17 nov., 15 dec. 1599 contra *Peeter Jan Voss* ^{516d}), 3, 17 nov. 1599 contra *Willem Ariaens alias Kemmennayen* ^{516e}), compareert wonende te Ton-

513) Ehv. R. 30, f. 114v ;

514) Ehv. R. 38, f. 74 ;

515) Ehv. R. 39, f. 242v ;

516) A.R.A. Brussel, Leenh. v. Brab. 35, T., f. 135v ;

516a) Helmond R. 241, f. 151 ;

516b) Helmond R. 241, f. 151v, 152 ;

516c) T.R. 7, f. 2 ;

516d) T.R. 7, f. 3v, 5v, 6v ;

516e) T.R. 7, f. 4v, 5 ;

gelre 16 mrt. en 19 okt. 1610 ⁵¹⁷), 29 jan. 1611 ^{517a}), met zijn zoon *Symon* te Eindhoven 24 dec. 1612 en 15 mei 1616 ⁵¹⁸), 19 apr. 1613 ^{518a}), draagt mrt. 1620 op aan *Jan Hanrick Pomppen* een erfchijs uit heide en weide „den Gessenberch” te Tongelre en verklaart met zijn vrouw dat hun zoon *Simon de Jonge* zijn ouderlijk erfdeel niet eerder mag ontvangen dan na voldoening van zijn gelofte een erfrente te betalen aan *Pomppen* ^{518b}), doet 2 juni 1622 na doede van zijn vrouw ten behoeve van zijn kinderen afstand van het vruchtgebruik in al zijn goederen te Tongelre uitgezonderd een rente te Helmond, volgend met akte van boedelscheiding ⁵¹⁹), † 3 juni 1624 ⁵¹⁶), tr. *Jenneken Jans Verasdonck*, † vóór 2 juni 1622 ⁵¹⁹).

Uit dit huwelijk:

1. *Jan*, volgt IVn.
2. *Symon Symon Bierens de Jonge*, lakenkoper, aanvankelijk te Tongelre later in Eindhoven gevestigd 3 mrt. 1611 ⁵²⁰), 25 mei 1612 ^{520a}), 24 dec. 1612 ⁵¹⁸), 16 mei 1614 ⁵²¹), 15 mei 1616 ⁵¹⁸), 5, 7 okt. 1616 ^{521a}), 27 jan. 1617 ^{521b}), 20 mrt. 1618 wonend te Haarlem ⁵²²), verkrijgt met zijn broeder *Jan* 2 juni 1622 bij de boedelscheiding 't woonhuis (te Tongelre t.st. inde Loo) met schuur, klein huis, hof, bogaard, dries en aangelag + 't land inden camp-akkerland, land, groes en heide, aan elkaar gelegen „den Gessenberch” — „den Daelacker” — akkerland „het Smeelken” ⁵¹⁹), draagt 4 juni 1622 op aan broeder *Jan* de helft van 't huis, enz., de helft van 't „Halff Goor,” de helft van „den Gessenberch” met 't weideveld ^{522a}), draagt op aan *Lenaert Lambrechts*, seemsbereijder won. te Eindhoven, 12 aug. 1622 akkerland „den Daelacker” te Tongelre ^{522b}).
3. *Eelken (Elsken) Symon Bierens*, draagt als weduwe 12 jan. 1621 een erfchijs op aan *Mariken Everts*, wed. van *Bartel Hanricxs vander Waerden* ^{522c}), verkrijgt 2 juni 1622

517) Ehv. R. 37, f. 90 en 151;

517a) Ehv. R. 37, f. 172;

518) Ehv. R. 37, f. 277 en R. 38, f. 80v, 81;

518a) Ehv. R. 37, f. 302;

518b) T.R. 57, f. 82v, 83;

519) T.R. 57, f. 145—149v;

520) Ehv. R. 37, f. 187v;

520a) Ehv. R. 37, f. 250v;

521) Ehv. R. 38, f. 8;

521a) Ehv. R. 38, f. 98v, 99v;

521b) Ehv. R. 38, f. 114;

522) Ehv. R. 38, f. 168v;

522a) T.R. 57, f. 149v, 150;

522b) T.R. 57, f. 156v, 157;

522c) T.R. 57, f. 95v;

bij de boedelscheiding — „het Groot Hoorrenbroek” — 2 groesvelden „de Doencken” — teulland „den Broeckacker” — teulland „den Heggaert” alles te Tongelre ⁵¹⁰), belooft 12 feb. 1625 *Jenneken Hanrick Jan Claes*, wed. van *Eijmbrecht Jan Franschen (vanden Gruijthuijsen)* een erfrente, 25 sep. 1636 afgelost ^{522d}), vermeld 1 dec. 1635 ⁵²³), heeft 14 dec. 1647 een overeenkomst met haar zwager *Goyaert Aertssen Eeckelaer* ^{523a}), tr. *Hendrick Jan Diericx*, † vóór 12 jan. 1621.

4. *Aelcken (Alijda) Symon Bierens*, volgens vonnis dd. 14 dec. 1617 van de Officiaal te 's-Hertogenbosch belooft 21 feb. 1618 *Jan Franschen vanden Gruijthuijs* een schade-loosstelling aan haar te betalen daar zij van zijn zoon *Gisbert* een onechtelijk kind verkreeg ^{523b}), doet 4 apr. 1618 ten behoeve van *Jan Hanrick Pomppen* afstand van een pacht ^{523c}), haar man verkrijgt 2 juni 1622 bij de boedelscheiding van haar ouders — het oude woonhuis (aan de markt te Tongelre) met schuur, bakhuis, bogaard, dries, eikehout — camp „Merckthoff” ald. ⁵¹⁹), leenvermelding 3 juni 1624 ⁵¹⁶), tr. *Goyaert Aertssen Eeckelaer*, verheft te Tongelre 1 dec. 1633 na dode van zijn vrouw ⁵²³), † vóór 11 mei 1655.

IVn. *Jan Symon Bierens*, heeft 22 dec. 1614 een erfrente laten aflossen welke zijn vrouw is aangekomen bij testament van *Mariken Berteroems van den Huevel* ⁵²⁴), schepen van Tongelre 1617—1633, erkent 26 jan. 1619 geld schuldig te zijn aan *Tonis Janssen van Cuylen* ^{524a}), verkoopt 28 sep. 1620 een schaliën woonhuys, een halve leenhof, enz. ⁵²⁵), van het 2 juni 1622 hem bij de boedelscheiding toegevallene ⁵¹⁹) draagt hij 4 juni 1622 op aan zijn broeder *Simon* de helft van akkerland „den Daelacker” te Tongelre en belooft een som te betalen voor de hem door zijn broeder opgedragen goederen ^{525a}), *Mr. Lenaert Lamberts*, seemsbreyder, belooft hem 17 aug. 1622 een som te betalen inzake koop van akkerland „den Daelacker”

522d) T.R. 58II, f. 11v, 12;
 523) Raad v. Brab. 1325, f. 73;
 523a) T.R. 61, f. 85v—86v;
 523b) T.R. 57, f. 25, 25v;
 523c) T.R. 57, f. 27;
 524) T.R. 56, f. 190v;
 524a) T.R. 57, f. 46v;
 525) Boxtel R. 81;
 525a) T.R. 57, f. 150, 150v;

van *Simon* ^{525b}), genoemd 27 okt. 1622 ^{525c}), verkoopt 13 mei 1627 een erfrente aan *Jan Pompen* ^{525d}), verkoopt 1 mei 1632 aan *Lucas Hanrick Hannen* groesland of koeweide „het Goer” ald. ^{525e}), † na 3 nov. 1633 ⁵²⁶), tr. vóór 22 dec. 1614 ⁵²⁴) *Margaretha leuwens van den Heuvel*, afkomstig uit Eindhoven, mombers der onmondige kinderen en zoon *Jan* dragen 19 feb. 1637 op aan *Jan Janssen Saris* - huis, hof, schuur, bogaard en -land „den Geessenberch” te Tongelre ⁵²⁷), mombes *Goort Aerdts (vanden Eyckhoff = Eeckelaer)*, verkoopt 30 sep. 1637 een weg aan *Handrick B. vander Waerden* en leent geld aan *Joseph Hermans van Uden*, 28 apr. 1640 ^{527a}), 1 jan. 1638 rekening der voogden ⁵²⁸), *Margaretha* leent 2 okt. 1643 geld aan *Wouter Jan Aerts*, 18 dec. 1649 voldaan, en koopt van *Goort Aertssen vanden Eyckhoff* 20 feb. 1648 een erfrente op huis, enz. te Tongelre aende merckt, deze gelofte voldaan en 9 nov. 1649 nieuwe gemaakt aan haar dochters *Jenneke* en *Catharina* ^{528a}).

Uit dit huwelijk:

1. *Goyaerd*, volgt Vm.
2. *Marika Jan Bierens*, wonende te Woensel, bijgestaan door haar broeder *Goert* en zwager *Jan Aert Gisberts*, beiden te Woensel, doet 8 nov. 1618 t.b.v. haar kinderen afstand van het vruchtgebruik der leengoederen „den Caeracker” en „den Heggert” te Tongelre ⁵²⁹), tr. *Joost Aert Gisberts*, te Strijp, † vóór 9 okt. 1618.
3. *Jan Jan Bierens*, vermeld 19 feb. 1637 als meerderjarig ⁵²⁷).
4. *Ivo Jan Bierens* pretendeerde 11 mei 1655 als oudste zoon, na overlijden van *Goyaert Aerts vanden Eyckhoff*, 't eigendomsrecht van een leengoed te Tongelre, waarover nu een accoord is gemaakt ^{529a}).
5. *Jenneke Jan Bierens* koopt 9 nov. 1649 van *Goort Aerts vanden Eyckhoff* een erfrente uit zijn huis, enz. te Tongelre ^{529b}), erkent 23 mei 1653 voldaan te zijn blijkens attestatie

---

525b) T.R. 57, f. 158v;
 525c) Ehv. R. 39, f. 116v;
 525d) T.R. 58II, f. 97;
 525e) T.R. 60, f. 45, 45v;
 526) T.R. 122, nr. 20;
 527) T.R. 60, f. 49—50;
 527a) T.R. 60, f. 62, 62v en 157;
 528) T.R. 49 en 50;
 528a) T.R. 60, f. 222 en R. 61, f. 91v;
 529) T.R. 57, f. 40 en 43;
 529a) T.R. 61, f. 187, 187v;
 529b) T.R. 61, f. 120v, 121;

voor notaris *Van Santvoort* te Antwerpen.

6. *Catharina Jan Bierens*, vermeld 9 nov. 1649 vanwege betaling van een erfrente ^{529c}).

Vm. *Goyaerd Jan Bierens*, wordt 30 apr. 1614 t.b.v. *Mechteld Mr. Jacop Lintermans* een deel van „den bercken beempt” onder Zeelst opgedragen ⁵³⁰), vermeld 19 sep. 1616 ^{530a}), draagt met de kinderen en erfgenamen van wijlen *Joost Aert Gisberts* 9 okt. 1618 aan *Frans Michiel Hanricx* als man van *Jenneke Reijm Delis* op teulland „den Caeracker” te Tongelre ^{530b}), met zijn zuster *Marike* 8 nov. 1618 vermeld wonende te Woensel ⁵²⁹) en 18 apr. 1619 genoemd als oom van haar kinderen ^{530c}), compareert 1627 ⁵³¹), 6 sep. 1634 met zijn zoon *Symon* en 27 okt. 1642 nog te Woensel ⁵³²), 1647 als ouders van hun zoon *Jacob* genoemd ⁵³³), tr. *Jenneke*, dr. van *Jacob Franssen* en *Elisabeth N.*

Uit dit huwelijk:

1. *Eerbare Lysken Goyaerd Bierens*, compareert 15 nov. 1663 met haar broeder *Jacob* ⁵³⁴) en geeft hem 6 feb. 1664 procuratie ⁵³⁵) ter verkrijging van een som spruitende uit ver „coop en leverantie van lynwaeten,” waarvan een verklaring Haarlem 15 mrt. 1664 ⁵³⁶), genoemd 15 juni 1685 bij de boedelscheiding der nalatenschap van haar broeder *Heer en Meester Symon* ⁵³⁷), † vóór 15 juni 1685, tr. *Leunis Gerards van den Wildenberg*, † vóór 15 nov. 1663.
2. *Heer en Meester Symon Goyaerd Bierens*, priester, kanunnik en beurzenstichter te Rijssel, 6 sep. 1634 met zijn vader ⁵³²), † vóór 15 juni 1635 ⁵³⁷).
3. *Jacob Goyaerd Bierens*, waarsch. koopman in lijnwaeten te Woensel, compareert 1647 ⁵³³), 21 apr. 1663 ⁵³⁸) en 15 nov. 1663 met zijn zuster *Lysken* ⁵³⁴), verkrijgt 6 feb. 1664 procuratie van haar ⁵³⁵), genoemd met *Reynder Lucas Bierens* (Va) 26 feb. 1664 ¹¹⁹), handelt 15 mrt.

529c) T.R. 61, f. 120v;

530) Veldhoven R. 9, f. 13, 60 R.L. Baarlo ;

530a) Ehv. R. 38, f. 96v;

530b) T.R. 57, f. 43v—39llv;

530c) T.R. 57, f. 56v, 57;

531) N. 1213, nr. 113 ;

532) Ehv. R. 262, f. 91v en R. 43, f. 268v ;

533) Ehv. R. 263, f. 99 ;

534) Ehv. R. 48, f. 3 ;

535) Ehv. N. 1218, nr. 17, Not. Deckers;

536) H(aar)em Not. 243 f. 27, v. der Pullen;

537) N. 1234 ;

538) N. 1217, nr. 16 ;

- 1664 te Haarlem ⁵³⁶) en vermeld 8 en 30 juni 1669 ⁵³⁹).
4. *Jan*, volgt Vls.
  5. *Petronella Goyaerd Bierens*, genoemd 15 juni ⁵³⁷) en 22 aug. 1685 ⁵⁴⁰), tr. *Leendert van den Luytelaer*, † vóór 22 aug. 1685.

Vls. *Jan Goyaerd Bierens*, † vóór 15 juni 1685 ⁵³⁷), tr. *N.N.*

Uit dit huwelijk:

1. *Goyaert*, volgt Vllv.
2. *Jan Jan Bierens*, woont te Zeelst, testeert 15 jan. 1677 met zijn broeder *Goyaert* ⁵⁴¹).
3. *Jenneken Jan Bierens*, vermeld 1683 en 12 mrt. 1686 wonende te Eindhoven ⁵⁴²), gegoed te Woensel, begr. Veldhoven 30 mrt. 1696 ⁵⁴³), tr. *Jacob van Lieshout*, † vóór 1683.
4. *Catharina Jan Bierens*, genoemd 15 juni 1685 als erfge-name van haar oom *Heer en Meester Symon Bierens* ⁵³⁷), tr. *Willem Adam Smits*, † vóór 15 juni 1685.

Vllv. *Goyaert Jan Bierens*, woont te Zeelst, testeert 15 jan. 1677 met zijn broeder *Jan* ⁵⁴¹), † vóór 15 juni 1685 ⁵³⁷), tr. *N.N.*

Uit dit huwelijk:

Vlllt. *Jan Goyaert Bierens*, 15 juni 1685 minderjarig ⁵³⁷), † vóór 30 mrt. 1696 ⁵⁴³), tr. *N.N.*

Uit dit huwelijk:

1. *Kind Jan Bierens*, erft 30 mrt. 1696 van zijn oud-tante *Jenneken Bierens* ⁵⁴³), 8 mei 1696 *Symon van den Luytelaer* als toesiender en momboir ⁵⁴³).

lIf. *Jan Symon Bierens*, genoemd Valkenswaard 9 apr. 1526 *Jan Symon Luycas Stemkens* zoon van *Symon Byerens* ⁴⁴⁰), verklaart 1533 nader een destijds gedane huwelijksvoorwaarde door *Jan Tyelkens* aan zijn aanstaande schoonvader *Goeyaert Byerens* (la) belooft ⁴⁴), vermeld 1533 met zijn broeder *Luycas* ⁴⁵⁰), 20 jan. 1535 in Waalre ⁵⁴⁴), als zoon van wijlen zijn vader 23 jan. 1537, in Stratum 1 feb. 1540 ⁵⁴⁵), gelooft 24 aug. 1541

539) N. 1221, nr. 65 en 73 ;

540) Ehv. R. 54, f. 196v ;

541) Ehv. N. 2745 ;

542) Resolutieboek Ehv. nr. 136, f. 50 en Ehv. R. 54, f. 228v ;

543) Ehv. R. 291 ;

544) Ehv. R. 37, f. 182v, 1 apr. 1611 ;

545) Ehv. R. 36, f. 140 ;

⁵⁴⁶) en heeft 5 juni 1544 onroerend goed in Stratum ⁵⁴⁷), † vóór 13 juni 1550, tr. *Dingena In den Bogaert*, compareert 13 juni 1550 ⁵⁴⁸).

Uit dit huwelijk:

1. *Symon Jan Bierens*, genoemd als kind van zijn overleden vader 1 apr. 1557 ⁵⁴⁹) en 1575 ⁵⁵⁰), in proces met neven en nicht betreffende scheiding en deling voor schepenen van Gestel 21 mei — 18 okt. 1610 ⁵⁵¹), † vóór 1 apr. 1611 ⁵⁴⁴).
2. *Ansem Jan Bierens*, compareert 13 juni 1550 met zijn moeder als haar momber en insttaande voor zijn broeders en zusters ⁵⁴⁸), woont te Steensel 4 feb. 1565 met zijn vrouw ⁵⁵²), tr. *Anna Dirck Ghysbrechts Bloxs*.
3. *Jan*, volgt IIIh.
4. *Wouter*, volgt IIIi.
5. *Aertken (Eerken) Jan Bierens*, genoemd als kind van haar overleden vader 1 apr. 1557 ⁵⁴⁹) en 1575 ⁵⁵⁰), † vóór 15 mrt. 1610 als haar schoonzoon *Frans Mathijssen* procuratie verleent ⁵⁵³) aan *Jan Wouter Bierens* (IIIi1) in het proces tegen haar broeder *Symon* ⁵⁵¹), tr. 1e *Henrick Henrick van Aelst*; tr. 2e *Jan Mathijssen* te Weert, genoemd 27 aug. 1605 ⁵⁵⁴).
6. *Lucas*, volgt IIIj.
7. *Maria Jan Bierens*, genoemd als kind van haar overleden vader 1575 ⁵⁵⁰).

IIIh. *Jan Jan Bierens*, valkenier, bijenhouder en koopman in lakens, geb. waarsch. Steensel, later verhuisd naar Eindhoven, doet omstr. 25 dec. 1567 mede aan de beeldenstorm ald. ⁵⁴⁵), wordt 1568 wegens ketterij uit de stad verbannen ⁵⁵⁶), vestigt zich weer in zijn geboortedorp, † vóór 25 juni 1570 ⁵⁵⁷), tr. 1e *N.N.*; tr. 2e *Metken N.*, geb. omstr. 1509, wordt 25 juni 1568 door de Drost van Brabant scherp ondervraagd over het vermogen van haar man ⁵⁵⁷), 16 dec. 1574 in Eindhoven woon-

546) Ehv. R. 29 II, f. 89v ;

547) Charter 116 ;

548) Ehv. R. 30, f. 98v ;

549) V.R. 89, f. 20 ;

550) V.R. 104, f. 12 ;

551) T.R. 56, f. 77 ;

552) V.R. 97, f. 10 ;

553) H'lem ;

554) Ehv. R. 36, f. 34 ;

555) Eindhoven, A. J. J. H. Tops en J. M. Th. Verschuieren, p. 89 ;

556) Houben I, p. 149, Chambre des Comptes nr. 18338, f. 118v ;

557) E.R. 20 I, f. 38 ;

achtig verklaart zij dat hij al zijn goederen reeds tijdens zijn leven aan zijn kinderen heeft overgedragen ⁵⁵⁸), wed. van *N. Gielemans*.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Jan*, volgt IVo.
2. *Dochter Jan Bierens*, tr. *Adam Willemsen*, genoemd 25 juni 1570 in verband met het erfgoed van de ouders van zijn vrouw ⁵⁵⁶).
3. *Jenneken Jan Bierens*, tr. *Jan van Beyssens*, verklaren 25 juni 1570 door haar broeder *Jan* en hun zwager *Adam Willemsen* voldaan te zijn ter zake van het erfgoed van haar ouders en dat, afkomstig van haar *Heer-Oom Jan* ⁵⁵⁷).

IVo. *Jan Jan Bierens*, † vóór 2 mei 1597 ⁵⁵⁹), tr. *Dimpna N.*, procedeert 2 mei 1597 ⁵⁵⁹).

Uit dit huwelijk:

1. *Eisches Jan Bierens*, † vóór 1606 ⁵⁶⁰), tr. *Anneke N.*, genoemd 1606 als erfgenaam van *Jan Jan Byerens* te Steensel voor $\frac{1}{3}$ part ⁵⁶⁰).

III. *Wouter Jan Bierens*, vermeld Valkenswaard 1 apr. 1557 ⁵⁴⁹) en 1575 ⁵⁵⁰), † tussen 20 aug. 1607 en dec. 1608 ⁵⁶¹), tr. *Marike Peter Cornelis In de Bogaert*, genoemd dec. 1608 ⁵⁶¹).

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Wouter Bierens*, coopman in textielwaren te Haarlem, mede als gemachtigde van zijn broeders *Cornelis* en *Symon, Jaecksken Lucas Bierens*, (IIIj1) en *Frans Mathijssen* schoonzoon van *Aertken Jan Bierens* (IIIf5), maakt 21 mei — 18 okt. 1610 scheiding en deling voor schepenen van Gestel op en tegen *Simon Jan Bierens* (IIIf1) absent ⁵⁵¹), verwerft 2 sep. 1610 van *Adriaen Godschalcx van Rheydt* $\frac{1}{4}$ van een hofstad in de Volderstraat te Eindhoven ⁵⁶²), compareert ald. 7 okt. 1617 met zijn broeder *Cornelis* ⁵⁶³), een huis op de Oude Graft te Haarlem wordt hem 9 juni 1618 getransporteerd ⁵⁶⁴), vermeld 30 jan. 1620 ⁵⁶⁵), † 5 okt. 1622, tr., huwelijksevoor-

558) Ehv. R. 31, f. 51v, 10 jan. 1573 Brab. Stijl, Brab. Leeuw 1964, p. 175, 176, Brab. Heem 1967, p. 154;

559) E.R. 1;

560) V.R. 112, f. 86v;

561) Ehv. R. 36, f. 167 en 266;

562) Ehv. R. 37, f. 139v;

563) Ehv. R. 38, f. 147;

564) H'iem Not. N. 152, f. 52v-59;

565) Ehv. R. 38, f. 252;

waarden Haarlem 3 okt. 1618 ⁵⁶⁶) *Susanneke Claes*, van Breda, vermeld 3 nov. 1626 met haar zwagers *Cornelis* en *Symon Bierens* ⁵⁶⁷), transporteert, met procuratie aan *Henrick van den Broeck* te Strijp voor schepenen van Haarlem, aan zijn broeder *Dirck van den Broeck* het aenpart van de goederen tot Eindhoven, Strijp, Stratum, enz., aengecomen van haar eerste man, 16 jan. 1636 — 16 juni, 29 aug. 1638 ⁵⁶⁸), † vóór 29 okt. 1638 ⁵⁶⁸), zij hertr. eerst Haarlem 23 juni 1624 *Dionijs Janssen*, wedr. van Woensel ⁵⁶⁹), daarna vóór 16 juni 1638 *Paulus Corstiaens* ⁵⁶⁸).

2. *Cornelis Wouter Bierens*, machtigt Haarlem 15 mrt. 1610 ⁵⁶³) zijn broeder *Jan* tot het maken van een scheiding en deling voor schepenen van Gestel op en tegen *Simon Jan Bierens* (II f1) 21 mei 1610 ⁵⁶¹), compareert Eindhoven 7 okt. 1617 met zijn broeder *Jan* ⁵⁶³), vermeld 30 jan. 1620 ⁵⁶⁵) en compareert als broeder van *Symon* te Eindhoven, beiden „commorantes in Hollandia” ⁵⁷⁰), genoemd 29 aug. 1638 als zwager van *Susanneke Claes* ⁵⁶⁸), hem wordt 25 juli 1651 een losrentebrief getransporteerd ⁵⁷¹), † als laatste van zijn tak Haarlem 14 okt. 1666, sterfhuis op de Oude Graft ald., inventaris van alle nagelaten goederen 15 okt. 1666 ⁵⁷²), twist over de erfenis onder zeer vele erfgenamen waarbij geen *Bierens* vermeld 9 nov. 1668 en 15 apr. 1669 ⁵⁷³).
3. *Symon Wouter Bierens*, machtigt Haarlem 15 mrt. 1610 ⁵⁶³) zijn broeder *Jan* tot het maken van een scheiding en deling te Gestel op en tegen *Simon Jan Bierens* (II f1), 21 mei 1610 ⁵⁶¹), vermeld 7 okt. 1617 als broeder van *Jan* en *Cornelis* ⁵⁶³), 30 jan. 1620 ⁵⁶⁵) compareert als broeder van *Cornelis* beiden „commorantes in Hollandia” ⁵⁷⁰) en 27 juni 1620 met zijn broeder *Jan* ⁵⁷⁴), komt 20 okt. 1622 voor als crediteur van de boedel van zijn overleden broeder *Jan* ⁵⁶⁴), wordt het laatst 29 aug. 1638 genoemd ⁵⁶⁸).

IIIj. *Lucas Jan Bierens*, genoemd Valkenswaard 1 apr. 1557 ⁵⁴⁹) en 1575 ⁵⁵⁰), † vóór 24 apr. 1610 ⁵⁷⁵), tr. *N.N.*

566) H'lem. Not. N. 52, f. 47;

567) 's-Gravenhage) Hooge Raad;

568) Ehv. R. 42, f. 83, 173;

569) Brab. L. 1966, p. 70;

570) Ehv. Charter 116, 30 jan. 1620;

571) H'lem. Not. N. 143, f. 15v (klad-acte N. 121, f. 664);

572) H'lem. Not. N. 223, f. 124-125v;

573) Ehv. R. 50, f. 63v en 90;

574) Ehv. R. 39, f. 11v;

575) Ehv. R. 60, f. - en Zoegers' K.I., nr. 732;

Uit dit huwelijk:

1. *Jaecksken (Jacobgen) Lucas Bierens*, machtigt met haar voogd *Willem Corstiaens* Eindhoven 24 apr. 1610⁵⁷⁵⁾ haar neef *Jan Wouter Bierens* (III1) tot het maken van een scheiding en deling te Gestel op en tegen *Simon Jan Bierens* (II1) 21 mei 1610⁵⁵¹⁾, komt 20 okt. 1622 voor als crediteur en debiteur van de boedel van *Jan Wouter Bierens* (III1)⁵⁶⁴⁾.

C.

Ic. *Lucas Lucas Bierens*, genoemd 24 feb. 1497 *Lucas Lucas Stemkens*⁵⁷⁶⁾ en 31 jan. 1506 *Lucas Stemmen Hovelmans*⁵⁷⁷⁾, verkoopt 20 mrt. 1522 met zijn broeders *Godert* en *Symon* cijnsen, vroeger van de zusters *Yden* en *Jenneke Goedert Marcelisdr.*, hen aangekomen van hun moeder en de genoemde zusters, waarschijnlijk hun tantes⁴⁰⁾, verkoopt, gehuwd, als *Lucas Bierens* zoon van wijlen *Lucas Stemmen* 5 sep. 1527 een cijns uit huis en hof aan de markt te Tongelre⁵⁷⁸⁾, wonende ald. ontvangt hij 15 sep. 1527 iets van *Luycas Goeyaert Bierens* (IIa), zijn oom-zegger⁵⁰⁾, vermeld Tongelre 1542⁵⁷⁹⁾, tr. *Elisabeth van den Hove*, † vóór 1542⁵⁷⁹⁾, dr. van *Hendrick* en *Heylwich Rembold Dircx*.

Uit dit huwelijk:

1. *Lucas*, volgt IIg.
2. *Frans Lucas Bierens*, genoemd 1542⁵⁷⁹⁾, tr. *N.N.*, † vóór 1542⁵⁷⁹⁾.
3. *Symon*, volgt IIh.

IIg. *Lucas Lucas Bierens*, genoemd Tongelre 1542⁵⁷⁹⁾ 580), heet 1564 *Lucas Lucas Stemkens* zoon van *Lucas Stemkens alias Bierens* in een Valkenswaardse acte⁵⁸²⁾ handelende over een schepenacte van 10 mei 1459 betreffende *Goeyaerd Marcelis van Dommelen*, tr. *N.N.*

Uit dit huwelijk:

IIIk. *Gysbert Luycas Bierens*, † vóór 28 apr. 1625⁵⁸³⁾, tr. *Heylken N.*, † vóór 28 apr. 1625⁵⁸³⁾.

576) V.R. 43, f. 5;

577) V.R. 50 III, f. 49v;

578) 's-H. R. 1306, f. 396;

579) Cijnsreg. v. Brab., T. 45092, f. 80, A.R.A. Brussel en R.G. 185, T., f. 19v, 20v en 21v;

580) het is niet steeds mogelijk de gegevens betreffende *Lucas* IIg en IIId bij de juiste te vermelden, evenzo bij *Simon* IIh en IIIg;

582) V.R. 96, f. 15;

583) T.R. 58 II, f. 26v—27v;

Uit dit huwelijk:

1. *Heer Frans Gysbert Bierens*, verkrijgt met zijn broeder *Reym* bij erfdeling Tongelre 28 apr. 1625 ieder de helft van huis, hof, bogaard en aangelaag + Geessenberch ⁵⁸³).
2. *Reym Gysbert Bierens*, erfdeling 28 apr. 1625 ⁵⁸³).
3. *Lijsken Gysbert Bierens*, verkrijgt met haar zuster bij erfdeling 28 apr. 1625 ieder de helft van land „het Goor” te Tongelre ⁵⁸³), draagt 10 jan. 1626 op aan haar zwager *Willem Aerts van Hoeck* de helft van hooibeemd „het Goor” ⁵⁸⁴), tr. *Frans Fransen van Lieshoudt*, † vóór 28 apr. 1625 ⁵⁸³).
4. *Dochter Gysbert Bierens*, erfdeling 28 apr. 1625 ⁵⁸³), tr. *Willem Aerts van Hoeck*, vermeld als echtgenoot 28 apr. 1625 ⁵⁸³) en als zwager van *Lijsken* ⁵⁸⁴) 10 jan. 1626.

IIh. *Simon Lucas Bierens*, schepen van Tongelre omstr. 1559 — 3 mrt. 1563 ^{584a}), procedeert 28 juni, 2 aug. 13 sep., 4 okt. 1559 contra *Lucas Bierens* (IIId) ⁴⁸³) ⁵⁸⁰), 23 okt. 1561, 14 jan. 11 mrt. 1562 en 3 mrt. 1563 ⁵⁸⁵), tr. *N.N.*

Uit dit huwelijk:

1. *Elisabeth Simon Bierens*, compareert 18 nov. 1607 met haar man ⁵⁸⁶), tr. *Mr. Henrick Verhoeven*, zij vermaken 22 nov. 1629 wonende te Barendrecht iets aan haar broeder *Lucas* ⁵⁸⁷).
2. *Joost*, volgt III.
3. *Luycas*, volgt III.

III. *Joost Simon Bierens*, procedeert 3 sep., 10 dec. 1603, 17 mrt. 1604 contra *Jost Willem Moescops* ^{587a}), doet 14 feb. 1617 ten behoeve van zijn kinderen afstand van het vruchtgebruik in groesland „den Syttert” te Tongelre waaruit tevens een beloofd bedrag ten betalen aan *Aerdt Michgielsen van Bergeyck*, doet dit 5 dec. 1618 eveneens in akkerland „den Geer” te Groot Tongelre, welke akker de kinderen dezelfde dag opdragen aan *Hanrick Bartel Hanricxs vander Waerden* ⁵⁸⁸), draagt 22 mrt. 1619 samen met *Aert Michgielsen van Bercheyk* op aan *Hanrick Hanricks van Toor* een hof te Tongelre groot

584) T.R. 58 II, f. 41v, 42;
584a) T.R. 1, f. 1, 28a v, 31v;
585) T.R. 1, f. 24, 25v, 28v, 30v;
586) Ehv. R. 36, f. 184;
587) T.R. 58 II, f. 205v, 206;
587a) T.R. 55 I, f. 49, 610v;
588) T.R. 57, f. 3v4;

32 roeden ^{588a}), tr. *Margaretha Janssen*, † vóór 14 feb. 1617 ⁵⁸⁸).

Uit dit huwelijk:

1. *Gerrit Joost Bierens*, genoemd 14 feb. 1617 ⁵⁸⁸).
2. *Jan Joost Bierens*, draagt met zijn broeder *Simon* mede voor hun absente broeders en zusters 14 feb. 1617 op aan hun zwager *Wouter Jan Aerts* groesland „de Syttert” te Groot Tongelre, vermeld 5 dec. 1618 ⁵⁸⁸), woont 19 dec. 1628 te Tongelre ⁵⁸⁹).
3. *Symon*, volgt Ivp.
4. *Hanricxken Joost Bierens*, genoemd 5 dec. 1618 met haar man ⁵⁸⁸), tr. *Ruyt Gerit Wouters*.
5. *E(e)lsken Joost Bierens*, vermeld 14 feb. 1617 en 8 nov. 1618 met haar man ⁵⁸⁸), tr. *Wouter Jan Aerts*, † vóór 19 feb. 1660 ⁵⁹¹).
6. *Jutta Joost Bierens*, genoemd 8 nov. 1618 ⁵⁸⁸), tr. *N.N.*, † vóór 19 feb. 1660 ⁵⁹¹).
7. *Mayke Joost Bierens*, genoemd 8 nov. 1618 ⁵⁸⁸).

IIIm. *Luycas Simon Bierens*, ontvangt 22 nov. 1629 iets van zijn zuster *Elisabeth* en haar man ⁵⁸⁷), † vóór 25 nov. 1660 ⁵⁹²), tr. *Jenneken N.*, † vóór 25 nov. 1660 ⁵⁹²).

Uit dit huwelijk:

1. *Simon Luycas Bierens*, omstr. 1650 in „verbalen opt registre getekent” ⁵⁹³), compareert als te Tienhoven woonachtige 8 dec. 1657 ⁵⁹⁴), vermeld 25 nov. 1660 als kind van zijn overleden ouders ⁵⁹²).
2. *Delis*, volgt IVo.
3. *Jan Luycas Bierens*, geb. vóór 1636, vermeld 25 nov. 1660 als kind van zijn overleden ouders ⁵⁹²).
4. *Maycken Luycas Bierens*, genoemd 25 nov. 1660 als minderjarige ⁵⁹²).
5. *Frans Luycas Bierens*, genoemd 25 nov. 1660 als minderjarige ⁵⁹²).
6. *Lysken Luycas Bierens*, genoemd 25 nov. 1660 als minderjarige ⁵⁹²).

(wordt vervolgd)

589) Ehv. R. 40, f. 168v ;

591) T.R. 65 ;

592) T.R. 62 ;

Aan dit nummer werkten mee:

J. Th. M. Melssen, Liviuslaan 25, Eindhoven

Ir. D. A. N. Vriesendorp, Prof. Lorentzstraat 11, Hengelo (O.)

de brabantse leeuw

Maandblad van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van het Prov. Gen. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant: onder redactie van: Mr. G. Berkelmans; Dr. G. C. M. van Dijk; J. P. H. Goossens; J. Th. M. Melssen; redactiesecretaris: J. H. G. J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel, Postbus 29.

Abonnement per jaargang: binnenland f 19,50; buitenland f 21,—; inclusief porti. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 15 december. Administratie: Parade 17, Den Bosch, tel. 073 - 139484, postgiro 1092410.

JAARGANG 25

— No. 9 en 10 —

SEPTEMBER OKTOBER 1976

BIERENS

door Ir. D. A. N. Vriesendorp

(vervolg van pag. 128 — jrg. 25, no. 7 - 8).

RECTIFICATIE

Vanaf regel 13 blz. 128 — Jrg. 25 No. 7—8.

5. *E(e)lsken Joost Bierens*, vermeld 14 feb. 1617 en 5 dec. 1618 met haar man ⁵⁸⁸), tr. *Wouter Jan Aerts*, belooft 14 feb. 1617 een bedrag te betalen aan oom *Aert Michgielsen van Bergeyck* ⁵⁸⁸), 2 nov. 1629 zijn schoonzuster *Marike*, als zijn „geswije,” een erfpacht uit teulland „de Hofstadt” te Groot Tongelre, 25 jan. 1639 afgelost door haar broeder en erfgenaam *Simon (IVp)* ⁵⁹⁰), † vóór 19 feb. 1660 ⁵⁹¹).
6. *Jutta (Judich) Joost Bierens*, genoemd 5 dec. 1618 ⁵⁸⁸), tr. *N.N.*, † vóór 19 feb. 1660 ⁵⁹¹).
7. *Mariken Joost Bierens*, genoemd 5 dec. 1618 ⁵⁸⁸), verkrijgt 2 nov. 1629 een erfpacht van haar zwager *Wouter Jan Aerts* ⁵⁹⁰), † vóór 25 jan. 1639 ⁵⁹⁰).

588a) T.R. 57, f. 61v, 62;

589) Ehv. R. 40, f. 168v;

590) T.R. 58 II, f. 178v;

591) T.R. 65;

IVp. *Symon Joost Bierens*, vermeld omstr. 1600 met zijn zwager *Jan Gerit Wouters* ^{591a}), belooft 1603 een som te betalen aan zijn oom *Aerdt Michielsens van Bergeyck* ^{591b}), 17 mrt. en 8 apr. 1604 als gehuwd genoemd ^{591c}), draagt 18 nov. 1605 zijn zwager *Jan Wouters* het kindsdeel van zijn vrouw op ^{591d}), ontvangt hiervan 2 mei 1606 de helft terug en 2 erfcijsen en belooft hiervoor schulden van *Jan* te betalen ^{591e}), *Joost Coersten Martenssen* draagt hem 14 nov. 1606 op akkerland „de Rijt” te Groot Tongelre aende Scuitsboom, echter vernadert *Arien Hanrick Hanricxs* dit land ^{591f}), hij belooft najaar 1609 aan *Peter Hanricxs van Toor* een som te betalen, bevonnist 28 apr. 1610 ^{591g}), koopt 3 nov. 1612 van *Hanrick Hanrick Weyten* erf „het Hoeff ofte hoofstaed” te Groot Tongelre ^{591h}), verkoopt dit 16 nov. 1613 aan *Delis Aert Delis* ⁵⁹¹ⁱ), koopt 30 mei 1616 van *heer Frans Jan Vereycken*, premissarius te Tongelre, zijn „hofsteede” ald., koopsom voldaan 7 sep. 1617 ^{591j}), compareert 14 feb. 1617 en 5 dec. 1618 ^{591k}), genoemd als vorster van Tongelre 23 juli 1621, 19 jan. 1628, 4 feb. 1630 ^{591l}), kinderen en erfgenamen van *Jan Aertssen* dragen hem 15/16 dec. 1625 op huis, hof en aangelag te Tongelre bij de kerk ^{591m}), momber der onmondige kinderen van *Lucas Peeters* en *Mayken Handrick Niclaessen* dragen hem 13 nov. 1631 op akkerland „den Broeckacker” te Groot Tongelre ⁵⁹¹ⁿ), koopt 15 feb. 1638 van de wed. en kinderen van *Jan Gerards van Houtem* huis, hof en aangelag te Tongelre ^{591o}), koopt 15 jan. 1639 van de erfgenamen van *Henrick van Thoor* groesland „de Bochten” — akkerland „den Keysersacker” — akkerland „den Smeelacker” ald. ^{591p}), als erfgenaam van zijn zuster *Mariken*, mede „in procuratie hebbende diens zuster” (*Jutta*) lost hij een erfpacht af 25 jan. 1639 uit teulland „de Hofstadt” te Groot Tongelre ^{591q}), tr. *Margreta Gerit Wouters*, genoemd omstr. 1600 ^{591a}), 17 mrt. en 8 apr. 1604 ^{591c}, 18 nov. 1605 ^{591d}), dr. van *Gerit Gerit Wouters* en *Engella N.*

-
- 591a) Geldrop Rf, f. 36;
 591b) T.R. 55 II, f. 11v;
 591c) T.R. 55 I, f. 11 en R. 55 II, f. 22v, 23;
 591d) T.R. 55 II, f. 61, 61v;
 591e) T.R. 55 II, f. 74v—75v;
 591f) T.R. 55 II, f. 82, 82v;
 591g) T.R. 56, f. 46;
 591h) T.R. 56, f. 127v, 128;
 591i) T.R. 56, f. 163v, 164;
 591j) T.R. 56, f. 234v, 235;
 591k) T.R. 57, f. 113v, R. 58 II, f. 126v, 179v;
 591l) T.R. 58 II, f. 44v, 45;
 591m) T.R. 59, f. 7, 7v;
 591n) T.R. 60, f. 152, 152v;
 591o) T.R. 60, f. 113v, 114;

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Simon Bierens*, koopt 9 dec. 1638 van de erfgenamen van *Ieuwen Jan Bluysen* akkerland „het Vonderken” te Cleijn Tongelre ^{591p)}, verkoopt dit 28 mrt. 1639 aan *Lambert Jan Moorssen* ^{591q)}, zijn schoonvader *Aerdt Janssen van Brouwijs* draagt hem 9 dec. 1638 al zijn goederen op in ruil voor levenslange alimentatie „reeden ende cleeden” ^{591r)} en doet 19 jan. 1640 afstand van het vruchtgebruik in „de Boelsitten” in Tongelre en een huisje met aangelag ald., maar behoudt met zijn vrouw *Maijken Jacops* het vruchtgebruik van huis, hof en aangelag te Cleijn Tongelre dat *Jan* die dag koopt van *Pauwels Ruenens* ^{591s)}, tr. *N. Aerdt van Brouwijs*

IIIm. *Luycas Simon Bierens*, ontvangt 22 nov. 1629 iets van zijn zuster Elisabeth en haar man ⁵⁸⁷⁾, van hem is 10 mrt. 1649 een rente te beuren ^{591t)}, verkoopt 12 feb. 1650 aan *Aert Peters* akkerland „de Geessenberch” te Tongelre ^{591u)} en 23 sep. 1651 aan *Jan Janssen Sleuwen van Hout* akkerland ald. t.st. de Geessenberch ^{591v)}, † vóór 13 mrt 1658 ^{591w)}, tr. *Jenneken N.*, doet 13 mrt. 1658 t.b.v. haar kinderen afstand van het vruchtgebruik in land „het Goor” te Tongelre t.pl. de Loo, groot 6 lopense ^{591w)}, † vóór 25 nov. 1660 ⁵⁹²⁾.

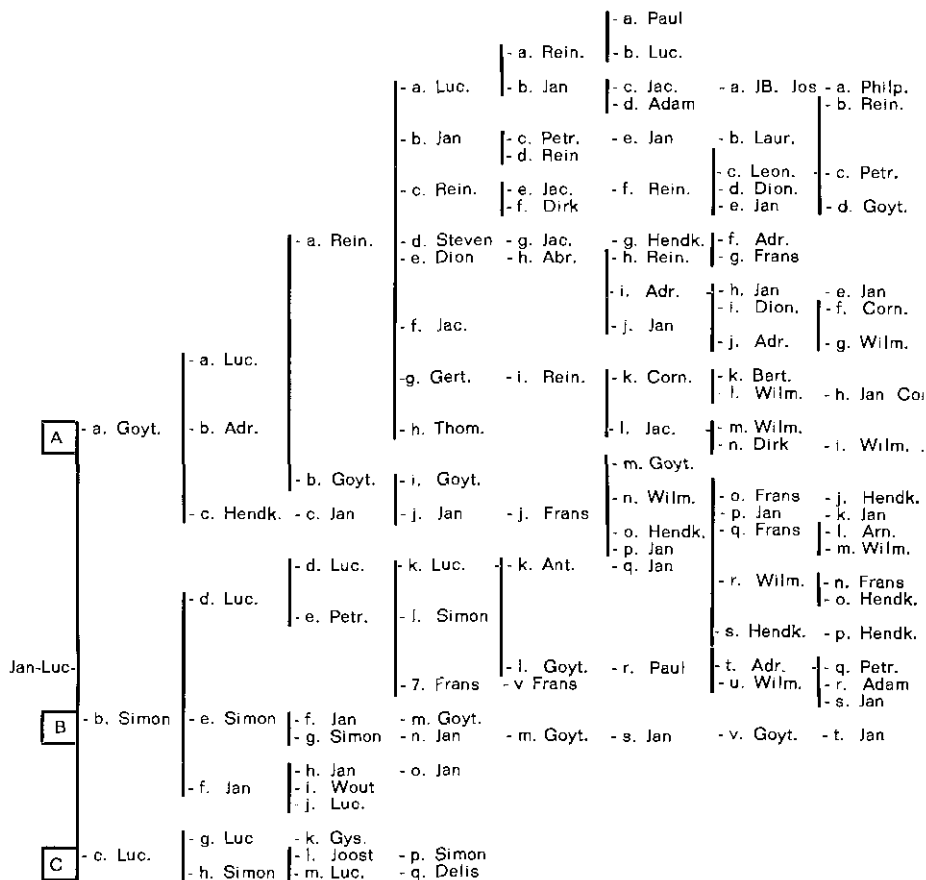
Uit dit huwelijk:

1. *Simon Luycas Bierens*, omstr. 1650 in „verbalen opt registre getekent” ⁵⁹³⁾, compareert 8 dec. 1657 als te Tienhoven woonachtige ⁵⁹⁴⁾, is 13 mrt. 1658 met *Mr. Jan Gregorij* momber over zijn moeder en haar vier onmondige kinderen ^{591w)}, vermeld 25 nov. 1660 ⁵⁹²⁾.
2. *Delis*, volgt IVq.
3. *Jan Luycas Bierens*, geb. vóór 1636, vermeld 25 nov. 1660 al kind van zijn overleden ouders ⁵⁹²⁾.
4. *Maycken Luycas Bierens*, 13 mrt. 1658 ^{591w)} en 25 nov. 1660 als onmondige vermeld ⁵⁹²⁾.

591p) T.R. 60, f. 104, 104v;
591q) T.R. 60, f. 125, 125v;
591r) T.R. 60, f. 105;
591s) T.R. 60, f. 151v—152v;
591t) T.R. 61, f. 103v;
591u) T.R. 61, f. 125v;
591v) T.R. 61, f. 142v, 143;
591w) T.R. 9, f. 98, 98v;
592) T.R. 62;
593) T.R. 122, nr. 8;
594) N. 1217;

AFSTAMMINGSSCHEMA VAN

Stemkens I - II - III - IV - V - VI - VII - VI

HET GESLACHT BIERENS

X - X - XI - XII - XIII - XIV - XV - XVI

Jan Bapt
Petr.

- a. Frans

Dan.

- b. Corn.
- c. Rein.
- d. Jan

- a. Dan.

- a. Corn.
- b. Adr.

- a. Georg
Wilm
- b. Adr.
Dan.

- a. Jan
Wilm
- b. Georg
Wilm

- a. Wilm
Georg Jan
- b. Jan Frans
Aug. Jos.

Laur.

- e. Adr.
- f. Leon.

- b. Laur.

- c. Frans
Nic.

- c. Ger. Adr.
Jan

- c. Frans Nic.
Mar.

- d. Jan Corn.
Wilm Mar.

- d. Ant. Corn.

Jan
Ann.

- g. Jan

- d. Aug.
Ant.

- e. Corn. Eng.
Adr. Mar.

- e. Aug. Corn. - a. Bern. Aug.
Bern. Mar. Mar.

Hendk.

- f. Jan Corn.
Mar.

Wilm.

- g. Eng. Aug.
Mar.

- f. Petr. Aug. - b. Petr. Aug.
Eng. Mar. Eng. Mar.

Jos.

- h. Goyt.

Andr.

- i. Jan

Hendk.
Frans

Hengelo, mei 1975

Ir. D. A. N. Vriesendorp

5. *Lyntien Luycas Bierens*, 13 mrt. 1658 als onmondige vermeld ^{591w}), † waarschijnlijk vóór 25 nov. 1660.
6. *Frans Luycas Bierens*, 13 mrt. 1658 ^{591w}) en 25 nov. 1660 als onmondige vermeld ⁵⁹²).
7. *Lysken Luycas Bierens*, 13 mrt. 1658 ^{591w}) en 25 nov. 1660 als onmondige vermeld ⁵⁹²).

IVq. *Delis Luycas Bierens*, geb. omstr. 1631, vermeld 25 nov. 1660 met *Mr. Johan Gregori* als mombers der drie onmondige kinderen ⁵⁹²), waarvan 1664 rekeninge ⁵⁹⁵), wonende te Tongelre 11 mrt. 1672, oud 40 jaar ⁵⁹⁶), tr. *N.N.*

Uit dit huwelijk:

1. *Paulus Dielis Bierens*, vermeld Tongelre 29 apr. 1687 in cysboek ⁵⁹⁷).

---

595) T.R. 50 ;

596) T.R. 65 ;

597) Strick Griffier R. 1325/26, f. 30.

ERRATA.

biz.

- 11 Veneable, lees: Venerable.
- 17 Ila. 5 dec. 1594 borgemeester van Duizel (Arch. Raad v. Brab. 729, f. 107)).
- 20 Goetschalck Andries van Reyden, lees: Adriaen Goetschalck en Maria Adam van Budel.
- 26 1614 124), lees: 14 124).
- 39 Vd. Uit dit huwelijk: 1. Catalijn Reynder Bierens, genoemd 27 feb. 1672 met haar man 204), tr. Faes Peters.
- 50 Bolle, lees: Bolte.
- 60 vóór 6 okt. 1690 Paulus Jan van Hoeck 317), ingesetene van Antwerpen, lees: vóór 25 sep. 1690 Jan Paulus van Hoeck 317).
- 61 6. tr. 2e Martinus Jan Schuts.
- 67 Woutvrugt, lees: Woutvugt.
- Geradus, lees: Gerardus.
- 71 8. Willem, volgt VII I, lees: 3. Bartholomeus, volgt VIIk.
8. Willem, volgt VII L, lees: 8. Willem, volgt VII I.
- 75 388) R. G. 135, lees: 388) R.G. 136.
- 82 VIIg., lees: VIIq.
- 84 onder, lees: zonder
- 88 (IIB), lees: (IIb).
- 122 belooft, lees: beloofd
- 127 ten, lees: te
- noot 587a), lees: T.R. 55I, f. 4v. 8. 10v;

VINCENT VAN DUN, EEN HUURDER VAN HET HUIS TER LOO, EN ZIJN NAGESLACHT.

door J. van Gils.

Voorouders en familiewapen.

Van de Goirlese familie Van Dun zijn reeds twee takken beschreven ¹⁾ welke met bovengenoemde Vincent van Dun als gemeenschappelijke voorouders hadden: Vincent Jan Hendrik van Dun die gehuwd was met Jenneke Peter Michiel Jan Soffaerts ²⁾.

Naast „heer Peter” en „heer Antonis,” beiden priester, had Vincent Jan Hendrik van Dun bij Jenneke Soffaerts nog twee zonen nl. Cornelis en Jan die rond 1590 gehuwd is met Jenneke Jan Mathijs Wouter Smids ³⁾.

Uit dit huwelijk werden te Goirle twee zonen geboren met de naam Vincent; Vincent den ouden, schoolmeester te Goirle en Riel en Vincent de jonge met wie ik deze genealogie wil aanvangen.

Het familiewapen van het geslacht Van Dun kennen we o.a. van de grafsteen van Peter van Dun ⁴⁾, zoon van Vincent en Jenneke Soffaerts, overleden te Goirle 27.6.1635.

Op deze steen, die ligt voor het Maria-altaar in de Goirlese moederkerk, zien we een alliantiewapen; rechts het wapen van de familie Soffaerts ⁵⁾, links dat van de familie Van Dun.

Het wapen van het geslacht Van Dun kan als volgt omschreven worden; drie rozen van zilver met takken en bladeren van sinopel, geplaatst op een veld van keel.

1) „De kleine Meijerij” jrg. XXV afl. 1 blz. 12 W. de Bakker en P. L. Leget-Kuijlen; „Michiel van Dun, een Oisterwijker met Antwerpse kontakten.” „Tilborgh” jrg. 3 nrs. 2 en 3 blz. 62/88 J. van Gils; „een belangrijke ballenmakers-familie te Goirle.”

2) Tilburg R285 fol. 4v. 1538, R318 fol. 30v. 1573, R351 fol. 224 1623, R617 fol. 33/49 1580, R350 fol. 45v./178v./145 1618/19, R353 fol. 25v. 1629, R356 fol. 68v. 1636.

3) Tilburg R359 fol. 78 1642, R620 fol. 66v. 1640, R363 fol. 365v./271 1653, R364 fol. 159 1655.

In oktober 1627 maken Jan van Dun en Jenneke Smids hun testament voor pastoor Peter van Dun te Goirle. Jan werd voor 1/2 erfgenaam van Peter van Dun terwijl hun zoon Vincent, de schoolmeester, een deel van de boeken en geschriften erfde.

4) De steen draagt als opschrift; „Nascendo morimur, hier leet begraven Heer Peeter van Dun, die de pastorie van Goirle bedient heeft, den tijt van 37 jaren, sterf 27 junij 1635, bidt voor de ziel.”

5) Het wapen van de familie Soffaerts, een zeer oude Goirlese familie, toont over het midden een gekanteelde en tegengekanteelde dwarsbalk en drie bijen, twee in het schildhoofd en een in de schildvoet. Duidt de dwarsbalk op verwantschap met riddergeslacht Van Goirle? Zekere ridder Wouter van Goirle voert in 1374 als wapen een schild met gekanteelde en tegengekanteelde dwarsbalk met een barensteel in het achtildhoofd. H. W. Janson; „Bijdrage tot de geschiedenis van Goirle” blz. 18.

- I. Vincent de jonge Jan Vincent Jansse van Dun ⁶⁾ werd gedoopt te Goirle 18.12.1609 als zoon van genoemde Jan van Dun en Jenneke Smids en is rond 1632 gehuwd met Anneken Cauwenbergh, gedoopt te Tilburg 9.2.1613, dochter van Gijsbert Jan Cauwenbergh en Alijdis Coenraed van Vessem.

Op 3 april 1657 werd ten huize van Jan Hendrik Otten „vorster tot Roover⁷⁾” tussen eigenaar Hendrik van Dijck ⁷⁾ en Vincent de jonge van Dun het huurkontrakt opge maakt, waarbij de zwager van Vincent, Jan Gijsberts Cauwenbergh, optrad als getuige en waardoor Vincent vanaf die datum voor zes jaar huurder werd van het huis ter Loo, in het kontrakt omschreven als „seeckere huijsinge, schuer ende boomgaert met haere toebehoorten,” Hendrik van Dijck aangekomen door koop van de erven Wouter van Kessel.

Enkele bepalingen uit het kontrakt zijn; „huurder moet alle jaeren laeten verdecken 300 steen strooij ende sal gehouden sijn de decker den cost te geven.”

Brandt het huis door nalatigheid van Vincent of zijn familie af, dan zal Vincent het op eigen kosten moeten laten opbouwen.

Aan erfgoederen bezat het echtpaar te Goirle verschillende percelen akker- en weiland, een huis in de herdgang 't Ven en een aan de herdgang Abcoven.

Voor 5.11.1666 zijn Vincent en zijn vrouw gestorven en op die datum worden „Jan Wouter van Nerven ende Jan Gijsberts momboir ende toesiender over de onmondige kinderen wijlen Vincent Jan van Dun daer moeder aff was Annecken Gijsberts.”

In februari 1667 volgt de erfdeling van de goederen tussen Gijsbert, Jan en Adriaan, gebroeders, Wouter Eeltiëns als man en momboir van zijn vrouw Marie van Dun en Jan Wouter van Nerven en Jan Gijsbert Cauwenbergh als momboir en toeziender over Jenneke van Dun, allen kinderen van Vincent de jonge van Dun.

Gijsbert en Jan van Dun erven samen „seeckere huijsinge schuer ende schop aen het voorste Ven tot Goirle,” Adri-

---

6) Tilburg R359 fol. 78 23.9.1642, R816 3.4.1657, R369 fol. 146 19.2.1667

R370 fol. 70v. 1668, R664 5.11.1666.

7) „Brabantse Leeuw” jrg. 24 nrs. 1 en 2 1975 blz. 28/29 J. v. Gils; „Drie Bavelse pastoors en hun erfgenamen.”

aan van Dun en Wouter Eeltiëns erven samen het huis met schuur onder Abcoven.

De kinderen van Vincent van Dun bij Annecken Cauwenbergh waren; ⁸⁾)

1. Jan, waarschijnlijk het oudste kind, genoemd naar grootvader Jan Vincent van Dun, wordt alleen genoemd bij de erfdeling in 1667 maar is zeker zonder nageslacht voor 22.4.1679 gestorven.
2. Gijsbert, gedoopt te Goirle 16.11.1633 volgt onder IIa.
3. Jenneke, gedoopt te Goirle 14.11.1635 ⁹⁾) en aldaar begraven 15.2.1684 op welk datum ook haar nagelaten goederen werden getaxeerd.

Op 22.4.1679 compareert voor de schepen „Adriaen Vincentssen van Dun woonende tot Goirle ende verclaerde met consent van schepenen aengenomen te hebben sijne innocente suster Jenneke Vincentssen van Dun om deselve haer leven lanck geduerende te onderhouden in cost ende dranck, sieck ende gesont, cleeden ende reeden in linde ende wolle als verdere behoefte die deselve van noode soude hebben, waer voor hij Adriaen comparant in desen sal hebben ende genieten van sijne voornoemde suster alle incom ende proffijten, soo van landerijen, capitael ende de houtwassen op deselve landerijen staende.”

Indien Jenneke eerder zal sterven dan haar broer Adriaan, dan zullen de door haar nagelaten goederen gedeeld worden tussen Adriaan en de zoon van zijn inmiddels overleden broer Gijsbert van Dun.

4. Maria, huwt te Goirle 16.2.1659 Wouter Wouter Eeltiëns die in 1667 samen met zijn zwager Adriaan van Dun het huis onder Abcoven erft.

In 1668 heeft Wouter Eeltiëns „als man ende momboir van sijne huijsvrouw Marie Vincent Jansse van Dun metdesen erffelijck overgegeven ende opgedragen aen ende ten behoeve van Adriaen Vincent Jansse van Dun sijnen swager alle zijn gerechtigheijt, contingent ende aenspraeck van versterff in alle erffgoe-

---

8) Van drie van de acht kinderen van Vincent van Dun werd de doopdatum niet gevonden, noch onder de naam Van Dun och onder patronymicum. Zij kunnen voorkomen in het tweede doopboek van Goirle dat begint in 1639, maar waarvan de eerste bladen tamelijk gehavend zijn.

9) Tilburg R376 fol. 52 22.4.1679, R518 fol. 34v. 15.2.1684.

deren, hoedanig die sijn opgenoemt, geene altoos uijtgesondert die hem mits het overlijden van sijne huijsvrouw anders aengekomen waren, uijtgenomen het heijvelt gelegen binnen de prochie Goirle ter plaetse de Winckelhoek."

Voor de afstand van deze erfgoederen beloofd Adriaan van Dun hem 200 Carolus guldens te betalen aan welke belofte hij 28.3.1669 voldoet ¹⁰⁾).

5. Adriaan, volgt onder IIb.
6. Peter, gedoopt te Goirle in oktober 1643 jong overleden.
7. Alijdis, gedoopt te Goirle 15.3.1649 jong overleden.
8. Peter, gedoopt te Goirle 8.6.1652 jong overleden.

- IIa. Gijsbert van Dun, gedoopt te Goirle 16.11.1633 huwt te Goirle 14.5.1662 Jenneke Claes Cornelis Cleijskens uit Poppel ¹¹⁾).

Het echtpaar dat gaat wonen te Tilburg is voor 1676 gestorven en bezat te Goirle nog „seecker huijsinge ende schuer binnen de Abcoven tot Goirle te plaetse genaemt de Loegt" welke in 1676 door Adriaan Vincent van Dun, voogd van Vincent Gijsberts van Dun, met consent van de drossaard verkocht worden aan Jan Voskens.

Hun kinderen waren;

1. Margaretha, gedoopt te Tilburg 21.11.1665 jong overleden.
2. Vincent, gedoopt te Tilburg 26.3.1667 volgt onder IIIa.

- IIb. Adriaan van Dun, waarschijnlijk rond 1640 te Goirle geboren huwt aldaar 21.2.1667 Marij Jan Dirckx uit Goirle ¹²⁾).

Adriaan, die landbouwer geweest zal zijn, gaat wonen in de herdgang Abcoven in het huis dat hij samen met Wouter Eeltiens in 1667 van zijn ouders erft en dat in 1668 geheel zijn eigendom wordt.

In dit huis maakt het echtpaar 5.12.1701 een testament waarin bepaald wordt dat de langstlevende universeel erfgenaam wordt.

10) Tilburg R370 fol. 70v, 1668.

11) Tilburg R374 fol. 169v, 1676.

12) Ook van Marie Dirckx werd de doopdatum niet gevonden. Mogelijk was zij een dochter van Jan Dirckx die 14.8.1642 te Goirle huwde met Anna Peetersdr. Jacobs. Tilburg not. 49 acte 80 5.12.1701, not. 62 acte 148 3.8.1706, R430 fol. 118v, 16.11.1711, R431 fol. 190v, 17.2.1719, R430 fol. 119, R432 fol. 175 16.6.1724.

Marie Jan Dirckx is dan „sieck te bedde liggende” en zal kort daarna overleden zijn daar Adriaan 6.6.1706 hertrouwt met Marie Hendrik Hartogs alias Van Spaendonck, geboortig van Bladel en woonachtig te Tilburg.

Enkele maanden na zijn tweede huwelijk „compareren den eersamen Adriaen Vincentse van Dun met Marij Hendrick Hartogs sijne tegenwoordige huijsvrouw tot Goirle woonachtig, beijden ter eenre sijde ende Jan Janse van der Sande, mede tot Goirle woonende als in houwelijk hebbende Annecken sijne huijsvrouw, met Dirck van Aelst tot Hilvarenbeek woonachtig als man ende momboir van Cattelij n sijne huijsvrouw, beijden dochters van Adriaen voornoemt daer moeder aff was Marie Jan Dirckx saliger, mede hun beijden sterck mackende voor Jenneke meerderjarige dochter van Adriaen van Dun ende Marie laatstgenoemd, hunne vrouwen heele suster dewelcke met malcanderen hebben aengegaen gemaectt eene minnelijck contract ende accoort in dien voege ende manieren waarbij de comparanten ten eenre sijde sullen hebben ende blijven behouden in erfdom geheelijck de haef ende meubele goederen die metterdoot van Marie Jan Dirckx sijn ontruijmt, mitsgaders de volle togte van alle vaste goederen ende erffgoederen die insgelijcks door deselve Marie met de doot sijn agtergelaten.”

In 1711 koopt Adriaan van Peter Evert Smits een huisje met hof „gereserveert den kelder om aff te brecken” te Goirle aan de kerk voor 43 gulden.

In 1719 doet Adriaan, met behoud van het vruchtgebruik, afstand van 1/3 deel in een perceel bos „aen 't Coeninxfoirt” te Goirle en 1/3 deel in een perceel akkerland aan de Abcoven ten behoeve van zijn kinderen verwekt bij Marie Dirckx.

Later doet Adriaan ten behoeve van zijn kinderen ook nog afstand van „seeckere perceel weijde omtrent het Goir.”

De tweede vrouw van Adriaan van Dun is voor 16.6.1724 overleden. Adriaan zelf is te Goirle 2.6.1737 begraven en was toen zeker bijna honderd jaar oud.

Reeds in 1724 wanneer hij niet ouder geweest kan zijn dan plm. 85 jaar wordt hij „digt bij de hondert jaer” genoemd getuige de volgende akte die toen werd opgemaakt; „alsoo Adriaen Censsen van Dun woonagtig tot Goirle is

gecomen ten ouderdom digt bij de hondert jaer, den welke in togt is besittende uijt hoofde van sijn eerste houwelijk seecker huijs, schuur, schop ende hoff met aansteede groot omtrent 7 lops. ende dan nog omtrent 20 lops. soo acker als weijlant, gelegen tot Goirle aen d' Abcoven, welke voorn. goederen sijn belast met omtrent 40 gulden aen jaerlijckse pagt ende cijnsen soo aen den heer als de rentmeester der heerlijkheijt, als meede aen de armen van Beeck ende dat en boven dito goederen nog sijnde belast met eene somme van 100 gulden volgens contract als de voornoemde Adriaen Censsen van Dun heeft gemaect met sijne tweede huijsvrouw om aen haere vanden te moeten uijtkeren ende dat en boven nog met eene somme van 130 gulden als deselve verschult is aen Herman Adriaen de Roy in houwelijk hebbende Jenneke dochter van de voornoemde Adriaen Censsen van Dun ende dat uijt hoofde van een contract als andersints makende alsoo te saamen boven ende behalvens uijtgaende cijnsen en pagten eene somme van 330 gulden tot welke betaling Adriaen Censsen nog moet comen en waardoor hij Adriaen Censsen in sijne hooge ouderdom nog soude comen te vervallen aen de arme taeffel van Goirle omme 't welke te voorcomen soo sijn op heden met Adriaen Censsen van Dun gecompareert Vincent van der Sande met Willem van Oudenhage in houwelijk hebbende Maria Anna van der Sande daer moeder aff is Anna Adriaen van Dun, Jan Dirck van Aelst met Adriaen sijn meerderjarige broeder mitsgaders Elisabeth desselfs suster daer moeder aff was Catharina Adriaen van Dun ende nog Vincent van der Sande als momboir met Vincent van Dun als toesiender over de nog drie onmondige kinderen van Jan van der Sande daer moeder aff is Anna Adriaen van Dun ende Jan Dirck van Aelst als momboir met Hendrik van der Heijde als toesiender over de drie onmondige kinderen wijlen Dirck van Aelst daer moeder aff was Catharina Adriaen van Dun ten eenre en Herman Adriaen de Roy in houwelijk hebbende Jenneke oock dochter van voornoemde Adriaen Censsen van Dun ten andere sijde dewelcke verclaeren met den anderen aengegaen te hebben de navolgende contracte ende transactie dat sij eerste comparanten aen den tweeden comparant sijn cederende, opdragende ende overgevende, soo doen met deesen alsoo dat Herman Adriaen de Roy voortaan sal betaelen alle

pagt ende cijnsen insgelijks de andere lasten des boedels geen uijtgesondert ende dat hij Herman Adriaen de Roy Adriaen Censsen van Dun sal moeten onderhouden in cost en dranck, cleedinge ende reedinge van linnen en wollen ende overleden sijnde Adriaen van Dun eerlijck doen begraven ende dat en boven nog aen de eerste comparanten sal betaelen de somme 40 gulden waervoor hij Herman Adriaen de Roy sal genieten ende in volle eigendom possideren de goederen van Adriaen mitsgaders linnen en wollen ten lijve van de meergenoemde Adriaen behorende ende sullen de eerste comparanten over sulx geen een minste regt op de voornoemde erffgoederen, meublen, cleer off linnen meer hebben."

Bij Marie Dirckx had Adriaan van Dun drie dochters;

1. Annecken, gedoopt te Goirle 7.3.1668 werd te Goirle 4.5.1690 de derde vrouw van Jan van der Sande, bal-lenmaker, gedoopt te Goirle 28.10.1655 zoon van Jan Dircken ³¹⁾.

Het echtpaar woont te Goirle in de herdgang Kerck als 23.9.1699 hun zoontje Adriaan „out ses jaeren is verdroncken inde Leij achter den vollmolen."

Op 31 oktober 1702 getuigt het echtpaar samen met Anneke Martens van Dun „ten versoecke van Jan van Voorst schoolmr. ende coster alhier op hunne manne ende vrouwen waarheijt, eere ende vromigheijt dat het waeragtigh is dat sij attestanten inde maent September laestleden Jenneke Jansdr. van Delft alhier op diversche tijden dickwils hebben hooren seggen ende bekennen dat sij Jenneke swanger van kinde was ende dat sij met niemant anders naer haer mans doot, soo sij seijde, vleeschelijcke gemeenschap gehadt heeft als alleen met eenen Michiel Jan Leenders

13) Tilburg R432 fol. 175 16.6.1724, not. 62 acte 93 31.10.1702, not. 87 acte's 18, 20 en 110 1754. R475 fol. 211v. 1743, R480 fol. 113, not. 71 acte 146 12.5.1732.

„Brabantse Leeuw" jrg. 24 nrs. 3 en 4 J. v. Gils; „Drie Bavelse pastoors en hun erf-genamen" blz. 40/43.

Jan x Goirle 1679 Jenneke Peeters Verheijden, waarbij als getuige optrad; Peter van der Sande, de vader van de Bavelse pastoor.

Hij xx Goirle 15.4.1685 Marij Carolus van Oudenhagen, gedoopt te Goirle in nov. 1649 dr. v. Carolus Gerrits x Lijabeth Niclaes van Wijck.

Bij Anna van Dun had Jan de volgende kinderen; Anna Maria 1690, Anna Maria 1691 x Willem van Oudenhagen, Adriaan 1693, Vincentius 1696 x Elisabeth Benders, Anna 1701, Petronella 1703, Joanna 1705 doopheffer pastoor Hendrik van der Sande, Petrus 1707 x Gertrudis Kegelaers, Adriaan 1707 x Jenneke van Delft, onwettige dochter van Ruth van Delft bij Marie Soffaerts, xx Jenneke van Oudenhagen, xxx Willemijn Castelijns, zijn nakomelingen noemen zich Van der Zande, Maria 1710.

of anders genaemt Michiel den decker sijnde eene jonghman."

Jan van der Sande, die een oom was van de Bavelse pastoor Hendrik van der Sande en wiens kinderen moesten meedelen in een obligatie van 500 gulden als hun erfdeel in de nalatenschap van de Bavelse pastoor, is voor 1724 te Goirle overleden.

Zijn vrouw werd 31.10.1740 te Goirle begraven.

2. Catelijn, gedoopt te Goirle 16.9.1672 huwt te Goirle 31.10.1696 Dirck van Aelst, gedoopt te Goirle 16.11.1661 zoon van Jan Hendrik van Aelst en Maria Jansdr. Verlee alias Van Sundert.

Hij was weduwnaar van Jenneke Lambert Soffaerts¹⁴⁾ en woonde te Hilvarenbeek waar hij in 1696 een boerderij aan de Groot Westerwijk pachtte van Adriaan Jan Leemans.

Catelijn is door haar huwelijk ook naar Hilvarenbeek verhuisd, maar voor 1.10.1714 is het echtpaar weer in Goirle gaan wonen waar beiden voor 1724 gestorven zijn.

3. Jenneke, gedoopt te Goirle 3.11.1682 huwt te Goirle 11.5.1710 Herman de Roy, weduwnaar van Anna Willem Verhoeven, woonachtig te Tilburg aan de Hoeven, maar gedoopt te Goirle 1.5.1677 zoon van Adriaan Jan de Roy en Margaretha Joost Meijnaers.

Herman en Jenneke wonen de eerste jaren van hun huwelijk te Tilburg maar in 1724 verhuizen zij naar Goirle waar zij, zoals we reeds zagen, het landbouwbedrijf van Adriaan van Dun overnemen¹⁵⁾.

In datzelfde jaar verkopen Jan Dirck van Aelst, Vincent van der Sande, Willem van Oudenhagen als man van Marianne van der Sande, Elisabeth Dirck van Aelst en voornoemde Vincent van der Sande als momboir over de onmondige kinderen wijlen Jan van der Sande ²/₃ deel in de helft van een weiland genaamd „t Bosch," beide gelegen onder Hilvarenbeek, aan Herman Adriaan de Roy. Dezelfde verkopen in dat jaar ook nog ²/₃ deel in een weiland onder Goirle ter plaatse het Goir aan Herman de Roy.

---

14) Tilburg R432 fol. 175 16.6.1724. R382 fol. 127 1691.
Hilvarenbeek R173 fol. 171v. 21.2.1696.

In 1731 maakt het echtpaar een testament waarbij de langstlevende universeel erfgenaam wordt.

Zeven jaar later sterft Herman de Roy te Goirle waar hij 10.11.1738 begraven wordt. Zijn vrouw blijft wonen in haar ouderlijk huis; in 1741 vinden we dat een huis te Goirle onder Abcoven bewoond wordt door de weduwe Herman de Roy.

In 1749 verkoopt Jenneke een perceel weiland gelegen binnen Tilburg „ter plaetse Loven aen den Hogendries” aan Jan, Jan Baptist, Hendrik, Peter, Cornelia en Maria, allen meerderjarige kinderen van wijlen Jan Couwenberg.

Op 11 december 1751 maakt Jenneke een nieuw testament, waarin zij verklaart; „te maken, te gunnen en te geven soo als sij is doende bij desen alle hare testatrices meuble goederen, linnen ende wollen clederen alsmede haaft, schaar, graanen in de schurr, op solder en te velde, die sij testatrice metter doot ontruijmen en nalaten sal, in vollen vrijen eigendom aan haar testatrices dogter Maria Herman de Roy weduwe van Jan van Berckel, omme na doode des testatrice hiermeede te doen en te handelen als iemant met sijn eijgen vrijen goet sal doen en wijders verclaart sij testatrice haare wille en absolute begeerte te wesen dat alle haar na te laten erfgoederen, waar ofte op

-
- 15) Tilburg; Viesliet 949; cohier van huizen te Goirle, R437 fol. 234 17.9.1749, not. 85 acte 233 14.12.1751, not. 66 acte 59 20.2.1731, R430 fol. 119 1724, R479 fol. 100v, 1764, not. 214 acte 382 26.4.1816.

Hilvarenbeek R74 fol. 543 1724.

De kinderen van Herman, allen gedoopt te Tilburg waren: uit het 1e huwelijk, Adriana Maria 1708, uit het 2e huwelijk, Anna Maria 1714, Jan 1718 x Anna-Maria Couwenberg, Catharina 1722, Anna Maria 1722 x Jan van Berckel xx Jan Marten Peljnenborg.

Jan de Roy had bij Annemarie Couwenberg twee kinderen, beiden gedoopt te Goirle nl. Herman x Cornelia van Beurden en Joanna x Thomas van Erven.

Het bewijs dat Herman de Roy ook afstamt van Jan Huybrechts van Capelle en Dorothea Cruysaerts heb ik helaas nog niet gevonden, maar ik meen te mogen veronderstellen dat de Jan de Roy die voor 1625 gehuwd is met Lijsbeth Denijs Gerrit Meijnaerts en hertrouwd met Stevanken Antonis Wouter van Beeck alias De Krom dezelfde Jan is die 11.7.1599 te Goirle gedoopt is als zoon van Herman de Roy en zekere Anna. Hiervoor pleiten o.a. het feit dat deze Jan gegoed was in de herdgang 't Ven, waar ook de herberg St. Jacob stond welke een grote rol heeft gespeeld in de schouten-familie De Roy en vooral het steeds terugkeren van de voornaam Herman wat ook gebeurt bij de reeds beschreven families De Roy.

Genoemde Jan de Roy had twee zonen; Herman, dikwijls genoemd Herman Jan Hermans, gehuwd met Anneken Jan Wouter van Nerven en Adriaan x Margartha Joost Meijnaers. Als zoon van laatstgenoemde werd Herman de Roy, de echtgenoot van Jenneke van Dun, 1.5.1677 te Goirle gedoopt.

Tilburg R356 fol. 44/166 1636, R369 fol. 164 1667, R370 fol. 210 1668,

R664 12.4.1636, R473 fol. 159v, 1732, R474 fol. 27 1735.

„Brabantse Leeuw” jrg. 18 afl. 7 t/m 10 „Aanvullingen op de oudste Tilburgse de Roy's” door Jos van Dijk + samengesteld door J. A. J. Beccx.

Onder tak B wordt op blz. 152 genoemd; Herman, met zoon Jan, die gedoopt werd te Goirle 11.7.1599. Herman was de zoon van Jan de Roy en Anneke Jan Yewaen van den Heuvel.

wat plaatse gelegen, naar doode van haar testatrice bij haare dogter Maria Herman de Roy voor d' eene helfft ten erffregten en de wederhelfft ten togte sullen worden bese-ten gedurende de minderjarigheijt van Hermanus en Johanna Jan de Roy, haar testatrices overleden zoone verweckt bij Annemie Couwenberg, dit tot voornoemde Hermanus en Johanna tot mondige dagen, houwelijk of andersins gecomen sijn waarna meergenoemde Maria de Roy de helffte der erffgoederen sal mogen affdeilen, blijvende de wederhelffte aan voors. Maria Herman de Roy."

In het geval dat Maria de Roy eerst zal sterven is de helft van de erfgoederen voor haar kinderen die echter niet het vruchtgebruik zullen krijgen van het deel voor de kinderen van Jan de Roy.

Jenneke Adriaan van Dun werd 5.7.1755 te Goirle begraven. Eerst in 1764 vindt de erfdeling plaats waarbij het ouderlijk huis van Jenneke van Dun in handen komt van haar schoonzoon Jan Marten Peijnenborg, de tweede man van Maria de Roy.

- IIIa. Vincent Gijsberts van Dun, gedoopt te Tilburg 26.3.1667, werd reeds jong wees en verhuisde toen naar Goirle waar hij ging wonen bij zijn oom en voogd Adriaan Vincent van Dun¹⁶⁾.

Vincent huwt te Goirle 18.9.1695 met Adriaentje Beckers, gedoopt te Moergestel 9.3.1667 dochter van Gosuinus Cornelis Beckers en Neeltje Teunis Arissen Buelen. Het echtpaar woonde te Goirle aan het „Wilteijnt" en beiden zijn voor 19.8.1729 aldaar overleden.

In dat jaar compareren Herman Adriaan de Roy en Cornelis Jan Beckers, momboir en toeziende voogd over de innocente en onmondige kinderen wijlen Vincent Gijsbert van Dun en Adriana Goos Beckers, Maria Vincent van Dun en Cornelis Smulders gehuwd met Cornelia Vincent van Dun „ter eenre" met Jan Vincent van Dun „ter andre sijde," „dewelcke bevonden hebben dat haer ouders boedel soo van haef, meuble en graane te velde omtrent waardig is 568 gulden 10 stuivers daer tegen een schepengeloofte ten lastte van de erffgoederen ten behoeve van

---

16) Tilburg R374 fol. 169v. 1676, R472 fol. 361 19.8.1729, R474 fol. 101v. 14.2.1737 R469 fol. 226 1710, not. 63 acte 52.

Dionijs Wijtmans en aen verachterde dorpslasten en loopende schulden f 442.18,—."

Tussen beide partijen wordt „een minnelijk accoord" aangegaan.

Jan Vincent van Dun zal zijn „innocente" broer Gijsbert de komende tien jaren allimenteren in kost, drank en kleding en daarvoor het volle gebruik krijgen van zijn ouderlijk huis, alle akkers, weiden, beemden en erven alsmede in eigendom het meubilair en de granen op het veld.

Hiertegen zal hij moeten betalen „de loopende schulden des boedels soo van dorpslasten als andersints" en gedurende tien jaar de rente van genoemde schepengeloofte terwijl „in gevalle eenige van de kinderen wijlen Vincent van Dun, nu gaende dienen, sieck werden en buijten staet om te gaen dienen, hij Jan van Dun, die in zijn hujs sal moeten nemen en meede allimenteren in cost, dranck ende hujsvesting."

Na deze tien jaar zullen de erfgoederen gedeeld worden waarbij ieder kind een gelijk deel krijgt.

De deling vindt echter reeds na acht jaar plaats en hiervoor compareerden Jan en Dingman van Dun, de voogden van de kinderen wijlen Cornelis Smulders, Jan van Kempen gehuwd met Maria van Dun en Jan van de Pol gehuwd met Jenneke van Dun.

Jan van Dun krijgt „bij blinde lotinge" een weiland te Goirle gelegen in de Bergvennen en moet betalen aan Jan van de Pol f 10,—.

Dingman krijgt een viertal percelen akkerland met een gezamenlijke oppervlakte van 7½ lops., de kinderen van Cornelis Smulders een perceeltje „heijbodem" en f 70,— te betalen door Jan van Kempen die een perceel „soo heij als ackerlant" aan 't Ven te Goirle ontvangt.

Jan van de Pol tenslotte wordt eigenaar van het ouderlijk huis van zijn vrouw en bovendien van 1 perceel „heijbodem in den ouden Graeff" belast met 8 vaten rogge en 2 stui-vers per jaar, te betalen aan de H. Geest armen van Goirle.

De kinderen van Vincent van Dun en Adriana Beckers waren;

1. Gijsbert, gedoopt te Goirle in augustus 1696, was „innocent" en werd 26.6.1733 te Goirle begraven ¹⁷⁾.

---

17) Tilburg R526 fol. 34 1733.

Bij zijn dood werden zijn erfgoederen als volgt getaxeed;

$\frac{1}{6}$ in een hujs schuur en aangeleeg onder de dorpe Goirle ter plaetse aen het Willeijnt *f* 30,—, belast met 8 vaten rogge sjaers aen de H. Geest armen.

$\frac{1}{6}$ in een perceel weijde in de Bergvennen; $\frac{1}{6}$ in een perceel soo weij als lant aen 't Ven; $\frac{1}{6}$ in een perceeltje ackerlant ter plaetse aen de Baen, $\frac{1}{6}$ in een perceeltje ackerlant in de Vensche ackers; $\frac{1}{6}$ in een perceel ackerlant aen de Abcoven; $\frac{1}{6}$ in een perceeltje ackerlant als voir; $\frac{1}{6}$ in een perceel heijbodem in de Krombeemden; $\frac{1}{6}$ in een perceel heijbodem in de Bolcken.

De totale waarde van deze goederen was *f* 35.9,—.

2. Cornelia, gedoopt te Goirle 27.11.1698, gaat wonen te Tilburg en huwt aldaar 23.12.1725 Cornelis Smulders, gedoopt te Tilburg 21.11.1698 zoon van Wouter Smulders en Maria van de Loo. Hij werd 21.4.1733 in Tilburg begraven.

Cornelia hertrouwde te Tilburg 20.6.1735 Laurijs Jan Jonckers, gedoopt te Tilburg 25.2.1708 zoon van Jan Embrecht Jonckers en Ida Adriaan van der Staack¹⁸⁾. Voor dat zij haar tweede huwelijk aangaat compareert Cornelia voor de schepenen en verklaart twee onmondige kinderen te hebben, Wouter die vier jaar oud is en Cornelia $1\frac{1}{2}$ jaar oud. Aan erfgoederen bezit zij „een seer vervallen hujsinge tot Tilburg onder de Hasselt” en $\frac{1}{5}$ deel in een huis en wat landerijen te Goirle, zijnde het erfdeel van haar ouders, maar dit huis is belast met een schuld van 400 gulden aan Dionijs Wijtmans terwijl haar broer Jan het gebruik ervan heeft.

Met de voogd van haar kinderen, Jan Vincent van Dun, komt zij tot een schikking waarbij zij eigenaresse blijft van haar roerende en onroerende goederen en hiervoor haar kinderen zal allimenteren.

Toen Cornelia te Tilburg als „Cornelia Lauwrens Jonckers aan de Hasselt” 21.4.1741 begraven werd, was het gezin doodarm. Erfgoederen waren er geen meer

---

18) „Eeuwen en uren in de Hasseltse kapel,” J. A. J. Beex; „Historische achtergrond tot 1794” blz. 44.
Tilburg R474 fol. 18v. 3.6.1735, R475 fol. 118 1741

en de waarde van het meubilair was slechts f 2.10.—. Daarom kwam er later ook een allimentatieregeling voor de twee kinderen die Cornelia van Dun had van Laurijs Jonckers, met name Jan en Ida.

Laurijs Jonckers is na de dood van Cornelia van Dun nog drie maal gehuwd; 6.1.1742 met Tresia Lemans weduwe van Justinus Heerders, 24.10.1746 met Anna-Maria Goijaart Heerders en 26.9.1748 werd Maria Peter Vromans zijn bruid.

Laurijs, die bewoner was van de Hasseltse kapel, werd 8.8.1772 in Tilburg begraven ¹⁹⁾.

3. Jan, gedoopt te Goirle in mei 1701 volgt onder IVa.
4. Maria, gedoopt te Goirle 18.2.1703 woont te Tilburg aan de West-Heikant als zij aldaar 28.10.1736 huwt met Jan van Kempen, gedoopt te Oisterwijk

22.10.1715 zoon van Jan van Kempen en Cornelia Vrints ²⁰⁾, wonende te Tilburg aan de Oost-Heikant. Als „Maria Jan van Campen” werd zijn 29.9.1750 te Tilburg begraven.

Voor haar zoon Michiel werd een allimentatieregeling getroffen toen Jan van Kempen te Tilburg 1.2.1751 hertrouwde met Anna Maria Adriaan Janse.

Jan van „Campen” werd 22.1.1760 te Tilburg begraven.

5. Jenneke, gedoopt te Goirle 22.3.1706 huwt te Goirle 22.5.1735 Jan van de Pol, gedoopt te Goirle 4.1.1705 zoon van Antonij van de Pol en Willemijn Hendrik van de Bergen ²¹⁾.

Kort na elkaar zijn Jan en Jenneke overleden. Jan werd eind 1743 te Goirle begraven ²²⁾, Jenneke werd als weduwe van Jan van de Pol samen met een kind van haar 23.1.1744 te Goirle begraven.

Het echtpaar liet drie onmondige kinderen na over wie Jan Vincent van Dun en Jan Dielis Stooopen tot voogden werden aangesteld.

Jan van Dun werd als voogd opgevolgd door zijn

---

19) „Eeuwen en uren in de Hasseltse kapel” dr. F. J. M. van Puijenbroek vermeldt op blz. 60 zekere Ursula Smulders gehuwd met Jan Jonckers als kosteres van de Hasseltse kapel van 1797 tot 1814. Ursula zou in 1760 tegenover de kapel geboren zijn.

Te denken geeft dat te Tilburg in 1760 Jan Jonckers, zoon van Laurijs en Cornelia van Dun huwt met zekere Ursula Smulders.

20) Tilburg R477 fol. 60 1750.

21) Tilburg R478 fol. 254 18.8.1760.

22) In het begraafregister van Goirle wordt in 1743 zondere nadere aanduiding twee maal een Jan van de Pol ingeschreven resp. 7.11.1743 en 31.12.1743.

zwager Jan van Kempen, na de dood van laatstgenoemde werd Cornelis Jan Beckers voogd op 7.3.1760.

In dat jaar „comparereren Cornelis Jan Bekkers als momboir in plaats van wijlen Jan van Kempen en Willem Dirck van de Pol als toesiender in plaats van Jan Dielis Stooopen over de twee onmondige kinderen van wijlen Jan Anthoni van de Pol, verweckt bij Johanna Vincent van Dun, ter eenre en Jan Dielis Stooopen geweesen toesiender over de voornoemde kinderen ter andre sijde, te kennen gevende dat wijlen Jan Vincent van Dun was aangesteld als momboir en voornoemde Jan Dielis Stooopen als toesiender over de alsdan drie onmondige kinderen van wijlen Jan en Jenneke.

Dat voornoemde Jan Vincent van Dun, deesen weerdlt overleeden sijnde, door Jacobus Solders in houwelijk hebbende Johanna van Beurden, te vooren weduwe van wijlen voornoemde Jan Vincent van Dun en de vooren Jan Dielis Stooopen hebben gedaan reekening van haren ontfang, uijtgaaf en administratie bij slot van welcke reekening de voornoemde rendanten de onmondige kinderen in deesen gemeldt waren schuldig gebleven eene somme van hondert twee en veertig guldens, agtien stuivers en agt penningen.

Dat de comparanten ter eenre in haaren qualijt den comparant ter andre sijde hadden gemaant tot voldoeninge van 't voorsegde slot van reekening en daar over verdere procedures en moeilijkheden stonden te gerijsen ten aanzien van Jan Vincent van Dun, door tegenspoeden en malfortuijnen buijten staat geraackt gelijk oock deszelfs weduwe, naderhand gehuwd met Jacobus Solders om hun voornoemde slot te konnen voldoen.”

Met goedvinden van drossaard en schepenen komt het tot de volgende schikking; Jacobus Solders wordt vrijgesteld van betaling. De kosten ontstaan door het geschil worden kontant betaald door Jan Dielis Stooopen en deze zal ook honderd gulden betalen aan de voogden van de kinderen Van de Pol, vijftwintig gulden binnen zes weken en de rest in gelijke termijnen.

6. Dingman, gedoopt te Goirle 25.6.1708 volgt onder IVb.

- IVa. Jan van Dun, gedoopt te Goirle in mei 1701 woont te Tilburg als hij aldaar 31.7.1729 huwt met Jenneke van Beurden, gedoopt te Tilburg 24.11.1708 dochter van Dionysius van Beurden en Diliaana Beckers ²³).

Het echtpaar gaat wonen in Goirle waar zij, zo we reeds zagen, het gebruik krijgen van de erfgoederen van Vincent van Dun, waarvoor zij Gijsbert van Dun zullen allimenteren. De financiële lasten die echter aan dit gebruik zijn verbonden, zullen te zwaar gewogen hebben voor Jan van Dun.

Uiteindelijk zal hij van deze erfgoederen slechts één weiland in eigendom krijgen, door „tegenspoeden en malfortuinen” moet hij schulden maken, o.a. aan de kinderen Van de Pol, en in 1738 verhuist hij met zijn gezin naar Tilburg waar hij gaat wonen aan de Rijt.

Jan werd 20.12.1746 te Tilburg begraven.

Zijn weduwe hertrouwde te Tilburg 16.11.1750 Jacobus Solders, geboortig van Breda en weduwnaar van Clasijna van Bavel.

Johanna van Beurden werd 6.3.1765 te Tilburg begraven. De kinderen van Jan van Dun en Jenneke van Beurden waren;

1. Vincent, gedoopt te Goirle 8.12.1730, aldaar „pro Deo” begraven 10.5.1734.
2. Denijs, gedoopt te Goirle 8.4.1732 volgt onder Va.
3. Adriaan, gedoopt te Goirle 13.12.1734, aldaar begraven 2.4.1735.
4. Adriaan, gedoopt te Goirle 21.4.1736 volgt onder Vb.
5. Adriana Maria, gedoopt te Tilburg 3.6.1739, aldaar begraven 7.1.1745.
6. Jan, gedoopt te Tilburg 6.8.1742 volgt onder Vc.
7. Vincent, gedoopt te Tilburg 29.5.1746 volgt onder Vd.

- IVb. Dingman van Dun, gedoopt te Goirle 25.6.1708 woont te Tilburg aan den Heuvel en huwt aldaar 22.6.1735 Elisabeth Emmen, afkomstig van Oisterwijk waar zij 2.10.1708 ge-

---

23) Tilburg R478 fol. 254 18.8.1760, R472 fol. 361 19.8.1729, R474 fol. 101v. 14.2.1737.

doopt werd als dochter van Emmerentius Hendrik Emmen en Joanna van Haeren ²⁴⁾).

Dingman gaat het blijkbaar niet veel beter dan zijn broer Jan want kort voor zijn dood leent hij 225 gulden van Roelof Hollen.

Hij werd 29.3.1741 in Tilburg begraven.

Zijn weduwe verhuisde naar Goirle waar in de herfst van 1744 haar huis totaal door brand verwoest werd, waardoor zij aan de bedelstaf kwam;

„Elisabeth Embregts Hendrick Emmen, weduwe wijlen Dingman Vincent van Dun, inwoonster tot Goirle, is aldaer op den 25e September 1744 afgebrant het geene veroorzaekt werd door een smis die in haer buurt stond en sijn alle haere meublen, boeckwijt, rog, hooij, strooij, torff en hout in verbrant soo dat sij met haere kleijne kinderen daer uijt heeft moeten loopen en tegen den droeven winter van alles ontbloot soo dat sij met haere kinderen sig in een seer droevige en arme staet bevint en in geval van de goede luijden niet geholpen wordt van armoede en gebreck soude moeten vergaen.”

Na de brand gaat Elisabeth Emmen wonen in een huis van Peter de Gruyter aan 't Ven.

Elisabeth werd 24.10.1788 te Goirle begraven. Een jaar later delen haar kinderen de nagelaten goederen die tegen betaling van 225 gulden aan Vincent Dingman van Dun „bij blinde lotinge” alle in handen komen van Huberta en Johanna Dingman van Dun.

Deze goederen bestonden uit; „een perceel soo heij- weij- als zaaïland genaamd de Steegen onder Goirle ter plaatse genaamd den Tolpaal, item een perceel zaaïland als voor ter plaatse de Beddevennen, item een perceeltje zaaïland aan de Oude Baan en een perceeltje zaaïland als voor.”

De kinderen van Dingman van Dun en Elisabeth Emmen waren;

1. Vincent, gedoopt te Tilburg 17.7.1736 volgt onder Ve.
2. Huberta, gedoopt te Tilburg 11.3.1738 werd ongehuwd te Goirle begraven 24.10.1794.

Waarschijnlijk was zij een slachtoffer van de „roode loop” die vooral in de maand oktober van het jaar

---

24) Tilburg R435 fol. 202 26.1.1741, R632 23.2.1745, R443 fol. 172 26.5.1768, R489 fol. 28 1789.
Tilburg archief Visvliet 954; cohier van huizen te Goirle.

1794 te Goirle woedde en bijna honderd slachtoffers maakte in het dorp dat toen ongeveer negenhonderd inwoners telde ²⁵⁾.

Het jaar 1794 gaf de Goirlenaren trouwens toch weinig redenen om te dansen rond de vrijheidsboom ²⁶⁾. In het najaar van 1794 kampeerde een groot korps geallieerden te Goirle, wat door de Goirlenaren onderhouden moest worden.

Erg dankbaar waren de heren daar niet voor, „de te veld staande graanen wierden vernielt of uijt de schuuren geroofd voor zover die reeds ingezamelt waaren.”

Deze invasie veroorzaakte te Goirle ook „een stilstand van handwerken waaraan zeer veele hun eenige bestaan binnen Goirle hebben en waardoor al meer en meer dezelve veragtert en in hunne vermogen ten uijterste vermagert geworden zijn.”

„Dat gelijk niet zelden één ongeluk alleen komt, het ook zo binnen Goirle gegaan is, want dat ongeluk op ongeluk en ramp op ramp gevolgt is of wel tegelijk hebben plaats gevonden.”

Nauwlijks zijn de geallieerden vertrokken of de Franse rukken het dorp binnen en plunderen en vernielen alles wat de vorige troepen nog heel gelaten hadden. Als enige tijd later de schade getaxeerd wordt, blijkt deze schade „van alle zoodanige goederen welke door de rampen des oorlogs geplundert, verbrant of ontweidigt zijn” de voor het arme Goirle kapitale som van f 5720.17,— te bedragen.

Brachten deze oorlogshandelingen voornamelijk materiële schade, een andere ramp die de Goirlenaren veel dieper aangegrepen zal hebben, brak ook nog los in 1794.

In dat jaar is „tot onbeschrijfelijke droefheid en ellende een zeer quaataardige en aanstekende en besmettelijke ziekte van de roode loop alhier van huijs tot huijs gegaan en wel zoo heevig dat meer dan ¹/₁₀

25) „De roode Loop” week vrij plotseling op 13 december, feestdag van de H. Lucia, vanaf die dag door de Goirlenaren aangeroepen tegen besmettelijke ziekten.

H. W. Janson; „Bijdrage tot de geschiedenis van Goirle” blz. 33.

26) Tilburg archief Visvliet 1290 11.11.1796. idem 1302 28.7.1797, idem 1294. Visvliet 1304 rekeningen H. Geest armen Goirle.

van d' inwoonders daar door ten grave zijn gedaelt, ganschen huijsgezinnen en familiën, anders welvarende en kostwinnende luijden, plotseling geheel arm geworden zijn en het aantal noodlijdenden ten laste van der arme caste ongelooflijk vermeerderd is."

Ter voorkoming van „eenen totalen hongersnood" moet de gemeente elders graan kopen om het volk van brood te voorzien.

Ten laste van de armenzorg kwamen 161 personen die vooral woonden in de herdgangen waar voornamelijk wevers en balmakers woonden nl. Kerck en Dorp.

Pas een jaar later worden te Goirle in bijzijn van Vincent van Dun, broer en erfgenaam, de goederen getaxeerd van Huberdina van Dun „overleeden te Goirle en aldaar begraven den 24 Octoboer 1794 en zijnde volgen declaratie van den requirant met de troubele tijden vergeeten binnen den behoorlijken tijd te doen taxeeren"²⁷⁾.

3. Johanna, gedoopt te Tilburg 12.8.1740, ongehuwd te Goirle begraven 13.11.1792.

- Va. Denijs van Dun ²⁸⁾ gedoopt te Goirle 8.4.1732, woont te Tilburg onder Veldhoven als hij aldaar 11.10.1767 huwt met Geertruij van Kuijk, gedoopt te Udenhout 25.8.1736 dochter van Godefridus van Kuijk en Maria van de Pas. Zij werd 1.2.1768 te Tilburg begraven waarna Denijs verhuisde naar Hoogstraten.

In 1774 woont hij weer in Tilburg waar hij dan op 14 mei hertrouwt met de veel oudere Jacowijn van Wijck, gedoopt te Tilburg 21.1.1711 dochter van Nicolaas van Wijck en Dymphna Peter van Ballaer.

Voor Jacomijn was dit het derde huwelijk. Haar eerste man heette Joannes Deugts, in 1753 werd Denijs Adriaan Vrancken, weduwnaar van Dingena Adriaan van Gils haar tweede man.

In 1776 maken Denijs van Dun en Jacomijn van Wijck, „enigszins siek," een testament waarin de langstlevende benoemd wordt tot universeel erfgenaam.

---

27) Tilburg R542 fol. 150 12.10.1795.

28) Tilburg not. 101 acte 9 29.1.1776, not. 111 acte 359.

Jacomijn werd 28.8.1779 te Tilburg begraven waarna Denijs een nieuw testament maakt waarin hij $\frac{1}{3}$ van zijn goederen vermaakt aan de kinderen van wijlen zijn broer Adriaan van Dun, $\frac{1}{3}$ deel aan de kinderen van wijlen zijn broer Jan van Dun, die „uijt erkentnisse” $\frac{1}{3}$ van dit $\frac{1}{3}$ deel moeten uitkeren aan de H. Geest armen van Tilburg en $\frac{1}{3}$ deel aan de kinderen van wijlen zijn broer Vincent van Dun.

Tenslotte wordt Embregt van Dijk nog bedacht met zes hemden en een kamizool en zijn halfzuster Clasina Solders met 25 gulden en een half dozijn hemden. Denijs werd 15.4.1786 te Tilburg begraven.

- Vb. Adriaan van Dun, gedoopt te Goirle 21.4.1736 huwt te Tilburg, waar hij dan woont aan 't Heike, 12.4.1761 Maria Schaapsmeeders, gedoopt te Tilburg 13.3.1740 dochter van Jacob en Anna Maria de Lepper²⁹⁾.

Het gezin woonde later aan de Noordhoek waar Adriaan, die wolwever was, overleed. Hij werd begraven te Tilburg 9.6.1775.

Zijn weduwe hertrouwde te Tilburg 27.4.1778 Jan Gerardus van Berkel ter gelegenheid waarvan de inventaris van haar goederen werd opgemaakt.

Het schamele bezit van Maria Schaapsmeeders bestond uit:

1 wolle weefgetouw met toebehooren, 1 spoel, 1 wolketel, 2 klijne dito, 1 vuurpan, 3 tinne schootels, 2 dito borden, 1 dito waterpot, 1 kastje, 1 eetensschapraij, 1 bed, 1 haal, tang en brandeijser, 1 theeketel en een trekpote, geen debet, een schuld van 50 gulden.

Maria Schaapsmeeders werd 27.5.1801 te Tilburg begraven.

Adriaan van Dun had de volgende kinderen bij haar;

1. Jan, gedoopt te Tilburg 6.2.1762 aldaar begraven 11.9.1778.
2. Michaël, gedoopt te Tilburg 16.4.1765 volgt onder Vla.
3. Jan Francis, gedoopt te Tilburg 15.12.1767 volgt onder Vlb.

---

29) Tilburg R506 fol. 96 27.4.1778.

4. Dingman, gedoopt te Tilburg 11.11.1771 aldaar be-
graven 17.12.1776.
  5. Hendrik, gedoopt te Tilburg 15.3.1775 volgt onder
Vlc.
- Vc. Jan van Dun, gedoopt te Tilburg 6.8.1742 woont aldaar
aan de Veldhoven als hij 10.2.1765 huwt met Dina Jan van
Aken alias Deugts, gedoopt te Tilburg 18.2.1742 dochter
van Jan Deugts en Jacomijn van Wijck.
De schoonmoeder van Jan werd dus later de vrouw van
zijn broer Denijs.
Getuige bij het huwelijk van Jan was de stiefvader van
zijn vrouw, Denijs Vrancken, de tweede man van Jacomijn
van Wijck.
Dina werd 29.3.1768 te Tilburg begraven. Jan hertrouwde
te Tilburg 25.7.1773 Anna Clara Schaapsmeeders, een
zuster van zijn schoonzus, gedoopt te Tilburg 22.5.1745 en
aldaar overleden 2.7.1817. Haar ouders waren Jacob
Schaapsmeeders en Anna Maria de Lepper.
Jan werd 5.11.1781 te Tilburg begraven. Hij overleed in
de herdgang Korvel.
Zijn kinderen waren;
1. Jan Baptist, gedoopt te Tilburg 27.5.1766 aldaar be-
graven 17.6.1769.
  2. Joanna Maria, gedoopt te Tilburg 18.2.1768 aldaar
begraven 19.2.1768.
  3. Digna, gedoopt te Tilburg 7.7.1774.
  4. Adriana, gedoopt te Tilburg 19.6.1775 aldaar begra-
ven 9.8.1775.
  5. Jan Cornelis, gedoopt te Tilburg 5.6.1776 volgt onder
Vld.
  6. Adriaan, gedoopt te Tilburg 1.5.1778, volgt onder Vle.
  7. Wilhelma, gedoopt te Tilburg 24.1.1781 aldaar be-
graven 7.6.1783.
- Vd. Vincent Jan van Dun, gedoopt te Tilburg 29.5.1746, be-
graven aldaar 10.10.1781.
Vincent was arbeider en woonde te Tilburg aan de „Kerk.”
Hij huwde in zijn geboorteplaats 12.6.1774 Maria Stal-
pers, dochter van Peter Stalpers en Anna Maria van Gils
³⁰⁾.

30) Volgens haar huwelijks- en overlijdensakte was Maria Stalpers geboortig van Tilburg.
Haar doopdatum werd echter niet gevonden. Te Tilburg werden wel twee broers van
haar gedoopt nl. Peter 24.2.1755 en Jan Baptist 14.4.1759. Haar ouders zijn ook niet te
Tilburg gehuwd. Mogelijk is zij als baby met haar ouders in Tilburg komen wonen.

Zij overleed te Tilburg op tachtigjarige leeftijd 7.9.1833.
Haar beroep was toen baker.

Hun kinderen waren;

1. Joanna Maria, gedoopt te Tilburg 4.4.1777 aldaar begraven 12.2.1782.
2. Michaël, gedoopt te Tilburg 15.3.1779 volgt onder Vlf.
3. Joanna Maria, gedoopt te Tilburg 25.8.1780 aldaar begraven 26.4.1781.
4. Vincent, gedoopt te Tilburg 2.11.1781 aldaar begraven 21.12.1781.

- Ve. Vincent Dingman van Dun, gedoopt te Tilburg 17.7.1736, huwt te Goirle, waar hij toen woonachtig was, 21.9.1760 Marjan Smits, gedoopt te Goirle onder de naam Maria 18.7.1734, dochter van Marten Smits en Elisabeth van Gorp. Zij werd 26.2.1791 te Goirle begraven.

Vincent hertrouwde te Goirle 24.2.1794 Johanna de Brouwer, weduwe van Jan de Brouwer ³¹⁾).

Johanna de Brouwer werd 25.12.1800 te Goirle begraven. Vincent volgt haar in 1806. Op twee augustus van dat jaar werd hij te Goirle begraven ³²⁾).

Het beroep van Vincent was linnenwever.

Op dezelfde dag dat hij huwde met Johanna de Brouwer werd in bijzijn van de voogden van zijn kinderen bij Marjan Smits, met name Vincent van de Pol en Jan Smits, zijn inboedel geïnventariseerd.

Naast de gebruikelijke huisraad behoorde hiertoe ook „een weefgetouw met spoelgetuijg, 7 pond wielgaren, 3 pond spoelgaren en vier pond werk” ³³⁾).

Aan onroerende goederen bezat Vincent toen: een perceeltje weiland te Goirle aan de Bakertand, een perceel heide aldaar in de Winkelhoeken en de helft in twee „twee heijdeveldekens onder Hilvarenbeek teneinde aan Abcovensdijk.”

31) Toen Johanna de Brouwer in 1787 huwde met Jan de Brouwer verklaarde zij te Goirle geboren te zijn. Als zij huwt met Vincent van Dun verklaart zij geboren te zijn in Moergestel. Getuige bij haar eerste huwelijk was haar zwager Jan van der Aa die gehuwd was met Petronella de Brouwer, gedoopt te Moergestel 7.4.1760 dochter van Adriaan x Elisabeth Driessen. Er werd echter noch te Moergestel, noch te Goirle een kind van dit echtpaar gedoopt met de naam Johanna.

32) Tilburg R511 fol. 60 24.2.1794, not. 106 akte 19 21.9.1779, not. 106 akte 20 21.9.1779, not. 106 akte 23 24.9.1779, R875 publieke verkopen, R443, fol. 61 21.10.1786, R449 fol. 103v. 4.6.1784, R457 fol. 24v. 20.2.1796, not. 145 akte 18 1796, R457 fol. 32 7.3.1796, R457 fol. 37 5.4.1796, R447 fol. 63 7.12.1779, R447 fol. 64v. 7.12.1779, R441 fol. 257 4.11.1761, R445 fol. 236 30.10.1775, R443 fol. 160 8.3.1768.

33) Werk was linnen garen van vlassafval gesponnen.

Er waren de volgende schulden;

„huijshuur aan Peter Brouwers wegens 1½ jaar f 16.10.-,
huijshuur aan Hendrik van Beeck wegens ¼ jaar f 2.15.-,
aan Hendrik van Osch wegens geleeverd brood f 4.3.4,
aan Gommert de Cort wegens gemeene middelen f 4.-.-,
aan burgemeester A. Hosemans wegens personele omsla-
gen f 3.-.-, aan de weduwe Jan van Besouw wegens ge-
leverd brood f 2.10.-, aan Peter Vekemans wegens gelee-
verde winkelwaaren f 0.7.-, aan Jan Mutsaerts wegens ge-
leverde melk f 0.3.2, aan Nicolaas van Broekhoven we-
gens geleverd bier f 1.-.-.”

Van de bovengenoemde onroerende goederen doet Vincent
in 1796 afstand ten behoeve van zijn kinderen verwekt bij
Marjan Smits met name: Martinus, Maria-Catharina en
Petronella.

Nog datzelfde jaar werden deze goederen door genoemde
kinderen verkocht.

Verder kennen we van Vincent de volgende transporten;

In 1761 verkoopt hij aan Nicolaas Cornelis Mutsaerts een
perceel heide te Goirle aan de Conincxfoort voor 50 gul-
den.

In 1768 volgt een perceel schaarbos „aan het Rabauwen-
dijkxken” waarvan Michiel Brocken voor 155 gulden eige-
naar werd.

„Een afgebrande huijsplaatse met de materialen daarop
leggende alsmede den hoff, geleegeen tot Corvel in 't
Haringseijnd,” komt in 1766 voor 37 gulden in handen
van Willem van Eijk.

In 1775 volgt nog de verkoop van een perceel heide aan
de Conincxfoort aan Peter Wouter van Beurden en in 1784
volgt tenslotte de verkoop van een perceel „uijtgesteeken
putten en moervelden” aan de Bakertand te Goirle.

Koper hiervan was Jan Francis de Beer.

In 1779 werd Vincent executeur-testamentair en voor de
helft erfgenaam van zijn schoonzuster Elisabeth Smits
„devota”³⁴⁾.

---

34) „Tilborgh” jrg. 2 nr. 3 blz. 19 J. v. Gils; „Pastoor de Beeck en de weldoeners van zijn
kerk.” In 1762 schonk Elisabeth Smits twee beelden aan pastoor de Beeck ter verfraaiing
van de nieuwe Goirlese schuurkerk.

De goederen van Elisabeth Smits werden op 8 november 1779 's-middags om vier uur, in de herberg van Bernard Rademaker aan de kerk te Goirle, openbaar verkocht door Vincent van Dun in zijn funktie als executeur-testamentair. De kopen bestonden uit een huis bestaande uit twee woningen „gestaan en gelegen te Goirle omtrent de Roomsche kerk,” waarvan Francis Eijsermans en Nicolaas van Enschoot kopers werden en een boerderij aan de Bakertand te Goirle, bewoond door Jan de Roy, koper Peter Hesselmans.

In 1796 compareren voor de Tilburgse notaris, Cornelis Adriaan Meelis gehuwd met Maria Jan Smits, Adriaan Brokken gehuwd met Anna Maria Bakx en Anna Barbara Bakx, wiens moeder was Lucia Smits, te kennen gevende door Elisabeth Smits in haar nagelaten goederen tot medeërfgenenamen van vaderszijde te zijn geroepen.

Zij verklaren dien volgens op de krachtigste wijze rechtens te constitueren en volmachtig te maken de persoon van Norbert Smits te Baarle-Hertog, om van Vincent van Dun, executeur-testamentair, te ontvangen zodanige penningen als zij gezamenlijk uit de nalatenschap van Elisabeth Smits kompeterende zijn.

Typisch is dat juist in 1796 door Vincent van Dun afstand gedaan wordt van zijn onroerende goederen ten behoeve van zijn kinderen en dat deze goederen direkt door deze kinderen verkocht worden.

Van een kale kip kan men immers geen veren plukken.

De kinderen van Vincent van Dun waren;

1. Digna, gedoopt te Goirle 7.9.1761, aldaar begraven 1.7.1766.
2. Martinus, gedoopt te Goirle 28.12.1762 volgt onder Vlg.
3. Jan, gedoopt te Goirle 8.1.1765, aldaar begraven 8.3.1765.
4. Joanna Maria, gedoopt te Goirle 6.4.1766 aldaar begraven 15.4.1768.
5. een dood geboren kind van Vincent, begraven te Goirle 2.3.1770.
6. Vincent, gedoopt te Goirle 8.5.1771 aldaar begraven 3.7.1771.

7. Maria Catharina ³⁵⁾, gedoopt te Goirle 22.7.1772, verhuisd naar Riel 13.10.1795, huwt aldaar 18.10.1795 landbouwer Adriaan Otten, gedoopt te Riel 9.11.1756 zoon van Henricus Otten en Johanna Metsers.
Het echtpaar woonde in het Rielse gehucht Brakel waar hij 3.7.1817 overleed. Zij hertrouwde te Riel 2.9.1818 Jan de Bie, gedoopt te Hilvarenbeek 7.4.1760, zoon van Adam de Bie en Marie Paulus van der Linden, weduwnaar van Antonia Vermeulen. Hij was landbouwer te Riel, waar hij 20.1.1846 overleed. Zij sterft te Riel 14.9.1831, beroep landbouwster.
8. Petronella ³⁶⁾, gedoopt te Goirle 23.1.1778, huwt te Goirle 10.5.1802 linnenwever Arnoldus Vromans, gedoopt te Goirle 30.9.1780 zoon van Antonius Vromans en Elisabeth van Wijck.
Zij verhuizen naar Oisterwijk waar hij 17.5.1833 overleed. Zij sterft in Tilburg 9.1.1846, beroep spinster.
9. Jan, gedoopt te Goirle 18.5.1794, aldaar begraven 27.2.1795.
10. Jan, gedoopt te Goirle 3.12.1795 volgt onder Vlh.
11. Elisabeth, gedoopt te Goirle 3.5.1799 aldaar begraven 29.11.1799.

Vla. Michaël van Dun, gedoopt te Tilburg 16.4.1765, huwt te Tilburg 6.3.1791 Adriana Haans, gedoopt te Tilburg 20.8.1764 dochter van Cornelis Antonie Haans en Maria Voets ³⁷⁾.

Van zijn schoonvader erfde Michiel een huis „op het Heijken.”

Aan Jan Haans verhuurde Michiel een huis met hof en een gedeelte van de stal onder Loven ter plaatse de Hoeven voor 36 gulden per jaar.

Michiel woonde zelf in de wijk Oerle te Tilburg en in 1810

³⁵⁾ Tilburg archief Visvliet 139/140.

³⁶⁾ W. de Bakker en mr. G. Berkelmans; „Anderhalve eeuw in Oisterwijk” blz. 301/302 en 367. Het gezin bewoont te Oisterwijk een huis van Willem van Roesel uit Enschoot.

³⁷⁾ Tilburg not. 153 akte 34, not. 135 akte 68.

„De opkomst van Tilburg als industriestad, anderhalve eeuw economische en sociale ontwikkeling”; V. G. H. Savelkoul „De ondernemersstand in de jaren 1810—16” blz. 62 „lijst van autochthone „fabriquants de drap” in 1810” nr. 23.

wordt hij vermeld als „fabriquant de drap,” later is hij koopman en bij zijn overlijden te Tilburg 8.2.1823 blijkt hij van beroep winkelier te zijn.

Zijn vrouw sterft te Tilburg 10.8.1846, zijn was winkelierster.

Hun kinderen waren;

1. Adriana Maria, gedoopt te Tilburg 13.3.1792, huwt te Tilburg 15.4.1819 Cornelis Stoops, gedoopt te Baarle-Nassau 15.11.1788 zoon van Adriaan Stoops en Anna Maria Peeters. Zijn beroep is kleermaker, later koopman. Hij sterft te Tilburg 26.9.1876. Zij is 24.12.1873 aldaar overleden.

2. Adriaan, gedoopt te Tilburg 24.1.1794, aldaar overleden 7.3.1875³⁸⁾.

In 1814 compareert zijn vader voor de notaris, handelende in naam van zijn minderjarige zoon Adriaan die door het trekken van lotnummer 234 in militaire dienst moet.

Hij heeft echter een remplaceant gevonden in de persoon van Peter Josephus Bleron, dagloner uit Nier-vliet, die voor 375 gulden de dienstplicht voor Adriaan zal vervullen.

Het beroep van Adriaan was fabrikant. Bij het huwelijk van zijn dochter Joanna Maria Huberdina in 1850 met notarisklerk Emile Possoz uit Halle, wordt hij echter winkelier genoemd.

Adriaan huwde te Eindhoven 26.5.1825 met Henrica Vervoort, gedoopt te Eindhoven 27.9.1794, dochter van wijlen Casper Arnoldus Vervoort en Joanna Maria Smits „hoedenfabrikkante” te Eindhoven.

Henrica stierf te Tilburg 12.8.1843 waarna hij hertrouwde met Dorothea Barbara Stroobant, geboren te Turnhout in 1809, dochter van Livinus Stroobant en Rosalia Bille. Zij sterft te Tilburg 19.1.1877.

3. Jan Francis, gedoopt te Tilburg 19.5.1796 tr. te? Anna Maria van Oijen, geboren te Helmond dochter van Antonius van Oijen en Petronella Mareynen, die op negenendertig-jarige leeftijd 16.1.1837 te Tilburg in het kraambed is overleden.

Hij hertrouwt te Tilburg 9.3.1843 Hendrika Zom, ge-

---

38) Tilburg not. 212 akte 265 1814.

boren te Terheijden 1.8.1813 als natuurlijke dochter van Catharina Zom.

Jan Francis heeft verschillende beroepen uitgeoefend. Hij begint als bakker, bij zijn tweede huwelijk is hij hovenier en bij zijn overlijden te Tilburg 29.5.1868 wordt vermeld dat zijn beroep steenbakker was.

Zijn weduwe hertrouwde met herbergier Peter van Dommelen en overleed te Tilburg 12.7.1888.

4. Jan, gedoopt te Tilburg 28.6.1798, aldaar overleden 17.5.1879, beroep bakker.

Hij huwde te Tilburg 2.5.1822 Joanna Maria Teurlings, particuliere, gedoopt te Tilburg 18.12.1795 dochter van meesterknecht Nicolaas Teurlings en Maria Catharina van Eijk. Zij stierf te Tilburg 17.1.1863.

5. Maria Cornelia ³⁹⁾ gedoopt te Tilburg 17.11.1801, huwt te Tilburg 18.11.1822 schrijnwerker Gerardus Carolus Beltz, gedoopt te 's-Hertogenbosch 11.6.1800, woonachtig te Tilburg, zoon van spiegelmaker Gerardus Beltz en Carolina Gijsberdina van der Vaert.

Het gezin verhuist 4.5.1827 naar 's-Hertogenbosch waar Maria Cornelia als weduwe van Gerardus Carolus Beltz 18.7.1874 aan de Keizerstraat overleden is.

6. Een dood geboren kind van Michiel werd 22.8.1800 te Tilburg begraven.
7. Maria Anna, gedoopt te Tilburg 29.8.1804, huwt aldaar 3.5.1832 Franciscus Antonius van Zantbeek, smid te Tilburg, gedoopt te St. Michielsgestel 28.7.1809 zoon van Gerardus en Elisabeth Sprenkels. Zij sterft te Tilburg 16.5.1853. Hij hertrouwde met Adriana Adams en overleed te Tilburg 3.1.1878.
8. Antonetta werd 18.8.1806 te Tilburg begraven. Zij werd 1½ uur oud.
9. Antonius, begraven te Tilburg 17.4.1809, werd ½ uur oud.

(wordt vervolgd)

Aan dit nummer werken mee:

Ir. D. A. N. Vriesendorp, Prof. Lorentzstraat 11, Hengelo (O.)

J. v. Gils, Loosstraat 14, Hilvarenbeek.

de brabantse leeuw

Maandblad van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en
Wapenkunde van het Provinciaal Genootschap van
Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant.

Redactie:

Mr. G. Berkelmans

Dr. G. C. M. van Dijk

J. P. H. Goossens

J. H. G. J. van Heeswijk, secretaris

J. Th. M. Meissen

Redactiesecretariaat: Maasbandijk 30,
Postbus 29, Kerkrade

Jaargang 25 — Nr. 11 en 12 — november/december 1976

Abonnementen: per jaargang: binnenland f 19,80, buitenland f 21,—

Men gelieve te betalen met een toon te zenden acceptgirokaart.

Indien niet schriftelijk opgezegd vóór 1 december wordt het abonnement voor
het volgende jaar gecontinueerd.

Administratie: Postbus 1104, 's-Hertogenbosch, tel. 073-139484, giro 1092410.

Voorlopig op de helft

Om over de contemporaine geschiedenis van onze provincie veel te weten te komen behoeft men niet bij voorkeur het *Tijdschrift voor Noordbrabantsche geschiedenis en volkskunde Taxandria* te raadplegen. De jaargang voor 1941 wordt, tegen het gebruik in, begonnen met een voorwoordje. Daarin wordt slechts vermeld: „Zachtkens aan wordt de achterstand ingehaald,” te weten die welke door de „ongewone tijdsomstandigheden” is opgelopen. Hierna gaat de hoofdredacteur over tot de orde van de dag met een artikel over het bezoek van leden van het huis van Oranje aan Etten en Leur. Gestaag doorwerkend tot zijn dood¹ heeft pastoor Juten het verschijnen van de vijftigste jaargang van *Taxandria* weten te bewerkstelligen². Toen deze mijlpaal met voorzichtige passen van vijf reeksen van tien jaargangen was bereikt, wensten de uitgevers, de firma Gebroeders Juten, bij andere waagstukken niet ook nog het risico te lopen in de zogenaamde Kultuurkamer opgesloten te worden. De zesde reeks wachtte op betere tijden. Met de bevrijding van de bezetter waren die nog niet aangebroken. Bij de wederopbouw van het Provinciaal Genootschap werd echter geruime tijd het gemis aan een tijdschrift gevoeld, waarin de resultaten van studies over Brabantse geslachten konden worden medegedeeld. De leemte in de media op genealogisch terrein is sterker gevoeld toen men in 1950 te 's-Hertogenbosch geconfronteerd werd met een breed opgezette vereniging als het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde³. Het aanstellen van een redactie voor een mededelingenblad voor de genealogisch-heraldische sectie van het Provinciaal Genootschap was in 1951 dan ook een van de eerste bezigheden waartoe mr J. W. P. A. Smit (1883—1972) als voorzitter van de 26-koppige sectie overging. De redactie is toen gevormd door jhr mr dr B. R. C. M. de Roy van Zuidewijn (1882—1973),⁴ J. P. B. Goossens en J. H. G. J. van Heeswijk. De eerstgenoemde is tot kort voor zijn overlijden deel van de redactie blijven uitmaken. Als mede-redactielid van Nederlands Adelsboek was hij voortreffelijk op de hoogte van de geschiedenis der aanzienlijke geslachten in heel Nederland, van welke meerdere ook op de ontwikkeling van Brabant een stempel hebben gedrukt. Voor de man die zelf nog minister Luyben heeft gekend, leefde die geschiedenis. De heren Goossens en Van Heeswijk, reeds bekend bij de lezers van *Taxandria*, hebben er tot nu toe voor kunnen zorgen, dat overeenkomstig de bedoeling,⁵ de voetsporen van *Taxandria* worden gedrukt. Geleidelijk aan zijn er in de redactie ook nieuwe stemmen gekomen, in 1965 van mr G. Berkelmans, in 1968 van dr G. C. M. van Dijk en in 1973 van J. Th. M. Melssen.

Van De Brabantse Leeuw is aanvankelijk H. de Bot te Rotterdam, en naderhand weer Juten in Bergen op Zoom de uitgever geworden.

Met een hooggestemd betoog⁶ werd in 1952 voor De Brabantse Leeuw drie-en-halve gulden aan abonnementsgeld en een veelvoud daarvan aan geestdrift losgeslagen. Het aantal abonnementen dat toen binnen een half jaar vergaard werd is niet meer geëvenaard. Toch meent de huidige redactie dat er plaats is voor een klein vlagvertoon. Terwijl in het oprichtingsjaar van De Brabantse Leeuw geklaagd werd over „te professorale en daardoor ongenietbare artikelen”⁷ in De Nederlandsche Leeuw, is hier met blijvend succes begonnen aan, wat in de aankondigingsfolder onverstoorbaar heet, „verdieping en verheldering van wetenschappelijk-verantwoord stamboomonderzoek.” Dat hieraan wordt gewerkt door schrijvers buiten de redactie die, trouw door alle jaargangen heen, nu al een kwart eeuw voor- komen, verdient bij dankbare herinnering ook eens vermelding.

GB

1. G. C. A. Juten is overleden op 6 februari 1943.
2. Taxandria, jg 50 (1943).
3. J. van Heeswijk, in Brabantse Leeuw jg 22 (1973), 34.
4. Nederlands Adelsboek jg 63 (1970), 63, en 65 (1973) voorwoord.
5. Brabantse Leeuw, jg 1 (1952) 121; zie ook 147.
6. Brabantse Leeuw, jg 1 (1952) 1.
7. Nederlandsche Leeuw, jg 70 (1953) kolom 8.

De wapens van de steden in het voormalig hertogdom Brabant

W. A. van Ham

Noordsingel 140, Bergen op Zoom

De meeste handboeken van de wapenkunde of heraldiek geven van het begrip „wapen” een min of meer ingewikkelde definitie. De meest simpele en verstaanbare is deze: wapens zijn gekleurde, blijvende kentekens, voorgesteld in de vorm van een schild. Vaak komen daar nog helm, dekkleden en helmtekens bij; soms nog kronen, schildhouders en wapenspreuken.

De vraag, hoe men tot het voeren van wapens kwam, wordt meestal beantwoord met een verwijzing naar het ontstaan in de tweede helft van de twaalfde eeuw. Dit ontstaan lag geheel in de sfeer van de riddercultuur, hoewel er een praktische noodzaak aan ten grondslag lag. Door verbeteringen in de wapenrusting waren de ridders niet langer persoonlijk herkenbaar in de strijd of het toernooi; zij moesten zich dus identificeren door beschildering van helm, schild of harnas. Het verschijnsel had gevoeglijk kunnen verdwijnen nadat de krijgsvordering weer andere eisen was gaan stellen. In plaats daarvan werd het fenomeen van incidenteel blijvend en van persoonlijk erfelijk. De oorzaak hiervan ligt waarschijnlijk in het psychologische vlak. De ridderschap, die tot dusverre een sociale klasse vormde ging geleidelijk op in de adelstand, die zoals alle standen gesloten was en juridisch bepaald. De adelstand berustte op erfrecht: vandaar dat het wapenschild werd gefixeerd als statussymbool en erfelijk, zoals adeldom erfelijk was. De registratie van de wapenschilden bij toernooien door de zogenaamde herauten die ook nog als hofdichters en kroniekschrijvers fungeerden schiep alras een cultuurvorm die niet meer was weg te denken. Zelfs in de moderne tijd bestaat deze voort door middel van de adelskollegia en de heraldische genootschappen. ¹⁾

Aan een verklaring vanuit de ridder- en adelscultuur hebben we niet zo heel erg veel, wanneer we bedenken dat de stedelijke besturen en gemeenschappen korporaties vormden die meestal niet uit de ridderklasse of de adelstand waren geformeerd.

Integendeel: vaak stelden de steden zich diametraal tegenover de adel op. Toch gingen zij ertoe over zich van deze feodale kentekens te voorzien. Ook hier kan een psychologische verklaring voor de hand liggen. Toen men er in was geslaagd voor de steden een eigen plaats te veroveren naast de adel en de geestelijkheid ging men zich voorzien van de attributen van de adelstand. Vanzelfsprekend deed de geestelijkheid, de bischoppen voorop, hetzelfde. ²⁾

Toch waren er meer factoren die de steden aanleiding gaven tot het voeren van wapens. Aan de heraldiek waren eeuwen voorafgegaan waarin bij de eredienst, rechtspraak, oorlogsvoering en kommercie steeds het bezigen van kentekens van stofelijke of formele aard gebruikelijk was geweest. Zelfs de meest primitieve kulturen kennen de symboliek. De opkomst van de nieuwe staten in onze tijd laat steeds opnieuw zien hoe er alom behoefte bestaat de eigen identiteit vorm te geven door het voeren van symbolen. ³⁾

De heraldiek ontstond in een periode, waaraan een eeuwenlange ontwikkeling van de symboliek op het Europese kontinent was voorafgegaan. Uiteraard ging een deel van deze symboliek in de heraldiek over. Een puur „ridderlijke” uitleg van de heraldiek zal daarom steeds mislukken, omdat er al symbolen bestonden in een tijd dat er van ridderschap noch heraldiek sprake was. Ook de steden gebruikten vanouds bij het uitoefenen van hun bestuurs- en rechtsmacht symbolen. Daarvan kennen we er heel wat doordat zij geplaatst werden op het stadszegel dat, eveneens in de tweede helft van de twaalfde eeuw, in gebruik kwam. De zegels waren het geëigende middel om de inhoud van een dokument te bevestigen: ze gaven rechtskracht aan de handelingen of overeenkomsten die het bevatte. Naast de oudere symbolen kwamen op de zegels ook de nieuwere voor, zoals bijvoorbeeld de wapenschilden van de landsvorst of van de plaatselijke heer. ⁴⁾

Dit schiep meteen de aanleiding om na het verdwijnen van laatstgenoemde machthebbers door een oorlog of het biologisch uitsterven van het geslacht de wapenschilden als de eigen stadswapens te gaan beschouwen. Dit ging bijzonder gemakkelijk wanneer het een familie van minder grote importantie betrof. Bij het aannemen van een wapen van keizer of landshoofd verzekerde men zich meestal van de uitdrukkelijke of stilzwijgende toestemming van deze potentaat of beriep zich op een al dan niet gedroomd privilege.

Politieke factoren waren eveneens niet zonder belang. Aan het verlenen van het recht om een vorstelijk vaandiel of wapenschild te voeren zat niet alleen een eerbewijs vast: in een tijd die gevoelig was voor symbolen hield dit ook een zekere aanspraak op bescherming in. Het plaatsen van de vorstelijke banier of wapenschild op de stadsmuur, op de stadspoorten of andere gebouwen maakte de *salva guardia* of sauvegarde die men zich toedacht zichtbaar. Wat ook het praktisch effect was: een visueel bindmiddel was het zeker. Een van de oudst bekende gegevens over dit aspect is het privilege dat koning Alfons II van Arragon aan Millau (thans in Zuid-Frankrijk, aan de Tarn) verleende. Deze stad kreeg in 1187 het recht om een zegel te gebruiken en het koninklijk vaandiel te voeren. In de loop van de dertiende eeuw ontvouwde zich, bevorderd door de onderlinge

kontakten in de zeevaart, het gebruik van de stadswapens in het middellandse zeegebied.⁵⁾ Vandaar bereikte het gebruik aan het einde van de eeuw onze streken. Vroege voorbeelden van wapenschilden op de stadszegels zijn de Vlaamse steden Aalst (1294), Aardenburg (1294), Brugge en Gent (1275). Bij sommige vermoed ik, dat het voorgestelde wapenschild oorspronkelijk niet het stadswapen doch dat van de burggraaf was.⁶⁾

De ontwikkeling van de Brabantse stedengemeenschap loopt vrijwel parallel aan die van het hertogdom. Reeds meermalen is behandeld hoe dit staatje zich aan het begin van de elfde eeuw begon te vormen door machtsuitbreiding van de graaf van Leuven.

Eerst over de streken van het thans Belgische Zuid-Brabant: onder meer middels de graafschappen Brussel en Aarschot en de voogdij over Nijvel en Gembloers. Een eeuw later verwerft de graaf van Leuven de titel markgraaf van Antwerpen waarmee in globale zin het gehele gebied van de huidige provincies Antwerpen en Noord-Brabant onder zijn aanspraken kwam te vallen. Aan het einde van de twaalfde eeuw was het afrondingsproces van het hertogelijk gebied ten einde.⁷⁾ Het was nu zaak het vrij omvangrijke gebied bijeen te houden; de machtige feodale heren vormden een voortdurende bedreiging voor de integriteit van het hertogdom. Ook was er een konstante druk aan de grenzen; vooral Gelre en Luik, in iets mindere mate Vlaanderen en Holland, deden aanspraken gelden in de grensgebieden. Een aantal sterkten waarin een loyale burgerij de hertog steunde was dus noodzakelijk. Bestaande centra werden derhalve versterkt en van privileges voorzien; indien nodig nieuwe gesticht. Van deze nieuwe steden bleken er slechts enkele levensvatbaarheid te bezitten: alleen 's-Hertogenbosch, ver naar het noordoosten vooruitgeschoven als een speerpunt tegen Gelre en Holland, groeide uit tot een van de hoofdsteden van het hertogdom. Andere gestichte steden bezaten als centrum weinig of geen levensvatbaarheid en vervielen met de militaire noodzaak, die ze tevoorschijn had geroepen. Vooral in het zuidoosten van het hertogdom krompen enige stadsstichtingen in tot kleine dorpen of zelfs tot onbetekende gehuchten.⁸⁾

De hertogelijke politiek werkte echter ook stimulerend op sommige grote leenmannen. Deze gingen hun eigen residenties stadsvoorrechten schenken. Wij noemen hier Aarschot, Bergen op Zoom, Breda, Diest, Eindhoven, Grave, Helmond, Megen, Ravenstein, Steenbergen en Zichem. Naast de zeven hoofdsteden: Leuven, Brussel, Antwerpen, 's-Hertogenbosch (de vier grote), Tienen, Zoutleeuw en Nijvel (de drie kleinere) waren er nog de hertogelijke steden Geldenaken (Jodoigne), Gembloers (Gembloux), Halen, Hanuyt, Herentals, Landen, Lier en Vilvoorde.⁹⁾ De middeleeuwse steden van Brabant, ontstaan

van het einde van de twaalfde eeuw tot het midden van de veertiende, bedroegen zodoende een 26-tal.¹⁰⁾

Van de „mislukte” stadsstichtingen alsmede van de overige hertogelijke bestuurscentra en van de hoofdplaatsen van heerlijkheden wisten enige tientallen zich onder de titel „vrijheid” te handhaven. In de loop der eeuwen slonk het aantal vrijheden tot 18, waarvan Hoogstraten, Turnhout en Waver hun oorspronkelijke stadstitel soms nog erkend zagen (vooral door de historici die de oude oorkonden hadden geraadpleegd) doch overigens als steden niet meer meetelden.¹¹⁾

Tegen het einde van de dertiende eeuw begonnen de Brabantse steden een eigen politieke rol te spelen in het hertogdom. In 1262 sloten een aantal steden een eerste verbond tot verdediging van de eigen vrijheden en bevordering van hun gemeenschappelijke belangen. De verdere ontwikkeling die over Kortenberg (1312) en Leuven (1355) naar de Blijde Inkomste van 1356 gaat, zich voortzet in meerdere stadsverbanden en op het verkrijgen van stemrecht in de Staten van het hertogdom uitliep behoeft hier in details niet te worden behandeld.¹²⁾ Evenmin zullen we hier het feit belichten dat tenslotte de vier grote hoofdsteden de rol van de overige op het politieke vlak geheel overnamen.

De bronnen

Niet ten onrechte gelden de stadszegels als dragers van de stedelijke symboliek bij uitstek. Toch behoeft dit standpunt enige restrictie. De oudste zegels beeldden meestal geen wapens af doch één of meer los in het zegelveld staande symbolen. Doordat zegels afdrukken zijn van metalen stempels die vaak eeuwenlang in gebruik bleven schijnt de stadssymboliek, uitsluitend vanuit de zegels bestudeerd, weinig evolutie te vertonen. Bij vernieuwing van de zegels werd soms het oorspronkelijke zegelbeeld vrijwel ongewijzigd overgenomen. Zegels zijn dus als studiemateriaal uitermate konservatief. Ondertussen ging de ontwikkeling van de symbolen ook in het leven van de steden ongehinderd zijn weg. Treffende voorbeelden zijn aan te wijzen te 's-Hertogenbosch en te Dordrecht. Terwijl in het stadszegel van Den Bosch nog de oude bosboom voorkwam had het stadswapen een hele evolutie meegemaakt. Te Dordrecht zegelde men op het stadhuis onverstoord verder met een voorstelling van de tolbrugstoren, al voerde men in de praktijk allang een witte paal in een rood schild. Pas in de zeventiende eeuw plaatsten genoemde steden het wapen, gekroond en met schildhouders in hun zegels.¹³⁾

Ongetwijfeld speelt hier het eigen karakter van het zegel een rol. Zegels zijn middelen om de inhoud te bevestigen van het dokument waaraan zij zijn gehecht, of een waarborg de over-

eenkomst na te komen die daarin is opgenomen. Als zodanig vervingen zij in een gemeenschap van analfabeten de handtekening, die hetzelfde karakter heeft. Deze verandert eveneens zelden, omdat men door van signatuur te veranderen de rechtsgeldigheid van vroegere overeenkomsten in gevaar brengt.

Andere bronnen dan de zegels hebben vaak het voordeel dat zij de wapenkleuren vertonen die de zegels ontberen. Als deze bronnen kan men in de eerste plaats noemen manuscripten: niet alleen de wapendiploma's (deze komen in de middeleeuwen zelden voor) doch ook charters, waarvan de marges of initialen met wapens versierd kunnen zijn. Hetzelfde geldt voor cartularia of andere registers. De wapenboeken zijn meestal voor de stadsheraldiek niet van rechtstreeks belang; door de herauten samengesteld ten behoeve van de adel bevatten zij meestal slechts de wapens van vorsten en edelen.¹⁴⁾

Voor al bij steden van enige omvang is het aantal afbeeldingen van het stadswapen door de kunstnijverheid frekwent: glasramen, tapisserie, glas- en aardewerk, email, gedreven zilver, beeldhouwwerk, schilderijen enzovoort. Munten, penningen en niet gepolychromeerd beeldwerk missen echter weer de kleur. Vaak is de wereld van de kunsthistorie beter bekend met deze bronnen dan de geschiedschrijving die haakt naar de „betrouwbare” oorkonden en de kunst aan de specialisten overlaat. Dat deze daarmee een houvast moeten missen en in omgekeerde zin vanuit de geschiedschrijving geen maatstaven meekrijgen om hun materiaal op betrouwbaarheid en historische betekenis te toetsen behoeft geen betoog. Ten behoeve van een goede kennis van de betekenis en de evolutie van de stadswapens is een doorbreking van de kunstmatige grenzen tussen de vakspecialismen hoognodig. Optimale resultaten kunnen worden bereikt door het geheel van de stedelijke insignia: zegels, wapen, kleuren en vlag te bespreken in het verband van een alles omvattende studie.¹⁵⁾ Pas daarna kan men de kenmerken van de stadswapens in een bepaald gebied, bijvoorbeeld van het hertogdom Brabant, op bevredigende wijze aan de orde stellen. Dit zou ongetwijfeld kunnen resulteren in een boekwerk van betekenis. De algemene inleiding die hier volgt is slechts bedoeld om tot een verder onderzoek te prikkelen. Afgezien van loffelijke uitzonderingen staan we op dit gebied nog in de kinderschoenen.

Ten behoeve van deze inleiding zijn naast de bestaande publicaties een aantal handschriften in het Algemeen Rijksarchief te Brussel en in de Koninklijke Bibliotheek Albert I aldaar geraadpleegd.¹⁶⁾ Wellicht het oudste handschrift waarin de wapens van enige Brabantse steden voorkomen is mogelijk afkomstig van de abdij van Aflighem. Deze met vele afbeeldingen verluchte rijmkroniek is in het midden van de vijftiende eeuw samengesteld en vormt tekstueel een kompilatie van oudere

geschriften door Jan van Heelu, Lodewijk van Velthem en Jan van Boendale.¹⁷⁾ De charterbewaarder Adriaan van der Ee stelde in 1438 een cartularium samen van Brabantse oorkonden dat in zijn verluchte initiaalletters de wapens van de steden vertoont. Een latere kopie, te dateren tegen het einde van de vijftiende eeuw bevat minder versierde letters doch de kwaliteit van de miniatuur is bijzonder hoog.¹⁸⁾ In het klooster Zevenborren bij Brussel begon in 1536 een monnik de samenstelling van een geschrift dat godsdienstige, historische en genealogische themata behandelt. Hieronder bevindt zich een lijst van steden en dorpen in het hertogdom Brabant, waarbij in de marges de stadswapens zijn afgebeeld. De stijl doet het handschrift ouder lijken dan het is.¹⁹⁾

Uit het midden van de zestiende eeuw dateert een „Waepenboek” waarin wapens uit geheel Europa voorkomen, samengesteld door een onbekende. Het geschrift vangt aan met de wapens van de Brabantse hertogen, en van de steden en baronieën in het hertogdom.²⁰⁾

De boekdrukkunst luidde een nieuwe periode in, ook wat de codificatie van de wapens en hun vormgeving aangaat. De wapenkaart door Zangrius in 1600 samengesteld is nog duidelijk gebaseerd op oudere handschriftelijke bronnen.²¹⁾ Bij de feesten te Brussel ter gelegenheid van de opvolging door Karel II van Spanje in 1666 waren — wellicht voor het laatst — de wapens van alle Brabantse steden en vrijheden als versiering aangebracht. Op deze versieringen schijnen zowel de handschriften van Henry Provoost de Leval (einde 17e eeuw) als van Carolus Charlier (einde 18de eeuw) terug te gaan. Ook de gedrukte wapens voor in de bekende werken van Butkens (1724) en Le Roy (1730) lijken aan dezelfde bron ontleend.²²⁾

De stadswapens

Wanneer gingen de Brabantse steden wapens voeren? Deze vraag is in zijn algemeenheid moeilijk te beantwoorden. Bij iedere stad lag de ontwikkeling immers verschillend. Er bestaan echter voldoende aanwijzingen om te kunnen stellen dat de voornaamste steden daartoe aan het einde van de dertiende eeuw overgingen. De grote opkomst van de stadswapens ligt wel in de veertiende eeuw. Veel steden transformeerden de symbolen die zij tot dusverre op hun zegels voerden tot wapens. Aan het begin van de zestiende eeuw zullen wel alle steden hun wapens hebben bezeten. Toch kan bijgaande tabel van Brabantse stadszegels en stadswapens slechts voorlopige waarde hebben. De vondst van tot dusverre onbekende archivalia of kunstwerken kan daarin wijziging brengen.

De hierboven genoemde handschriften bevatten naast de wapens van de Brabantse steden in engere zin allen het wapen

van de stad Maastricht die half aan de hertog van Brabant, half aan de bisschop van Luik toebehoorde.

Sommige handschriften bevatten ook de wapens van de feitelijke Hollandse steden Geertruidenberg en Heusden, waarop Brabant aanspraak maakte. We zullen ze hier buiten beschouwing laten en ons beperken tot de Brabantse steden in engere zin.

Bij de bespreking van de stadswapens zullen we de hoofdsteden voorop laten gaan. Aangezien er echter enige samenhang tussen deze en andere wapens valt te bespeuren is de volgorde niet streng doorgevoerd.

De oude hoofdstad Leuven voerde het wapen van de hertog van Brabant in zijn kwaliteit van hertog van Lotharingen: rood met een witte balk. Dit wapen komt uitsluitend als pretentiewapen voor. Er is geen zegel bekend waarop de hertog het werkelijk voert. Smit wijst op een zegel van hertog Godfried III uit 1165 een vaan aan met de Leuvense balk. De heraut Gelre geeft naast het wapen van hertog Jan III van Brabant een banier volgens het Lotharingse wapen weer.

Het is geheel gelijk aan het wapen van het hertogdom Bouillon alsmede aan dat van het aartshertogdom Oostenrijk. Waarschijnlijk is het daarom door de hertog van Brabant nooit in werkelijkheid gevoerd en slechts bij plechtige gelegenheden naast zijn andere insignia vertoont. Het wapenschild is aangebracht op het tegenzegel van het stadszegel van Leuven (1261). Zangrius beeldde het af naast die van Brabant en van het markgraafschap Antwerpen op zijn wapenkaart uit 1600.²³⁾ Afgeleid van het Leuvense (Lotharingse) wapen doch met verandering van kleur is het wapen van Tienen: blauw met een witte balk. Wellicht is een plaatselijk populaire kleur (Tienen was een stad van lakenververs) op het oorspronkelijke wapen toegepast. In het stadszegel van 1242 komt het schild met de balk voor, terwijl het oudere zegel uit 1229 het Lam Gods voorstelde. In een latere konstellatie treden twee schapen met een banier volgens het wapen als schildhouders op. Een andere mogelijkheid is dat de afwijkende kleuren van het wapen van Tienen zijn ontleend aan dat van de meier van Tienen. Volgens Smit voerden de meiers van Leuven en Tienen de balk als ambtschild.²⁴⁾

Brussel voert wel een van de merkwaardigste wapens. Tot aan het begin van de zeventiende eeuw is het schild geheel rood, zonder enige wapenfiguur. Deze eigenaardigheid deelde de stad met Dyon en Narbonne in Frankrijk, Pisa in Italië en het dichterbij gelegen Luik. Omtrent de oorsprong en de betekenis van het wapen bestaan vele gissingen. Misschien is het terug te voeren op het oorspronkelijk wapen van de Graven van Ukkel en Brussel. De monnik van Zevenborren heeft naast het stadswapen nog een „oud stadswapen van Brussel” (*Antiqua oppidi Bruxellensis arma*) dat volgens het Waepenboek het wapen

van de heer van Brussel (*Le seigneur de Bruxelles*) was. In werkelijkheid hebben we hier het wapen van het geslacht Ursel voor ons.²⁵⁾ Een andere uitleg voor het rode schild is te vinden in een toeschrijving als justitieschild in het algemeen²⁶⁾ of als teken van marktvrede in het bijzonder.²⁷⁾ Merkwaardig genoeg komt het voor in een zegel van de Sint Michielsabdij te Antwerpen (1260) naast een afbeelding van de heilige.²⁸⁾ Hoe dit ook zij, in het stadszegel van Brussel, waarvan het oudste specimen uit 1251 dateert komt Sint Michiel zonder schild voor. Pas op de wapenkaart van Zangrius is de heilige in het schildveld geplaatst. Afbeeldingen van het wapen waarop het heiligebeeld geheel doorzichtig (diaphaan) is of als silhouet wordt voorgesteld komen tot in de achttiende eeuw voor. Was het heiligebeeld oorspronkelijk in het rood gekleed zodat de afbeelding op een rood schild wel tot problemen aanleiding moest geven? Een onbeantwoorde vraag. In de zeventiende eeuw was de heilige in het wit, thans in geel voorgesteld.²⁹⁾

Van het Brussels wapen afgeleid lijkt dat van Vilvoorde, dat in de oudere bronnen rood met een wit vrijkwartier is. Om onbegrijpelijke redenen is de laatste kleur sinds het einde van de zeventiende eeuw geel, terwijl het tegenwoordige wapenschild repeteert de voorstelling zoals deze op het stadszegel uit de veertiende eeuw voorkomt. Deze bestaat uit een burcht, geflankeerd door twee banieren met een vrijkwartier.³⁰⁾

Antwerpen is de stad waar men al sinds lange tijd volkomen teruggevallen is op de voorstelling van het stadszegel zoals dat in 1239 was.

Dit zegel vertoont een burcht binnen een ommuring, waarvan de torens zijn voorzien van banieren. Deze waren kennelijk rood, evenals de vaan op het oudere zegel van die stad. Ook hier lopen de explicaties uiteen, wanneer de vraag naar de zin van het vaan aan de orde komt. Volgens Servais was het een leenvaan (*feudum vexilli*) dat dan wel zal moeten worden toegeschreven aan de markgraaf van Antwerpen. Volgens Smit moeten we hier denken aan een teken van jurisdictie, hoewel de arm, die de vaan houdt, volgens hem ontleend is aan een te Antwerpen bestaand hebbend beeld van de markgraaf, en dus verwijst naar de tijd dat de streek nog een zelfstandig markgraafschap was. Hoe dit zij, de hand (al dan niet afkomstig van de oorspronkelijke arm!) werd volgens de zegels van het einde van de dertiende eeuw op de banier geplaatst.³¹⁾ Daarmee was nog geen stadswapen geformeerd: uit de bronnen blijkt een zekere aarzeling over de juiste afbeelding. De zilveren burcht was een afzonderlijk symbool van de stad.³²⁾ Ze werd op een rood schild geplaatst. Daarmee moesten de rode banieren óf van kleur veranderen óf geheel vervallen. Het „Wapenboek” vertoont witte banieren met witte handen.

De eenvoudigste oplossing was de banieren geheel te laten ver-

vallen. De hand, ondertussen uitgelegd als een sprekend symbool voor de stadsnaam, werd in tweevoud in het schildhoofd (rechtsboven en linksboven) geplaatst. De kleur van de hand was daarmee ook wit geworden, hoewel zowel bij Van der Ee als in latere bronnen nog de vleeskleur wordt vertoond, waarin zijn oorspronkelijk voorkwam.³³⁾ De verwarring met de handschoen, als teken van rechtspraak verklaard, lag (om een dubbelzinnige beeldspraak te gebruiken) voor de hand.

Behalve de burcht en de hand kwam ook de dubbelkoppige keizerlijke adelaar op de stadszegels voor (voor het eerst in 1239). Mogelijk onder invloed van de populariteit van de rijksadelaar tijdens de regering van de Habsburgers werd ook het stadswapen met een schildhoofd (of helft), waarin de zwarte rijksadelaar op een geel veld, voorgesteld. Hier is van een verwarring sprake met het sinds de Bourgondische tijd in gebruik zijnde wapen van het markgraafschap Antwerpen. Dit markgraafschap, dat in feite een neventitel was van de hertog van Brabant (evenals die van hertog van Lotharingen), omvatte in feite *de stad* en zijn omgeving doch werd door de Antwerpenaars uitgelegd als het hele *kwartier* van Antwerpen omvattende. Dit wapen komt thans nog voor als onderdeel van het wapen van de *provincie* Antwerpen.³⁴⁾

Hannut (thans provincie Luik) kende een verandering van wapen die te vergelijken is met die te Vilvoorde. De bronnen geven als wapen van Hannut steeds een schild met drie schapenscharen (droogscheerdersscharen). Het stadszegel vertoonde een stadsmuur met poort waarbinnen een toren waarop het gevierendeelde hertogelijke Brabants-Limburgse wapen was aangebracht. Wellicht was het wapen met de scharen dat van het burggraafschap. De voorstelling van het zegel werd tenslotte naar het wapenschild overgebracht, terwijl het wapen met de scharen in onbruik geraakte.³⁵⁾

's-Hertogenbosch bleef eeuwenlang de bosboom in zijn zegel voeren. Op het oorspronkelijke zegel zelfs in drievoud: één grote, geflankeerd door twee kleinere bomen. Aan deze strenge soberheid heeft men zich bij de vorming van het wapen, die geheel buiten het zegel omging, niet gehouden. In de loop van de veertiende eeuw voerde men het wapen van de hertog (alsdan gevierendeeld van Brabant en Limburg) als vrijkwartier. Tenslotte voegde men er een schildhoofd aan toe met de keizerlijke adelaar, voorzien van het borstschild Oostenrijk.

De oudste bron, gevormd door een insigne (zogenaamd „brodsie”) voor de stadsboden, geeft een volledige adelaar. Latere bronnen geven als resultaat veelal een zogenaamde uitkomende adelaar waarvan dus alleen het bovenstuk met tweederde van het schild Oostenrijk is te zien.³⁶⁾ Kennelijk heeft men door het toevoegen van de adelaar Antwerpen nagevolgd. Merkwaardig zijn de kleuren van het hoofdwapen, de bosboom dus.

Zowel in het manuscript Van der Ee als in het handschrift Zevenborren is de boom groen op een zwart veld. Dit is in regelrechte strijd met de — vermoedelijk later bedachte — heraldische regels. De samensteller van het Waepenboeck heeft daarvan kennelijk notie gehad, want hij heeft de boom wel groen gekleurd, doch het veld blanco gelaten. Nadien is de boom goud gekleurd op een zwart veld en vertoont zodoende de kleuren van het hertogelijk wapen.

Ook enige andere Brabantse steden, met name Lier, Herentals en Helmond voerden oorspronkelijk de boom in hun zegels. Dit deden ook een aantal vrijheden, doch de navolging van 's-Hertogenbosch is niet altijd bewijsbaar.³⁷⁾ Alleen Herentals heeft de boom op zijn schild geplaatst, in de kleuren van het markgraafschap Antwerpen: zilver op rood. De bronnen stemmen hierin allen overeen: een in wezen eenvoudig wapen dat deze distrikts hoofdplaats in het markgraafschap alle eer aandoet.³⁸⁾ Vermelden we nog het traditionele „oude” wapen van Haarlem — een zilveren boom op een zwart veld — dat de filiatieverhouding tot 's-Hertogenbosch heet te illustreren.³⁹⁾

Een andere stad van belang in het markgraafschap Antwerpen was Lier. Op de middeleeuwse zegels komt een banier met drie kepers voor, waarnaast twee leeuwen.

Bij Van der Ee is het wapen rood met drie witte kepers; in alle andere bronnen is het zilver met rode kepers, zodat we wellicht mogen aannemen dat de charterbewaarder zich heeft vergist. Mogelijk is hier het wapen van Sombeke voorgesteld. De Sombeke's waren een Antwerpse familie die ook te Lier tot de leidende geslachten behoorde.⁴⁰⁾

De stad Nijvel was naast Gembloers een plaats waar de hertogelijke macht vanouds een geestelijk persoon tegenover zich vond. Te Nijvel was dit de abdis. In het stadswapen prijkt haar staf, die bij Van der Ee van goud op zilver is, in alle andere bronnen rood op zilver. In het handschrift Zevenborren zijn deze kleuren (abusievelijk?) omgewisseld. Nog later is een hartschild Brabant aan dit wapen toegevoegd.⁴¹⁾

De abt van Gembloux voerde in later tijden zelfs de graventitel. Het handschrift Zevenborren geeft als stadswapen twee gekruiste zilveren sleutels in zwart, terwijl de andere drie zilveren sleutels in zwart tonen. Het eerstgenoemde wapen is kennelijk dat van het graafschap.⁴²⁾

In het zuiden van het hertogdom lagen de steden Zoutleeuw, Jodoigne, Landen en Halen. Deze vier steden hebben evenals Gembloux alle de kleuren zwart en zilver in hun wapen. Dat wil niet zeggen dat zij alle op dezelfde historische oorsprong teruggaan.

Het wapen van Zoutleeuw staat dicht bij het hertogelijke: in zwart een gouden leeuw. In dit geval is de leeuw echter omgewend en het schild is van een rood schildhoofd voorzien. Dit

schildhoofd wijst op een breuk met het hertogswapen; mogelijk uit een periode dat een lid van de hertogelijke familie er domein had.

Een legende schrijft het toe aan de dapperheid van de inwoners die het als beloning voor hun heldendaden mochten voeren. Na 1600 is in alle bronnen de leeuw zilver afgebeeld, terwijl het thans gevoerde wapen weer de oorspronkelijke gouden kleur aan het wapendier heeft terugegeven.⁴³⁾

Vanouds heeft Jodoigne zwart en wit gevoerd. Het schild vertoont in zilver een zwarte leeuw, vergezeld van (in tweevoud) de beroemde toren van Geldenaken. Deze is rood gekleurd. Pas na 1600 is de leeuw gekroond afgebeeld.⁴⁴⁾

Volgens Servais gebruikte men te Landen oorspronkelijk twee zegels: één met de Brabantse en één met de Limburgse Leeuw. Nadien vertoonde het éne zegel van de stad een gestileerde figuur, door Servais als een lelie beschreven. Wellicht hebben we hier te doen met een vrije variant van de bosboom. Blijkens het randschrift volgde men te Landen het recht van 's-Hertogenbosch. Het wapen was geheel anders en vrijwel identiek aan dat van Jodoigne: in zilver een zwarte leeuw. Sinds 1600 is het dier omgewend, en dubbelstaartig.⁴⁵⁾

Groot verschil tussen zegels en wapen was er ook te Halen (thans provincie Limburg). Het zegel van de Luikse schepenen vertoonde het keizerlijke wapen waarboven de gonfanon van St. Lambertus uitstak. De onderhorigheid aan het Heilige Roomse Rijk en de kerk van St. Lambert te Luik was daarmee treffend uitgebeeld. Het stadswapen vertoont echter in zilver twee naar elkaar gewende zwarte leeuwen. Moet hierbij aan de leeuwen van Brabant en Limburg worden gedacht?⁴⁶⁾

Vraagt men naar de oorsprong van de kleuren zwart en wit dan mag wellicht aan het wapen van het aartsbisdom Keulen (zilver met een zwart kruis) worden gedacht.

Het aartsbisdom had in het zuiden en midden van oostelijk Brabant ook wereldlijke macht die door de hertog van Brabant echter effectief werd teruggedrongen.

De weinig gepaste verandering van het wapen van Zoutleeuw wijst óf op een slordigheid óf op een aanpassing aan de omgeving: wellicht op beide.

Merkwaardig genoeg vinden we de kleuren terug bij de zuidoostelijke groep steden onder eigen heren: Aarschot, Diest en Zichem. Dat de kleuren van beide laatste steden pas later zwart en wit zijn geworden wijst weer op een aanpassing die toch wel opvallend mag worden genoemd.

De steden die onder eigen heren behoorden vormen heraldisch en ook geografisch gezien drie groepen, namelijk een zuidoostelijke, een noordwestelijke en een noordoostelijke groep. De eerste groep wordt gevormd door de steden Aarschot, Diest en

Zichem. Alle bronnen stemmen ermee overeen, dat het stads-wapen van Aarschot zilver met één zwarte lelie is. Het heet ontleend te zijn aan het legendarische wapen van de even legendarische graven van Aarschot, die drie zulke lilies in zilver zouden hebben gevoerd. De invloed van Keulen in deze streek — in het Keulse bestaat een groep wapens met één lelie, hier ten lande vertegenwoordigd onder meer door de lelie in het wapen van Roermond — is mijns inziens ook hier aan te wijzen. ⁴⁷⁾

Het wapen van Diest is identiek met dat van de heren uit het geslacht van Diest. Dit was van goud met twee zwarte balken. Het stadswapen wijkt daarvan af, doordien het schildveld zilver is. Heeft men aansluiting gezocht bij Aarschot? In sommige handschriften is het veld goud in plaats van zilver, doch dit moet op een vergissing wijzen. ⁴⁸⁾ In het veertiende-eeuws zegel is het wapen vertegenwoordigd in de vorm van banieren, geplaatst op de tinnen van de burcht. Op het tegenzegel komt een arm voor, die een soortgelijke banier voert (als in het oudste zegel van Antwerpen) doch niet van een toren, doch van een lelie is vergezeld. Naast invloed van Antwerpen is dus weer Keulse invloed aan te wijzen. ⁴⁹⁾

Zichem voert een wapen van zilver met drie zwarte kepers. Ook hier weer de zelfde kleuren als bij de zustersteden. Enige handschriften hebben echter *blauwe* kepers in plaats van zwarte. Dit zijn juist de oudste manuscripten, zodat het niet onwaarschijnlijk is dat de kleur veranderd is onder invloed van een gemeenschapsband met de andere steden. Het feit dat Diest en Zichem later bezit waren van het huis Oranje-Nassau zal daaraan wel niet vreemd zijn. ⁵⁰⁾

Sterke overeenkomst valt ook aan te wijzen bij de tweede stedengroep: Breda, Bergen op Zoom en Steenberg. Vóór 1289 lagen deze steden in de éne heerlijkheid het Land van Breda, doch daarna ging iedere stad zijn eigen weg. Breda voert de drie zilveren schuinkruisjes in een rood veld, conform het wapen van de oudste heren van deze stad. ⁵¹⁾ Bergen op Zoom voerde hetzelfde wapen, ging echter in de veertiende eeuw (of eerder?) tot kleuromwisseling over en keerde tot de oude volgorde terug nadat in de zestiende eeuw een groene drieberg in de schildvoet was toegevoegd.

De wapenboeken en gravures geven in het algemeen de kleuren in omgekeerde volgorde: zilver met rode kruisjes en een drietoppige groene berg. ⁵²⁾ Steenberg kende vóór de zeventiende eeuw eveneens de Bredase kleuren en een groene drieberg, doch het aantal schuinkruisen is tot één gereduceerd. Wellicht onder invloed van een legende ging men in de zeventiende eeuw de combinatie van een rood schuinkruis op een gouden veld prefereren. In de meeste bronnen komt het wapen — abusievelijk — met drie schuinkruisjes voor, zonder bergen. Behalve in

het handschrift Zevenborren, waar de berg blauw is en de schuinkruisjes zilver op rood, zoals te Breda. In de overige bronnen zijn de kruisjes rood op goud, zoals in het wapen van Strijen, waarmee Steenberghe zuiver historisch gezien echter nooit iets te maken had.⁵³⁾

De laatste groep steden ligt in het noordoosten van het voormalige hertogdom. De wapens van die steden lopen heraldisch sterk uiteen. In de bronnen is dat van Megen steeds identiek met dat van de vroegere heren van die stad voorgesteld. Dit wapen werd ook als wapen van het graafschap Megen beschouwd. Het is zeer eenvoudig: rood met een gouden schildhoofd. Het stadszegel vertoont echter een schild met helm en helmteken, waarbij in het schildveld onder het schildhoofd een gewende éénkoppige adelaar voorkomt, waarvan de herkomst en kleur niet bekend zijn. Wellicht is een van de adelaars die de zestiende-eeuwse heren en graven van Megen uit het geslacht Brimeu in drievoud in hun schild voerden. Het Waepenboek geeft dit wapenschild zelfs als stadswapen (in zilver drie rode adelaartjes met blauwe bekken en klauwen⁵⁴⁾). Het thans gevoerde gemeentewapen vertoont noch de kleuren rood en goud, noch de adelaar. Het is een in de rijkskleuren uitgevoerde versie van de afbeelding uit het zegel van de schepenen van Haren, Macharen en Teeffelen in het voormalige graafschap Megen.

Twee stadswapens vallen op, omdat aan de wapens van de oorspronkelijke heren eigen kleuren werden gegeven. Eindhoven combineert het wapen van Brabant met dat van de plaatselijke heren uit het huis Horne. De Brabantse leeuw is rood op een zilveren veld, terwijl de horens van het wapen Horne zilver zijn op een rood veld.⁵⁵⁾ Het wapen van de heren uit het huis Cuijk, dat op een gouden veld twee rode balken en acht zoomsgewijze geplaatste merletten had, heeft op het wapen van de stad een blauw veld met de figuren in het zilver. In het schildhart is de (rode) burcht uit het stadszegel geplaatst.⁵⁶⁾

Sprekende wapens hebben Helmond en Ravenstein. Ook deze steden komen er in de handschriften slecht af. De monnik van Zevenborren kende ze niet en liet de schilden leeg. Het Waepenboek geeft weer wapens van de heren: respectievelijk van Berthout-Berlaer (in zilver drie rode palen) en van Ravenstein (in rood een karbonkel waarover een gelelied gouden scepterrad). Het wapen van Helmond werd gevormd door een zilveren helm in een rood veld. Dit komt reeds in een zestiende-eeuws handschrift voor, terwijl het oudste zegel van de stad een helm op een kennelijk rood gearceerd veld vertoont.⁵⁷⁾ Ravenstein voerde een raaf op een steen. Ook dit wapen was naast het heerlijk wapen geplaatst in het zestiende eeuwse zegel van de stad. De kleuren komen op een gravure in een zeventiende eeuwse kastelenboek voor: een zwarte raaf op zilver veld; de steen ontbreekt

op deze afbeelding. Een variant prijkt nog op het geslachtswapen van de Belgische koninklijke familie Van Saksen-Coburg.⁵⁸⁾

Voor al de rechtshistorici verzetten zich tegen een letterlijke interpretatie van de tekens in de stadswapens, zoals de hand van Antwerpen, de boom van 's-Hertogenbosch, de helm van Helmond en de Raaf van Ravenstein. De moderne etymologie schijnt deze kritiek te bevestigen, alsmede het feit dat de ware betekenis van sommige symbolen bekend is. Dit neemt niet weg dat de wapens als zodanig gefixeerd werden op een tijdstip dat de oudere betekenis van deze symbolen allang vergeten was. De naïviteit van de middeleeuwer is storend voor de moderne kamergeleerde. Dat deze evenzeer lijdt aan verregaande argeloosheid door de meest gezochte wetenschappelijke interpretaties op te stellen om aan een voor de hand liggende en traditionele uitleg te ontsnappen, is evident. Gelukkig komt men — vooral in het buitenland — ook hierin op de dwaalwegen terug, in het gezonde besef dat burger trots en vormenbesef in een voorbijgeperiode anders waren dan in de onze. Dat de volksmening over deze simpele, direktaansprekende vormentaal nog niet is gewijzigd, is eveneens een positief verschijnsel worden genoemd.⁵⁹⁾

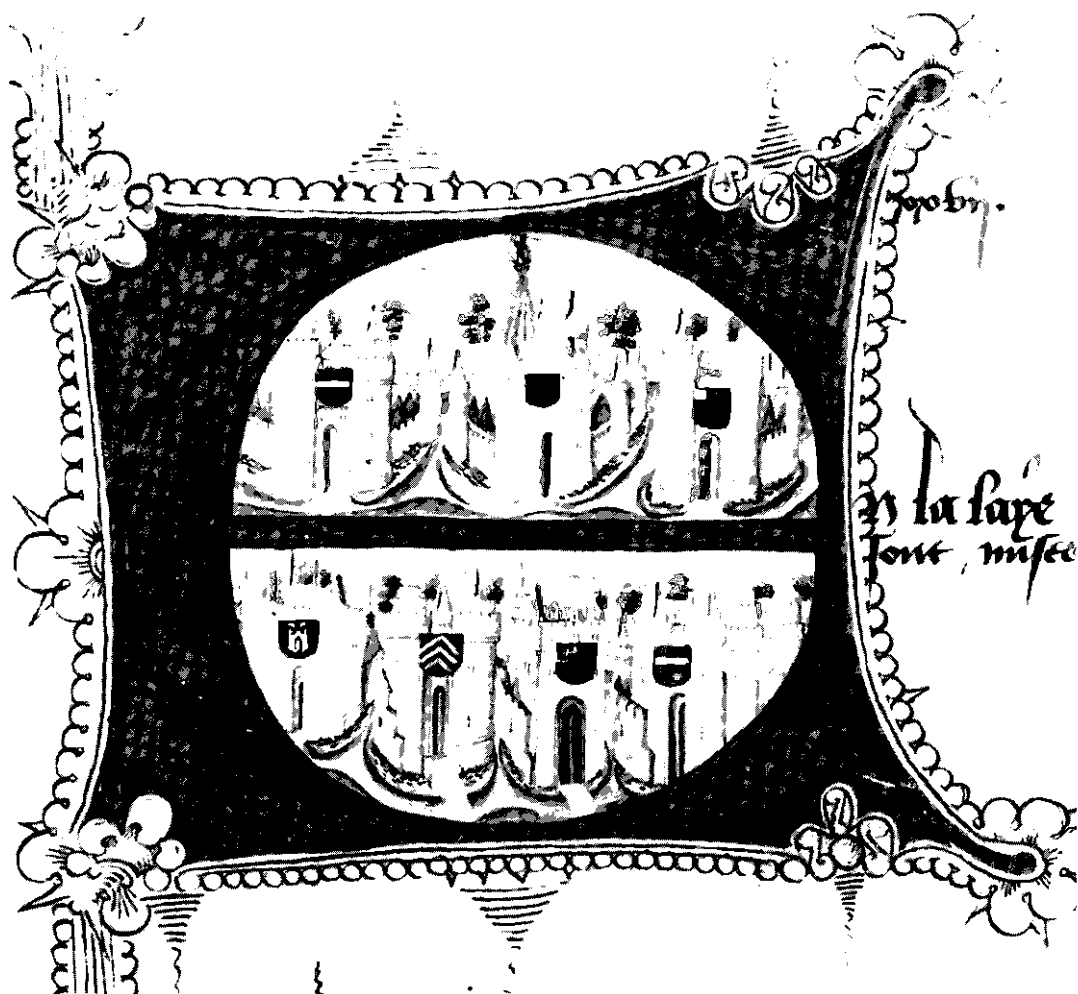
Wapentekens en wapenkleuren

Men kan de keuze van de stad voor een bepaald wapenteken als belangrijk beschouwen voor de politieke mentaliteit van de stad op het moment van deze beslissing. Jammer genoeg is het vrijwel onmogelijk de „wapenkeuze” chronologisch te traceren. Toch kan men na een globale statistiek tot enige voorlopige konklusies komen wat betreft het karakter van de stedelijke heraldiek in het voormalig hertogdom Brabant. Jammer genoeg ontbreken de gegevens uit aangrenzende gewesten om door vergelijking het karakter nog duidelijker te omschrijven. Wel was een eerste studie van de zegelpublikaties betreffende Zuid-Holland en Vlaanderen vruchtbaar voor het inzicht in sommige aspecten van de Brabantse heraldiek.

Van de „hertogelijke” steden kozen alleen Leuven en Brussel voor een voormalig „grafelijk” wapen. Brussel brak met dit gebruik door de patroonheilige van de stad op het schild te plaatsen. Vier hertogelijke steden voerden vrijheidsboom of burcht, wat sterk op een bewustzijn van de eigen autonomie kan wijzen. Twee steden namen wapentekens aan die op het geestelijke gezag tegenover het hertogelijke wijzen. Zes steden uit deze groep vormden emblemen (balk, kepers, leeuwen) die weliswaar verwijzen naar de wapentekens van de hertog doch door het toevoegen van andere tekens of door kleurverandering een eigen karakter aan het wapen gaven. Twee steden honoreerden het

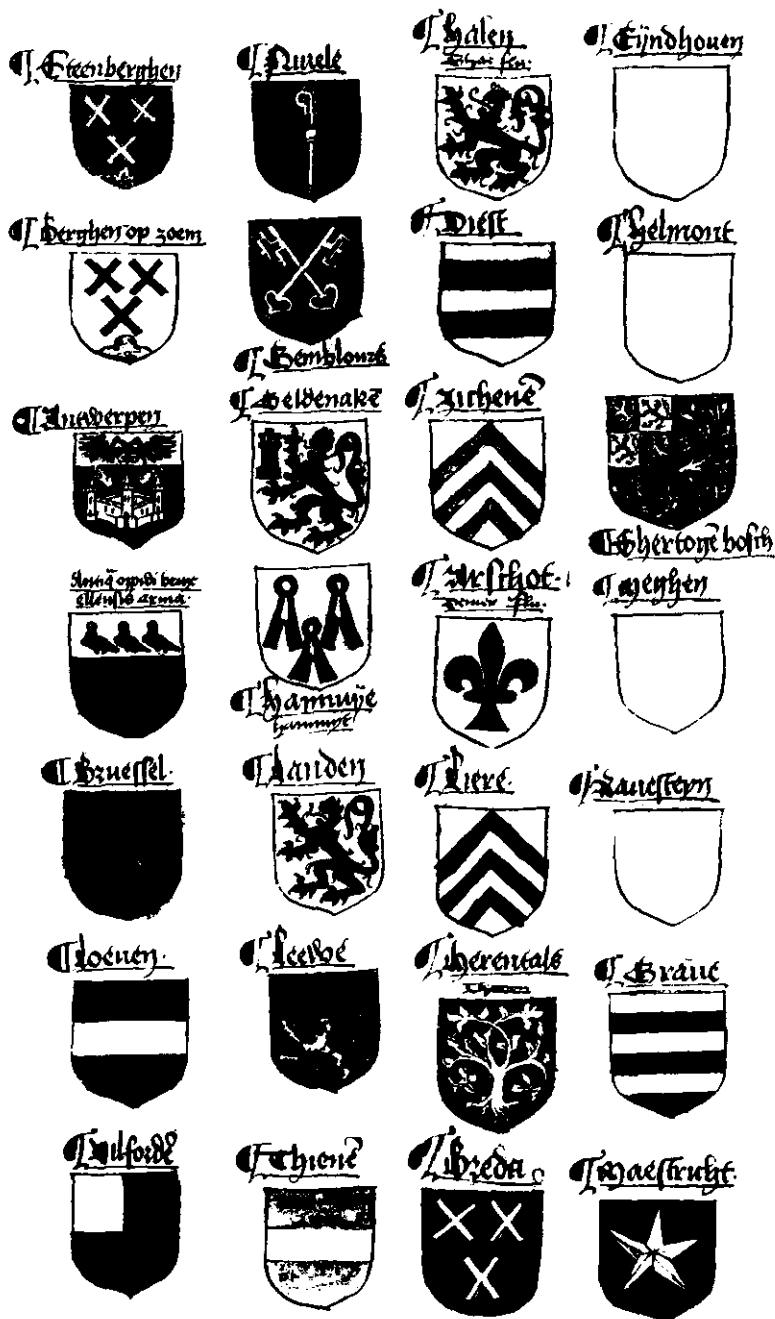

1. Eretribune bij een toernooi, gehouden te Bar in 1294. Op de tribune zijn twee rijen wapenschilden aangebracht. Op de onderste rij de wapens van de hertog van Brabant, zijn zoon, van de heren van Gaasbeek, Wezemaal, Rotselaar, Geete (Jauche), Diest, Breda en Bierbeek. Miniatuur in de kroniek, vermoedelijk afkomstig van Affligem. Koninklijke Bibliotheek Albert I Brussel, Hs IV 684 fol. 43v.

2. Wapens van de Brabantse steden. Van links naar rechts de wapens van Leuven, Brussel, Vilvoorde en onderste rij Antwerpen, Lier, 's-Hertogenbosch, Tienen en Nijvel. Letter uit een kopie naar Van der Ee, einde 15e eeuw. Boven het wapen van Brussel de stadhuistoren.

Algemeen Rijksarchief Brussel, Ms. divers nr. 983 fol. 27.

3. Wapens van de Brabantse steden. Fotomontage van de afbeeldingen in het handschrift Zevenborren, 1536. Van boven naar onder: 1e rij: Steenberghe, Bergen op Zoom, Antwerpen, Oud wapen van Brussel, Brussel, Leuven, Vilvoorden; 2e rij: Nijvel, Gembloers (Gembloux), Geldenaken (Jodoigne), Hannuyl, Landen, Zoutleeuw, Tienen; 3e rij: Halen, Diest, Zichem, Aarschot, Lier, Herentals, Breda; 4e rij: Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch, Megen, Ravenstein, Grave (bedoeld is Grave in Noord-Brabant, voorgesteld is het wapen van Grave (Grez-Doiceau) in Zuid-Brabant), Maastricht.

Koninklijke Bibliotheek Brussel, Hs 2088 - 89 fol. 88 - 93.

La ville de halen.

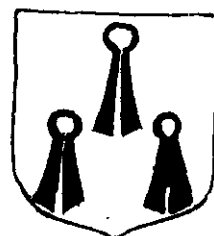
La ville de Gemblours.

La ville de Jodoigne.

La ville de Landen.

La ville de Hannuyt.

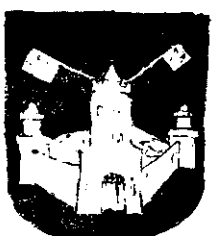
La armement de la ville de Bruges et de celles qui sont au-dessous de lui.

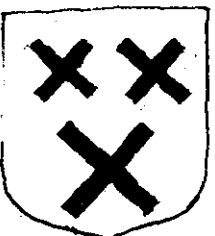
La ville de Nijvel.

La ville de Vilvoorde.

La armement de la ville d'Anvers et de celles qui sont au-dessous de lui.

La ville de Bergen op Zoom.

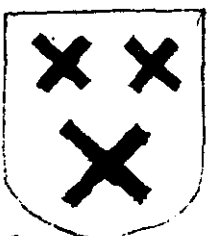
La ville de Lier.

La ville de Breda.

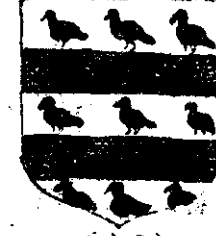
La ville de Herentals.

La ville de Steenberghe et de celles qui sont au-dessous de lui.

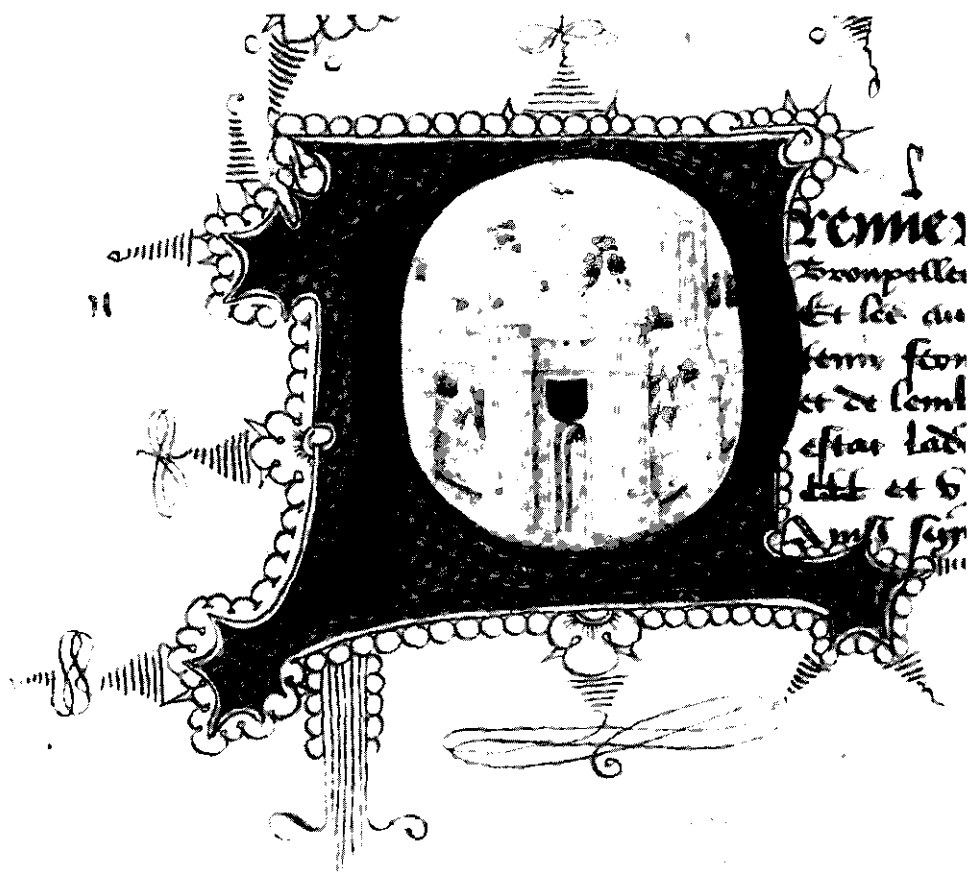
La armement de la ville de 's-Hertogenbosch et de celles qui sont au-dessous de lui.

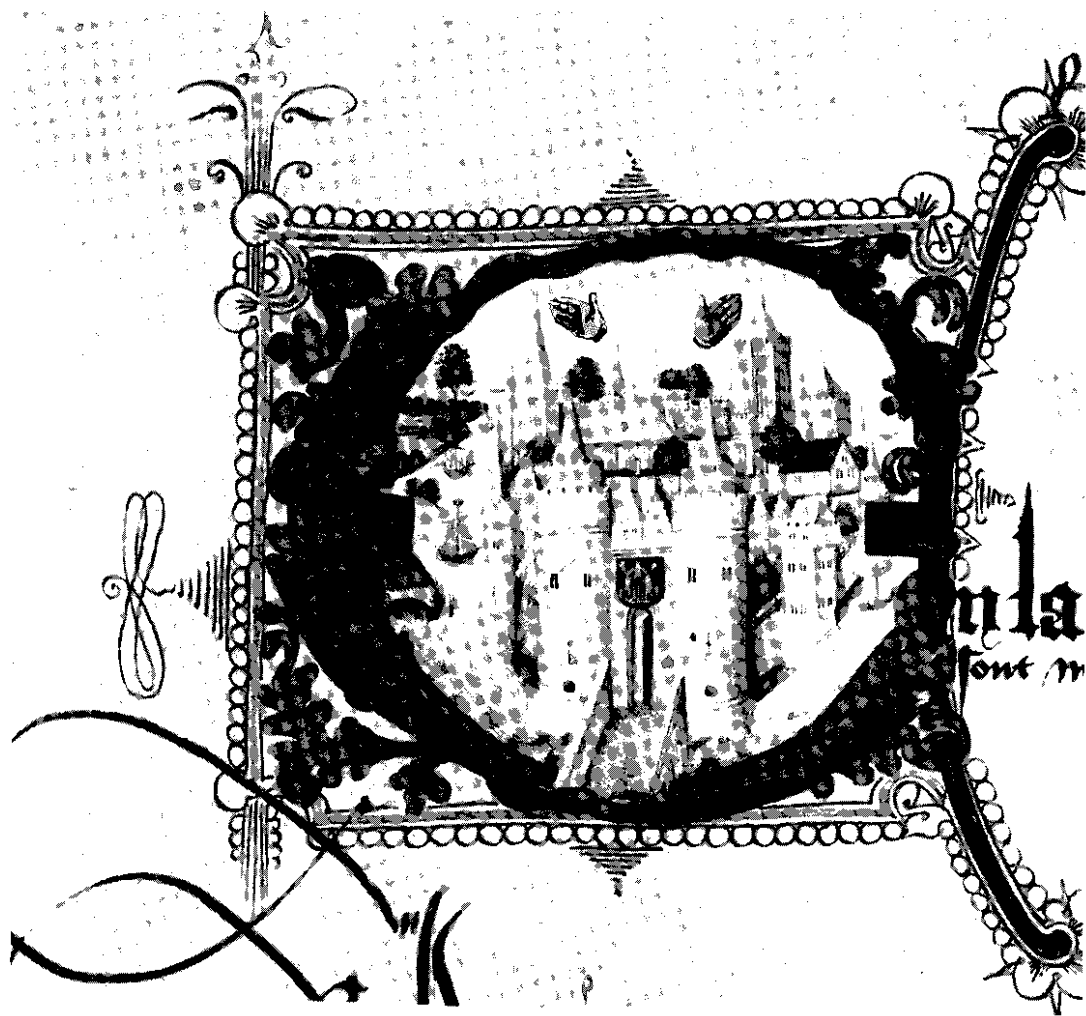
La ville de Grave.

4. Wapens van de Brabantse steden. Eerste rij Halen, Gemblours (Gembloux), Geldenaken (Jodoigne), en Landen. Tweede rij: Hannuyt, Brussel, Nijvel, Vilvoorde; 3e rij: Antwerpen, Bergen op Zoom, Lier en Breda; 4e rij: Herentals, Steenberghe, 's-Hertogenbosch en Grave. Uit het Waepenboek. Koninklijke Bibliotheek Brussel, Hs 10088 - 106, 140.

6. Wapen van Brussel boven de poort met een voorstelling van onder meer de stadhuistoren, in het handschrift Van der Ee.
Algemeen Rijksarchief Brussel, 2e sectie no. 66, fol. 38v.

7. Afbeelding van de stad Antwerpen met boven de poort het stadswapen en boven in de lucht zwevend de handen. Letter uit de kopie naar Van der Ee.
Algemeen Rijksarchief Brussel, 2e sectie no. 66, fol. 50.

8. Stadszegel van Antwerpen, afdruk 1372 van een zegelstempel, vermoedelijk 12e eeuw.
Algemeen Rijksarchief Brussel, collectie zegelafgietsels.

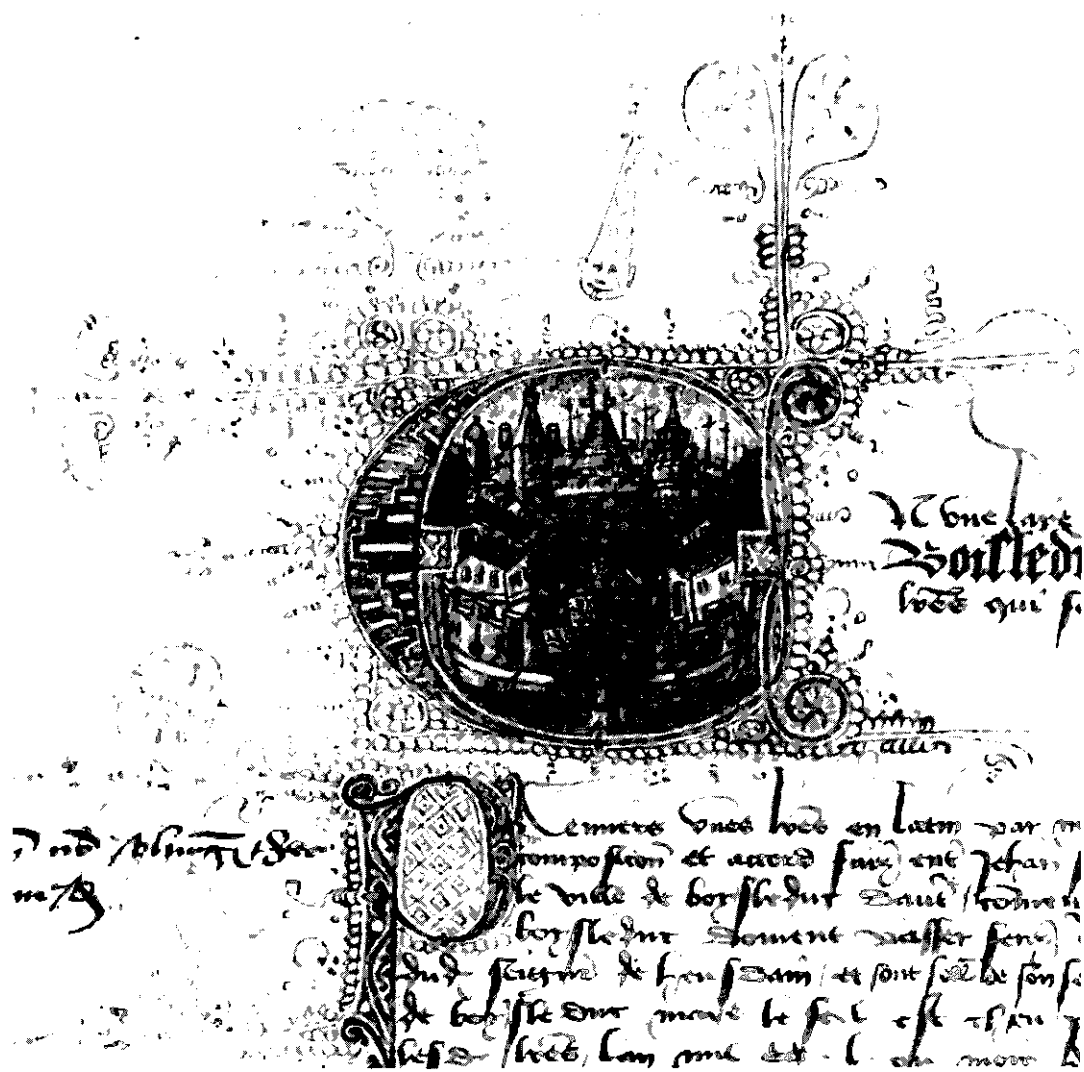
9. Tegenzegel van de stad Diest, 1372. De hand met de banner is een analogie van de hand met de gonfanon op het zegel van Antwerpen afb. 8.
Algemeen Rijksarchief Brussel, collectie zegelafgietsels.

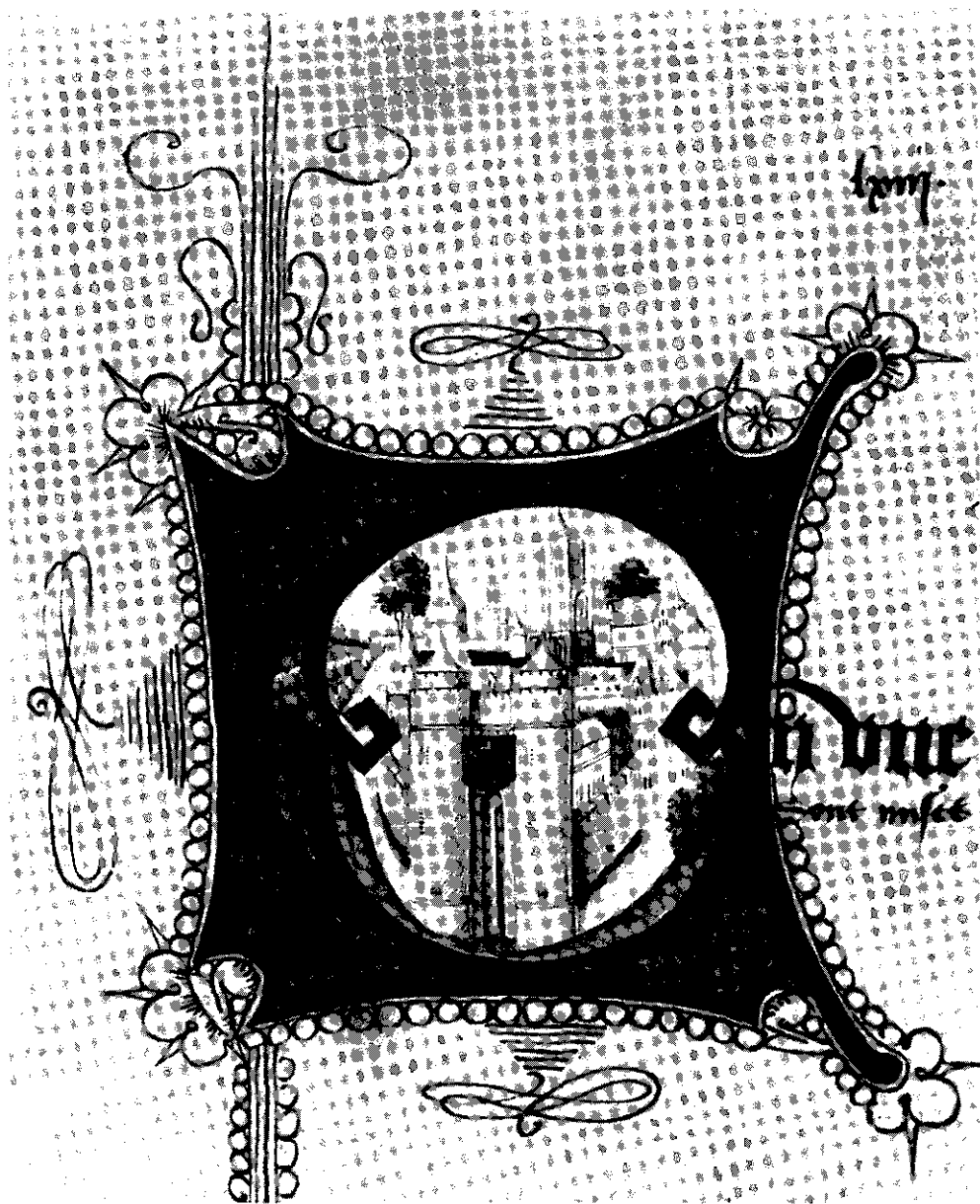
10. Stadszegel van 's-Hertogenbosch. Afdruk 1355 van een stempel, vermoedelijk 13e eeuw.
Alg. Rijksarchief Brussel, zegelafgietsels.

11. Zegel van Landen, 1372. De analogie naar het zegel van 's-Hertogenbosch (afb. 10) is duidelijk.
Alg. Rijksarchief Brussel, zegelafgietsels.

12. Schematische voorstelling van de stad 's-Hertogenbosch met het stadswapen, hangend aan een vrijheidsboom. Letter uit het handschrift Van der Ee.
Algemeen Rijksarchief Brussel, Ms divers nr. 983, fol. 63v.

13. Voorstelling van de stad 's-Hertogenbosch met boven de poort het stadswapen. Letter in de kopie naar Van der Ee. Algemeen Rijksarchief Brussel, 2e sectie no. 66, fol. 63.

14. Stadszegel van Steenberghe, 1372 naar een ouder stem-
pel.
Algemeen Rijksarchief Brussel, collectie zegelafgietsels.

15. Zegel van de stad Meegen, 15e eeuw. Moderne lakafdruk.
Gemeente-archief Bergen op Zoom, collectie zegelafdrukken.

hertogelijk gezag door het toevoegen van het hertogelijk wapen aan hun eigen embleem.

Van de „heerlijke” steden behoorden er slechts twee tot de steden met sprekende wapens. Van de overige hadden er drie een wapen dat geheel gelijkvormig was aan dat van de — voor- malige — heren; zeven steden voerden emblemen uit het heer- lijke wapen, doch met eigen kleuren of toegevoegde tekens. Zo- doende had van de wapens der zesentwintig Brabantse steden de overgrote meerderheid een sterk eigen karakter. Toch waren er slechts vier die geen enkele verwijzing naar hertog of heer bevatten. Naast een gevoel voor eigenwaarde dus een even sterk gevoel voor legaliteit. De vergelijking met Vlaanderen leert, dat daar de groep met geheel „eigen” wapens procen- tueel groter was dan in Brabant, doch dat de wapens met ver- wijzing naar het grafelijk of heerlijk gezag iets meer dan de helft uitmaakte. In Zuid-Holland overtrof de groep met „eigen” wapens verre de wapens met verwijzing naar grafelijk of heer- lijk karakter. Daarbij valt vooral de groep op die een „paal” in het schild heeft, wellicht een herinnering aan de banier of het vaan van de stedelijke militie uit een primitief stadium uit de vóór of vroeg-stedelijke tijd. ⁶⁰⁾

De kleuren van de Brabantse stadswapens zijn al eens in het geding gebracht bij de discussie over de Brabantse landskleu- ren. ⁶¹⁾ Het is de vraag of men de stadswapens alleen als af- doende argument kan laten gelden bij de oplossing van deze kwestie.

Iets meer dan de helft van de stadswapens had de kleuren wit en rood, terwijl een interessante groep in het zuidoosten van het hertogdom wit en zwart voerde. Wit en blauw kwamen weliswaar in mindere mate voor, doch in later tijd was het aantal vrijwel gelijk aan de groep zwart en wit. De Zweedse heraldikus Raneke die meer dan veertienhonderd wapens van Brabantse geslachten analyseerde kwam voor de frekwentie van de kleuren tot ongeveer dezelfde cijfers. ⁶²⁾ Een oplossing van de kwestie moet ongetwijfeld zijn gelegen in een bestuderen van het vraag- stuk op regionaal — c.q. lokaal niveau. De opvallende groep met wit en zwart toont aan, hoe steden geneigd waren soms lang gevoerde eigen kleuren te laten vervallen en aan te sluiten bij de streek. De vele wapens met rood en wit in het noorden van het hertogdom houden wellicht verband met de domineren- de positie van Antwerpen en met de heersende geslachten in dat markgraafschap. Hoezeer ook de kleuren rood en wit tot onze verbeelding spreken, men mag niet uit het oog verliezen dat het aantal heraldische kleuren vrij gering is en dat rood en wit door hun intensiteit ook visueel het meest bruikbaar zijn. In de moderne tijd komen deze kleuren weer naar voren zowel bij de sport als in het wegverkeer. Zelfs in Duitsland waar de hyper-nationalistische geschiedschrijving lange tijd rood en wit

als oude „rijkskleuren” naar voren heeft geschoven komt eindelijk een nuchter oordeel in deze materie op. Een voorbeeld dat, als iedere vorm van rationele bezinning, tot navolging moge strekken. ⁶³⁾

De bronnen en de werkelijkheid

De geschiedschrijving dient in principe te trachten te achterhalen wat werkelijk is gebeurd of hoe bepaalde toestanden in realiteit waren. Het probleem waarmee we hier te maken hebben is: hoe waren de wapens der steden in de loop der tijden en in hoeverre geven de bronnen die juist weer. Een andere vraag is, of de wapens zoals ze gevoerd werden thans door de gemeentebesturen die onze steden (met beperkter bevoegdheden) zijn opgevolgd verder worden gebruikt.

Wanneer we de afbeeldingen van de steden zoals ze in de bronnen voorkomen naast elkaar zetten dan komen als resultaat van die vergelijkingen gegevens tevoorschijn, die tot bepaalde konklusies kunnen leiden. Deze konklusies zijn in het voorafgaande reeds voor een deel gegeven. Waar alle bronnen het eens zijn over het uiterlijk van een bepaald wapen zoals dat van Leuven mogen we toch wel konkluderen dat dit wapen al sinds de middeleeuwen — althans wat het schild betreft — volkomen onveranderd rood met een zilveren balk was. Mutatis mutandis geldt dit ook voor de wapens van Tienen, Landen, Halen, Aarschot, Breda en Helmond.

Weinig onzekerheid kan ook bestaan over de wapens, die in vrijwel alle bronnen gelijk zijn, doch slechts in één bron gewijzigd voorkomen. Van der Ee alleen heeft het wapen van Lier met omgewisselde kleuren, terwijl alle andere bronnen het wapen van zilver met drie rode kepers hebben. Dit is ook het tegenwoordig gevoerde wapen. Van der Ee heeft het wapen van Antwerpen in zijn huidige vorm, terwijl Zevenborren en het Waepenboek het wapen van het markgraafschap vertonen, het laatste een slordig uitgevoerde variant. Vorm en kleuren in de overige bronnen stemmen met het huidige wapen overeen, ook andere dan de hier in extenso vermelde bronnen doen dit, zodat ook over het wapen van Antwerpen weinig twijfel hoeft te bestaan.

Het wapen van Hannut komt slechts in het handschrift Zevenborren in andere kleuren dan in de overige bronnen voor: drie zwarte scharen op goud. Het tegenwoordige wapen verschilt geheel van het in de middeleeuwen gevoerde. We mogen aannemen dat het is geweest zoals in de meeste bronnen aangegeven.

Het wapen van Diest komt in de handschriften van Zevenborren en Prevost voor met een gouden veld, in de overige bronnen steeds zilver met zwarte balken. Het wapen met een gouden

veld en zwarte balken was het wapen van de heren van de plaats. We mogen dus aannemen dat zilver met zwart in die stad gebruikelijk was.

Het stadswapen van Gembloux komt slechts in het handschrift Zevenborren voor in de vorm als dat van het graafschap. In de overige bronnen is het steeds drie zilveren sleutels in zwart. Ook hier is weinig reden tot twijfels.

Het wapen van Eindhoven komt alleen in het Waepenboeck voor met een (linker) schildhelft van goud met rode hoorns. Dit is het wapen van de plaatselijke heren uit het huis Horne. Doch de variant waarbij én de helft met het hertogelijk wapen én de helft met het Horne-wapen in de stedelijke kleuren rood en wit werden uitgevoerd komt verder in alle andere bronnen voor terwijl ze ook door lokale gegevens gesteund wordt. Ook thans voert de stad hetzelfde wapen. Alleen Prevost heeft het wapen van Herentals met een gouden boom, de andere bronnen een zilveren boom in rood, ook thans nog door de stad als zodanig gevoerd. Alleen Charlier heeft voor Zichem de kleuren zwarte kepers op zilver, terwijl alle andere bronnen blauwe kepers hebben. Het wapen zoals dat bij Charlier voorkomt is echter het tegenwoordige wapen zodat enige twijfel gepast is. Is er plaatselijk iets in het kleurgebruik veranderd?

In alle bronnen is het wapen van Vilvoorde afgebeeld met een zilveren vrijkwartier; alleen Charlier heeft een gouden vrijkwartier. Het tegenwoordige gemeentewapen heeft een geheel andere figuratie. We mogen dus aannemen dat het oude stads-wapen (en banier) rood met een wit vrijkwartier was.

Alleen het Waepenboeck dicht aan Megen het wapen Brimeu toe. Alle bronnen na dit handschrift geven aan Megen het wapen van de oudere heren van die stad, goud met een rood schildhoofd. Het tegenwoordige wapen heeft andere kleuren.

We mogen dus aannemen dat het wapen Megen de eeuwen door hetzelfde is geweest als dat van de heren van die plaats uit het gelijknamige geslacht. Dit wordt bevestigd door de stadszegels die zelfs een helm en helmtaken boven het schild afbeelden. Alleen Zevenborren heeft voor Jodoigne een leeuw met één rode burcht, terwijl de andere twee burchten boven de leeuw als wapen geven. Ook hier mogen we aannemen dat de meest voorkomende afbeelding de juiste is.

Van sommige wapens komen in de bronnen sterk verschillende varianten voor. Eerst zullen we die behandelen waarvan de bronnen uiteenlopende kleurschakeringen vertonen. Zowel de zeer vroege Van der Ee als de latere handschriften Prevost en Charlier hebben voor Nijvel in zilver een gouden staf, Zevenborren in rood een zilveren staf, het Waepenboeck en Zangrius hebben in zilver een rode staf. Dit is ook het huidige wapen dat echter voorzien is met een hartschild met het wapen van Brabant. Butkens heeft een blauwe staf in zilver. We zijn ge-

neigd de variatie van Zevenborren als een verwisseling van kleuren bij vergissing te beschouwen, die van Butkens als een fout van de graveur. Blijft de variant met de gouden staf over, die inderdaad twijfels oproept van de aard die we voor Zichem vermelden. Dat komt ook naar voren bij het wapen van Zoutleeuw. Het handschrift Zevenborren, alsmede de gravure van Zangrius stemmen overeen met het huidige wapen. Het Waepenboeck heeft een geheel afwijkende tekening, terwijl Butkens, Prevost en Charlier een zilveren leeuw hebben, in tegenstelling met de gouden leeuw die het meest voorkomt. Moeten we echter kiezen, dan opteren we voor de eerste variant als de juiste, temeer omdat de groep Butkens-Prevost-Charlier sterk samenhangt. Voor Bergen op Zoom is de grootste groep gevormd door de bronnen die een zilveren schild waarin drie rode kruisjes boven een groene drieberg afbeelden. Het Waepenboeck beeldt de bergjes niet af, wat als een slordigheid kan worden beschouwd, evenals het bij Charlier voorkomende gouden veld. Elders hebben we al vermeld dat echter in de loop van de achttiende eeuw een variant voorkomt waarin het schild rood is, de kruisjes wit. Deze vormt ook het tegenwoordige wapen. De kwestie behoeft een nadere studie, die wel in voorbereiding is, doch nog niet publicatierijp.

Duidelijker is het geval Steenbergen. Zevenborren geeft zoals reeds vermeld een rood schild en een blauwe drieberg, het Waepenboeck laat de drieberg weg en heeft rode kruisjes in een zilveren veld (volkomen identiek aan dat van Bergen op Zoom zoals dat daar is afgebeeld). Zangrius heeft drie rode kruisjes op goud en de overige stemmen daarmee in, beelden echter wel de drieberg van groen af.

Hiervoor vermeldde we al, dat het wapen van Steenbergen inderdaad van kleur is veranderd, echter steeds slechts één schuinkruis vertoonde. De bronnen zijn dus feitelijk alle in dit opzicht onjuist.

Dat schijnt ook met Grave het geval. Zevenborren geeft abusievelijk het wapen van Graven in België weer. Het Waepenboeck, Zangrius en Butkens beelden het wapen van de heren van Cuijk (het Waepenboeck met een foutieve zilveren schildkleur) af. Butkens, Prevost en Charlier hebben hetzelfde wapen met de rode burcht in het schildhart. Het stadswapen zoals dat nu gevoerd wordt stemt echter overeen met oudere lokale bronnen, zodat we ten aanzien van Grave hetzelfde moeten konstaten als voor Steenbergen: dat de bronnen hier duidelijk tekort schieten.

Brussel komt in de oudste én in de late bronnen Prevost en Charlier voor met het oude wapen dat geheel rood was zonder wapenfiguren. Zangrius en Butkens geven de parochieheilige St. Michiel in zilver op het rode schild weer. Op het tegenwoordige wapen is de heilige in goud afgebeeld. De bronnen geven

mijns inziens zeer juist de overgang van een oeroud wapen naar een meer „normaal” wapen met een wapenfiguur weer. Prevost en Charlier hebben zich kennelijk bewust rekenschap gegeven van de authenticiteit van het oude wapen, wat ook door lokale bronnen als juist wordt bewezen. Er hoeft dus geen twijfel te bestaan over de ontwikkeling van het Brusselse wapen.

De geheel onafhankelijk van elkaar ontstane handschriften Van der Ee, Zevenborren en het Waepenboeck beelden de bosboom in het wapen van 's-Hertogenbosch groen af. Men kan zich niet op een of andere oxidatie van de afbeeldingen beroepen, want bij raadpleging van de handschriften blijkt dat deze niet heeft plaats gevonden. Alle geel of goud in de andere afbeeldingen van die handschriften is niet geoxideerd en het zou wel zeer merkwaardig zijn dat juist en alleen de bosboom zou zijn geoxideerd en de rest van de goudversieringen niet! We vermeldde al de varianten met de verschillend afgebeelde adelaar. Pas sinds Butkens is er enige uniformiteit in de afbeelding. Dit wordt gesteund door de plaatselijke bronnen zodat de onderhavige handschriften en prentwerken de ontwikkeling te 's-Hertogenbosch juist weergeven.

Het wapen van Ravenstein komt in alle bronnen vanaf het Waepenboeck voor als gelijk zijnde aan dat van de heren van Kleef. Uit lokale bronnen is bekend dat het stadswapen minstens sinds de zestiende eeuw voorkomt. De handschriften geven de ontwikkeling te Ravenstein dus geheel onjuist weer.

Zeventien van de zesentwintig stadswapens zijn sinds de middeleeuwen tot aan de vaststelling van de moderne gemeentewapens geheel onveranderd gebleven.

Van vier wapens zijn kennelijk de kleuren veranderd, van twee zijn bovendien in de figuratie veranderingen opgetreden. Drie wapens zijn kennelijk onveranderd gebleven doch de bronnen geven onjuiste en onderling afwijkende afbeeldingen.

Er zijn dus maar zes wapenschilden ingrijpend veranderd, doch de bronnen geven slechts van twee dezer de ontwikkeling in grote lijnen juist weer.

Leggen we de bronnen naast elkaar, dan blijkt het Waepenboek het meest slordig te zijn samengesteld. De waarde van dit werk bestaat vooral hieruit, dat het als eerste een volledige reeks stedenwapens geeft. Het handschrift Zevenborren heeft de hele reeks compleet op drie na (Helmond, Megen en Ravenstein) en minder afwijkende afbeeldingen. De overige bronnen hebben slechts enige bedenkelijke afbeeldingen die we hierboven signaleerden. Daarbij letten we niet op details als de kleuren van bewapeningen (nagels, tongen) en kronen.

Ter afsluiting een beschouwing hoe de middeleeuwse stadswapens voortleven in de tegenwoordige heraldiek van de gemeenten in Nederland en België die op het gebied van de gewezen steden bestaan. In vergelijking met de 18e eeuwse bron-

nen zijn er zestien gemeenten die hun oude wapen geheel ongewijzigd voeren.

Vijf wapens hebben kleuren die van de laatstgebruikte afwijken doch die kennelijk teruggaan op oudere bronnen en daarmee overeenstemmen. Eén is geheel afwijkend gekleurd (Megen); één komt tevoren niet in de bronnen voor (Ravenstein). Op één wapen is de figuur in een andere kleur dan de tot dusver gebruikelijke (Brussel). Twee wapens zijn samengesteld op basis van zegelafdrukken met voorbijgaan aan de middeleeuwse stadswapens (Hannut en Vilvoorde). We mogen dus stellen, dat tweëntwintig van de zesentwintig wapens zonder veel afwijkingen teruggaan op de in de middeleeuwen gevoerde, terwijl vier wapens in kleuren (Brussel, Megen) of figuratie (Hannut, Vilvoorde) tamelijk vergaand gewijzigd zijn.

Resumerend mogen we stellen dat de gebruikte bronnen waardevol zijn voor de kennis van de wapens van de zesentwintig plaatsen die per traditie de steden vormden van het voormalige hertogdom Brabant.

- 1) C. PAMA, *Rietstap's handboek der Wapenkunde*, Leiden 1961, blz. 277—291.
J. M. VAN WINTER, *Ridderschap, ideaal en werkelijkheid*, Bussum 1965, blz. 81—98.
- 2) W. SMITH, *Prolegomena to the Study of political symbolism*, Boston 1969, blz. 285—286.
- 3) PAMA a.w. blz. 1—50.
- 4) O. NEUBECKER, *L'écusson héraldique, sa présence et ses formes ou son absence, symboles d'idéologie*. In: *Recueil du 7me Congrès International des sciences généalogique et héraldique*, La Haye 1964, blz. 147—155.
A. RABBOU, *DTV-Lexikon politischer Symbole*, München 1970, passim.
- 5) W. EWALD, *Siegelkunde*, München-Berlin 1914 (herdruk 1972), passim.
- 6) H. HORSTMANN, *Vor- und Frühgeschichte des Europäischen Flaggenwesens*, Bremen 1971, passim.
- 7) HORSTMANN a.w., blz. 85, 125—128.
- 8) VIC. DE GHELLINCK-VAERNEWIJCK, *Sceaux et armoiries des villes „de la Flandre ancienne et moderne*, Paris 1935, passim."
- 9) TH. LUYKX, *De machtsuitbreiding van het hertogdom Brabant*, in *Algemene Geschiedenis der Nederlanden*, II, blz. 241—246. P. BONENFANT, *Brabant en Gelre voor en na Woeringen* ibidem blz. 256—258. J. BOMBAIX, *De instellingen van de vorstendommen*, ibidem blz. 369—373.
- 10) P. BONENFANT, *La fondation de „villes neuves" en Brabant au moyen age*, in: *Vierteljahrsschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte* 49, 1962, blz. 145—170.
- 11) A. VERMEESCH, *Les oppida en Brabant* in: *Ancien Pays et Assemblées d'états XXII* (1963) blz. 33 e.v.
- 12) Het getal van 26 steden komt slechts tot atand na eliminatie van alle mislukte stadsstichtingen en van steden als Mechelen, Maastricht en de Overmaase steden die weliswaar gedurende kortere of langere tijd met Brabant waren verbonden doch die niet blijven tot de traditionele Brabantse steden gerekend kunnen worden.
- 13) De 18 traditionele vrijheden waren: Arendonk, Asse, Braine-l'Alleud (Eigenbrakel), Duffel, Duisburg, Dormaal, Geel, Genappe (Genepiën), Hoogstraten, Merchtem, Oisterwijk, Oirschot, Overijse, Turnhout, Tervuren, Terhulpen, Walem en Waver. Voor een opsomming van 126 vrijheden zie: W. STEURS, *Les franchises du duché de Brabant au moyen age*, in: *Bulletin de la Commission royale des anciennes lois et ordonnances de Belgique*, XXV (1973) blz. 141—295.
- 14) H. VAN WERVEKE, *Brabant in het midden van de veertiende eeuw*, in: *Algemene Geschiedenis der Nederlanden* III, blz. 161—174.
- 15) J. P. W. A. SMIT, *Het wapen van de stad 's-Hertogenbosch*, in: *Brabantse Leeuw* XV, blz. 81—85, 113—119. *Zegels en wapen van de steden in Zuid-Holland*, 's-Gravenhage 1966, blz. 65—90 (tekst van A. J. BUSCH).
- 16) *L'armorial universel du héraut Gelre*, uitgave van P. ADAM-EVEN in *Archives héraldiques suisses*, 1971.
- 17) Het voorbeeld van A. T. SCHUITEMA MEIJER en W. K. van der VEEN: *Zegel, wapen en vlag van de stad Groningen*, Groningen 1965, is tot dusverre nog niet geëvenaard. Hier vinden we een degelijke benadering van alle aspecten van de stedelijke symboliek.
- 18) Algemeen Rijksarchief Brussel, 2e Sectie No. 66, fol. 21, 27. Ibidem, *Manuscripts divers* nr. 983, passim.
- 19) J. DESCHAMPS, *Middel nederlandse handschriften*, Leiden 1972, nrs. 29.33. Koninklijke Bibliotheek Brussel (hierna aangehaald als KBB) IV nr. 684. (Vroeger in Algemeen Rijksarchief Brussel, *Manuscripts Divers* nr. 877).
- 20) R. LAURENT *L'Inventaire des chartes de Brabant établi par Adrien van der Ee, en 1438*,

- in: *Scriptorium* XXII (1969), blz. 384—392. P. LEFEVRE, *Miniatures dans un répertoire bruxellois d'Archives du XVe siècle*, ibidem blz. 380—383.
- 19) KBB inv. nr. 4192 (2088—89) fol. 88—93.
  - 20) KBB inv. nr. 7519 (18.088—106) fol. 139v—140v.
  - 21) F. J. VAN ETTRO, *The heraldic Chart of Brabant by Zangrius from the year 1600*, in: *De Nederlandsche Leeuw* LXXI (1964) kol. 211—217.
  - 22) KBB 19194—19204 fol. 7v—8. KBB 18.329 fol. 3. F. BUTKENS, *Trophées tant sacrés que prophètes du duché de Brabant*, La Haye 1724, II pag. 13 A—C.
  - 23) J. LE ROY, *Groot Wereldlijk Toneel des hertogdoms van Brabant*, la Haye 1730, passim. J. P. W. A. SMIT, *De Brabantsche beelden en teekens van Recht*, 's-Gravenhage 1957, (hierna aangehaald als beelden en teekens) blz. 59—64, 206—207. MAX. SERVAIS, *Armorial des provinces et communes de Belgique*, Bruxelles 1955 (hierna aangehaald als Servais), passim. P. ADAM-EVEN, a.w. blz. 61 nr. 806.
  - 24) SERVAIS blz. 661—663. *Beelden en teekens*, blz. 63, blz. 198 voetnoot 4, blz. 206.
  - 25) P. ADAM-EVEN en F. COLON in: *Brabantica* (Brussel) 1959—1960 nr. 121. (de kastelein van Brussel: rood met een gouden schuinkruis; nr. 122: rood met een zilveren schuinkruis waarin drie zwarte merletten (Ursel). HORSTMANN blz. 106: de Pisanen werden in 1187 een *societas vermilionum* genoemd.
  - 26) *Beelden en teekens* blz. 128—130; 175—178.
  - 27) HORSTMANN a.w. blz. 100.
  - 28) *Beelden en teekens* blz. 103 en 104.
  - 29) SERVAIS blz. 298—300. Een voorbeeld in KBB ms. Goethals nr. 705.
  - 30) SERVAIS blz. 259—260.
  - 31) F. PRIMIS, *Antverpiensia* II (1928) blz. 220—229.
  - 32) L. PHILIPPEN, *De vorming van het Oud Antwerpsche Stadszegel*, Antwerpen 1928.
  - 33) F. PRIMIS, *Geschiedenis van Antwerpen V*, Antwerpen 1935, blz. 82, 87—88.
  - 34) KBB Brussel inv. nr. 7457 (18713). F. J. MANTELIUS, *Origines insignorum regum*..... fol. 41v: *manibus expansis coloris nude carnis* .....
  - 35) SERVAIS, blz. 236—238.
  - 36) SERVAIS, blz. 247.
  - 37) J. P. W. A. SMIT, *Het wapen van de stad 's-Hertogenbosch* in: *Brabantsche Leeuw* XV, blz. 81—85, 113—119.
  - 38) Vrijheden die een boom voerden: Dormaal, Oerle, Oirschot en Waalwijk. VERKOOREN, *Inventaire des chartes et cartulaires de Brabant* II nr. 892.
  - 39) SERVAIS blz. 920. *Beelden en teekens* blz. 228.
  - 40) *Beelden en teekens* blz. 226.
  - 41) SERVAIS blz. 774—775. *Beelden en teekens* blz. 227. Mijn vriendelijke dank aan stadsarchivaris Art. Lens te Lier die mijn vermoeden ten aanzien van het stadswapen bevestigde en mij bijzondere nuttige aanwijzingen verstrekte.
  - 42) V. TOURNÉUR, *Les sceaux nivellois* in: *Nivelles, art archéologie, folklore*, Bruxelles 1926, blz. 39—50. SERVAIS blz. 986—987.
  - 43) SERVAIS blz. 974.
  - 44) SERVAIS blz. 373—374. *Beelden en teekens* blz. 219 voetnoot 46.
  - 45) SERVAIS blz. 457. *Beelden en teekens* blz. 221. Het ms. Zevenborren beeldt slechts één toren af. Het stadsegel van Jodoligne kende slechts de toren, niet de leeuw.
  - 46) SERVAIS blz. 458—459. In het ms. Zevenborren heeft dit wapen een rood getongde en genagelde leeuw. Later is de leeuw weer rechtsgewend voorgesteld.
  - 47) SERVAIS blz. 456. In het ms. Zevenborren heeft het wapen één rood getongde en genagelde, goud gekroonde zwarte, leeuw.
  - 48) SERVAIS blz. 529. *Beelden en teekens* blz. 136.
  - 49) SERVAIS blz. 692—693. *Beelden en teekens* blz. 221. L. PHILIPPEN, *Het oudste gemeentezegel van Diest* in: *Jaarboek Dietersche Kunstkring* 1932.
  - 50) J. DE STURLER, *Un fief de L'archevêché de Cologne en Brabant: la seigneurie de Diest*, in: *Bulletin de la Commission Royale de Histoire*, 100 (1936) blz. 137—186.
  - 51) SERVAIS blz. 779.
  - 52) J. P. W. A. SMIT, *Het wapen van Breda* in: *Jaarboek De Oranjesboom* II (1949) blz. 17—43; *Beelden en teekens* blz. 135, 153, 177, 201, 221, 226.
  - 53) W. A. van HAM, *De symbolen van Stad en Land van Breda* in: *Jaarboek De Oranjesboom* XXI (1968) blz. 101—124.
  - 54) *Beelden en teekens* blz. 152, 201. W. A. van HAM, *De symbolen van Stad en Land van Bergen op Zoom* in: *De Nederlandsche Leeuw*, LXXXV, kolom 176—189. Idem, *De symbolen van de gemeenten in het markiezaat van Bergen op Zoom*: in: *Jaarboek de Ghulden Roos* 31 (1971) blz. 53—66.
  - 55) W. A. van HAM, *De symbolen van gemeenten en waterschappen in Nassau-Brabant*, Zundert 1970, blz. 9—21.
  - 56) *Beelden en teekens*, blz. 141, 157.
  - 57) J. P. W. A. SMIT, *Het gemeentewapen van Eindhoven*, in: *Taxandria Bergen op Zoom*, XXXIX, 1932, blz. 301 e.v. Idem, *Het wapen van Eindhoven*, in: *Bijdragen Brabants Heem* II blz. 17—27.
  - 58) D. PARINGET, *Memoriaal of beschrijving van de Stad Grave en der Lande van Cuijk*, Utrecht 1752, blz. 1—3. *Beelden en teekens* blz. 207, 208, voetnoot 5.
  - 59) Vriendelijke mededeling van de heer H. Essink, streekarchivaris te Grave.
  - 60) J. P. W. A. SMIT, *Het wapen van Helmond* in: *De Brabantse Leeuw* VII blz. 11—21.
  - 61) *Beelden en teekens* blz. 99, 153, 191, 196, 215, 227, 228.
  - 62) R. HERMANS, *Verzameling van charters en geschiedkundige bescheiden betreffende het land van Ravenstein*, 's-Hertogenbosch 1850, blz. 336—337.
  - 63) H. CHEVALIER, *Les Cleves-Ravenstein*, Brussel 1956, blz. 43—46.
  - 64) *Beelden en teekens*, blz. 249. (voor de rechtshistorische versie).
  - 65) *Zegels en wapens der steden van Zuid-Holland*, passim DE GHELLINCK-VAERNEWIJCK,

- passim.
 61) J. P. W. A. SMIT, *Het wapen en de landschkleuren van Noord-Brabant* in: *De Nederlandsche Leeuw* 1924, kolom 163—176.
 62) J. RANEKE, in: *Heraldisk Tidschrift* band 3, nr. 21 blz. 9—26.
 63) HORSTMANN a.w. blz. 150—154.

Zegels en wapens van de steden in het hertogdom Brabant.

	oudste zegel	oudste wapen (ongeveer)	oudste wapen bron	wapen volgens zegel
Leuven	XIII	XIII	1 + z	s
Brussel	XIII	XIII	1	later (z)
Antwerpen	XIII	XIII	2 (+ z)	z
's-Hertogenbosch	XIII	XIII	2 (+ z)	z
Tienen	XIII	XIII	2 + z	s
Nijvel	later	XIII	2	later (s)
Zoutleeuw	XIII	XIV	3 (+ z)	(z)
Vilvoorde	XIV	XIV	2 (+ z)	b (later z)
Halen	XIII	XIV	3	later (s)
Landen	XIII	XIV	3	later (s)
Jodoigne	XIII	XIV	3 (+ z)	later (s)
Gembloux	XIV	XIV	3	later (?)
Hannut	XIV	XIV	3 (+ z)	later (z)
Herentals	XIII	XIV	3 (+ z)	z
Lier	XIII	XIV	2 (+ z)	b
Aarschot	XIII	XV	3	later (?)
Diest	XIII	XIII	3(2) (+ z)	b
Zichem	XIV	XV	3	later (?)
Breda	XIII	XIII	3(1) + z	s
Bergen op Zoom	XIII	XIII	3 + z	s
Steenbergen	XIV	XIV	3 + z	s
Helmond	XIII	XV	(4) (+ z)	z
Eindhoven	XIII	XV	4 (+ z)	z
Grave	XIV	XIV	4(3) (+ z)	b
Megen	(XVI)	(XVI)	(4)	s
Ravenstein	(XVI)	(XV)	(4)	s

Toelichting: eerste en tweede kolom: eeuw waarin het zegel c.q. wapen voor het eerst voorkwam; indien niet zeker tussen haakjes. De datering in de tweede kolom berust op een schatting. De bronnen, in de derde kolom genoemd zijn:

1 Ms. Aflighem, XV. 2 Ms. v. d. Ee, 1438. 3 Ms. Zevenborren, 1536. 4 Ms. Wapenboek, c. 1550.

Wanneer het afgebeelde wapen afwijkt met het later gevoerde is dit tussen haakjes geplaatst. Als er een ouder zegel is wordt dit door + z vermeld. De (+z) tussen haakjes als dit geen wapenschild voorstelt. In kolom 4 wijst s erop, dat het zegel een wapenschild voorstelt, z dat de wapenvoorstelling zonder schild in het zegelveld voorkomt, b dat het wapen in baniervorm is voorgesteld. De term „later” wijst op een aanpassing na 1500.

Protestantse Noord-Brabanders

met een genealogie - Hanewin(c)kel

Mr. Dr. W. de Vries

Bossheweg 57, Vught

Toen op 18 juli 1822 de nederlands - hervormde predikant van Hilvarenbeek, ds. Jacob van Heusden, tezamen met elf andere Brabantse heren - merendeels naaste familie van ds. Jacob - te Breda de *Protestantsche Maatschappij ter bevordering van Welstand*, door ondersteuning en voorlichting door eendrachtige goedkeuring van het reglement „in werking had gebracht,” hebben de in die oprichtingsvergadering aanwezige heren zich meteen over het aanwerven van leden beraden. De Maatschappij, die „ter vermindering van aanstoot” acht jaren later het woord *Protestantsche* voor haar lange naam schraptte, vervolgens kort daarna de naam zelf wijzigde in *Maatschappij tot bevordering van Welstand*, voornamelijk onder *Landlieden* en nu doorgaans bekend staat als de *Maatschappij van Welstand*, zou — zo besloot men in 1822 — de ledenwerving ter hand nemen met behulp van een circulaire onder de titel: *Uitnoodiging tot deelneming in het ontwerp eener vereeniging van welmeenende Protestanten tot ondersteuning hunner medebelijderen*. Over de wijze, waarop men die ondersteuning wilde effectueren en over de redenen, waarom men die ondersteuning bijzonder wenselijk achtte, heb ik uitvoerig geschreven in mijn boek *150 Jaar Welstand*, dat in 1972 is verschenen ter gelegenheid van het toen 150-jarige bestaan van de *Maatschappij van Welstand*¹. Kort gezegd beoogden de oprichters hulp en steun te verlenen aan die protestantse voormalige kleine ambtenarenfamilies, die na de scheiding van Kerk en Staat in 1796 in de overwegend door rooms-katholieken bewoonde gebieden de grondslagen van hun maatschappelijk bestaan hadden verloren, doordat de ambten en betrekkingen, die tot dan toe uitsluitend in handen waren geweest van henzelf of van hun voorouders, in steeds toenemende mate aan katholieken waren toegevalen. Geschrokken door de daardoor veroorzaakte verpaupering van die voormalige kleine ambtenarenfamilies, hun wegtrekken uit de Brabantse dorpen en het daaruit voortvloeiende leeglopen van de toch altijd al kleine protestantse (d.w.z. hervormde) kerkelijke gemeenten op het Brabantse platteland, wilden de oprichters van de Maatschappij die verpaupering en dat wegtrekken en leeglopen bestrijden door die met de ondergang bedreigde protestantse gezinnen als zelfstandige landbouwers aan hun kerkelijke gemeenten te binden. De Maatschappij zou daartoe aan die gezinnen door de Maatschappij aangekochte boerderijtjes in gebruik geven met alle voor de uitoefening van een boerenbedrijf nodige werktuigen en vee, opdat zij, aldus door

de Maatschappij uitgerust, op die boerenhoeven, zonder afhankelijk te zijn van anderen, voortaan van vader op zoon in hun eigen onderhoud zouden kunnen voorzien. Van hun kant moesten dan die door de Maatschappij ondersteunde personen zich verplichten de plaatselijke protestantse gemeenten bij voortduring krachtig te steunen en door ijverige deelneming aan het kerkewerk en door het stichten van kinderrijke gezinnen. Wie mijn gedenkboek gelezen heeft, weet dat er niet veel terechtgekomen is van dat oorspronkelijke plan, die voormalige kleine ambtenaren aan hun woonplaatsen te binden. Als oorzaak daarvan heb ik toen genoemd, dat de meesten hunner er weinig voor zullen hebben gevoeld om zich onder de hoede van de Maatschappij tot landbouwers op de schrale Brabantse zandgronden te laten herscheppen. En inderdaad moeten de daaraan verbonden vooruitzichten weinig aantrekkelijk zijn geweest voor diegene, die niet gewend aan zwaar lichamelijk werk, eenmaal andere en betere tijden had gekend. Maar de hoofdoorzaak van de mislukking van genoemd plan is misschien toch veeleer te zoeken in het feit, dat de door de Maatschappij uitgestoken „reddende hand” wel wat laat kwam. Sinds de scheiding van Kerk en Staat in 1796 en de daaruit voortgevoelde ontwikkelingen, waardoor zovele protestantse ambtenaren-families in de overwegend door katholieken bewoonde gebieden van Brabant de grondslagen van hun bestaan verloren hadden zien gaan, was in 1822 al meer dan een kwarteeuw verlopen. In die tussentijd had de „grote uittocht,” die de Maatschappij nog had willen afremmen, al grotendeels zijn beslag gekregen. De meeste protestanten die de ambten en betrekkingen, waarin zij of hun voorouders hun broodwinning hadden gevonden, geleidelijk in katholieke handen hadden zien overgaan, en in hun woonplaatsen niet op andere wijze aan de slag konden komen, omdat hun katholieke omgeving aan eigen geloofsgenoten de voorkeur gaf, waren inmiddels al weggetrokken. Er waren dientengevolge nog maar betrekkelijk weinig nakomelingen van die kleine ambtenarenfamilies, die eenmaal de kern van de protestantse gemeenten op het Brabantse platteland hadden gevormd, in hun oorspronkelijke woonplaatsen achtergebleven. De bron, waaruit de Maatschappij voldoende bewoners voor haar boerderijtjes had gehoopt te kunnen putten, om daarmee de met maatschappelijke ondergang bedreigde protestantse families te ondersteunen en tevens de uitstervende protestantse gemeenten op het Brabantse platteland in stand te houden, was in 1822 al grotendeels opgedroogd. Om althans het laatstgenoemde doel nog te bereiken zag de Maatschappij zich al spoedig genoodzaakt protestanten uit andere streken — zij het dan toch bij voorkeur nog altijd Brabanders, maar dan uit het noord-westen en de Langstraat-dorpen, waar de protestanten in de meerderheid waren — over te brengen naar de met uit-

sterven bedreigde protestantse gemeenten in de overwegend door katholieken bevolkte gebieden en deze personen te plaatsen op door de Maatschappij aangekochte boerderijtjes. De oprichters van de Maatschappij hebben zich dus mijns inziens ernstig verrekend, toen zij in 1822 dachten, dat hun hulp aan de met maatschappelijke ondergang bedreigde voormalige kleine ambtenaren (hetgeen zij in hun sociale bewogenheid als hun hoofddoel beschouwden) automatisch in voldoende mate zou leiden tot (wat aanvankelijk slechts hun bij-oogmerk was) het instandhouden van de in 1822 nog bestaande hervormde gemeenten op het Brabantse platteland. In mijn gedenkboek heb ik het feit, dat de Maatschappij zich al spoedig uitsluitend op dit laatste ging toeleegen, toegeschreven aan de invloed van de leden in het noorden des lands en in verband daarmee gesproken van een „overstag gaan” van de Maatschappij. Achteraf meen ik, dat deze zienswijze toch minder juist is geweest. Wat oorspronkelijk tengevolge van een misrekening min of meer op de achtergrond stond, is vanzelf naar de voorgrond gekomen en hoofddoel geworden.

Om de doeleinden van de Maatschappij te bereiken had zij vooral geldelijke steun nodig. Goedgesitueerde protestanten, die die financiële steun in voldoende mate zouden kunnen leveren, waren destijds vooral woonachtig in de noordelijke provincies. Moeilijk te verwachten was evenwel, dat deze protestanten bijzonder begaan zouden zijn met het lot van geloofsgenoten uit een geheel ander milieu en woonachtig in een provincie, die aan die protestanten in het noorden uit eigen aanschouwen nauwelijks of niet bekend was. Voor dat „donkere zuiden” had in het noorden nooit veel belangstelling bestaan en van enige sociale bewogenheid was destijds nog maar nauwelijks sprake. Bij hun pogingen om de protestanten ten noorden van de grote rivieren voor het lidmaatschap van de Maatschappij te winnen hebben de oprichters van de Maatschappij dan ook gezwegen over de dreigende ondergang van de kleine ambtenarenfamilies van protestantse huize in Brabant. Zij gooiden het over een andere boeg door in de door hen ontworpen „Uitnoodiging tot deelneming”² op het eigenbelang van de protestanten elders in den lande te speculeren.

Zij deden dat via een (quasi-)historische beschouwing, die uitmondde in een voorspelling, die die noordelijke protestanten wel bijzonder moest aanspreken.

De opstellers der circulaire begonnen met de mededeling, dat de reformatie in Brabant reeds vóór de Vrede van Munster een sterke weerklink had gevonden. Als gevolg daarvan zou zich reeds in 1648 op het Brabantse platteland een „aanmerkelijk aantal Hervormden” hebben bevonden. Helaas zouden tengevolge van de spoedig daarop gevolgde overheidsmaatregelen, waardoor de openbare ambten en betrekkingen voortaan nog

slechts voor de protestanten toegankelijk zouden zijn, talloze hervormde boeren „van den landbouw afgelokt zijn om naar een ambt of bediening te staan.” Het eigenlijke boerenwerk zou dientengevolge in vreemde (lees: katholieke) handen zijn geraakt, terwijl de nu (vaak elders in Brabant) „in bediening gestelde” protestantse, voormalige landbouwers hun boerderijen zouden hebben verkocht en hun kinderen niet meer in de landbouw zouden hebben opgeleid. Die kinderen, „losgemaakt van de plaats hunner geboorte,” zouden op hun beurt veelal naar elders zijn verhuisd, vooral naar Holland of Zeeland, „werwaarts het uitzigt op een beter bestaan, naar hun aangenomen rang, hen riep.” Dit zou hebben geleid tot een steeds sterkere „verroomsching” van Brabant, die — en zie hier de speculatie op het eigenbelang der aan te werven leden — omdat die emigratie ook nog wel verder zou doorgaan, onvermijdelijk zou leiden tot een steeds toenemende „verroomsching” ook van de rest van ons land, doordat bij het opdrogen van de bron van Brabantse protestanten uit dat gewest in hun plaats steeds meer katholieke Brabanders naar het noorden en westen zouden trekken. De enige remedie tegen dat voor de noordelijke protestanten dreigende schrikbeeld was volgens de „Uitnoodiging tot deelneming”: versterking van het protestantisme in Brabant en dus steunverlening aan de zo juist opgerichte *Protestantsche Maatschappij ter bevordering van Welstand, door ondersteuning en voorlichting!*

Bij vergelijking is mij gebleken, dat de opstellers der circulaire een deel van de inhoud daarvan kennelijk hebben ontleend aan een in 1820 te Amsterdam verschenen pamflet van de hand van de Haarlemse predikant ds. J. J. Scholten, die van 1815—1818 in Breda had gestaan. Deze predikant, die zelf nooit lid van de Maatschappij van Welstand is geweest, had zich met dat pamflet, getiteld *De zaak der Protestanten in Noord-Brabant verdedigd tegen het antwoord van eenen Vriend der Waarheid aan den Heer Gijsbert Karel Grave van Hogendorp op desselfs brief van 26 mei 1818*, ook door een *Vriend der Waarheid* als kampioen voor die protestantse zaak in het strijdperk begeven als tegenstander van de katholieke Mr. J. H. Sassen. Laatstgenoemde toch had in 1819 de droevige toestand van zijn geloofsgenoten in Brabant breed uitmeten in een voor de Brabantse protestanten weinig vleiend ander pamflet, getiteld *Antwoord van een' Vriend der Waarheid aan den Heere Gijsbert Karel Grave van Hogendorp op desselfs brief van 26 mei 1818*. Uit deze en andere pamfletten, waarmee vooraanstaande protestanten en katholieken elkaar destijds als het ware om de oren sloegen, blijkt, dat men aan katholieke zijde toen — evenals nog lange tijd daarna — vast overtuigd was, dat alles wat in Brabant niet-katholiek was, louter aan import was te wijten en dat Brabant zonder de door de katholieken zo ver-

foeide „Hollandse overheersing” onder de Republiek der Verenigde Nederlanden een zuiver katholiek gewest, vrij van protestantse smetten zou zijn gebleven.

Gezien de destijds zo felle strijd tussen de zich aan de protestantse overheersing ontworstelende katholieken en de protestanten, voornamelijk in Brabant, waar de protestanten steeds numeratief een zeer kleine minderheid hadden uitgemaakt, maar sociologisch tot het einde der Republiek in een meerderheidspositie hadden verkeerd, is het begrijpelijk, dat men aan beide kanten wel eens naar het uiterste doorsloeg en blind was voor de historische waarheid. Zeker onjuist was de zienswijze, dat zich al vóór de Vrede van Munster op het Brabantse platteland een „aanmerkelijk getal Hervormden” zou hebben bevonden, maar even onhoudbaar was de mening, dat alles, wat in Brabant protestants was, louter het gevolg was van import en dwang.

Alleen al het feit, dat Brabant, geografisch gezien, ingeklemd ligt tussen de Zuidelijke Nederlanden en de Nederlandse gewesten boven de Moerdijk, en dat in beide laatstgenoemde streken de hervorming in de 16e eeuw een grote weerklink heeft gevonden, maakt het in hoge mate onwaarschijnlijk, dat in diezelfde tijd de roep der reformatie geheel aan Brabant zou zijn voorbijgegaan. De geschiedenis leert dan ook anders! Een koperen gedenkplaat in de Nederlands-Hervormde kerk te 's-Hertogenbosch herinnert nog heden ten dage aan het feit, dat twee van de eerste martelaren van het nieuwe geloof in ons land, Hendrik Voes en Johannes van Essen, die op 1 juli 1525 te Brussel op gruwelijke wijze ter dood zijn gebracht, allebei afkomstig waren uit 's-Hertogenbosch. Verder weten wij, dat er in diezelfde stad van 1566—1568 en 1576—1579 hervormde gemeenten met eigen predikanten en kerkeraden hebben bestaan, en dat ook Helmond van 1566—1568 en Eindhoven in 1583 zulke hervormde gemeenten hebben geteld. In Grave zouden in 1586 na de verovering van die stad door de Spanjaarden zelfs maar liefst 1300 protestanten onder dwang naar de Moederkerk zijn teruggekeerd.³ Wel kan het afgeronde getal (precies 1300!) twijfel wekken aan de juistheid ervan, maar het zullen toch in elk geval wel enige honderden afvalligen zijn geweest!

Dat de roep om hervorming juist in de Brabantse *steden* grote weerklink heeft gevonden, ligt voor de hand. Ondanks het telkens weer juichen door overmoedige predikanten over de „doorbraak van het licht der Eeuwige Waarheid” door de „duisternissen van het pausdom,” kan zeker niet worden gezegd, dat de reformatie gepaard is gegaan met een soort blikseminslag — een wonder, zoals het geval was bij de bekering van Saulus tot Paulus. Aan iedere overgang ging een periode van lange twijfel vooraf — een twijfel aan de juistheid van het oude ge-

loof, — een twijfel, destijds ontstaan en gevoed door een grote economische en sociale ontreddeering, die zich vooral in de steden openbaarde.

Voedseltekorten en werkloosheid leidden daar tot verschrikkelijke toestanden, nog verergerd door epidemieën van tot dan toe onbekende ziekten, waarvan men — bij gebreke van enige bacteriologische kennis — de oorzaken niet begreep, zodat men er zich ook niet tegen kon wapenen. Integendeel — de toenmalige zeden (men denke aan de openbare badhuizen met een grote promiscuïteit en de destijds geldende opvattingen op sexueel gebied: het hebben van vele bastaarden verhoogde het aanzien van wereldlijke en geestelijke heren!) werkten de verspreiding van de nieuwe ziekten in de hand.⁴ Het was een normaal beeld bedelaars, oorlogsverminkten en zieken, waaronder veel met zweren overdekte mensen, langs de wegen aan te treffen, en zelf kon men van de ene dag op de andere door een dodelijke ziekte worden getroffen. Jeroen Bosch heeft de angsten en verschrikkingen, die in zijn tijd de mensen verbijsterden en deden vragen naar de oorzaken van die „gesel Gods,” op meesterlijke manier uitgebeeld, en wie zijn schilderijen enige jaren geleden op de Jeroen Bosch-tentoonstelling in 's-Hertogenbosch heeft gezien, begrijpt hoezeer de roep om „beking” bij zijn tijdgenoten weerklank moet hebben gevonden. Ook in de Brabantse steden — evenals andere steden in het zuiden en noorden der toenmalige Lage Landen, verzamelplaatsen van maatschappelijk misdeelden en broedplaatsen van ziekten en criminaliteit — leidden de dagelijkse ellende, de verpaupering en de angsten tot felle kritiek op de rijkdom der kerken en de levenswandel van talrijke geestelijken. Dat heeft hier en daar ook in Brabant tot kerkplunderingen en beeldenstormen geleid. Dat bij het wederopdringen der Spanjaarden in het laatste kwart van de 16e eeuw talrijke Brabantse stadsburgers hals over kop naar het noorden en oosten de wijk namen, is, gezien al die gebeurtenissen, begrijpelijk.

Wel heeft reeds Prof. Rogier⁵ terecht opgemerkt, dat velen van die vluchtelingen zeker nog geen overtuigde aanhangers van het nieuwe geloof waren, maar veeleer dikwijls alleen maar de wijk namen, omdat zij aan het revolutionaire gewoel te weinig weerstand hadden geboden en vreesden daarvoor ter verantwoording te zullen worden geroepen, maar die zwakte bewijst toch ook, dat zij in elk geval niet meer onvoorwaardelijk trouw aan de Katholieke Kerk waren gebleven. Velen van die Brabantse uitwijkelingen vielen dan ook in die streken, waarheen zij waren gevlucht, als rijpe appels in de mand van de daar zegevierende reformatie.

De gebeurtenissen in de Brabantse steden hebben uiteraard de meeste aandacht getrokken. Over het succes van de propaganda van het nieuwe geloof op het Brabantse platteland is maar

heel weinig bekend, en men zou zelfs kunnen betwijfelen, of het daar vóór de Vrede van Munster door de geïsoleerdheid der Brabantse dorpen wel is doorgedrongen, wanneer niet zou zijn gebleken, dat „Geuze Els” (*Elsken Joosten*, die vóór 1635 trouwde met de smid *Aert Jansen de Smit* (of *Smits*), wiens nakomelingen zich *Fabri* noemden), welke vrouw volgens een 18e eeuwse anti-protestants spotliedje met haar geloof „de hele Kempen geve/st” zou hebben en aan wie ik in 1969 in het 23e Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie een studie heb gewijd, in Hapert moet hebben gewoond. De meeste doop- en trouwboeken van de protestantse gemeenten in Brabant beginnen, voorzover zij bewaard zijn gebleven,⁶ pas in de tweede helft van de 17e eeuw. Dat hangt uiteraard samen met het feit, dat dergelijke registers door niet-katholieken niet werden aangelegd zolang men geen zekerheid had op grond van zulke schriftelijke bewijzen niet naar de brandstapel te zullen worden verwezen. Toch heeft het ontbreken van zulke doop- en trouwboeken uit de tijd van vóór de Vrede van Munster meegewerkt tot de overtuiging, dat er vóór die tijd geen of nauwelijks protestanten in Brabant zouden zijn geweest en het protestantisme daar louter het gevolg zou zijn geweest van de „Hollandse” overheersing. Maar eigen onderzoek heeft mij duidelijk gemaakt, dat dáár, waar de Spanjaarden het terrein niet tijdelijk hebben heroverd — en met name in het eenmaal toch ook volkomen katholieke West-Brabant — hier en daar klein protestantse gemeenschappen zijn ontstaan, die voordat het strijdbare Calvinisme de overhand kreeg, veelal een typische doopsgezinde signatuur vertoonden.⁷ Daarenboven heeft datzelfde onderzoek, waarvan ik de uitkomsten hoop geleidelijk te kunnen publiceren, ook aan het licht gebracht, dat sommige oud-Brabantse families al vóór 1648 protestantse takken moeten hebben geteld, waarvan de leden onmiddellijk na het verdrijven der Spanjaarden als ambtenaren van het nieuwe bewind, soms op verschillende plaatsen, naar voren zijn getreden.⁸ In de genealogische literatuur is m.i. te vaak door katholieke auteurs van dergelijke personen gezegd, dat zij toen van de katholieke kerk zijn afgefallen, louter en alleen „om den brode.”

Men kan dus bezwaarlijk beweren, dat in Brabant nimmer echte autochtone protestantse Brabanders hebben gewoond. Velen hunner zijn evenwel, zowel vóór als ná de Vrede van Munster, gevlucht, onderscheidenlijk vrijwillig naar andere gewesten verhuisd. Daardoor is het aantal protestanten van zuiver Brabantse herkomst in Brabant zelf altijd maar klein gebleven. Geëmigreerde protestantse Brabanders of hun nakomelingen, die na verloop van tijd weer naar Brabant terugkeerden, verschilden uiteraard weinig van zuivere emigranten. Eigen Brabantse goederen hadden zij niet meer en zij kregen ambtelijke posities

vaak op geheel andere plaatsen dan waar zij zelf of hun voorouders waren groot geworden. De plaatselijke rooms-katholieke bevolking beschouwde hen dan ook als vreemdelingen.

Dat was zelfs meestal ook het geval met die protestantse ambtenaren, die Brabant nooit hadden verlaten: ook zij kregen vaak een aanstelling in dorpen, waar zij niet waren opgegroeid. Daarenboven — door hun kleine getal te midden van een tegenover hen afwijzend staande rooms-katholieke bevolking — assimileerden zij zich al spoedig aan elkaar. Dat heeft er onvermijdelijk toe geleid, dat de katholieke gebleven Brabantse bevolking bijna alle protestanten in Brabant als niet-Brabanders en vreemdelingen is gaan beschouwen. Uitzonderingen vormden alleen die heel kleine groepjes van Brabantse protestanten, die nimmer zijn verhuisd of weggetrokken. Dat waren vooral kleine Brabantse boertjes, die hun huis en hof nimmer hebben verlaten. Die waren er ook, maar zij waren zo onaanzienlijk, dat zij nog nimmer de aandacht hebben getrokken. Dank zij het archief van de Maatschappij van Welstand ben ik ook hen op het spoor gekomen. Hun voorouders trof ik voornamelijk aan in de kerkelijke registers en verder af en toe in de lijsten van mensen, die van brandschattingen, strooptochten, plunderingen van vreemde en eigen legerbenden enz. hadden geleden.⁹ Het feit, dat de meeste protestanten in Brabant in de tijd van de Republiek der Verenigde Nederlanden dienaren van de Generaliteit of grote protestantse heren uit het noorden waren, en als zodanig op het platteland na de Vrede van Munster hun intrede hebben gedaan, bewijst dus geenszins, dat alle protestanten in Brabant import zijn geweest. Juist het zoëven geschetste lijden van de kleine groep protestantse boeren (een lijden, waarin zij volkomen op één lijn stonden met hun katholieke dorpsgenoten) maakt het begrijpelijk, dat wie maar enigszins kon, de kans aangreep om te worden aangesteld in een overheidspositie. De oprichters van de Maatschappij van Welstand hadden dus volkomen terecht in hun „Uitnodiging tot deelneming” gesteld, dat in Brabant menig hervormde boer „van den landbouw afgelokt” was „om naar een ambt of bediening te staan.” Het voor de leden van de heersende — dat is: Nederduits-Gereformeerde of Hervormde Kerk — geldende voorrecht, dat in beginsel alleen zij in de overheidsambten en -bedieningen konden worden benoemd,¹⁰ gold ook overal elders in ons land, maar daar berustte het op een in de loop van de geschiedenis ontstane en stilzwijgend door een ieder aanvaarde praktijk. In Brabant echter berustte het op een door de Staten-Generaal op 1 april 1660 vastgesteld reglement, op grond waarvan vele toen nog in functie zijnde katholieke ambtenaren waren afgezet, en dat had uiteraard zeer veel kwaad bloed gezet. Deze uitsluiting trof de katholieke bevolking dubbel zwaar, omdat Brabant een dood-arm land was, niet — zoals

vaak is beweerd — tengevolge van de „Hollandse uitbuiting,” maar omdat de grond er voor een groot deel even onvruchtbaar was als op de Veluwe, in de Gelderse Achterhoek, in Twente en Drente, waar men in verschillende opzichten precies dezelfde armelijke en achterlijke toestanden kende als op het Brabantse platteland. Daarenboven had men in Brabant nog dikwijls te lijden van rondtrekkende legerbenden, die aan de bevolking zware schattingen oplegden, en van andere oorlogsellenden. In andere en veiliger streken konden niet-gereformeerden veel gemakkelijker een uitwijkmogelijkheid zoeken en vinden in handwerk en koopmanschap — ik denk bijvoorbeeld aan die doopsgezinden, die, ondanks hun achteruitzetting, in Holland aan de Vecht hun „Menistenhemel” lieten verrijzen en in Amsterdam in het maatschappelijke leven op één lijn stonden met het regenten-patriciaat —, maar in Brabant was het beste wat men kon bereiken een overheidsbetrekking, waardoor men zeker was van een vast inkomen en bescherming. Die uitwijkmogelijkheid was in Brabant nu juist voor katholieken afgesloten.

Erger — veel erger — was evenwel nog de sluiting van de katholieke kerken en de belemmeringen, die aan de katholieke geloofsbeleving ook verder nog werden opgelegd.

Wat dat betreft zijn, vooral sinds het begin van de vorige eeuw, vaak bittere verwijten door de katholieken aan het adres der protestanten gericht. Nu ga ik maar voorbij aan de omstandigheid, dat men bij deze verwijten geregeld alle protestanten over één kam schoor. Elders in ons land hadden bijvoorbeeld ook de doopsgezinden niet zelden van de aanmatigende houding der toenmaals heersende kerk te lijden.

Vele doopsgezinde „kerken” vertonen nog het karakter van echte schuilkerken; in het noorden van ons land liggen vaak de deuren van die „vermaanhuisen” aan de kant van het water, opdat men bij plotselinge overvallen per bootje zou kunnen wegvluchten, en hier en daar toont de opstelling van de gemeente tijdens de dienst — de „zusters” in het midden, in een beschermende kring omringd door de „broeders” — ook nog heden ten dage welke gevaren de doopsgezinden in vroegere eeuwen bedreigden van de kant van wat men wel „de grote kerk” noemde.¹¹ Maar omdat men in Brabant geen andere protestantse dissenters kende dan lutheranen — en dan nog alleen in sommige steden — is het begrijpelijk, dat men daar „Nederduits-Gereformeerd” vereenzelvigde met „protestant.” Vermoedelijk is het ook daaruit te verklaren, dat nog nimmer een poging is gedaan om eens een parallel te trekken tussen de opkomst van bepaalde Brabantse katholieke families, die — uitgesloten van de overheidsambten — toch nog in de koophandel een geslaagde carrière wisten op te bouwen (en ik denk hier met name aan bijvoorbeeld de familie Van Lanschot in

's-Hertogenbosch, waarvan Dr. F. G. G. Govers de geschiedenis heeft beschreven in zijn boek *Het geslacht en de firma F. van Lanschot 1737—1901* (Tilburg 1972), en de historie van die doopsgezinde families in Amsterdam, die eveneens (zij het dan niet gedwongen, maar vrijwillig, geheel overeenkomstig hun geloofsovertuiging, die meebracht dat zij geen overheidsambten begeerden) met succes in de handel hun broodwinning hebben gezocht. Het kader van deze bijdrage laat niet toe daarop dieper in te gaan. Zeker mag ook niet uit het oog worden verloren, dat het uitgesloten zijn van de overheidsbetrekkingen door de katholieken — in tegenstelling met de doopsgezinden — als een ernstige discriminatie werd ervaren.

Al die achteruitzettingen op godsdienstig en maatschappelijk gebied hebben bij de katholieken in Brabant natuurlijk tot een grote verbittering geleid. Maar de Brabantse protestanten waren niet minder bitter tegen de katholieke kerk gestemd, want zij herinnerden zich nog lang de geloofsvervolgingen, waaraan hun voorouders hadden blootgestaan. Wie in Brabant in een overheidspositie werd benoemd, had als voornaamste plicht herhaling van het verleden te voorkomen en alles te keren, wat tegen de grondslagen van de nieuwe staat indruiste. Van dat streven getuigden ook de harde plakkaats tegen de katholieken, al moet daaraan onmiddellijk worden toegevoegd, dat ook in dit geval de soep veelal niet zo heet werd gegeten als zij werd opgediend.

Prof. Rogier heeft al eens opgemerkt, dat zij meer de uiting waren van het drijven van predikanten, synodes en kerkeraden, dan van de werkelijkheid, zoals deze naar voren kwam in het beleid der regering.¹² Maar juist dat drijven van die protestantse ambtsdragers verklaart de hartekreet van de Bossche predikant ds. De Witt uit 1741¹³: „Wij weten, dat het meermalen gebeurt is, dat de Godvruchtige Predikanten der Meyerij, wanneer die elkaar bezocht hadden, de gewoonte hadden midden in de Heide, daar waar zij zich gansch eenzaam vonden, neder te knielen en den Heere te bidden voor zich zelfs en voor de Ingezeten en der Meyerij.” Voor menige predikant — en figuren als ds. Stephanus Hanewinckel, wiens anti-papistische, maar overigens leerzame „Reizen door de Majorij van 's-Hertogenbosch” uit 1798 en 1799 sinds kort opnieuw zijn uitgegeven, waren werkelijk niet zeldzaam — was na een felle preek zulk een voettocht over de verlaten heide zeker niet van alle risico's ontbloot. Terecht schreef dan ook reeds Meindertsma¹⁴: „Zoo wij de levensgeschiedenissen van de predikanten in de Meierij wilden geven, dan zouden het zeer dikwijls lijdensgeschiedenissen zijn. Waarlijk, wonende onder een hun beslist vijandige bevolking, was een moeilijk lot hun toebedeeld.”

In diezelfde vijandschap deelden ook de vele tot het bedienen van ambten en betrekkingen geroepen protestantse kleine-amb-

tenaren. Telkens weer waren zij het slachtoffer van wat men toen noemde „paepse stoutigheden.” In wezen waren het vaak niet anders dan wat men tegenwoordig in Brabant ook nog „schavierigheden” zou noemen — baldadigheden van zeker niet het beste en verstandigste deel der bevolking, speciaal van de opgeschoten katholieke dorpsjeugd, die bij gebreke van een zinvolle vrijetijdsbesteding haar overmaat aan energie botvierde op die zo gehate protestanten, in de vaste overtuiging, dat de deelnemers aan zulke baldadigheden (als zij zich tot dit soort slachtoffers beperkten) voor hun uitpattingen ook niet door hun ouders zouden worden gestraft. In dat opzicht misrekenden zij zich zelden of nooit. Integendeel, als de overheid een onderzoek instelde, sloot de gehele katholieke dorpsgemeenschap zich tegenover de „protestanten” aaneen en verklaarde iedereen „van der saeck in 't minst niet te weten ofte daerinne plichtich te wesen.” Wie objectief kennis neemt van de verhalen van zulke „paepse stoutigheden,” merkt al spoedig, dat zelden of nooit protestantse *boeren* daarvan het slachtoffer zijn geweest.

Het archief van de Maatschappij van Welstand bewijst, dat nog in de vorige eeuw protestantse boeren in de regel door hun katholieke dorpsgenoten volkomen overeenkomstig het van ouder op ouder overgeleverde buurrecht in de burengemeenschap werden opgenomen en voortgeholpen, en — indien het buurrecht dit voorschreef — zelfs met versierde karren en geschenken — voorde boeren op de zandgronden soms van bijzonder grote waarde, zoals karren met mest — werden verwelkomd. Het getal 13 schijnt daarbij nu en dan een bepaalde betekenis te hebben gehad: de hulp werd enkele malen door dertien burens of buurvrouwen verleend en in één geval werden ook 13 karren met mest aangevoerd.

Wanneer men nu ook weet, dat af en toe ook rooms-katholieke schepenen, die zich de boosheid van de dorpsgemeenschap op de hals hadden gehaald, op dezelfde soort „insolentiën” werden onthaald, als de predikanten en protestantse ambtenaren, rijst toch wel sterk de vraag, of de protestantse overheid, door dergelijke misdragingen, wanneer zij zich tegen protestanten hadden gericht, steeds onmiddellijk als „paepse stoutigheden” aan de kaak te stellen, niet dikwijls op een zijspoor is geraakt. Naar mijn overtuiging had een groot deel van die vaak ernstige baldadigheden niet in de eerste plaats te maken met de „paepse” geloofsovertuiging van hun bedrijvers, maar waren het vooral op 't Brabantse platteland veeleer uitingen van het van ouder op ouder overgeleverde buurrecht, dat in wezen terugging op vóór-Christelijke tijden en dus niet zozeer „paeps” dan wel heidens van oorsprong was. In elke burengemeenschap leeft en leefde nu eenmaal de vaste overtuiging, dat men in bepaalde omstandigheden zich op een bepaalde manier moest

gedragen, t.w. „zoals het altijd door allen gedaan was” en „zoals het altijd was geweest.” Wat daarvan afweek, werd als „onbehoorlijk” beschouwd, en werd als inbreuk op de van oudsher overgeleverde tradities door „burgergerichten” gestraft. Wie zich niet aan die tradities stoorde, plaatste zich buiten de gemeenschap van de burens en was als het ware vogelvrij. De Brabantse protestantse boeren, die wel in de buurgemeenschappen werden opgenomen, hebben van die opnemering de vruchten geplukt, maar juist de predikanten en ambtenaren, schoolmeesters e.d., die altijd in de dorpsgemeenschap als vreemdelingen werden beschouwd, kregen de gevolgen daarvan te dragen. En datzelfde lot deelden de rooms-katholieke schepenen op 't Brabantse platteland, als zij bij de rechtspraak waren ingegaan tegen de rechtsovertuiging van de buurt. Dat was — ik zei het al — niet „paeps,” maar „heidens”. Toch strafte de protestantse overheid die zogenaamde „paepse stoutigheden” vaak direct met kerksluitingen en dergelijke maatregelen, waardoor zij de gebeurtenissen op zuiver godsdienstig terrein overbracht. Dit zal er mede toe hebben geleid, dat de protestantse ambtenaren en predikanten voortdurend het gevoel hadden, dat zij door hun geloof in een bijzonder gevaarlijke positie verkeerden. Dit verklaart de in het archief van de Maatschappij van Welstand terug te vinden talrijke bewijzen van de bij de Brabantse protestanten levende angst voor de „woelingen van de Roomschen.” Zo sterk was dat het geval, dat de Bredase predikant ds. Vincent van Gogh in 1830 — kort na het uitbreken van de Belgische Opstand — onmiddellijk geloof blijkt te hebben gehecht aan het in Breda rondgaande gerucht, dat daar reeds door met de Belgen sympathiserende katholieken lijsten waren opgesteld van door Bredase protestanten bewoonde huizen, die bij het overslaan van de opstand naar Brabant zouden moeten worden geplunderd en in brand gestoken.¹³

Na deze uiteenzettingen behoeft het zeker geen nader betoog meer, dat er voor de protestanten in Brabant, voorzover die op het Brabantse platteland van ambtelijke inkomsten hadden moeten leven, een bijzonder moeilijke tijd aanbrak, toen in 1796 de band tussen Kerk en Staat werd verbroken en hun overheidsbetrekkingen ook toegankelijk werden voor rooms-katholieken. Grondbezit, waarvan deze voormalige protestantse kleine-ambtenarenfamilies zouden kunnen bestaan, bezaten zij niet of nauwelijks. Voor handenarbeid stonden hun handen vaak volkomen scheef (een eigenschap, die ook nu nog menige ambtenaar kenmerkt!) en wie toch als werkmans aan de kost probeerde te komen, moest al spoedig ervaren, dat hij bij zijn rooms-katholieke dorpsgenoten geen voet aan de grond kreeg. „De Protestant” — zo werd in 1835 in een inspectierapport van de Maatschappij van Welstand bericht — „kan hier (in Brabant)

bij de Roomsch-Katholieken volstrekt geen werk bekomen dan in den hoogsten nood," en nog in onze tijd heeft bisschop Bekkers met betrekking tot zijn jeugdhervormingen verteld: „Er woonde in ons dorp (St. Oedenrode) een klein groepje protestanten, maar daar werden we vanaf gehouden. Dat waren geheel andere mensen..... Als katholiek leerde je, dat je met die andersdenkenden beter niet kon omgaan.“¹⁶

Ik maakte al enige malen melding van de zuigkracht, die de provincies Holland en Zeeland op de protestantse ambtenaren hebben uitgeoefend. In dit opzicht stonden die ambtenaren niet alleen: ook veel rooms-katholieke handwerkslieden, met name vele wevers en blekers, zijn aan die zuigkracht onderworpen geweest.¹⁷ Maar als we nu nog eens even terugzien naar de in 1822 ontworpen „Uitnoodiging tot deelneming“ in het werk van de Maatschappij van Welstand, valt het op, dat van alle daarin vervatte quasi-historische beschouwingen althans deze ene opmerking juist was, dat van vele „in de ambten en bedieningen gestelde“ protestanten in Brabant de kinderen naar Holland en Zeeland zijn verhuisd, omdat zij daar een „uitzicht op een beter bestaan hadden.“ Van verschillende Noord-Nederlandse families, wier genealogieën men kan aantreffen in bijv. het Nederland's Patriciaat, blijkt de bakermat in Brabant te hebben gelegen. Als voorbeelden noem ik slechts de namen Van Heusden, Beynen, Van Nouhuys, Royaards, Zijnen.

Tegenover deze export, gepaard gaande met een *stijging* op de maatschappelijke ladder, stond echter ook een sterke *import*, die dikwijls werd gevolgd door een geleidelijke *daling* op maatschappelijk niveau — een neergang, die na 1796 niet zelden het karakter van een calamiteit heeft gekregen.

De protestantse gemeenten op het Brabantse platteland omvatten doorgaans niet meer dan de gezinnen van de predikant, de schoolmeester, de onderschoolmeester, de vorster en de ondervorster en enkele ambtenaren, zoals hier en daar een gerichtsschrijver e.d. De schoolmeester was doorgaans tevens nog koster, voorlezer en voorzanger. Predikanten die naar Brabant waren getogen, om daar het „Licht der Waarheid“ te verspreiden, merkten doorgaans al spoedig, dat hun propaganda geen enkel succes had.

Teleurgestelden trokken zo mogelijk weg; anderen legden zich bij het onvermijdelijke neer en gaven er de voorkeur aan om 's zondags een of twee malen een uurtje te preken en verder als een hereboer te leven in een ruime pastorie met grote tuin. In Holland had men voor dergelijke predikanten de spotnaam „een Meyerijisch predikantje.“ Een van de uitzonderingen in dit opzicht vormde ds. Jacob van Heusden in Hilvarenbeek, maar hij had toch voldoende vrije tijd om zelf aan zijn kinderen een gymnasiale opvoeding te geven. Uiteraard was ook dit een uitzondering, want het vereiste een bijzondere geschiktheid en

gave. De predikant, die zulke eigenschappen ontbeerde, en zelf geen familie in het noorden bezat, waarbij hij zijn kinderen kon uitbesteden na het aflopen van de dorpsschool, en geen geld genoeg had om hen naar een kostschool te zenden — wat vooral gold bij kinderrijke gezinnen — was veelal al blij, wanneer hij zijn zonen aan een betrekking als dorpsschoolmeester kon helpen. Veel bijzondere kennis was daarvoor niet nodig: in Brabant kwamen onder de schoolmeesters niet zelden oud-soldaten en huisbedienden van hoge Haagse heren voor. Vereist was in de eerste plaats een vast geloof in de waarheid van de „enig ware Christelijke Gereformeerde religie” en de daarop gebaseerde verwachting, dat de „meester” zijn leerlingen tenminste — desnoods het harde hand — de beginselen van dat geloof zou inprenten. Katholieke ouders zonden hun kinderen dan ook niet naar zulke „Geuzemeesters;” het aantal hunner leerlingen was daardoor altijd maar klein en het overgrote deel van de katholieke jeugd bleef dan ook van onderwijs verstoken. Toch konden die dorpsschoolmeesters zich tot het einde van de 18e eeuw nog betrekkelijk goed handhaven, maar na de scheiding van Kerk en Staat typeerde Van der Palm in 1801 hun positie als: „Zonder voldoende opleiding voor hun werk, door niemand gesteund of aangemoedigd, door kommer en gebrek tot een staat van diepe vernedering vervallen.” Hun dochters werden vaak dienstboden bij een andere protestantse familie en hun zonen gingen als knechts bij geloofsgenoten uit werken in afwachting of er misschien nog ergens een schoolmeestersplaats zou vrijkomen. Het geringe standverschil tussen de protestanten in Brabant, waarop ik zo dadelijk nog terugkom, maakte die neergang weliswaar minder schrijnend dan wij, naar onze tegenwoordige maatstaven gemeten, misschien geneigd zouden zijn te denken. Evenals bij de boerenbevolking de knechten en meiden destijds tezamen met het gezin van de baas aan tafel en aan de haard zaten, en overdag op de akker en in de stal hetzelfde werk verrichtten als de boer en boerin, evenzeer werkte in de meeste protestantse families in Brabant de huisvrouw gelijk-op met het personeel. In de familie Van Heusden is nog lang rondverteld, dat het voor de uit Middelburg afkomstige echtgenote van ds. Van Heusden niet gemakkelijk is geweest er aan te wennen, dat zij in Brabant nooit als „mevrouw Van Heusden,” maar als „juffrouw” werd aangesproken en latere generaties vonden het altijd weer vermeldenswaardig, dat zij als domineesvrouw er niet had tegenop gezien om na haar verhuizing naar Brabant zelf elke dag in de keuken achter het fornuis te gaan staan en ander werk te verrichten, dat in „Holland” als meiden-werk werd beschouwd. Maar typerend voor de door mij genoemde neergang was toch wel, dat de schoolmeesterszoon Dirk Ente (1773—1816), wiens vader, grootvader en overgrootvader allen dorpsonderwijzers waren

geweest, en die in rechte lijn afstamde van de Brabantse dorps-predikant ds. *Isaac Ente* (laatstelijk predikant in Geldrop en Riel, † in 1664), aanvankelijk in zijn onderhoud heeft moeten voorzien als koetsier te 's-Hertogenbosch. Zulk een beroep was uiteraard bijzonder weinig geschikt om zich voor te bereiden op het schoolmeesterschap en toen hij in 1802, op bijna dertigjarige leeftijd, toch nog te St. Oedenrode was aangesteld om daar de opgroeiende jeugd te gaan onderwijzen, moest in een later ambtelijk rapport worden meegedeeld, dat hij geen enkel benul had van gebroken getallen. Ik heb al melding gemaakt van de jeugdhervormingen van Mgr. Bekkers, volgens wie de katholieken in St. Oedenrode met het kleine groepje daar wonende protestanten geen omgang plachten te hebben. Deze laatsten waren dus geheel op elkaar aangewezen en dat verklaart het feit, dat er, evenals in andere Brabantse dorpen, in St. Oedenrode tussen de leden van de plaatselijke hervormde gemeente geen scherpe standsverschillen bestonden.

Wie in de literatuur de in ons land in de vorige eeuw bestaande maatschappelijke verhoudingen telkens weer beschreven ziet als typerend voor een zogenaamde „standenmaatschappij,” en daaruit verneemt, hoe gevoelig men destijds was voor standsverschillen en zelfs in de „betere of fatsoenlijke stand” nog weer allerlei differentiaties kende, die, van plaats tot plaats verschillend, in het maatschappelijke leven bijzonder belangrijk werden geacht, — die mag nooit uit het oog verliezen, dat de protestanten in Brabant ook in dit opzicht buiten de algemene noemer vielen.

In *De Nederlandsche Leeuw* van 1974¹⁸ heb ik reeds gememo-reerd, dat in St. Oedenrode de freule De Girard de Miolet van Coehoorn zich bijna dagelijks met de andere protestantse vrouwen uit het dorp om de koffiepote placht te scharen ten huize van de vrouw van haar koetsier. Onder de protestanten in Brabant was zo weinig van scherpe standsverschillen te merken, dat het in St. Oedenrode geen enkel opzien baarde, toen de weduwe van de zoëven genoemde Dirk Ente hertrouwde met de vrederechter Roelof van Nahuys en Dirks dochter Yda Hendrika de vrouw werd van de rijksontvanger Jhr. Von Schmidt auf Altenstadt. In Brabant waren dergelijke verbintenissen zeker geen uitzondering onder de daar woonachtige protestanten, niet alleen in de vorige eeuw, maar ook in de daaraan vooraf-gegane tijden. Dat geringe standsverschil, zo kenmerkend voor de protestanten in Brabant, bracht onder meer mee, dat zelfs de kleine boertjes, die door de Maatschappij van Welstand op hoeven van die Maatschappij waren geplaatst, zich in kerke-lijke zaken tegenover hun predikanten een vrijheid van woord en kritiek veroorloofden, die blijkens berichten in het archief van de Maatschappij van Welstand de bestuurders (vaak Noord - Nederlanders) van stomme verbazing vervulden. Een

deel van die kleine boertjes was zich in de eerste helft van de vorige eeuw nog heel goed bewust, dat zij — naar Brabantse maatstaven gemeten — van „goede kom-af” waren en dat hun voorouders in Brabant tot de steunpilaren van de „Hollandse” (lees: centrale) regering in Den Haag hadden behoord. Het „sociale” gevoel, dat de oprichters van de Maatschappij dreef tot hun belangrijke stap op 18 juli 1822, vond ongetwijfeld ook zijn oorsprong in de omstandigheid, dat er onder die met maatschappelijke ondergang bedreigde protestanten, die de Maatschappij van een volledige verpaupering wilde redden, heel wat (verre) neven en nichten van die oprichters waren, en die bloedverwantschap geeft m.i. een gereede verklaring, waarom de sociale bewogenheid, die tot de stichting van de Maatschappij van Welstand heeft geleid, zich in protestantse kring in Brabant veel eerder heeft baangebroken dan ten noorden van de grote rivieren. Ook in dit opzicht is Brabant lange tijd een uitzondering geweest.

Na het bovenstaande behoeft het nauwelijks meer enig nader betoog, dat genealogisch onderzoek naar protestantse Brabantse families veelal op bijzondere moeilijkheden stuit. Tot nog niet zo heel lang geleden was de genealogie een elitaire liefhebberij van personen, die zich gaarne wilden laten voorstaan op hun afstamming van aanzienlijke voorouders; wie door zulke drijfveren gedreven zich aan genealogisch onderzoek wijdde, interesseerde zich uiteraard niet voor personen, die maatschappelijk achteruit waren geboerd en wier nakomelingen waren weggezonden in wat men destijds „het lagere volk” placht te noemen. Eerst het inzicht, dat de genealogie ook een bijzonder waardevolle hulpwetenschap kan zijn voor de sociale geschiedenis, heeft er toe geleid, dat men steeds meer de aandacht is gaan wijden aan families, die in de vorige eeuw het slachtoffer zijn geworden van maatschappelijke tegenslagen. Bij het schrijven van mijn gedenkboek *150 Jaar Welstand* heb ik het bestaan van genealogische studies over die protestantse geslachten, die eens tot de kleine ambtenarenfamilies in Brabant hadden behoord, maar na 1796 in vergetelheid waren weggezonden, sterk gemist. Bij mijn pogingen om in die lacunes te voorzien, ontdekte ik welke „ups and downs” die families hebben doorgemaakt. Dit onderzoek, waarvan men de neerslagten dele in mijn gedenkboek kan terugvinden — helaas heb ik om de omvang van dat gedenkboek binnen redelijke perken te houden vóór de druk nog heel wat genealogische mededelingen moeten schrappen —, heb ik sedertdien voortgezet. Telkens bleek mij daarbij, hoe moeilijk het is tot enigszins volledige genealogieën te komen: door de vele verhuizingen, waaraan ambtenaren nu eenmaal blootstaan, raakten vaak personen zoek, en lidmatenlijsten van hervormde (Nederduits-Gereformeerde) gemeenten, die misschien uitkomst hadden kunnen ge-

ven, bleken veelal (als zij bewaard waren gebleven) nog te berusten in kerkelijke archieven en onvolledig te zijn bijgehouden. Niet zelden was ik voor het terugvinden van dergelijke personen van het toeval afhankelijk, al heb ik wel getracht dat toeval een handje te helpen door systematisch de nog bestaande doop- en trouwboeken van Brabantse protestantse gemeenten na te pluizen. Maar ook die doop-, trouw- en andere registers vertonen vaak grote hiaten. In tijden van oorlog of oorlogsdreiging, wanneer vijandelijke legers de landsgrenzen naderden of reeds hadden overschreden, vluchtten veel protestantse gezinnen, voorzover zij niet tot de boerenbevolking behoorden, weg van het platteland om binnen de Brabantse steden of bij verwanten boven de grote rivieren veiligheid te zoeken, en ten tijde van predikantenvacatures haastten de kerkelijke voorgangers, die de dienst hadden waargenomen en in aansluiting daarop een of meer kinderen hadden gedoopt, zich ijlings naar huis om nog vóór het vallen van de duisternis weer terug te zijn op hun standplaats, want vooral gedurende de nacht was de onherbergzame Brabantse heide vol gevaren. Het inschrijven van de namen der dopelingen en van de aan zo'n voorganger vaak nauwelijks bekende ouders lieten zij dan over aan de koster, bij wie het weleens in het vergeetboek geraakte — een fout, die soms later nog weleens werd hersteld, bijvoorbeeld door het invoegen van een of meer losse papiertjes in het desbetreffende doopboek, maar niemand kan zeggen hoeveel van dergelijke aanvullingen in de loop der tijden zijn zoekgeraakt.

Veel hulp bij mijn onderzoekingen heb ik mogen ondervinden van de gep. brigade-generaal der cavalerie, de heer B. J. Buma in Den Haag, die desgevraagd voor mij o.m. talloze malen de zich in het Algemeen Rijksarchief te Den Haag berustende (klappers op de) commissieboeken van de Staten-Generaal (voor de vorsters) en van de Raad van State (voor de schoolmeesters) raadpleegde en zo voor mij nieuwe standplaatsen ontdekte van personen, wier spoor ik in hun geboortestreek was kwijtgeraakt. Pogingen om „missing links” aan te vullen door onderzoekingen in de rechterlijke en notariële archieven bleken herhaaldelijk wel bijzonder tijdrovend, maak ook bitter weinig succesvol, omdat de protestantse kleine ambtenaren meestal geen onroerende goederen bezaten, zodat zij dientengevolge ook niet voorkwamen in de registers van transport en vestenissen (hypotheken), protocollen van testamenten e.d., terwijl zij bij verhuizingen geen brieven van indemniteit („borgbrieven”) behoeften te overleggen.¹⁹ Van vele Brabantse protestantse families zou ik onvolledige genealogieën kunnen publiceren — feitelijk brokstukken van twee of drie generaties, waarvan de samenhang „met de klomp aan te voelen,” maar (nog) niet te bewijzen is.²⁰ Interessanter lijkt het mij evenwel thans de aandacht te wijden aan een typisch-Brabantse familie, waarvan wel

een aaneensluitende genealogie kon worden samengesteld — weliswaar niet van een autochtoon geslacht (zoals er méér zijn geweest dan men doorgaans denkt, en die dan veelal protestantse takken hebben gevormd van overigens katholiek gebleven families)²¹ d.w.z. niet een geslacht dat reeds vóór de reformatie in Brabant gevestigd is geweest, doch van een familie, die deel heeft uitgemaakt van de talrijke protestantse „import” van ná de reformatie, maar die toch ook in Brabant wortel heeft geschoten en daar, dank zij één van zijn leden, de beroemde — of wegens zijn anti-papisme beruchte — ds. Stephanus Hanewinckel alom bekend is geworden. Ook in de genealogie van deze familie kan men de door mij vermelde „ups and downs” en helaas ook nog de onvermijdelijke lacunes terugvinden. Tot besluit van deze inleiding moge ik — gezien hetgeen ds. Hanewinckel in zijn „Reizen door de Majorij van 's-Hertogenbosch” van 1798 en 1799 over de toenmalige verhoudingen tussen protestanten en katholieken („Roomschen”) heeft verteld — met dankbaarheid melding maken van het feit, dat heden ten dage in Brabant protestanten en katholieken zonder onderlinge strijd vreedzaam tezamen wonen en, elk voor zich, met trots zich inwoners mogen noemen van een gewest, dat zij allen tegenwoordig als „*Brabantia nostra*” mogen betitelen. Want waarom zou een protestant, die Noord-Brabant heeft lief gekregen en zich daar geheel is gaan thuisvoelen, ook niet van „zijn” Brabant mogen spreken? Met geloof heeft die liefde niets te maken, wèl met dankbaarheid voor het mogen leven en werken in Brabant en vooral met het zich daar geheel geaccepteerd voelen. Als het waar is, dat men uit de mond van de kinderen de waarheid hoort, geldt dat zeker ook voor de reactie, die men tegenwoordig vaak verneemt uit de mond van de opgroeiende generatie na een verhaal, hoe bitter eenmaal de tegenstelling tussen protestanten en katholieken in Brabant is geweest: een verontwaardigde uitroep: „Hoe is dat in Godsnaam mogelijk geweest?” Het droevige is echter, dat men daarop dan steeds antwoorden moet: „Juist in Gods Naam heeft men het bijna drie eeuwen lang niet alleen mogelijk, maar zelfs nodig geacht en gedáán!”

Genealogie HANEWIN(C)KEL²²

Wapen: drie leeuwekoppen met hals (bron: Collectie-Muschart in het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage, met als vindplaats: Collectie Kon. Oudheidkundig Genootschap te Amsterdam).

Na het hiervóór opgemerkte zal het wel duidelijk zijn, dat het leven van de protestanten in Brabant vooral op het platteland,

ondanks hun bevoorrechting wat de openbare ambten betreft, eeuwenlang bijzonder moeilijk is geweest. Met de katholieke bevolking deelden zij in de gevolgen van de geïsoleerde ligging der woonkernen, van het feit, dat Brabant herhaaldelijk oorlogsgebied was en van de omstandigheid, dat het platteland vaak werd afgestroopt door georganiseerde roversbenden („heidens,” zigeuners en andere vagebonden), die, wanneer het vuur hun al te nauw aan de schenen werd gelegd, uitweken over de landsgrenzen om dan na enige tijd opnieuw op te duiken. Daarbij kwam dan nog, dat zij door de afwijzende houding van hun katholieke omgeving in talloze gevallen geheel op elkaar waren aangewezen. Vooral kinderrijke gezinnen hadden vaak moeite om financieel de touwtjes aan elkaar te knopen. Dan werden, wanneer het de opleiding van die kinderen betrof, de oudste zonen doorgaans boven de jongere bevoordeeld. Ook in de genealogie *Hanewin(c)kel* komt dit tot uiting: de oudste tak heeft zich maatschappelijk beter weten te handhaven dan de jongere takken en een deel van de jongste tak is slechts aan een volledige maatschappelijke ondergang ontkomen door de steun van de Maatschappij van Welstand. Hoever het zonder die steun had kunnen komen, blijkt uit de geschiedenis van een ander deel van die tak, die wel het slachtoffer is geworden van de verschrikkelijke verpaupering, die zich baanbrak sinds het einde van de 18e eeuw^{22a} en waarop ik aleens de aandacht heb gevestigd in *De Nederlandsche Leeuw* 1974, kol. 4 vlg. Uit sociologisch oogpunt leek het mij van belang deze jongste tak wat verder uit te werken dan in genealogische studies doorgaans gebruikelijk is.

- I. Ds. *Johannes Hanewinckel*, geb. Bremen, predikant te Gemert (1654), daarna te Mierlo en Stiphout, † ald. 1702; tr. St. Oedenrode 2 juli 1653 ²³) *Christina Barbara Prouningh (van Deventer)*, op belijdenis lidmate geref. gem. te St. Oedenrode (1649),²⁴ dr. van Jr. Cornelis en Anna Millinck van Gerwen.²⁵

Uit dit huwelijk 15 kinderen,²³ waarvan bekend:

1. *Gerhardus Hanewinckel*, ged. Mierlo 27 jan. 1658, pres.-schepen van Deurne, † ald. 11, begr. ald. 14 dec. 1737; tr. 1e ald. 9 maart 1693 *Theunissen (of Anthonetta) Goloffs*, geb. vóór 1652, begr. Deurne 3 febr. 1719, dr. van Michiel Hendriks en N.N. en wede. van ds. Arnoldus Plaen; tr. 2e Deurne 11 juni 1719 *Anna van Welie*, wede. van Jacobus de Haar (schoolmeester te Bakel).
2. *Jacobus*, volgt onder IIa.
3. *Cornelis Gideon Hanewinckel*, ged. Mierlo 8 maart 1661.
4. *Lambertus Johannes Hanewinckel*, ged. Mierlo 16 april 1663.

5. *Albertus Hanewinckel*, ged. Mierlo 6 febr. 1669.
  6. *Theodorus*, volgt onder IIb.
  7. *Catharina Sophia Hanewinckel*, ged. Mierlo (Witte Donderdag) 1672; wellicht identiek aan *Catharina Hanewinckel*, die te Nijmegen op 14 april en 5 mei 1720 optrad als getuige bij de ondertr., resp. trouw van Engelbart Rule en Anna Everts, beiden wonende te Nijmegen.
  8. *Erasmus Hanewinckel*, ged. Mierlo 13 dec. 1674. alsmede mogelijk (vergel. Taxandria 1943, blz. 305): *Emilia Louisa Hanewinckel*, gehuwd met Jr. *Willem de Zeelandt*, kapitein in Spaanse dienst, † vóór 12 jan. 1723 (zie hierna onder IIIc).
- Ila. Ds. *Jacobus Hanewinckel*, ged. Mierlo 8 aug. 1659, pred. te Gemert (1690—1726), gecombineerd met Bakel (1693—1698), † Gemert 2 nov. 1726; tr. in of vóór 1695 *Ida van Ravestein (Ravensteyn)*, † in of na 1746.
- Uit dit huwelijk:
1. ds. *Hermanus Hanewinckel*, geb. Gemert, pred. te Mierlo en Stiphout (sinds 13 dec. 1716), † ald. 2 april 1717.
  2. *Stephanus Hanewinckel*, doopget. te Nuenen 5 okt. 1766 (als oud-oom; zie onder Va).
  3. *Albertus*, volgt onder IIIa.
  4. *Cornelis*, volgt onder IIb.
  5. ds. *Hendrik (of Henricus) Hanewinckel*, geb. Gemert in sept. 1702, pred. ald. (als kandidaat bevestigd 9 dec.) 1731, en te Someren en Lierop (25 juli 1734—1741), werd krankzinnig, † Sprang (ten huize van zijn zwager *Julien*) 11 april 1746.
  6. *Leonard Hanewinckel*.
  7. *Allegonda Hanewinckel*.
  8. *Christina Hanewinckel*, doopget. Deurne 5 aug. 1736 (N.B. Een van beide laatgenoemde kinderen huwde N.N. *Julien*).
  9. *Johan*, volgt onder IIIc.
- IIla. Ds. *Albertus Hanewinckel*, geb. Gemert 16 mei 1698, rector Latijnse School te Helmond (1722), pred. laatstelijk te Geldrop en Riel,^{25a} † Geldrop 3, begr. ald. 10 okt. 1764; tr. 1e in 1728 *Catharina Hermani* (gezegd *Van der Clee*),²⁶ begr. Geldrop 29 aug. 1748, dr. van ds. Herman Hermani (pred. van Oerle, Zeelst en Wintelre) en Christina Corstius; tr. 2e St. Oedenrode 2 febr. 1756 *Anna Françoise de Chalus*, geb. onder Kortrijk (West-Vlaanderen), † Geldorp 12, begr. ald. 18 okt. 1756.
- Uit het eerste huwelijk:
1. *Jacoba Hanewinckel*, geb. 4, ged. Bakel 10 juli 1729, lidmate Geldrop op belijdenis 21 maart 1758, begr.

- ald. 11 aug. 1759.
2. *Hermanus Christianus*, volgt onder IVa.
  3. *Johan Hanewinckel*, geb. Bakel 3, ged. ald. 7 dec. 1732, lidmaat Geldrop 1759, vertrok vandaar in 1761 naar Batavia, commandeur der soldaten ald.
  4. *Christina Hanewinckel*,²⁷ geb. Bergeijk 19, ged. ald. 24 april 1735; tr. 1e (in Geldrop en Riel?) ds. *Marкус Kloek*, geb. Sprang 20 febr. 1725, pred. te Leende, † ald. 4 jan. 1759, zn. van ds. Gerardus en Catharina de Haan; tr. 2e Veldhoven 10 mei 1767 *François Everhard van Braam*, geb. Bergen op Zoom 30, ged. ald. 31 juli 1735, schepen van Eindhoven, † ald. 23 nov. 1770, zn. van Gilles en Albertina van Rijssel, en wedr. van Johanna Catharina de Champs (of de Chans).
  5. *Wilhelmus Hendricus Hanewinckel*, geb. Bergeijk 31 jan., ged. ald. 2 febr. 1738, vertrok 13 mei 1763 met attestatie van Geldrop naar Suriname; vaandrig te Berbice.
  6. *Anna Maria Hanewinckel*, ged. Bergeijk 1 jan. 1740.
  7. *Cornelis Hanewinckel*, ged. Geldrop 15 april 1742, begr. ald. 1 juni 1754.
- IVa. Ds. *Hermanus Christianus Hanewinckel*, geb. Bakel 15, ged. ald. 17 dec. 1730, pred. te Geldrop en Riel (bev. 5 febr. 1758), vervolgens te Nuenen (13 febr. 1763), † ald. 31 okt. 1808; tr. Deurne 5 maart 1764 *Catharina Elisabeth Sluiter*, geb. Deurne, ged. ald. 17 nov. 1743, † Valkenswaard 23 juni 1826, dr. van ds. Hendrik en Ursulina Philippina de Cassemajor.²⁸
- Uit dit huwelijk:
1. *Henricus Albertus Hanewinckel*, ged. Nuenen 9 dec. 1764.
  2. *Stephanus*, volgt onder Va.
  3. *Catharina Hanewinckel*, ged. Nuenen 3 juli 1768, † Heusden 27 april 1847.
  2. *Petrus Johannes*, volgt onder Vb.
  5. *Jacobus Hanewinckel* (Ridder in de Orde van de Unie), geb. Nuenen 19 juli 1772, luit.-kolonel der Grenadiers onder koning Lodewijk, † Nuenen 12 febr. 1833.
  6. *Willem Hendrik Hanewinckel*, geb. Nuenen 19 juli 1775, ged. ald. 23 juli 1775.
  7. *Johanna Jacoba Hanewinckel*, geb. Nuenen 21, ged. ald. 28 sept. 1777, † Heusden 20 aug. 1850; tr. Nuenen 8 juni 1814 *Johannes Koocken*, geb. Valkenswaard 13 maart 1754, † ald. 15 mei 1827, zn. van ds. Henricus en Anna Catharina de Ke(e)sel en wedr. van Maria Elisabeth Turcq.

8. *Henrica Albertina Hanewinckel* ged. Nuenen 2 april 1780, jong overl.
  9. *Henrica Albertina Hanewinckel*, ged. Nuenen 30 dec. 1781, † Valkenswaard 20 mei 1825.
  10. *Hermanus Cornelis Hanewinckel*, ged. Nuenen 10 okt. 1784.
  11. *Anna Maria Arnolda Christina Hanewinckel*, ged. Nuenen 13 april 1788, † Heusden 3 nov. 1880; tr. *Felix Auguste de Pinéda*, in 1817 wonende te Leuven (B.),²⁹ † vóór zijn vrouw.
(N.B. Hun dochter *Jeanne Henriette Elisabeth de Pinéda* tr. ds. *Bernhardus Moorrees*; zie hierna onder Va sub 7 onder a en Ned. Patriciaat, jg. 47 (1961), blz. 238).
- Va. Ds. *Stephanus Hanewinckel*, geb. Nuenen 30 sept. 1766, ged. ald. 5 okt. 1766, pred. achtereenvolgens te Bakel (1790), Aarle, Beek & Donk en Lieshout (1791), Oost-Grafdijk (1798), Vierlingsbeek (1802), Warns en Scharl (1811), Ravenstein (1818; gecomb. met Dieden en Appelttern sinds 1825), emeritus (1 juli 1841), † Ravenstein 15 dec. 1856; tr. Bakel 21 okt. 1798 *Alida Johanna Clara von Schmidt auf Altenstadt*, geb. Boxtel 28 maart, 1779, † Ravenstein 18 okt. 1858, dr. van Johann Heinrich Adolph en Johanna Judith Gualthérie.
- Uit dit huwelijk:
1. *Wilhelmina Catharina Johanna Hanewinckel*, geb. Rixtel (h. Het Guldenhuis) 7, ged. Aarle 18 sept. 1799, † Grave 25 juli 1891; tr. Ravenstein 11 jan. 1837 *Carel Frederik Arentz*, geb. Hulst 8 april 1790, gep. 1e luit. Inf., griffier Kantongerecht Grave, † ald. 14 april 1872, zn. van Johan George en Anna Maria Klein Schmitz en wedr. van Johanna Timmermans.
  2. *Christina Hendrica Johanna Hanewinckel*, geb. Oost-Grafdijk 15 juni 1801, † Maasbommel 19 dec. 1871; tr. St. Oedenrode 17 aug. 1833 *Johannes Gualthérie van Weezel* (naamswijziging toegestaan bij K.B. van 15 mei 1877, nr. 27), geb. Willemstad (N.Br.) 20 april 1810, genees-, heel- en verloskundige te Maasbommel, † ald. 1 mei 1883, zn. van Pieter van Weezel en Agneta Mijneschijn.
  3. *Johanna Jakoba Petronella Gisberta Hanewinckel*, geb. Groeningen (bij Vierlingsbeek) 15, ged. Vierlingsbeek 17 dec. 1802, † Ubbergen 30 aug. 1832.
  4. *Henrietta Albertina Georgia Hanewinckel*, geb. en ged. Vierlingsbeek 1 juli 1804.
  5. *Stephanus Johannes Otto Hanewinckel*, geb. Vierlingsbeek 29 okt. 1805, ged. ald. 3 nov. 1805, cadet-sergeant der Art., † Magelang (Java) Mil. Hospitaal

aug./sept. 1828.

6. *Willem Hendrik François Hanewinckel*, geb. Vierlingsbeek 17, ged. ald. 19 juli 1807, † Ravenstein 9 juni 1822.
7. *Johan Pieter Eliza Karel Hanewinckel*, geb. Vierlingsbeek 14, ged. ald. 19 maart 1808, ambtenaar der belastingen, † Vierlingsbeek 26 febr. 1865; tr. 1e ald. 18 sept. 1846 *Maria Magdalena Gerdessen*, geb. Meerkkerk 11 nov. 1813, † Ginneken en Bavel 2 aug. 1849, dr. van Lodewijk Antoon en Maria Catharina Magdalena Reyckhoff; tr. 2e Breda 9 jan. 1851 *Charlotta Dorothea Arrachart*, geb. ald., ged. ald. (R.K.) 24 dec. 1805, † vóór 26 febr. 1865, dr. van Ludovicus en Antonia Gerard.

Uit dit huwelijk:

Stephanie Alide Louise Magdalene Hanewinckel, geb. Hoorn 27 aug. 1847, † Arnhem 14 febr. 1939; tr. Ravenstein 20 dec. 1876 *Bernardus Marius Moorrees*, geb. Wijk (N.Br.) 27 aug. 1847, ontv. reg. en domeinen, † Arnhem 21 juli 1930, zn. van ds. Bernardus en Jeanne Henriette Elisabeth de Pinéda.²⁹

8. *Jakobus Hermanus Christianus Bartholomeus Hanewinckel*, geb. Vierlingsbeek 1 maart 1810, † Warns (ingeschreven onder Stavoren) 12 mei 1812.
9. *Arnoldina Margaretha Bartholda Hanewinckel*, geb. Warns (ingeschr. onder Stavoren) 17 okt. 1811.
10. *Jacoba Hermanna Christiana Bartholemia Hanewinckel*, geb. Warns 14 april 1813, † Ravenstein 15 sept. 1894.
11. Ds. *Johan Hendrik Albert Karel Hanewinckel*, geb. Warns (ingeschr. onder Stavoren) 24 sept. 1815, pred. de Ravenstein, Dieden en Appeltern (sinds 1841), † Ravenstein 8 dec. 1861.
12. *Johan Willem Herman Hanewinckel*, geb. Warns 17 juni, † ald. 2 okt. 1817.
13. *Johanna Henrietta Adolfina Wilhelmina Hanewinckel*, geb. Ravenstein 13 dec. 1818, † ald. 30 juli 1819.
14. *Johan Hendrik Adolf Wilhelm Hanewinckel*, geb. Ravenstein 21 april 1820.

- Vb. *Petrus Johannes* (later: *Pieter Johan*) *Hanewinckel*, (Ridder in de orde v.d. Unie), geb. Nuenen, ged. ald. 6 mei 1770, majoor Inf. (1e regt., 1e batt. van Linie) in Franse dienst, † tijdens de terugtocht uit Spanje en begr. bij „Pampeluna in Spanje”³⁰ (= Pamplona) in aug. 1813;³¹ tr. *Elisabeth Françoise Maas*, geb. Amsterdam en ged. ald. (R.K. Franse Kapel) 1 mei 1792, † na 11 juni 1840 (alstoen wonende te Vught), maar vóór 13 aug. 1866, dr.

van Frans (of Franciscus) en Maria Anna Sonjé.³² (Zij hertr. Nuenen 31 jan. 1824 Jacob Busé).

Uit dit huwelijk:

1. *Soffia Elisabeth Hanewinckel*, geb. Amsterdam 4 jan. 1810, oud-secondante v.e. instituut voor jonge juffrouwen te Amersfoort, † Charlois 13 aug. 1866; tr. Amersfoort 18 dec. 1839 *Johan Leonard van Ruijven*, geb. Voorburg 2 dec. 1813, boekhandelaar te Amersfoort, later koopman te Charlois, † ald. 20 aug. 1866, zn. van Fredrik Lambertus en Anna Cornelia van den Heuvel.
  2. *Jacoba Wilhelmina Hanewinckel*, geb. Amsterdam 25 jan. 1811, woonde nog in 1860 te Vught.
  3. *Herman Christiaan*, volgt onder Vla.
  - Vla. *Herman Christiaan Hanewinckel*, geb. Luik (B.) 14 maart 1813, gep. 2e luit. der Art., controleur (boekhouder) der in- en uitgaande rechten en accijnzen, vervolgens referendaris v.h. Ministerie van Financiën, † 's-Gravenhage 5 maart 1889; tr. 1e Maastricht 11 juni 1840 *Maria Catharina Hubertina Timmers*, geb. ald. 4 nov. 1811, † 's-Gravenhage 8 aug. 1879, dr. van Joannes Michael³³ en Agatha Johanna Moers; tr. 2e 's-Gravenhage 2 juli 1885^{33a} *Sophia Wilhelmina Rennert*, geb. Rijswijk (Z.H.) 26 jan. 1866, † 's-Gravenhage 26 dec. 1931, dr. van Johan Philip Wilhelm en Maria Elisabeth van Es.
- Uit het eerste huwelijk:
1. *Maria Catharina Hanewinckel*, geb. Luik 10 aug. 1837.
  2. *Jozephina Cornelia Hermina Hanewinckel*, geb. ± aug. 1840, † Rotterdam 22 sept. 1862.
  3. *Josephina Maria Mathilda Hanewinckel*, geb. Eysden 18 april 1844, geestelijke zuster, † Venray 26 jan. 1867.
  4. *Pieter Johan Adolf Marius* (in zijn overlijdensakte genoemd: *Jan Pieter Adolf Marie*) *Hanewinckel*, geb. Eysden 28 sept. 1845, † Maastricht 25 jan. 1847.
  5. *Herman François Dominique* (in zijn overl. acte genoemd: *Hermanus Dominicus Franciscus*) *Hanewinckel*, geb. Eysden 31 jan. 1850, student, † Roosendaal 31 dec. 1867.
  6. *Emma Lambertina Elisabeth Hanewinckel*, geb. Heyen (gem. Bergen L.) 2 okt. 1852, † juni 1918; tr. 's-Gravenhage 15 juli 1875 *Jan Abram van den Broek*, geb. Middelharnis 3 aug. 1844, contr. 1e kl. Binnenl. Bestuur op Java en Madoera, vervolgens hoogleraar Indische Instellingen te Delft, † ald. 30 april 1897, zn. van Willem Matthias en Anna Suzanna van der Tack.
  7. *Reinier Boudewijn Josephus Emilius Hanewinckel*,

geb. Heyen (gem. Bergen L.) 23 juni 1856, † Rotterdam 18 mei 1865.

Uit het tweede huwelijk:

8. (bij huwelijk gewettigd) *Herman Christiaan Hanewinckel*, geb. Rotterdam 25 juni 1885, mecaniciën, † 's-Gravenhage 7 aug. 1957; tr. Schaerbeek (Brussel) 21 okt. 1911 *Jacoba Johanna Nassenstein*, geb. 's-Gravenhage 31 dec. 1884, † Dordrecht 26 mei 1969, dr. van Johannes Theodorus en Elisabeth Anna Bouter.

(Uit dit huwelijk nakomelingschap).

9. *Willem Pieter Johan Hanewinckel*, geb. 's-Gravenhage 23 maart 1888, handelsreiziger, † Breda 18 mei 1960; tr. 's-Gravenhage 5 dec. 1912 *Helena Dina Petronella van der Vin*, geb. ald. 9 dec. 1891, dr. van Joseph Theodorus en Hendrika van der Valck.

(Uit dit huwelijk nakomelingschap).

- IIIb. *Cornelis Hanewinckel*, geb. Gemert,³⁴ proponent (11 nov. 1725), † 1738; tr. vóór 1731 *Sophia Magdalena van Ravenschoot*³⁵ (*de Capelle*),³⁶ ged. (R.K.), dr. van Louis Frans, heer van Strijp³⁷ en Catharina van Ruelo.³⁷

Uit dit huwelijk:

1. *Jacobus*, volgt onder IVb.
2. *Louis François Hanewinckel*, ged. Helmon 11 juni 1733, kwam in juni 1762 met attestatie van Sasvan-Gent naar Geldrop, woonde later in Bladel.
3. *Johannes Hanewinckel*, ged. Helmond 20 maart 1735.

- IVb. *Jacobus Hanewinckel*, geb. Helmond, ged. ald. 10 dec. 1730, gep. kapitein in het regt. van Baron van Hardenbroek, † Bladel 6 maart 1816; tr. vóór okt. 1777 *Adriana Mechelina van Crullenberg*, geb. Bladel, ged. ald. 16 febr. 1746, † ald. 6 juli 1820, dr. van Johan Christiaan en Anna Maria Verschoor.

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Louis*, volgt onder Vc.
2. *Catharina Johanna Hanewinckel*, ged. Bladel 7 nov. 1779.
3. *Jacobus Ferdinandus Hanewinckel*, ged. Bladel 10 febr. 1782, oud-griffier, † Bladel 15 aug. 1839; tr. Eersel 29 juli 1824 *Anna Arnolda Raucamp*, ged. Someren 22 aug. 1802, † na haar man, dr. van ds. Johan Christiaan en Ursulina Philippina Slingsbie.³⁸

- Vc. *Jan Louis Hanewin(c)kel*, geb. Bladel 20, ged. ald. 26 okt. 1777, gep. 2e luit. Inf., † Bladel 22 dec. 1834; tr. Eersel 4 dec. 1823 *Jacoba Louisa Raucamp*, ged. Someren 24 febr. 1799, † Bladel 28 maart 1852, dr. van ds. Johan Christiaan en Ursulina Philippina Slingsbie.³⁸

Uit dit huwelijk:

1. *Jacobus Antoon Louis*, volgt onder Vlb.
  2. *Johan Christiaan*, volgt onder Vlc.
  3. *Charles Louis*, volgt onder Vld.
  4. *Johanna Mechelina Ursulina Hanewinkel*, geb. Bladel 8 juli 1833, † Rotterdam 27 dec. 1909.
- Vlb. *Jacobus Antoon Louis Hanewinkel*, geb. Eersel 13 sept. 1824, rentenier (1854), † na zijn vrouw; tr. Bladel 6 april 1854 *Maria Euphrosina Raauws*, geb. Hoogeloon 23 dec. 1821, † Bladel 18 jan. 1889, dr. van Cornelis Tjerk Gabriël en Johanna Cornelia Burghardt.
- Uit dit huwelijk:
1. *Jan Louis Hanewinkel*, geb. Bladel 23 febr. 1855, † Voorburg 13 aug. 1943.
  2. *Hendrik Willem Hanewin(c)kel*, geb. Bladel 4 maart 1859.
  3. *Johanna Cornelia Hanewin(c)kel*, geb. Bladel 2 juni 1861.
- Vlc. *J(oh)an Christiaan Hanewinkel*, geb. Eersel 18 sept. 1826, gep. commies der belastingen 2e kl. te Bladel, † ald. 8 sept. 1886; tr. Oss 29 dec. 1875 *Elisabeth van de Geer*, geb. Maarsseveen 28 okt. 1838, † na haar man, dr. van Aart en Philippina Gerardina Ravensbergen.
- Uit dit huwelijk:
- Jan Louis Hanewinkel*, geb. Oss 4 okt. 1876, commies N.S., † Utrecht 22 febr. 1960; tr. Utrecht 6 aug. 1903 *Maria Johanna Smulders*, geb. Venlo 10 jan. 1878, † Utrecht 7 aug. 1951, dr. van Wilhelmus Franciscus en Maria Johanna Stork.
- Vld. *Charles Louis Hanewinkel*, geb. Eersel 21 nov. 1828, gep. commies der bel. 1e kl., † Hilvarenbeek 15 jan. 1904; tr. ald. 4 nov. 1860 *Hendrika Hermina Dank*, geb. ald. 28 febr. 1830, † ald. 4 juni 1913, dr. van Jacobus Johannes en Willemijna (Wilhelmina) Huffer.³⁰
- Uit dit huwelijk:
1. *Jan Louis Hanewinkel*, geb. Ginneken 9 aug. 1861, gep. Luit. ter zee 2e kl., oud-kassier Rotterdamse Electr. Tramw. Mij, † Voorburg 13 aug. 1943; tr. Rotterdam 12 juni 1913 *Joanna Cecilia Margaretha Hense*, geb. Maastricht 4 jan. 1875, † Apeldoorn 27 sept. 1951, dr. van Joannes Henricus Cornelis en Anna Berendina Hiskens.
  2. *Johannes Jacobus Hanewinkel*, geb. Ginneken 15 mei 1863, oud-commies der bel., † Voorburg 8 april 1945; tr. Rotterdam 8 nov. 1893 *Jannetje Boogaard*, geb. St. Philipsland 22 okt. 1865, † Voorburg 16 mei 1956, dr. van Gerardus en Adriana Wagemaker. (Uit dit huwelijk nakomelingschap).
  3. *Wilhelmina Jacoba Louisa Hanewinkel*, geb. Ginne-

ken 16 sept. 1864, † Hilvarenbeek 9 jan 1945; tr. ald. 6 mei 1894 *Gijsbert Gerard van Mourik*, geb. Culemborg 5 maart 1870, † Hilvarenbeek 12 maart 1861, zn. van Arie Anthonie en Gerarda Merkens.

4. *Charles Hendrik Hanewinckel*, geb. Oirschot 9 aug. 1869, commissaris van politie te Rotterdam, † 's-Gravenhage 15 febr. 1940; tr. 1e vóór 1902 *Christina Elizabeth Petronella Glaubitz*, geb. Rotterdam 26 dec. 1870, † ald. 23 febr. 1919, dr. van Johannes Philippus en Cornelia Antonetta Simonis; tr. 2e Rotterdam 26 april 1921 *Cornelia Maria van Leeuwen*, geb. ald. 17 juni 1888, dr. van Arend en Johanna Cornelia de Jonge en wede. van B. Spangenberg ('s-Gravenhage). (Hieruit nakomelingschap).

IIIc. *Johan Hanewinkel*, substituut-schoolmeester te Beek (en Donk) in 1733 en vlg. jaren, † na 20 aug. 1756; tr. *Agneta de Zeelandt*,⁴⁰, † na 20 aug. 1756, dr. van Jr. Willem en Emilia Louisa Hanewinckel (zie onder I).

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelia Christina Hanewinkel*, ged. Mierlo 25 febr. 1722.
2. *Wilhelmus Hanewin(c)kel*, ged. Mierlo 8 okt. 1724 (misschien identiek aan Willem Hanewinkel, schepen van Geldrop sinds april 1758⁴¹ en/of Willem Hanewinkel, als j.m. begr. Aarle-Rixtel 23 juli 1799).
3. *Johannes Hanewinkel*, ged. Aarle 24 juli 1733, jong overl.
4. *Johanna Catharina Hanewinkel*, ged. Beek 13 febr. 1735 (met als get. I. de Zeelandt, schoonzuster van de vader).
5. *Anna Cornelia Hanewinkel*, ged. Beek (en Donk) 29 sept. 1737, † Aarle 1 okt. 1814.
6. *Johannes Hanewinkel*, ged. Beek (en Donk) 13 aug. 1741.

IIb. *Theodorus* (ook wel: *Dirk*⁴²) *Hanewinckel*, ged. Mierlo 10 april 1670, lidmaat geref. gem. te Oerle en Zeelst (1692), schoolmeester te Wintelre en later te Oisterwijk; tr. Deurne 8 jan. 1705 *Isabella Plaan*, ged. Deurne 6 april 1684, dr. van ds. Adolphus en Teunissen (of Anthonetta) Gollofs.⁴³

Uit dit huwelijk:

2. (na een gelijknamige zoon, ged. Wintelre 4 sept. 1705) *Johannes*, volgt onder IIId.

IIId. *Johannes Hanewinckel*, ged. Oisterwijk 16 jan. 1709, soldaat in Doornik (1732), vervolgens schoolmeester, koster en voorlezer te Liessel (27 maart 1736), † ald. 30 jan., begr. Deurne 5 febr. 1778; tr. 's-Gravenhage (Hoogd. Kerk) 2 nov. 1732 *Hendrina van den Born*,⁴⁴ geb. Heeze

& Leende,⁴⁵ vermoedelijk dr. van Jan (vorster van Leende)⁴⁶ en Aeltje Willems Verhoeve(n).

Uit dit huwelijk:

1. *Theodorus Hanewinckel*, ged. 's-Gravenhage (Grote Kerk) 21 febr. 1734 (doopget. *Christina van den Born*).
  2. *Johannes Albertus*, volgt onder IVc.
  3. *Jacobus Abraham*, volgt onder IVd.
  4. *Isaac Hanewinckel*, ged. Deurne 17 juli 1740.
  5. *Abraham Hanewinckel*, ged. Deurne 28 okt. 1742, jong overl.
  6. *Abraham Hanewinckel*, geb. Liessel, ged. Deurne 16 aug. 1744, † Deurne 5 jan. 1788; tr. (ondertr. Oerle 18 aug.) 1771 *Anna Elizabeth W(e)ijssenburg*, geb. Oerle 26 okt., ged. ald. 1 nov. 1750, dr. van Johan Frederik (secretaris van Oerle en Meerveldhoven) en Johanna van der Hoeven.⁴⁷
- IVc. *Johannes Albertus Hanewinckel*, geb. Liessel, ged. Deurne 5 aug. 1736, † Emmikhoven 15 okt. 1807; tr. Oerle 1 juni 1777 *Perpetua Johanna W(e)ijssenburg*, geb. Oerle, ged. ald. 7 sept. 1755, † Emmikhoven (aangegeven 30) juli 1793, dr. van Johan Frederik (secr. van Oerle en Meerveldhoven) en Johanna van der Hoeven.⁴⁷
- Uit dit huwelijk:
1. *Johannes Albertus*, volgt onder Vd.
  2. *Anna Hanewinckel*, geb. Almkerk 14, ged. ald. 15 juli 1781, † Emmikhoven (aangegeven 2 nov.) 1781.
  3. *Johanna Henrica Hanewinckel*, geb. Almkerk 13, ged. ald. 19 juni 1785, † Utrecht 12 april 1847; tr. ds. *Hendrik Quartfort*, geb. Utrecht, ged. ald. (Catharijne Kerk) 12 maart 1786, ned. herv. pred. laatstelijk te Gorinchem, † Utrecht 5 sept. 1816, zn. van ds. Johannes en Johanna Elisabeth van Velsen.
  4. *Dirk Hanewinckel*, geb. Almkerk 8, ged. ald. 11 febr. 1787, † Emmikhoven (aangegeven 15) okt. 1787.
  5. *Anna Petronella Hanewinckel*, geb. Almkerk 17, ged. ald. 19 april 1789, † Emmikhoven (aangegeven 27) mei 1790.
  6. *Frederica Theodora Hanewinckel* (tweeling met nr. 5), † Emmikhoven (aangegeven 25) sept. 1789.
  7. *Dirk*, volgt onder Ve.
- Vd. Ds. *Johannes Albertus Hanewinckel*, geb. Almkerk 9, ged. ald. 16 april 1780, ned. herv. pred. laatstelijk te Nederhemert (emeritus 1838), † Middelburg 23 dec. 1862; tr. *Gezina van Wagtendonk*, ged. Enkhuizen 17 aug. 1787, † (als winkelierster in kruidenierswaren te 's-Hertogenbosch) 18 okt. 1847, dr. van Lambertus en Johanna Elisabeth Houtkamp.

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes Lambertus Frederik*, volgt onder Vle.
  2. *Hendrik Tobias Hanewinckel*, geb. Obdam 17 dec. 1811, tapper te 's-Hertogenbosch, later (sinds 1848) wonende te Middelburg; tr. 's-Hertogenbosch 31 mei 1845 *Johanna Zusanna Oldenleer*, geb. Groningen 24 april 1822, (bij huwelijk erkende) dr. van Theodorus Josephus en Jacoba Smits.
(Uit dit huwelijk nakomelingschap).
  3. *Mattheus Jacobus Hanewinckel*, geb. Obdam 18 dec. 1813, Vrijw. Jager in het Korps van Van Dam, † 's-Hertogenbosch 11 mei 1834.
  4. *Perpetuus Johannes Hanewinckel*, geb. Obdam 18 dec. 1813, † ald. 23 maart 1814.
  5. *Perpetua Johanna ((Elisabeth) Hanewinckel*, geb. Obdam 28 aug. 1817, † na haar man (haar verblijfplaats was bij zijn overlijden onbekend); tr. Nederhemert 13 dec. 1837 *Cornelis van Emmenes Mulder*, geb. Heusden 27 aug. 1808, ged. ald. 4 sept. 1808, voormalig kleermaker, † Heusden 5 febr. 1847, zn. van Jan Ferdinand Mulder en Yda van Drongelen.
  6. *Louiza Frederika Hendrika Hanewinckel*, geb. Petten 15 juni 1821, † ald. 15 april 1822.
  7. *Martina Cornelia Hanewinckel*, geb. Standaard buiten 10 sept. 1823.
- Vle. *Johannes Lambertus Frederik Hanewinckel*, geb. Obdam 26 sept. 1810, schrijnwerker te Heusden, † ald. 20 maart 1880; tr. vóór maart 1845 *Huberta Petronella Wendelina van Riet*, geb. 1819/1820, † Heusden 6 april 1896.

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes Lambertus Frederik Hanewinkel*, geb. Heusden 2 maart 1845, timmerman te Rotterdam; tr. ald. 5 mei 1875 *Magdalena Wowijs*, ged. Gouda 29 aug. 1849, dr. van Albertus Antonius en Cunniëra Krumer.
2. *Cornelia Martina Hanewinckel*, geb. Heusden 1 aug. 1848.
3. *Hubertus Petrus Wendelinus Hanewinckel*, geb. Heusden 7 febr. 1851, † ald. 10 nov. 1887.
4. *Johan Franciscus Hanewinckel*, geb. Heusden 14, † ald. 21 febr. 1852.
5. *Johanna Francijna Hanewinckel*, geb. Heusden 10 febr. 1853, † Rotterdam 30 april 1931; tr. Amsterdam 18 sept. 1884 *Henri Willem van Bijleveldt*, geb. Bergen op Zoom 8 nov. 1851, gep. kapitein-magazijnmeester der Art., † 1918—1931, zn. van Willem Hendrik en Elisabeth de Vlamingh.
6. *Perpetua Johanna Hanewinckel*, geb. Heusden 10

- febr. 1856, † ald. 12 jan. 1862.
7. *Carolina Sophia Hanewinckel*, geb. Heusden 21 jan. 1859, † ald. 19 febr. 1865.
  8. *Perpetua Johanna Hanewinckel*, geb. Heusden 30 maart 1863, † Nijmegen 11 juli 1939; tr. *Johan George Alexander Constant Malhuijsen*, geb. Venlo 7 dec. 1867, † Nijmegen 9 juli 1933, zn. van Johan Jacob en Sophia Wilhelmina Anna Scott.
- Ve. *Dirk Hanewinckel*, geb. Almkerk 26, ged. ald. 31 juli 1791, koopman in chemicaliën, vervolgens drogist te Amsterdam, † ald. 12 jan. 1828; tr. *Obdam* 28 nov. 1813 *Frederike Louise van Wagtendonk*, geb. Enkhuizen, ged. ald. 20 mei 1792, † Rotterdam 11 april 1879, dr. van Lambertus en Johanna Elizabeth Houtkamp.
Uit dit huwelijk (behalve twee jong overleden kinderen, nrs 1 en 4):
2. *Johannes Lambertus Hanewinckel*, geb. Amsterdam 13 dec. 1818, kleermaker te Rotterdam, † ald. 22 mei 1888.
  3. *Johanna Perpetua Hanewinckel*, geb. Amsterdam 18 juni 1821, naaister te Rotterdam, † ald. 1 juni 1850.
  5. *Theodorus Henricus Hanewinckel*, geb. Amsterdam 6 juli 1826, aanvankelijk tapper te Rotterdam, vervolgens kolonist in de Ommerschans, † Ommen 24 juni 1868; tr. Rotterdam 22 aug. 1849 (echtscheiding bij vonnis Arr. Rb. Amsterdam 12 dec. 1859) *Clara Geebing*, geb. Utrecht 10 april 1822, winkelierster te Rotterdam, † Amsterdam 3 jan. 1862, dr. van Willebrordus Gerardus en Petronella Piket.
- IvD. *Jacobus Abraham*⁴⁸ *Hanewin(c)kel*, geb. Liessel, ged. Deurne 2 febr. 1738, vorster (gerechtsbode) van Oerle en Meerveldhoven (sinds 8 maart 1769),⁴⁹ begr. Oerle 3 april 1793; tr. Veldhoven 20 sept. 1767 *Hendrina Fabri*, geb. ald., † na 30 maart 1806.⁵⁰
Uit dit huwelijk:
1. *Isabella Hanewinkel*, geb. Deurne, ged. ald. 26 okt. 1768, † Veldhoven 27 nov. 1834; tr. vóór 10 maart 1793⁵¹ (in Lommel (B) ?) *Peter van Wijk*, subs.-schoolmeester, koster en voorzanger (-lezer) te Lommel, † vóór 24 dec. 1809.⁵²
  2. *Theodorus*, volgt onder Vf.
  3. *Helena Hanewinckel*, geb. Oerle 18, ged. ald. 19 jan. 1772, † Vessem 21 juni 1812; tr. vóór maart 1806⁵³ *Bernardus Damen*, ged. Heeze 24 okt. 1773, schoolmeester te Wintelre, † Veldhoven 18 febr. 1848, zn. van Adam⁵⁴ en Johanna Pluym. (Hij hertr. Vessem 24 aug. 1815 Johanna Redert).
- Vf. *Theodorus Hanewin(c)kel*, geb. Oerle 25, ged. ald. 27 okt.

1771, vorster (gerechtsbode) van Veldhoven, Blaarthem en Zeelst (sinds 12 juli 1792)⁵⁵ vervolgens bovendien van Oerle en Meerveldhoven (sinds 10 april 1793),⁵⁶ tenslotte (na opheffing van genoemde functies) landbouwer te Veldhoven, † ald. 30 juli 1843; tr. vóór aug. 1802 *Catharina Welters*, geb. Maastricht, ged. ald. 28 sept. 1776, † Veldhoven 9 maart 1827, dr. van Leonardus Arnoldus en Maria Johanna Timmermans.

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik Jacob Hanewinkel*, geb. Veldhoven 22 aug. 1802, † ald. 21 dec. 1808.
2. *Johanna Perpetua Hanewinkel*, geb. Veldhoven, ged. ald. 13 nov. 1803, † Bladel 28 maart 1841; tr. ald. 24 mei 1834 *Antonie Maxeimer*, ged. Bladel 17 april 1791, schoenmaker ald.,⁵⁷ † ald. 7 nov. 1869, zn. van Johannes en Elisabeth van Meurs.
3. *Abraham*, volgt onder Vlf.
4. *Agnieta Hanewinkel*, geb. Veldhoven 3, ged. ald. 6 sept. 1807, dienstbode, † Vught 17 nov. 1902.
5. *Hendrika Jacoba Hanewinkel*, geb. Veldhoven 12, ged. ald. 24 dec. 1809.
6. *Cornelia Johanna Hanewinkel*, geb. Veldhoven 20 maart 1815, † Velp (G) 22 dec. 1878; tr. 1e Veldhoven 23 dec. 1840 *Marinus van Dommelen*, geb. Scherpenisse 15 dec. 1812, gep. soldaat, † Veldhoven 20 juli 1853, zn. van Cornelis en Pieterella Goutzweert; tr. 2e Veldhoven 11 okt. 1861 *Lume Andreas de Glint*, geb. Dordrecht 8 febr. 1802, gep. militair, † Veldhoven 6 april 1873, zn. van Lume Andreas en Cornelia Blijenburg.

- Vlf. *Abraham Hanewinkel*, geb. Veldhoven 28 jan. 1806, ged. ald. 2 febr. 1806, hoefsmid te Zaltbommel, † Veldhoven 14 dec. 1833; tr. Andel 14 mei 1831 *Maria van Hors(s)en*, geb. Poederoyen 18 dec. 1799, † Valkenswaard 17 febr. 1879, dr. van Govert en Maria Roza. (Zij hertr. *Pieter Soldaat*, landbouwer op een hoeve van de Mij. van Welstand te Waalre).

Uit dit huwelijk:

1. *Teuntje Hanewinkel*, geb. Andel 16 aug. 1831, † ald. 27 sept. 1843.
2. *Karel*, volgt onder VII.

- VII. *Karel Hanewinkel*, geb. Woudrichem 26 nov. 1832, landbouwer te Waalre op genoemde hoeve van de Maatschappij van Welstand; tr. Waalre 1 juli 1860 *Geertruy van der Schans*, geb. Sprang 3 febr. 1838, dienstbode (1860), dr. van Govert en Adriana Oerlemans.

Uit dit huwelijk:

1. *Abraham Hanewinkel*, geb. Waalre 1 mei 1861.

2. *Goverdina Hanewinkel*, geb. Waalre 25 okt. 1863, † Valkenswaard 2 jan. 1953; tr. ald. 7 febr. 1895 *Dirk Christoffel Quirijns*, geb. Sprang 24 jan. 1857, landbouwer op hoeve no. 58 van de Maatschappij van Welstand te Valkenswaard,⁵⁸ † ald. 9 nov. 1943, zn. van Johannes⁵⁹ en Maria van Vuuren.
  3. *Adriaan*, volgt onder VIII.
  4. *Teuntje Adriana Hanewinkel*, geb. Valkenswaard 16 febr. 1877, † Vught 26 aug. 1947; tr. Valkenswaard 6 april 1899 *Marinus van Gessel*, geb. Overzande 19 febr. 1868, † Eindhoven 11 mei 1950, zn. van Johannes en Johanna van 't Westeinde.
  5. *Maria Hanewinkel*, geb. Valkenswaard 22 juni 1878, † ald. 19 mei 1879.
- VIII. *Adriaan Hanewinkel*, geb. Waalre 7 juni 1865, conducteur der posterijen te Rotterdam, † ald. 18 maart 1931; tr. *Johanna Hendrica Paans*, geb. Veldhoven 7 sept. 1863, † Rotterdam 14 juli 1936, dr. van Cornelis en Engeldina Joling.⁶⁰
- Uit dit huwelijk (behalve een jong overleden dochttertje):
2. *Carel Abraham Hanewinkel*, geb. Gestel en Blaarthem 17 dec. 1891, leraar boekhouden, † Rotterdam 13 maart 1941; tr. 1e ald. 5 okt. 1916 *Janna Bastina Godrie*, geb. ald. 20 april 1892, † ald. 18 dec. 1928, dr. van Jacobus en Margrieta Klasina Vermaat; tr. 2e Rotterdam 3 juni 1937 *Anna Bernardina Günter*, geb. ald. 22 okt. 1894, dr. van Isidoor Hendrik en Dina van Schoonevelt.
  3. *Cornelis Wolter Hanewinkel*, geb. Gestel en Blaarthem 5 febr. 1896, brievenbesteller te Rotterdam, † ald. na 7 sept. 1945; tr. ald. 21 april *Dina Verhoeff*, geb. Oost-Voorne 22 nov. 1898, † Rotterdam 27 sept. 1972, dr. van Jacob en Pieterella de Graaf.
(Uit dit huwelijk nakomelingschap).

1. W. de Vries, *150 Jaar Welstand; de Maatschappij tot bevordering van Welstand, voornamelijk onder Landlieden 1822 — 1972* (Tilburg 1972).

2. Gemeente-archief Breda, Archief van de Maatschappij van Welstand, *Notulenboek I* (Inv. no. 1), blz. 23.

3. O.V. Henkel, *3 Eeuwen Protestantisme ten Zuiden van de Moerdijk* ('s-Gravenhage 1948), blz. 11.

4. Uitvoerder hierover: Ralph H. Major, *Leven en Dood; een dokter vertelt geschiedenis* (vertaling van J. C. Hedley-Roggeveen) (Amsterdam 1938), in het bijzonder blz. 261 m.b.t. de door Columbus' matrozen uit Amerika overgebrachte en tot dan toe in Europa geheel onbekende syphilis, die zich met de rondtrekkende legerbenden verspreide en tot in de hoogste kringen doordrong.

5. L. J. Rogier, *Terugblik en uitzicht — Verspreide Opstellen — deel I* (Hilversum — Antwerpen 1964), blz. 47.

6. Het oudste bewaard gebleven doopboek van de Nederduits-Gereformeerde gemeente van Chaam begint pas met 1762 (L. Kruijff, *Beschrijving van de doop-, trouw- en begraafboeken in de provincie Noord-Brabant, daterende van voor de invoering van de Burgerlijke Stand* ('s-Gravenhage 1965), blz. 46. Het in dit geval bijzonder voor de hand liggende vermoeden, dat er een ouder, verloren gegaan doopboek van die gemeente moet hebben bestaan, vindt niet alleen bevestiging in een aantekening in eerstgenoemd doopboek, volgens welke het „voorige oude doopregister ..... beginnende met den 12 Dec: 1649 en Eyndigende den 31 Oct: 1760" destijds (in 1762) nog „in de kerkelst" lag, maar daarenboven in het

- feit, dat pastoor G. C. A. Juten blijkens zijn gelukkig bewaard gebleven aantekeningen (Katholiek Documentatiecentrum te Nijmegen) dit thans spoorloos verdwenen oudere doopboek omstreeks 1925 nog in handen moet hebben gehad.
7. Van overgang van de pastoor met zijn gehele parochie naar het nieuwe geloof is mij in Brabant geen voorbeeld onder ogen gekomen. De eerste voorgangers van de nieuwe geloofsgemeenschappen waren derhalve in Brabant veelal leken, die uit de eigen kring voortkwamen en de vroeger toegediende dopen niet erkenden. Men zie voor de oudste protestantse gemeenten in Brabant ook A. Hallema, *De Westelijke Classen*, hoofdstuk II (blz. 28 vlg.) in het hiervoor genoemde boekje van O.V. Henkel.
  8. Juist door het feit, dat zij in vaak ver uit elkaar liggende dorpen werden aangesteld, zijn zij in de genealogische literatuur dikwijls als eenlingen beschouwd. Bij genealogisch onderzoek, dat zich niet beperkte tot een bepaalde regio, is mij in sommige gevallen gebleken, dat deze verspreide ambtenaren niet zelden broers waren, stammend uit een en hetzelfde gezin, dat kennelijk in zijn geheel al voor 1648 tot het nieuwe geloof was overgegaan, maar weer uit een andere regio stamde dan die, waarin genoemde broers werden aangesteld.
  9. Voor een voorbeeld zie men: *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie*, deel XIII ('s-Gravenhage 1969), blz. 92, aant. 37.
  10. Dit beginsel kende talloze uitzonderingen. Zie De Vries, a.w., blz. 23, aant. 54.
  11. Men zie m.b.t. de herhaalde verstorings van de godsdienstige samenkomsten van andere protestantse dissidenten: J. C. van Sise, *De Rijnsburger Collegianten* (Haarlem 1895), blz. 227—229, en m.b.t. de betalingen, waaraan de doopsgezinden waren onderworpen, om „ongehinderd” naar hun eigen geloofsopvattingen te kunnen leven: W. J. Kübler, *Geschiedenis der Nederlandsche Doopsgezinden in de zestiende eeuw* (Haarlem 1932), blz. 452 en deel II (1600—1735), te helft (Haarlem 1940), blz. 35 vlg.
  12. L. J. Rogier, *Terugblik en uitzicht*, deel I — (Opstel over De tolerantie in de Statenbond der Verenigde Nederlanden), waar (blz. 98) de plakaten werden gekarakteriseerd als „mondstoppers der van vervolgingszucht blakende gereformeerde predikanten, maar op zeer geduldig papier gesteld”; zie ook Rogier, *Noord-Brabant gisteren en nu* (Kon. Akademie van Wetenschappen, deel XX (Akademiedagen 1969) (Amsterdam 1969), blz. 67.
  13. C. de Witt, *De volle Uit-Redding, en Volmakinge van Gods bedrukte Kerk* ..... (etc.) voorgesteld ter gelegenheid van het Eerste Eeuwen-Feest van het Classis van 's-Hertogenbosch 1741 ('s-Hertogenbosch 1741), blz. 92, de aant.
  14. W. Meindersma, *De Grootte Kerkelijke Vergadering van Den Bosch in 1648* (Ned. Archief voor Kerkgeschiedenis, deel VII (1909)), blz. 158.
  15. V. W. van Gogh, *Verzamelde brieven van Vincent van Gogh* (Amsterdam — Antwerpen 1954), deel IV, blz. 354—355.
  16. L. H. A. Groothuis O. Carm., *De Brabantse bisschoppen Bekkers en De Vet* (Tilburg 1973), blz. 30 en 31.
  17. Zie o.a. *De Brabantse Leeuw*, 1954, blz. 122 vlg. en 1965, blz. 12 vlg., 17 vlg., en 33 vlg. Uit laatstgenoemde publikatie blijkt, dat die wevers en blekers vooral afkomstig waren van het Brabantse platteland en voor het overgrote deel rooms-katholiek waren. Op de Brabantse boerderijen werd van oudsher vooral in de wintermaanden het weven als bijverdienste beoefend en boerenzonen, voor wie op de ouderlijke boerderij geen plaats meer was, zochten derhalve hun broodwinning in het weversvak. Protestantse boeren waren in Brabant zeldzaam. De bewering in de *Uitnodiging tot deelneming*, dat deze Brabantse katholieke export nog versterkt naar voren zou zijn gekomen in het eerste kwart van de vorige eeuw, is zeker onjuist: weverijen (zoals van Vrede in Tilburg) werden juist in die tijd naar Brabant verplaatst, omdat men daar van de thuis-werkers kon profiteren.
  18. *De Nederlandsche Leeuw*, 1974, kol. 8.
  19. *Mensen van Vroeger* 1975, blz. 241 vlg.
  20. Zie bijv. *De Brabantse Leeuw* 1974, blz. 95/96 en in verband met het daar opgemerkte ook *De Nederlandsche Leeuw* 1975, kol. 318 vlg.
  21. Men zie bijv. *De Nederlandsche Leeuw* 1975, kol. 149 vlg. (*Genealogie Bekkers, de protestantse tak van de rooms-katholieke familie Beckers uit Chaam*). Als andere voorbeelden van autochtone Brabantse protestantse geslachten (vaak met takken, waarvan de leden het katholieke geloof trouw zijn gebleven) kunnen o.m. worden genoemd de families *Bogaerts*, *Booms*, *Box*, *Dan(c)kaerts* (*Dankaar(t)s*) — de katholieke gebleven takken noemen zich doorgaans *Dan(c)kers* — *Dekkers* (*Deckers*), *Engelen*, *Fabri*, *De Jonge*, *Van Opstal*, *Verhoeven*, *Van der Vloet*, *Wijnants*.
  22. Talrijke (met name niet-Brabantse) gegevens, die in deze genealogie zijn verwerkt, dank ik aan de heer B. J. Buma te 's-Gravenhage, aan wie ik voor zijn hulp grote dank verschuldigd ben.
  - 22.a. Typerend is in dit opzicht het feit, dat ds. *Johannes Albertus Hanewinckel* (1780—1862) na zijn emeritaat in 1838 in zodanige omstandigheden geraakte, dat zijn vrouw als winkelierster in kruidenierswaren moest proberen zijn pensioen aan te vullen, terwijl zijn neef (oom-zegger) *Theodorus Henricus Hanewinckel* (1826—1868) als kolonist werd opgenomen in de bedelaarskolonie Ommerschans. Men zie de hierna-volgende genealogie onder Vd en Ve (sub 5).
  23. *Taxandria* 1914, blz. 58 vlg.
  24. *Taxandria* 1895, blz. 16.
  25. *Taxandria* 1910, blz. 165 en 166.
  - 25.a. Hij kreeg „in 't begin van de maand Mey (1747) ..... doen de predikatie uyt waa voor 't gebed een overval dat men meynde dat hij doot bleef.” Kenschetsend voor de toenmalige verhoudingen is, dat schriftelijk werd vastgelegd (R.A. 's-Hertogenbosch, Recht, arch. Geldrop, R 62, fol. 53), dat een rooms-katholieke vrouw naar aanleiding van dit voorval zou hebben gezegd: „Dat komt van Sonde wegen dat hij tegen de waarheyt preekt: God die komt mirakel doen.”

26. Haar vader was predikant te Leende tot 1694 en nadien in Oerle. Vermoedelijk is zij dus in een van die plaatsen gedoopt, terwijl zij wellicht in Oerle getrouwd is.
27. *De Nederlandsche Leeuw* 1975, kol. 177.
28. *De Nederlandsche Leeuw* 1938, kol. 460.
29. *Nederland's Patriciaat* 1961, blz. 238.
30. Akten van bekendheid, zich bevindende onder de huwelijksbijlagen van zijn weduwe (Nuenen, huwelijksakte 1824, nr. 1), en van zijn gehuwde dochter en zoon. Blijkens deze akten was hij „op een plein tussen de voorstad van Pampeluna en Pampeluna zelf" dood aangetroffen met wonden aan het hoofd en rechterschouder.
31. Pamplona was van 1808—1813 in het bezit der Fransen.
32. *Begr. Nieuwer-Amstel* 4 april 1808. Zie *De Nederlandsche Leeuw* 1961, kol. 53 en 54, waarop het bovenstaande een aanvulling is.
33. Bakker te Maastricht, t. ald. 3 sept. 1819, zn. van Laurens en Maria Catharina Janssen.
- 33a. De sluiting van dit huwelijk werd ernstig vertraagd doordat men uit Luik geen afschrift van de geboorte-akte van de bruidegom los kon krijgen en tenslotte ten einde raad tot een akte van bekendheid zijn toevlucht nemen moest.
34. Zie aant. 23.
35. *De Nederlandsche Leeuw* 1969, kol. 39 en 1975, kol. 147.
36. Overlijdensakte van haar zoon *Jacobus Hanewinkel*.
37. Zie aant. 23.
38. Zie aant. 28.
39. *Jacobus Johannes Dank* (zn. van *Jan Dank* en *Alida de (of van) Bossy*; zie *De Brabantse Leeuw* 1969, blz. 4), geb. Hilvarenbeek 18 mei 1781, t. ald. 19 nov. 1876, was de eerste „ondersteunde" van de Maatschappij van Welstand (zie: *De Vries, 150 Jaar Welstand*, blz. 84 vlg.). Hij was te Hilvarenbeek op 12 nov. 1820 getr. met *Willemijna Johanna Huffer*, ged. ald. 10 jan. 1790, t. ald. 19 mei 1867, dr. van *Willem (of Wilhelm)*, ondervorster van Hilvarenbeek en (getr. Hilvarenbeek 2 nov. 1783) *Margaretha Knolle*, beiden afkomstig uit het Land van Nassau.
40. *Taxandria* 1943, blz. 305.
41. *Recht. archief Geldrop (R.A. 's-Hertogenbosch)*, R. 63, fol. 142vso (6 april 1758).
42. H. N. Ouwerling, *Geschiedenis van de dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlieden* (Helmond, 1933), blz. 645.
43. *Ouwerling, a.w. blz. 532 vlg.*
44. Zie aant. 42.
45. Aldus haar Haagse ondertrouwakte. Daar zij niet in Heeze is gedoopt, zal zij waarschijnlijk geboren en gedoopt zijn in Leende. Het doopboek van de Nederd.-Geref. gemeente van Leende begint echter pas met het jaar 1762.
46. R.A. 's-Hertogenbosch, *Recht. archief Heeze, Leende en Zesgehuchten*, R. 152, fol. 97vso (9 jan. 1704), R. 103, fol. 231 (8 maart 1704), R. 156, fol. 43vso (24 april 1717) en R. 105, 8 maart 1718. Daar hij op laatstgenoemde datum een huis c.a. te Heeze verkocht, is hij omstreeks die tijd waarschijnlijk naar elders verhuisd. Hij was geb. in Kleef en op 20 aug. 1690 te Heeze getr. met *Aeltje Willem (Martens) Verhoeve(n)*, ged. ald. 12 febr. 1668, dr. van *Willem Martens* en *Christina Tonis Box* (zie: *De Nederlandsche Leeuw* 1969, kol. 19/20). Uit dit huwelijk sproot een zoon *Hendrik van den Born*, die op 3 sept. 1719 tr. met *Johanna de Jongh(e)*, ged. ald. — als *Johanna Mary* — 9 sept. 1696, dr. van *Willem Theeuw(e)s* of *Willem Mattheussen* en *Hendrina Zijnen*. Toen op 12 maart 1744 de nalatenschap van laatstgenoemde *Willem Mattheuse de Jonge* werd gescheiden (*Recht. arch. Heeze c.a.*, R. 167, fol. 126) trad als voogd van de jongste kinderen van genoemde, inmiddels overleden *Hendrik van den Born* op *Peter van den Born*, wonende in Hapert; zie ook *Recht. arch. Heeze* R. 110, fol. 55 (6 mei 1744). Deze *Peter van den Born* zal een oom van genoemde kinderen zijn geweest. Hij vertrok in 1755 met attestatie van *Bladel* naar *Vessem*, waar hij sinds 17 juni 1754 vorster was (*A.R.A. 's-Gravenhage, Commissieboeken Staten-Generaal*, Inv. 12288, fol. 136). Vervolgens werd hij op 7 sept. 1761 tevens vorster van Oerle (en Meerveldhoven) — *Commissieboeken Staten-Generaal*, Inv. 12289, fol. 135 — in welke functie hij op 8 maart 1769 werd opgevolgd door *Jacobus Abraham Hanewinkel*, een der zonen van *Hendrina van den Born* en *Johannes Hanewinkel*. Zie hierboven onder Ivd. Vermoedelijk was de vorster *Jan van den Born*, die sinds 1704 voorkomt als vorster te Leende, identiek aan zijn naamgenoot, die op 5 maart 1717 werd benoemd tot vorster van *Vessem, Knegeel en Winteire* (*Comm. boeken Staten-Generaal*, Inv. 12282, fol. 52vso), in welke functie hij aanvankelijk op 27 mei 1737 werd opgevolgd door *Isaac Damen*, die in 1754 vorster van Erp werd. Als vorster van *Vessem c.a.* werd *Peter van den Born* op 8 maart 1769 opgevolgd door zijn zoon *Jacobus* (1746—1822). Voor het vermoeden, dat *Hendrina van den Born* voornoemd een dochter van de vorster *Jan van den Born* uit Leende is geweest, pleit ook, dat *Christina van den Born*, die op 21 febr. 1734 doopget. was bij de doop van *Hendrina's* zoon *Theodorus Hanewinkel*, eveneens als doopget. is opgetreden bij de doop van een dochter (*Allegonda*) van *Martinus Verhoeven* op 5 maart 1724 te Deurne & Liessel. Deze *Martinus Verhoeven* was op 21 dec. 1660 te Heeze gedoopt als zn. van *Willem Martens* en *Christina Tonis Box*. Daarboven trad bij de doop van *Hendrina's* zoon *Jacobus (Abraham) Hanewinkel* „vrouw Verhoeve" als doopget. op.
47. Een dochter van *Dirk van der Hoeven*, secretaris van *Vrijhoeve-Capelle*. Bovengenoemde ouders waren op 6 juni 1748 in 's-Gravelduin-Capelle ondertrouwd.
48. In zijn doopakte wordt hij alleen *Jacobus* genoemd, later — o.m. in zijn aanstellingsakte als vorster van Oerle en Meerveldhoven — heet hij *Jacobus Abraham*, en in zijn overlijdensakte van zijn zoon *Theodorus* uitsluitend *Abraham*.
49. *Alg. Rijksarchief 's-Gravenhage, Commissie-boeken Staten-Generaal*, Inv. 12290, fol. 227.
50. Zij was waarschijnlijk een dochter van *Joost (Hendriks) Fabri* (1705—1793), vorster van *Veldhoven, Blaarthem en Zeelst* (1732—1782). Zie *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie* 1969, blz. 82, onder IVb sub c. Deze *Joost Fabri* werd in genoemd ambt op-

- gevolgd door (zijn zoon?) **Jacobus Fabri** (*Jaarboek* a.v., blz. 95, aant. 181). Nadat laatstgenoemde overleden was, werd zijn plaats als vorster ingenomen door (Joost's klein-zoon?) **Theodorus Hanewin(c)kel** (1771—1843; zie boven onder VI). Lange deze weg is dan het bloed van „Geuze Els“ (*Jaarboek* a.v., blz. 66 vlg.) in de familie Hanewinkel gekomen.
51. Doop van een dochter **Johanna Cornelia van Wijk** te Lommel (B). Lommel behoorde vroeger onder de Republiek der Ver. Nederlanden.
  53. Zijn weduwe was toen doopgetuige te Veldhoven.
  52. Geboorte van zijn oudste kind, **Johanna Hendrica Damen**, geb. Wintelre 25 maart, ged. Oerle 30 maart 1806, † Veldhoven 4 maart 1875; zij tr. Schijndel 12 febr. 1838 **Wolter Joling**, ged. Angerslo (gem. Emmen) 2 maart 1803, landbouwer op hoeve no. 123 van de Maatschappij van Welstand te Veldhoven, † ald. 3 juli 1862, zn. van **Hendrik Woltere** (uit Sleen; † Emmen 22 juni 1822, zn. van **Wolter** en **Jantien Alting**) en **Engeltje Harms (Sassen)**. **Wolter Joling** en zijn vrouw werden ouders van o.a. **Engeldina Joling** (geb. Emmen 31 jan. 1843), die op 24 dec. 1862 te Veldhoven trouwde met **Cornelis Paans** (geb. — als zn. van **Dirk Paans** en **Maaikje van Gile** — Loon op Zand 25 febr. 1838), die zijn schoonvader op hoeve no. 123 opvolgde. Uit dit huwelijk sproot o.a. **Johanna Hendrica Paans**, de vrouw van **Adriaan Hanewinkel** (1865—1931). Zie hierboven onder VIII.
  54. **Adem Damen** (zn. van **Bernardus** en **Helena Christina Verbeek**), ged. Tongelre 25 dec. 1740, diende van 1758—1766 als soldaat in het 2e bat. van de compagnie van de kapitein de Charon de Salles. Hij tr. Heeze 8 juli 1770 **Johanna Pluym**, ged. ald. 27 okt. 1743, † ald. 1 okt. 1837, dr. van **Simon** en **Agniet Jansen Verhoeven**. Laatstgenoemde was de oudste, op 19 juli 1705 te Heeze gedoopte dochter van **Jan Jansen Verhoeven** (ged. Heeze 16 maart 1670, zn. van **Jan Willem Martens** (stadhouder van Heeze) en **Tauntje Jan Sijnen (Zijnen)**) en **Christijn van Das**. **Jan Willem Martens (Verhoeven)** voormoed was de oudste zoon van **Willem Martens (Verhoeven)** en **Christina Tonis Box**. Zie aant. 46.
  55. A.R.A. 's-Gravenhage, Comm.-boeken Staten-Gen., Inv. 12294, fol. 78vao.
  56. A.R.A. 's-Gravenhage, Comm.-boeken Staten-Gen., Inv. 12294, fol. 111.
  57. Hij was de protestantse schoenmaker te Bladel, die van 1839—1869 door de Maatschappij van Welstand werd ondersteund. Zie: *De Vries*, 150 Jaar Welstand, blz. 101.
  58. *De Vries*, 150 Jaar Welstand, blz. 448, no. 58.
  59. Hij was sinds 1863 landbouwer op hoeve no. 148a van de Maatschappij van Welstand te Bladel (*De Vries*, a.w. blz. 270, aant. 47; G.A. Breda, *Archief van de Maatschappij van Welstand*, Inv. nr. 58 (nrs. 31, 51, 51a, 72, 88 en 259), nr. 60 (nr. 265), nr. 328, fol. 3vao en nr. 333, fol. 1).
  60. Zie aant. 53.

Enige poorters van Delft, afkomstig uit de Meierij

J. Th. M. Melssen

Purmerstraat 14, Eindhoven

In het gemeentearchief van Delft berusten twee poorterboeken die de perioden 1536—1649 en 1681—1796 bevatten. Uit het laatstgenoemde deel noteerden wij alle lieden, afkomstig uit de Meierij van 's-Hertogenbosch tot 1720.

Willem Jans van Esse, linnenwever, van Veldhoven	16 mei	1681
Gillis Goverts Baheues, van Mierlo	28 dec.	1683
Lambrecht Wauters de Groot, linnenwever, van Asten	28 juni	1685
Aelbrecht Daniels Langendonck, uit de Meierij van Den Bosch	4 mei	1686
Willem Pauwels van Heuchten, linnenwever, van Leende	25 juni	1688
Adriaen Vogel, uit de Meierij van Den Bosch	20 dec.	1688
Pieter Gerrits van Beek, linnenwever, van Geldrop	27 dec.	1688
Jan Hendricks, linnenwever, van Mierlo	21 okt.	1689

Jan Thijs Gerrits, linnenwever, uit de Meierij van Den Bosch	13 feb.	1691
Jan Gerrits Verschuure, linnenwever, van Heeze	15 okt.	1691
Tileman van der Hoeve, van Heeze en Leende	9 feb.	1694
Gijsbrecht van Reeck, linnenwever, van 's-Hertogenbosch en gewoond hebbende te Haarlem	2 mrt.	1695
Jan Michiels, van Zeelst	15 mrt.	1695
Cornelis Jans van Woensel, van Geldrop	6 jan.	1699
Anthonis Janse Bloem, uit de Baronie van Cranendonck	1 mrt.	1700
Laurens Bocx, van Leende, 37 jaar	24 sep.	1701
Willem den Bogert, van Valkenswaard	28 jan.	1702
Hendrik Bocks, van Heeze	4 mei	1703
Jan van Gestel, van Heeze en Leende, 44 jaar	9 juni	1703
Aert Aerts, van Heeze, 53 jaar	27 apr.	1706
Reynier Gerrits Velthoen, uit de Meierij van Den Bosch, 51 jaar	17 jan.	1708
Jan Cornelis van Woensel, van Riel onder Heeze, 29 jaar	20 mrt.	1717

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te richten aan de Redactie, p.a. J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel. Gelieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Van der Heyden — (Vondeling).

Mijn voorvader, Johannus v. d. Heyden, werd in het begin van de vasten 1703 te Vught gevonden en onder voorwaarden in 1711 gedoopt als Innocentius v. d. Heyden. Ouders onbekend.

Hoe kan ik eventueel uitzoeken waarom deze vondeling van der Heyden werd genoemd?

Jos v. d. Heyden, De Winterstraat 14, Best, tel. 04998 - 3779.

de brabantse leeuw

Maandblad van de Sectie Geslacht-, Naam- en
Wapenkunde van het Provinciaal Genootschap van
Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant

REGISTER

VIJFENTWINTIGSTE
JAARGANG

1976

Redactie:

Mr. G. Berkelmans

Dr. G. C. M. van Dijk

J. P. H. Goossens

F. H. G. J. van Heeswijk, secretaris

J. Th. M. Melssen

Redactiesecretariaat:

Maasbandijk 30, Postbus 29, Kerkdriel

Administratie: Postbus 1104, 's-Hertogenbosch

INHOUDSOPGAVE

B., G., Voorlopig op de helft	161
Belonje, Dr. J., Geen adeldom voor de Bossche Van Berckels ...	1
Belonje, Dr. J., Een Van Beresteyn-monument	31
Coenen, Jean, Leendert Geenen en de genealogie Geenen	93
Gils, J. v., Vincent van Dun, een huurder van het huis ter Loo, en zijn nageslacht	135
Ham, W. A. v., De wapens van de steden in het voormalig her- togdom Brabant	164
Melssen, J. Th. M., Van grootvader tot kleinzoon Van Alphen (1528—1600)	32
Melssen, J. Th. M., Moord en brand in Kempenland (1668—1802)	97
Melssen, J. Th. M., Enige poorters uit Delft, afkomstig uit de <i>Meierij</i>	231
Vries, Mr. Dr. W. de, Een zoekgeraakte notaris op zijn stand- plaats teruggevonden	90
Vries, Mr. Dr. W. de, <i>Protestantse Noord-Brabanders, met een genealogie-Hanewin(c)kel</i>	197
Vriesendorp, Ir. D. A. N., Bierens	11, 33, 65, 108, 129
Vugs, J. J., <i>Fragment genealogie Van Eijntmeer en Van Merode</i>	92
Vragen en antwoorden	96, 232

Inhoudsopgave en naamregister werden samengesteld door de heer
P. Th. de Lange te Eindhoven, voor welk werk de
Redactie hem zeer erkentelijk is.

NAAMREGISTER

Aa, v. d., 8, 106, 155 — Aarts, 94, 95 — Abrahams, 36, 98 — Adams, 72, 103, 112, 160 — Adriaens, 38, 61, 68, 84, 105, 106 — Adriani, 69 — Adriany, 61 — Aelst, v., 123, 139, 140, 142 — Aerts, 37, 68, 109, 120, 128, 129, 232 — Aerts-(s)en, 89, 92, 93, 109, 130 — Aken, v., 154 — Album, 48 — Alewijns, 38 — Alfons II (**koning v. Arragon**), 164 — Alphen, v., 32, 104, 114 — Alting, 231 — Andriesz., 103 — Anselmi, 53 — Ant(h)onis, 66, 71, 98, 99, 104, 107 — Arazola d. Onate, 30 — Arentz, 218 — Ariens, 101, 106, 117 — Arrachart, 219 — Arrazola, 30 — Arton, 103 — August II (**koning v. Polen**), 28, 30 — Aulana, 9.

Backers, 9 — Baes, 94 — Baheues, 231 — Bakx, 157 — Balem, v., 101 — Bal-laer, v., 152 — Bartholomeus, 105 — Bary, d., 75 — Bau(w), 96 — Bavel, v., 149 — Beaupré, d., 28, 34 — Beckers, 144, 145, 148, 149 — Beeck, d., 156 — Beeck, v., 143, 156, 231 — Beecx, 82 — Beer, d., 42, 156 — Beerens, 12, 55 — Bekker, d., 47 — Bekkers, 101, 148 — Bel, 68 — Bellemans, 13 — Bellincks, 13 — Beltz, 160 — Belverbosch, 81 — Bemelmans, 48 — Benneken Kolmer, 48 — Ber(c)kel, v., 1—10, 58, 143, 153 — Berc(k)haens, 92 — Berens, 55 — Beresteyn, v., 31 — Berge, t., 49 — Bergen, v. d., 147 — Bergeyck, v., 112, 127, 129, 130 — Bergh, v. d., 54 — Berghmans, 98 — Beirens, 12, 55 — Berincks, 12, 21 — Berinckx, 20, 21 — Berinckx, 21 — Berlaer, 175 — Berlo, v., 28—30, Bernssen, 52 — Berrings, 13 — Berthout, 175 — Berwouts, 9, 116 — Besouw, v., 156 — Beurden, v., 100, 143, 148, 149, 156 — Beydaels (d. Zittaert), 7, 9 — Beynen, 209 — Beijns, 101 — Beyssens, v., 124 — Bichelaer, v. d., 79 — Bie, d., 158 — Biere, d., 12 — Bierema, 11 — Bieren, 12 — Bierenga, 11 — Bieren, 11—30, 33—89, 108—134 — Bieren, v., 22, 28—30 — Bierinckx, 74 — Bierin(ck)x, 12, 55, 74, 84 — Bieringa, 11 — Bierings, 12, 55 — Bierken, 11, 12, 14 — Bierkens, 12—15 — Bierkini, 11 — Bierma, 11 — Bierama, 11 — Biesbos, 100 — Bille, 159 — Birens, 18 — Birinckx, 55 — Birrings, 13 — Bisdom, 2 — Bladel, v., 98 — Bleron, 159 — Block, 98 — Block, d., 37 — Bloem, 232 — Blox(s), 98, 105, 123 — Bluysen, 131 — Blijenburg, 227 — Bocks, 232 — Bockx, 232 — Boelaars, 102 — Boendale, v., 168 — Boeren, 99 — Bogaerts, 105 — Bogaert, i.d., 123, 124 — Bogaer(t)s, 34, 229 — Bogert, d., 232, Bol, 68 — Bolle, 50 — Bolte, 134 — Bongers, 56 — Boogaard, 222 — Booms, 229 — Borchouts, 88 — Borgers, 101 — Born, v. d., 223, 224, 230 — Bos, 47 — Bosch, v. d., 81 — Borghouts, 102 — Bossy, v., 230 — Botbergen, 81 — Botti, 2 — Bouter, 221 — Box, 229—231 — Boxmeer, v., 103 — Boxel, v., 47, 82 — Braam, v., 217 — Bracke, 102 — Brandt, v. d. 67 — Brants, 32 — Breda, v., 46 — Bren-ders, 141 — Breugel, v., 56, 77 — Breijder, 44 — Brimeu, 175, 191 — Brocken, 156 — Broe(c)k(e), v. d., 27, 79, 93, 94, 110, 111, 125, 220 — Broe(c)khoven, v., 98, 156 — Broecks, 74 — Broicken, 42 — Brokken, 157 — Brouwer, 51 — Brouwer, de, 155 — Brouwers, 37, 156 — Brouwjs, v., 131 — Budel, v., 134 — Buel, v., 37, 72 — Buelen, 144 — Buers, 48 — Burghardt, 222 — Busé, 220 — Bus-sers, 98 — Byerens, 122, 124 — Bijleveldt, v., 225 — Bijnen, 35, 36, 63, 76.

Caminga, 9 — Cammen, v. d., 12 — Camp, v. d., 106 — Campen, v., 147 — Campens, 60 — Cantelbeeck, v., 24 — Capelle, v., 143 — Cardinael, 100 —

Caris, 100 — Carpen, 9 — Cassemajor, d., 217 — Castelijns, 141 — Casteren, v., 99 — Catreels, 83 — Cauwenbergh, 136, 137 — Ceelen, 19 — Chalus, d., 216 — Champs, d., 217 — Chans, d., 217 — Charlier, 168 — Charon d., Salles, d., 231 — Cheelen, 104 — Cheelen, v. d., 107 — Chimay, v., 20 — Claassen, 101 — Claes, 119, 125 — Clee, v. d. 216 — Clessens, 98 — Cleymans, 20 — Cleys(s)en(s), 36, 37, 109 — Cloon, 100 — Cneyff, 20 — Cock v. Opjinen, 16 — Coenegrachts, 51 — Coenen, 101 — Coenen, d., 101 — Collenburgh, d., 102 — Coolen, 102 — Coppens, 18 — Cordes, 30 — Corpers, 100 — Corstiaens, 53, 85, 104, 125, 126 — Corstius, 216 — Cort, d., 156 — Costers, 98 — Coudenhoven, v., 4 — Couwenberg, 43, 143, 144 — Covels, 98 — Cramers, 100 — Cransenburg(h), 62 — Cremer, 50 — Crip, 9 — Croonen, 53 — Crullenberg, v., 221 — Cruysaerts, 143 — Culdex, 101 — Cuylen, v., 119. **(Zie voorts onder de letter K).**

Daams, 54, 81 — Daenen, 75 — Daens, 105 — Dam, v., 225 — Damen, 226, 230, 231 — Dan(c)kaerts, 15, 17, 74, 75, 229 — Dan(c)kers, 88, 229 — Dandelot, 7 — Daniels, 76, 89, 103 — Dank, 222, 230 — Dankart(t)s, 229 — Daris, 105 — Das, v., 231 — Deckers, 100, 106, 229 — Delft, v., 141 — Delis, 75, 76, 109, 121, 130 — Deugts, 152, 154 — Deursen, v., 85, 105 — Dickbier, 89 — Di(e)len, 38, 87 — Dielissen, 83 — Diepenbee(c)k, v., 22, 26, 27, 98 — Dierickx, 96, 119 — Dingemans, 93 — Dingens, 77 — Dircken, 141 — Dircks, 107 — Dirc(k)x, 36, 126, 138, 139, 141 — Domen, 42 — Dommelen, v., 12, 15, 126, 160, 227 — Dongelberghe, 9 — Donkers, 49, 113, 114 — Donse, 106 — Dorenbusch, v., 29 — Dorne, 30 — Drabbe, 51 — Driesmans, 101 — Driessen, 112, 155 — Drongelen, v., 225 — Drossers, 36 — Drost, 47 — Dun, v., 135 - 160 — Dungen, v. d., 104 — Dij(c)k, v., 136, 153 — Dijckmans, 103.

Eck v. Pantaleon, 103 — Eckermont, v., 104 — Ee, v. d., 168 — Eechoud, v., 48 — Eeckelaer, 119, 120 — Eeltiëns, 136 - 138 — Eerdeken, 56 — Eersel, v., 107 — Ekerschot, v., 57 — Ellens, 101 — Elshout, 50 — Emmen, 42, 149, 150 — Engelen, 229 — Enschoot, v., 157 — Ente, 210, 211 — Erffoort, v., 103 — Erfte-meijer, 48 — Erp, v., 28, 30 — Erp-Friesselstein, v., 29 — Erven, (v.), 103, 143 — Es, v., 220 — Esse, v., 231 — Essen, v., 201 — Ever(t)s, 93, 118, 216 — Exel, v., 112 — Eij(c)k, v., 9, 156, 160 — Eyckhoff, v. d., 120 — Eynatten, d., 9 — Eynde, v. d., 117 — Eyndhoven, v., 102 — Eijntmeer, v., 92, 93 — Eijsermans, 157.

Fabri, 100, 203, 226, 229 - 231 — Falentin, 7 — Fauerdan, 22 — Fiet, 100 — Flaas, v. d., 101 — Flacchio, 7 — Frain, d., 116 — Francen, 83 — Francken, 101, 105 — Frans(s)en, 100, 101, 104, 109, 112, 121 — Frossaert, 103.

Galen, v., 116, 117 — Gardels, 100 — Gastel, v., 94 — Geebing, 226 — Geenen, 93 - 95 — Geer, v. d., 222 — Geffen, 31 — Geldrop, v., 63 — Gemert, v., 113 — Gennep, v., 107 — Geraerts(sen), 57, 117 — Gerard, 219 — Gerardi, 18, 19 — Gerdessen, 219 — Ger(r)its, 115, 141, 232 — Gerven, v., 8 — Gerwen, v., 101 — Gessel, v., 228 — Gestel, v., 74, 232 — Geus, 51 — Gevaerts, 13, 16 — Ghijben, 87 — Gideonse, 50 — Gielemans, 124 — Gielens, 97 — Gils, v., 43, 152, 154, 231 — Girard d. Mieleit v. Coehoorn, d., 211 — Glaubitz, 223 — Glint,

d., 227 — Godfried III (**hertog v. Lotharingen**), 169 — Godrie, 228 — Goerle, v., 135 — Gogh, v., 208 — Goldsmith, 50 — Goloffs, 215, 223 — Goorle, v., 116 — Goorts, 94, 95 — Goossens, 101 — Gorp, v., 155 — Goutzweert, 227 — Goyaerts, 62, 98, 117 — Graaf, d., 113, 228 — Grassen, 111 — Grauwe, d., 12 — Greef, d., 37, 42 — Gregori(j), 131, 134 — Gribnau, 48 — Grinten, v. d., 54 — Groenen, 80, 83, 98 — Groenendael, v., 80 — Groenvoort, 73 — Groot, d., 231 — Gruyter, d., 150 — Gruythuys(en), v. d., 119 — Gualthérie, 218 — Gualthérie v. Weezel, 218 — Günter, 228 — Guijens, 94 — Gi(j)sberts, 107, 115, 120, 121, 136.

Haamers, 54 — Haan, d., 217 — Haans, 158 — Haar, d., 215 — Haaren, v., 57 — Haas, d., 50 — Haengreve, 88 — Haeren, v., 150 — Haestrecht Grevenbroek, v., 14 — Hagelaar, v. d., 102 — Hagelaers, 83 — Hagemans, 98 — Hagers, 92 — Halfwassenaer, 10 — Halmale, 9 — Ham, v., 101 — Hamel, 43 — Hanewin-(c)kel, 206, 214 - 231 — Hannen, 89, 108, 109, 114 - 116, 120 — Hanric(k)(x)s, 89, 121, 130 — Hanssen, 9 — Hanswijk, v., 31 — Hanxler, 30 — Hardenbroek, v., 221 — Harg, v. d., 46 — Harms, 231 — Hartogs, 139 — Haulana, 7 — Heath, 30 — Hechtel, v., 56 — Heck, v., 42 — Hedichuysen, v., 11 — Heelu, v., 168 — Heerders, 147 — Heere, 102 — Heeren, 80 — Hees, v., 43 — Heesmans, 72 — Heesssels, 37 — Heeswijk, v., 99 — Hellebort, 101 — Helmont, v., 96 — Hemmel(l)ers, 109, 110 — Hemmens, 103 — Hendric(k)(x)(s), 59, 75, 99, 102, 231 — Hense, 222 — Herck, v., 107 — Hermani, 216 — Hermans, 36, 143 — Hermens, 93 — Heurne, v., 8 — Hesselmans, 157 — Heuchten, v., 231 — Heusden, v., 197, 209, 210 — Heuvel(l), v. d., 67, 102, 120, 143, 220 — Heuvelmans, 81, 101 — Heijde(n), v. d., 26, 73, 94, 95, 106, 140, 232 — Heijmans, 102 — Heymans, 36 — Heze, v. d., 76 — Hirschberg, 50 — Hiskene, 222 — Hobbelen, 103 — Hoeck, v., 60, 100, 127, 134 — Hoefsloot, 47 — Hoeve, v. d., 232 — Hoevel, v. d., 17 — Hoeven, v. d., 224, 230 — Hoffstadt, v. d., 108 — Hoga(e)r(t)s, 37, 60, 86 — Hogardi, 61 — Hogendorp, v., 200 — Hollaerts, 106 — Hollander, 11 — Hollant, 8 — Hollen, 150 — Hoof, v., 54, 56, 68 — Hoogenboom, 47, 51 — Hoorn, v., 102 — Hoppenbrouwers, 102 — Hors(a)en, v., 227 — Horst, v. d., 47 — Hosemans, 53, 156 — Hout, v., 131 — Houtem, v., 107, 130 — Houtkamp, 224, 226 — Hove, v., 28, 74 — Hove, v. d., 126 — Hovelmans, 126 — Huevel, v. d., 116, 119 — Huffer, 222, 230 — Hulselmans, 74 — Hurks, 106 — Huijben, 89, 98, 111 — Huybers, 82.

Immerseel, v., 14, 20, 24, 27 — Ivo, 104.

Jacobs, 69, 89, 101, 104, 131, 138 — Jacobs(en), 60, 61, 131 — Jan III (**hertog v. Brabant**), 169 — Jans(s)(e)(n)(s), 36, 57, 60, 61, 63, 74, 75, 81, 94, 97, 99 - 101, 103, 106, 109, 125, 128, 147, 230 — Jaspers, 94, 102 — Joannes, 77 — Jochuyma, 88 — Joling, 228, 231 — Jon(c)kers, 37, 146, 147 — Jong(h)(e), d., 2, 90, 91, 223, 229, 230 — Jonkergouw, 67 — Joordens, 102 — Joosten, 98, 203 — Joris(sen), 92, 104 — Jove, 107 — Julien, 216.

Kaarsmakers, 105 — Kamp, v., 54 — Karel II (**koning v. Spanje**), 168 — Kege-laers, 141 — Kemenade, v., 55, 100 — Kemmennayen, v., 117 — Kempen, v., 145, 147, 148 — Kerkhof, 106 — Kerstemont, 73 — Kerstens, 48 — Ke(e)sel,

d., 217 — Kessel, v., 136 — Ketelaer, 88 — Keijzers, 101 — Klein Schmitz, 218 — Kleyne, 75 — Kloek, 217 — Klijsen, 66 — Knolle, 230 — Koning, d., 46 — Koocken, 217 — Kouwenhoven, 50 — Kraavanger, 44 — Krom, d., 143 — Krummer, 225 — Kuiper, 45 — Kuijk, v., 152 — Kuipers, 104, 107 — Kuijsten, 2. **(Zie voorts onder de letters C).**

Laak, v. d., 80 — Laar, v. d., 103 — Labout, 45 — Laer t. Baerlo, v., 22, 27 — Laer, v. d., 101, 115 — Lamberts, 119 — Lambrechts, 15, 30, 118 — Langendonck (v.), 51, 231 — Langgehenhoven, 6 — Lanschot, v., 205, 206 — Lanse-loots, 93 — Laridon, 106 — Lauvreijnsen, 115 — Laval, (d.), 28, 30 — Leemans, 142 — Leenders, 78, 141 — Leest, d., 103 — Leest, v. d., 83 — Leeuwen, v., 47, 223 — Lemans, 147 — Lemmens, 55 — Leppens, 39 — Lepper, d., 153, 154 — Leu, l., 73 — Leur, v. d., 104, 106 — Leuw, d., 65 — Leykens, 53, 85 — Leyten, 89, 115 — Li(e)breght(s), 106, 107 — Lieshou(d)t, v., 122, 127 — Lievens, 40 — Linden, v. d., 9, 66, 98, 103, 158 — Lintermans, 13, 20, 22, 25, 30, 121 — Lips, 49, 51 — Lisdoncq, 63 — Lodewijk (Napoleon, **koning der Nederlanden**), 217 — Loefs, 88 — Loenhout, v., 79 — Loeyen, 87 — Lokermans, 106 — Loncken, 103 — Loo, v. d., 146 — Loopmans, 38 — Loos, 98 — Losson, 28 — Louw, d., 100 — Louwers, 34, 82 — Lubler, 9 — Lucas, 35, 99, 104 — Luunhout, v., 84 — Lutsenborgh, v., 102 — Luytelaer, v., 19, 122 — Luyten, 66.

Maas, 38, 71, 101, 103, 219 — Malewits, 9 — Malhuijsen, 226 — Mansvelt, v., 52 — Marcelis, 87, 98, 126 — Marcus, 106 — Marcq, d., 103 — Mareynen, 159 — Marmol, d., 30 — Martens(sen), 88, 116, 130, 230, 231 — Martini, 31 — Mathijssen, 123, 124 — Matteusen, 230 — Maurisse(ns), 7, 30 — Maxeimer, 227 — Meelis, 157 — Meewen, 9 — Melief, 47 — Mera, d., 92 — Mer(c)kelbach, 79 — Mercx, 102 — Merkens, 223 — Merode, d., 9, 92, 96 — Metsers, 158 — Meurs, v., 227 — Meijer, d., 101 — Meyers, 23, 25 — Meijnaer(t)s, 142, 143 — Meijs, 99 — Micault, 30 — Michiels, 32, 232 — Millinck v. Gerwen, 215 — Minten, 60 — Moers, 220 — Moescops, 127 — Mogh, v., 78 — Molengraaf, v. d., 106 — Mol(l), v., 56, 71 — Mollen, 41, 81, 104 — Möller, 49 — Momboir, 33 — Monincx, 9 — Moolen, v. d., 44 — Moonen, 101 — Moorchens, 101 — Moorrees, 218, 219 — Moorssen, 131 — Morissen, 66 — Mourik, v., 223 — Mulder, 225 — Multzen, 8 — Mutsaerts, 156 — Mutzen, 7 — Myckars, 89 — Mijneschijn, 218.

Naal, d., 98 — Nagelmakers, 86 — Nahuys, v., 211 — Nassenstein, 221 — Natens, 81 — Nerven, v., 136, 143 — Neynens, 90, 91 — Niclaessen, 110, 130 — Nicolaes, 98 — Nieuwenhuys, v., 105 — Nord, 49, 51 — Nouhuys, v., 9, 209 — Noijen, 100 — Nyehoff, 26 — Nijssen, 71.

Obbens, 52 — Oerlemans, 15, 109, 227 — Offergelt, 23 — Oldenleer, 225 — Oolders, 48 — Ooms, 32, 101 — Ophem, v., 9 — Opstal, v., 229 — Osch, v., 156 — Ortega, 30 — Otten, 136, 158 — Oudehage(n), v., 140 - 142 — Oudenhoven, v., 100 — Overbeeck, v., 103 — Oijen, v., 159.

Paans, 228, 231 — Palm, v. d., 210 — Pan(c)ken, 101, 112 — Pas, v. d., 152 — Pauls, 103 — Paulus, 38 — Pajj, 62 — Pelders, 34 — Pe(e)ters, 48, 72, 99, 105,

109, 130, 131, 134, 159 — Pelders, 60 — Pels, 9 — Pessers, 64 — Peijnenborg, 143, 144 — Piket, 226 — Pinéda, d., 218, 219 — Plaan, 215, 223 — Pluym, 226, 231 — Poel, v. d., 53, 85, — Pol, v. d., 145, 147 - 149, 155 — Polen, 18, 19, 109 — Pomp(p)en, 118 - 120 — Ponssen, 58 — Poppel, v., 22 — Possos, 159 — Potters, 2 — Prinsen, 99, 104 — Prouningh (v. Deventer), 215 — Provoost d. Leval, 168.

Quartfort, 224 — Quinck, 99 — Quinten, 72 — Quirijns, 228.

Raaus, 222 — Rebeling, 44 — Rademaker(s), 55, 68, 94, 157 — Rappaart, v., 4 — Rappard, 10 — Raucamp, 221 — Ravensbergen, 222 — Ravensschot (d. Capelle), v., 221 — Ravesteyn, v., 216 — Raymaker(s), 66, 71, 109 — Redert, 226 — Reeck, v., 232 — Reepmakers, 104 — Regteren, v., 95 — Renders, 96 — Rennert, 220 — Reyckhoff, 219 — Rey(d)e(n), v., 19, 20, 25, 26, 134 — Reyn-
ders, 70 — Reijs, 47 — Rheydt, v., 124 — Riet, v., 225 — Riet, v. d., 99 — Ringeland, 101 — Robbrechts, 115 — Robiano, 30 — Roefs, 89 — Roessel, v., 158 — Rokken, 104 — Rombouts, 35 — Rommelaar, 66 — Rommen, 73 — Roockens, 40, 57 — Roosen, 64, 102 — Roovere, d., 8 — Rooy, d., 85 — Rooijmans, 104 — Ros, 46 — Rosmeulen, v., 52 — Rousseau, l., 22 — Roza, 227 — Roy, d., 53, 140 - 144, 157 — Roij, v., 103 — Royaards, 209 — Roymans, 35, 75, 78 — Ruelo, v., 221 — Ruenens, 131 — Rule, 216 — Ruyter, d., 43 — Ruyters, 43 — Ruijven, v., 220 — Rijbroek, v., 57 — Rijckens, 36 — Rij(c)kers, 79, 84, 85 — Rijsingen, v., 100 — Rijssel, v., 105, 217 — Rythovius, 32.

Saksen - Coburg, v., 176 — Salari, 46 — Sallasar, v., 21 — Samlandt, 14 — Sande, v. d., 139 - 142 — Sanders, 107 — Santegoeds, 103 — Santvoort, v., 121 — Saris, 120 — Sassen, 200, 231 — Sceutens, 108 — Schaapsmeeders, 153, 154 — Schagen, v., 100 — Schans, v. d., 227 — Schellens, 38, 53, 66, 70 — Schels, 93 — Schepen, 103 — Schepers, 113 — Scheyntgens, 108 — Schmidt a. Altenstadt, v., 211, 218 — Schoenmakers, 104 — Schoevers, 114 — Scholten, 200 — Schoonevelt, v., 228 — Schoot, v. d., 67 — Schoudens, 113 — Schoutheden, 108 — Schovers, 102 — Schroots, 77 — Schultz v. Haegen, 49 — Schuts, 60, 134 — Schutter, 105 — Scott, 226 — Segers, 92 — Silvius, 6 — Simonis, 223 — Slegers, 57 — Sleuwers, 105 — Sleuwen, 131 — Slingsbie, 221 — Sluiter, 217 — Sme(d)ts, 70, 90 — Smeulders, 73 — Smit, d., 203 — Smi(d)(t)s, 17, 70, 71, 76, 90, 101, 104, 122, 135, 136, 139, 155, 157, 159, 203, 225 — Smolders, 62, 78 — Smulders, 72, 85, 144 - 147, 222 — Snelders, 85 — Snoeck, 108 — Soffaerts, 135, 141, 142 — Soldaat, 227 — Solders, 148, 149, 153 — Sombeke, 172 — Son, v., 67, 84 — Sonjé, 220 — Sonmans, 87 — Soomeren, v., 107 — Spaan, v., 101 — Spaendonck, v., 115, 139 — Spangenberg, 223 — Speeke, v. d., 100 — Spoor, 44 — Sprenkels, 160 — Staack, v. d., 146 — Stalpers, 154 — Stap, v. d., 51 — Stappaerts, 63 — Steen, 54 — Stemkens, 12, 14, 15, 122, 126 — Stemmen, 126 — Sterken, 67 — Sterre, v. d., 36 — Stevens, 64 — Stiphout, v., 84 — Stom, 45, 46 — Stoope, 147, 148 — Stoops, 159 — Stork, 222 — Straetmans, 81 — Stratum, v., 19 — Stroobant, 159 — Sundert, v., 142 — Sure, 8 — Suyskens, 74 — Swagemakers, 41 — Swinckels, 104 — Swelfs, 43 — Sijnen, 231.

Tack, v. d., 220 — Tamboers, 101 — Taterbee(c)k, v., 26, 27 — Tegenbosch, 111, 112, 114 — Tegenbosch, v. d., 106 — Teunissen, 46 — Teurlings, 160 — Theeuw(e)s, 230 — Thielkens, 15 — Thieme, 50 — Thil, v., 100 — Thoor, v., 130 — Tieleman, 83 — Tielens, 110, 111 — Tielmants, 116 — Tilborghs, 105 — Tillemans, 72 — Timmermans, 218, 227 — Timmers, 220 — Toor, v., 127, 130 — Torre, d.l., 9 — Tournoij, 100 — Trouw, 52 — Truijen, 107 — Turcq, 217 — Tyelkens, 122.

Uden, v., 120 — Ursel, 170 — Utrecht, v., 54, 80, 102.

Vaert, v. d., 160 — Valck, v. d., 221 — Vanderheyden, 59 — Vari(c)k, v., 28 - 30 — Veen, v. d. 75 — Vekemans, 156 — Velde, v. d. 113 — Velsen, v., 224 — Velteckers, 111 — Velthem, v., 168 — Vethoen, 232 — Velthuis, 52 — Ven, v. d., 102, 106 — Vennen, 94 — Verasdonck, 118 — Verbee(c)k, 82, 117, 231 — Verburcht, 60 — Verdonck, 55 — Vereyck, 67 — Vereycken, 130 — Vergas, 9 — Verhaeck, 66 — Verhag(h)en, 76, 102, 103, 105 — Verharen, 100 — Verheijden, 141 — Verheijen, 94 — Verhoef(f), 95, 228 — Verhoeve(n), 75, 84, 127, 142, 224, 229 - 231 — Verlee, 142 — Verligh, 54 — Vermaat, 228 — Verme(e)-ren, 36, 46 — Vermeulen, 158 — Verpannen, 64, 99 — Verschoor, 221 — Verschuure, 232 — Verspeek, 100, 107 — Versteegh, 48 — Verstegen, 53, 84, 85 — Verver, d., 88 — Vervoort, 55, 159 — Vessem, v., 91, 136 — Vin, v. d., 221 — Visser, 50 — Vissers, 98, 105 — Vladeracken, 9 — Vlammingh, d., 225 — Vlincken, 117 — Vloet, v. d. 72, 229 — Voes, 201 — Voets, 158 — Vogel, 231 — Voorst, v., 141 — Voort, o.d., 70 — Vorsters, 104 — Vos, d., 50 — Voskens, 138 — Voss, 117 — Vrancken, 152, 154 — Vreijssen, 93, 94 — Vrien(d)ts, 106, 110 — Vriesendorp, 49 — Vrints, 147 — Vromans, 147, 158 — Vuuren, v., 228.

Waals, v. d., 46 — Wachtelaers, 98 — Waerden, v. d., 56, 118, 127 — Wage-maker, 222 — Wagtendonk, v., 224, 226 — Warnaeys, 77 — Wassenaar v. Onsenoort, 5 — Water, v. d., 79, 92, 109 — Wateren, v. d., 50 — Weelen, 95 — Weerden, v. d., 38 — Weert, v., 103 — Weezel, v., 218 — Wegen, v. d., 85 — Welie, v., 215 — Wel(l), v., 79, 100 — Welters, 227 — Werve, v. d., 29, 30 — Westeinde, v. 't, 228 — Wetten, v., 85 — Weyers, 54, 68 — W(e)ijssenburg, 224 — Weyten, 109, 114, 130 — Wieberts, 101 — Wiegerink, 44 — Wildenberg, v. d., 106, 121 — Willems(en), 59, 102, 105, 124 — Win, d., 101 — Winkels, 104 — Wit, d., 113, 114 — Witlox, 49 — Witt, d., 206 — Woensel, v., 232 — Wouters, 21, 84, 89, 106, 128, 130, 231 — Woutjes, 100 — Woutvugt, 67, 134 — Wouwere, v. d., 16, 17, 39 — Wowijs, 225 — Wuijters, 98 — Wij(c)k, v., 110, 141, 152, 154, 158, 226, 231 — Wijfkens, 105 — Wylich, v., 22 — Wijnants, 62, 71, 229 — Wijtmans, 145, 146.

Zande, v. d., 72, 141 — Zantbeeck, v., 160 — Zeelands, 101 — Zeelandt, d., 216, 223 — Zom, 159, 160 — Zweekhorst, 45 — Zijnen, 209, 230, 231.